

Turun yliopisto
University of Turku

**LÄÄKETIETEELLINEN TIEDEKUNTA
ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUS**

OPINTO-OPAS 2013-2015

Sisällys

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN PYSYVÄISMÄÄRÄYKSET	5
1. HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO	5
2. OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN JA LÄSNÄOLOILMOITUS	7
3. TUTKINNON TAVOITTEET JA RAKENNE	7
4. ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON SUORITTAMINEN	8
4.1 Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus.....	8
4.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä	10
4.3 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle.....	14
4.4 Arviointi ja erikoistuvan lääkärin ohjaus	16
4.5 Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus	16
4.6 Moniammatillinen johtamiskoulutus	19
4.7 Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu.....	19
5. LAINSÄÄDÄNTÖ JA SEN MUUTOKSET	22
5.1. KUMOTTUJEN ASETUSTEN MUKAISTEN OPINTOJEN HYVÄKSYMISEN	23
6. TUTKINTOTODISTUKSEN HAKEMINEN.....	24
7. LAILLISTAMINEN ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON JÄLKEEN	25
8. YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUS	25
8.2. Opinto-oikeus ja ilmoittautuminen.....	26
8.3. Hallintojärjestelmä ja päätöksenteko.....	26
8.4. Koulutuksen tavoitteet, rakenne ja sisältö	26
8.5. Käytännön palvelu	27
8.5.1 Terveyskeskuspalvelu.....	27
8.5.2. Sairaalapalvelu	28
8.5.3. Muu palvelu.....	28
8.5.4. Ulkomailla suoritettu palvelu.....	28
8.5.5. Ohjaus ja arviointi.....	28
8.5.6. Kurssimuotoinen koulutus	28
8.6. Palveluja koskevia määräyksiä	29
8.6.1. Palveluajat	29
8.6.2. Keskeytyksien vaikutus	29
8.6.3. Toimiminen eri tehtävissä.....	29
8.6.4. Varusmies-/siviilipalvelu	29
8.7. Muussa kuin ETA-valtiossa suoritettu perustutkinto.....	29
8.8. Todistuksen hakeminen.....	30
8.9. Siirtymäkausi	30

AKUUTTILÄÄKETIEDE.....	31
ANESTESIOLOGIA JA TEHOHOITO	35
ENDOKRINOLOGIA	38
FONIATRIA.....	43
FYSIATRIA	45
GASTROENTEROLOGIA	47
GASTROENTEROLOGINEN KIRURGIA	50
GERIATRIA	53
IHOTAUDIT JA ALLERGOLOGIA.....	55
INFEKTIOSAIRAUDET	57
KARDIOLOGIA	60
KEUHKOSAIRAUDET JA ALLERGOLOGIA.....	64
KLIININEN FARMAKOLOGIA JA LÄÄKEHOITO	66
KLIININEN FYSIOLOGIA JA ISOTOOPPILÄÄKETIEDE.....	69
KLIININEN HEMATOLOGIA	71
KLIININEN KEMIA	73
KLIININEN MIKROBIOLOGIA.....	75
KLIININEN NEUROFYSIOLOGIA	78
KORVA-, NENÄ- JA KURKKUTAUDIT	81
KÄSIKIRURGIA	82
LASTENKIRURGIA.....	85
LASTENNEUROLOGIA	87
LASTENPSYKIATRIA.....	90
LASTENTAUDIT	93
LIIKUNTALÄÄKETIEDE.....	95
NAISTENTAUDIT JA SYNNYTYKSET	98
NEFROLOGIA	103
NEUROKIRURGIA.....	107
NEUROLOGIA	109
NUORISOPSYKIATRIA	111
OIKEUSLÄÄKETIEDE	115
OIKEUSPSYKIATRIA	117
ORTOPEDIA JA TRAUMATOLOGIA	120
PATOLOGIA.....	123
PERINNÖLLISYSLÄÄKETIEDE	125
PLASTIIKKAKIRURGIA	127

PSYKIATRIA.....	131
RADIOLOGIA	134
REUMATOLOGIA	137
SILMÄTAUDIT	140
SISÄTAUDIT.....	143
SUU- JA LEUKAKIRURGIA	146
SYDÄN- JA RINTAELINKIRURGIA.....	149
SYÖPÄTAUDIT.....	152
TERVEYDENHUOLTO	155
TYÖTERVEYSHUOLTO	158
UROLOGIA.....	164
VERISUONIKIRURGIA	167
YLEISKIRURGIA	171
YLEISLÄÄKETIEDE.....	174

ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN PYSYVÄISMÄÄRÄYKSET

Erikoislääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset ovat johtokunnan hyväksymät määräykset koulutuksen suorittamisesta, ja ne koskevat kaikkia erikoisalaja ja kaikkia erikoistuvia. Erikoistuva suorittaa tutkintonsa niiden tutkintovaatimusten mukaisesti mukaan, jotka ovat voimassa opiskeluoikeuden myöntämisaikana. Pysyväismääräysten lisäksi erikoistuva suorittaa tutkintonsa oman erikoisalansa tutkintovaatimusten mukaisesti.

Pysyväismääräykset ja erikoisalakohtaiset tutkintovaatimukset ovat sitovat, ja niitä noudattavat kaikki erikoistumiskoulutuksen parissa toimivat henkilöt (niin erikoistuvat, opetushenkilökunta, vastuuhenkilöt kuin hallintohenkilökunta).

Pysyväismääräykset sisältävät koulutuksen suorittamiseen liittyviä määräyksiä. Käytännön ohjeet ja lomakkeet löytyvät tiedekunnan internet-sivuilta osoitteesta

<http://www.med.utu.fi/opiskelu/erikoislaakarikoulutus/>

1. HALLINTO JA PÄÄTÖKSENTEKO

Erikoislääkärikoulutuksen parissa työskentelee monia toimijoita. Varsinainen päätäntävalta erikoislääkärikoulutuksesta on Opetus- ja kulttuuriministeriöllä ja koulutusyksiköillä eli lääketieteellisillä tiedekunnilla. Muut viranomaiset ja toimielimet ovat neuvoa-antavia tai niiden tehtävänä on koulutuksen kehittäminen ja koordinointi. Seuraavassa on kerrottu eri toimijoiden sekä erikoistuvan lääkärin, koulutuksen vastuuhenkilön, kouluttajien ja ohjaajien tehtävistä.

Erikoistuvan lääkärin edellytetään tutustuvan pysyväismääräyksiin, opinto-oppaassa selvitettyihin oman erikoisalansa vaatimuksiin ja osallistuvan henkilökohtaisen koulutussuunnitelman laatimiseen sekä lokikirjan pitämiseen saamastaan koulutuksesta. Lisäksi hänen tulee osallistua oman oppimisensa arviointiin ja koulutuksen kehittämiseen.

Koulutusohjelman vastuuhenkilö toimii oman koulutusohjelmansa osalta asiantuntijana ja vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta. Vastuuhenkilön tulee hyväksyä erikoistuvan lääkärin henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat sekä seurata ja arvioida koulutuksen ja oppimisen edistymistä.

Kouluttaja on koulutuksen vastuuhenkilön nimeämä. Hän vastaa osaltaan koulutuksen toteutumisesta ja osallistuu arviointiin. Yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa kouluttajaksi haluava hakee koulutusoikeuksia yliopistolta. Kun yliopisto on myöntänyt hänelle koulutusoikeudet, vastaa ao. kouluttaja koulutuspaikan koulutusedellytyksistä ja osallistuu arviointiin.

Henkilökohtainen ohjaaja (tutor) on erikoistuvan lääkärin tukihenkilö ja ohjaa erikoistuvaa lääkäriä tämän työtehtävissä ja huolehtii laaditun koulutussuunnitelman tarkoituksenmukaisuudesta sekä teoriakoulutuksen että käytännön koulutuksen osalta. Ohjaaja osallistuu myös arviointeihin.

Ammatillisen jatkokoulutuksen toimikunnan tehtävänä on vastata ammatillisen jatkokoulutuksen kehittämisestä ja koordinoinnista Turun yliopiston vastuualueella.

Toimikunta käsittelee erikoislääkärin tutkintoon liittyviä asioita, ohjaa koulutuksen käytännön toteutumista ja vastaa yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja erikoislääkärien lisäkoulutusohjelmista.

Alueelliset neuvottelukunnat toimivat yliopistojen yhteydessä alueellisina yhteistyöeliminä erikoislääkärikoulutuksen määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä (asetus erikoislääkärin tutkinnosta 678/1998). Lisäksi alueelliset neuvottelukunnat tekevät selvitykset koulutuspaikkojen saatavuudesta sekä antavat lausunnot yliopistolle koskien poikkeuspäätöstä yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta (401/2007). Neuvottelukunnissa ovat edustettuina yliopisto sekä sen vastuualueen yliopistollinen keskussairaala, sairaanhoitopiirit, perusterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, lääninhallitukset ja opiskelijat.

Koulutusyksiköjen (eli yliopistojen lääketieteelliset tiedekunnat) toimivaltaan kuuluu päättää siitä, mitkä virat, toimet tai tehtävät ovat erikoislääkärikoulutukseen soveltuvia koulutusvirkoja. Koulutusyksiköt hyväksyvät koulutussopimukset yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen kanssa. Tiedekunnat hyväksyvät erikoistumaan hakeutuvat koulutusohjelmiin, hyväksyvät koulutussuunnitelmat, nimeävät vastuuhenkilöt, kouluttajat ja kuulustelijat, käsittelevät palvelua ym. opintoja koskevia asioita sekä antavat tutkintotodistukset. Tiedekunnat valvovat erikoislääkärikoulutusta vastuualueensa sairaaloissa, terveyskeskuksissa ja muissa yksiköissä.

Tiedekuntien tulee toimia keskenään yhteistyössä perustaessaan koulutusohjelmia, vahvistaessaan koulutusvaatimuksia ja järjestäessään niihin kuuluvaa koulutusta. Koulutusyksikkö myös päättää yleislääketieteen erityiskoulutukseen liittyvistä asioista.

Yliopistollisissa sairaaloissa ja muissa koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimukset, suoritetaan erikoistuvien valinnat koulutusvirkoihin. Erikoistuvan lääkärin valinnasta koulutusvirkaan neuvotellaan vastuuhenkilön kanssa.

Erikoislääkärin tutkinto voidaan suorittaa Helsingin, Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistojen lääketieteellisissä tiedekunnissa.

Sosiaali- ja terveysministeriön alainen sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää lisensiaatin tutkinnon jälkeen hakemuksesta oikeuden harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Myös erikoislääkärin tutkinnon suorittaneet hakevat Valviralta erikoislääkärin ammatinharjoittamisoikeutta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta, ammattitoiminnasta ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994 ja 1030/2000).

Valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen neuvottelutilaisuus toimii koulutusyksiköiden ja muiden tahojen (OKM, STM, Valvira, Lääkäriliitto) yhteistyöelimenä koulutuksen kehittämisessä, ohjauksessa ja valtakunnalliseen kuulusteluun liittyvissä asioissa.

2. OPINTO-OIKEUDEN MYÖNTÄMINEN JA LÄSNÄOLOILMOITUS

Erikoislääkärin tutkintoa suorittamaan voidaan ottaa henkilö, joka on saanut Suomessa oikeuden tai luvan harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä (A 420/2012). Nämä oikeudet ja luvat myöntää Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) lakien terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/94 ja 1030/2000) nojalla. Opinto-oikeutta ei voida myöntää rajoitetun luvan perusteella, eli jos laillistus on määräaikainen ja/tai johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen sidottu.

Opinto-oikeutta haetaan yliopistolta, jonka vastuualueella erikoislääkärikoulutus on tarkoitus suorittaa.

Opinto-oikeus myönnetään kerrallaan vain yhteen koulutusohjelmaan.

Muulla kuin Suomessa lääkärin tutkinnon suorittaneelta edellytetään lisäksi todistuksella osoitettu riittävä suomen tai ruotsin kielen taito /vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito.

Opinto-oikeus ei takaa välitöntä automaattista pääsyä erikoistumisvirkoihin.

Erikoistumisvirkoihin pääsy ja niissä toimiminen edellyttää henkilön soveltuvuutta kyseiselle erikoisalalle. Valinta erikoistumisvirkoihin tapahtuu terveystaloustieteiden järjestelmässä.

Erikoistuva suorittaa tutkintonsa niiden tutkintovaatimusten mukaan, jotka ovat voimassa opiskeluoikeuden myöntämisaikana. Opiskelupaikan vastaanottamalla erikoistuva sitoutuu noudattamaan koulutuksesta annettuja ohjeita ja määräyksiä sekä noudattamaan opinto-opiaan vaatimuksia.

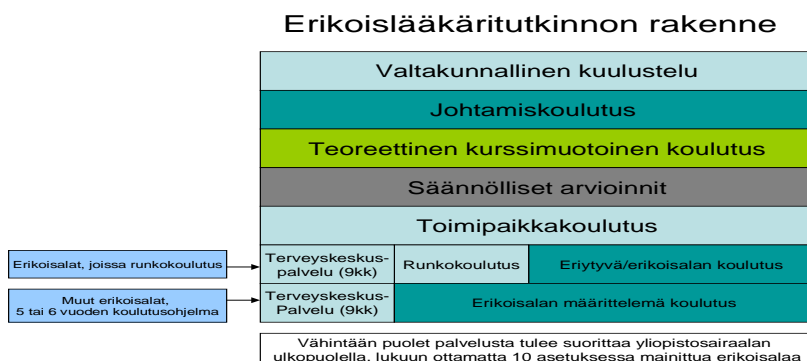
Erikoistuvan lääkärin on ilmoittauduttava joka lukuvuosi läsnä – tai poissaolevaksi. Läsnä olevaksi pitää ilmoittautua niinä lukukausina, joina osallistuu opetukseen, saa säännöllistä ohjausta, suorittaa teoreettista kurssia, osallistuu kuulusteluun tai hakee tutkintotodistusta.

Läsnä olevaksi ilmoittautunut opiskelija voi käyttää yliopiston tietoliikenne- ja kirjastopalveluita ja saada yliopiston henkilökohtaisen sähköpostiosoitteen. Erikoislääkäritutkintoa suorittavat opiskelijat eivät kuulu ylioppilaskuntaan ja näin ollen heidän ei tarvitse maksaa myöskään jäsenmaksua.

3. TUTKINNON TAVOITTEET JA RAKENNE

Erikoislääkärikoulutuksen tavoitteena on perehdyttää lääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja tiedonhankintaan sekä antaa hänelle valmiudet alansa erikoislääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen ja erikoisalansa kehittämiseen sekä toimimiseen erikoislääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Koulutuksen tulee antaa erikoislääkärille valmiudet hallita vaativia diagnostisia menetelmiä sekä suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ennaltaehkäisy ja hoito yksilö- ja väestötasolla. Koulutuksen tavoitteena on lisäksi, että lääkäri perehtyy terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon, johtamiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön (A 421/2012, 5 §)

Erikoislääkärikoulutuksen voi aloittaa heti lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja laillistamisen jälkeen. Erikoislääkärikoulutus jakaantuu seuraaviin kokonaisuuksiin:

1. Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus: Tutkinnon pituus on 5 tai 6 vuotta alasta riippuen. Käytännön palvelu sisältää terveyskeskuspalvelun, runkokoulutuksen tai täydentävään koulutuksen sekä varsinaisen erikoisalan koulutuksen. Erikoislääkärikoulutuksessa tulee vähintään puolet suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa erikoislääkäriasetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta (asetus 420/2012, 8 §). Poikkeuksen hakemisesta em. sääntöön säädetään asetuksessa 420/2012. Turun yliopiston vastuualueelle myönnettyistä poikkeuspäätöksistä löytyy tietoa tiedekunnan kotisivulta tai koulutuspäälliköltä.

2. Koulutuksen arviointi: Erikoistuvan lääkärin tulee osallistua oman oppimisen ja koulutuksen kehittämiseen ja arviointiin.

3. Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

4. Moniammatillinen johtamiskoulutus

5. Valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu

Erikoislääkärikoulutuksen tulee olla suunniteltua ja ohjattua. Erikoistuva lääkäri osallistuu normaaliin kliniseen työhön ja hankkii näin erikoisalansa käytännön taidot.

4. ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON SUORITTAMINEN

4.1 Käytännön palvelu ja toimipaikkakoulutus

Erikoislääkärikoulutuksen terveyskeskuspalvelu

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen sisältyy terveyskeskuksessa suoritettavaa palvelua vähintään yhdeksän kuukautta (9 kk). Terveyskeskusjakson aikana erikoistuvan lääkärin tulee ohjattuna tutustua monipuolisesti terveyskeskuksen useaan toiminta-alueeseen. Terveyskeskuspalvelun sisältö tulee selvittää terveyskeskuksen koulutusvastaavan tai ohjaajan antamassa koulutustodistuksessa. Siinä tulee myös esittää koulutusjakson pituus, viikkotuntimäärä ja poissaolot. Palvelun hyväksyy yleislääketieteen oppiala.

Terveyskeskusjaksoa suorittavalla tulee olla **opinto-oikeus erikoislääkärin tutkintoon** Yleislääketieteen vastuuhenkilö voi päättää ennen opinto-oikeuden myöntämistä suoritettun palvelun hyväksymisestä. Terveyskeskusjakso suoritetaan yliopistojen hyväksymissä terveyskeskuksissa, jotka täyttävät seuraavat laatuksiteerit:

- Terveyskeskuksessa on nimetty koulutusvastaava ja erikoistujilla on käytössään [lokikirja](#)
- Terveyskeskuksen koulutusvastaava nimittää jokaiselle erikoistujalle henkilökohtaisen **ohjaajan, jonka tulee olla palvelussuhteessa kuntaan** tai kuntayhtymään.
- Työjärjestyksessä on varattu riittävästi aikaa ohjaukselle.
- Palvelu on suoritettava kunnallisessa terveyskeskuksessa, palkan maksajan ei kuitenkaan tarvitse olla kunnallinen työntekijä
- Palvelu on suoritettava kunnallisessa terveyskeskuksessa.
- Erikoistuja työskentelee perusterveydenhuollon [keskeisissä tehtävissä](#).
- Terveyskeskuksessa on järjestettävä toimipaikkakoulutusta vähintään 100 tuntia vuodessa, siitä osan tulee olla moniammatillista. Erikoistujan tulee osallistua tähän koulutukseen.
- Erikoistujan tulee voida osallistua koulutukseen keskimäärin yhden päivän ajan kuukaudessa, mahdollisuuksien mukaan myös ulkopuoliseen koulutukseen.

Yllä olevat kriteerit koskevat niitä erikoistuvia lääkäreitä, jotka ovat saaneet tai saavat erikoislääkärikoulutuksen opinto-oikeuden 1.8.2011 lähtien ja jotka suorittavat terveyskeskuspalvelua 1.8.2011 lähtien.

Kaikkien yliopistojen lääketieteellisten tiedekuntien koulutusterveyskeskusten lista löytyy TaY:n sivuilta osoitteesta

http://www.uta.fi/tiedekunnat/laak/tutkinnot/uta_laaktdk - tutkinnot_eriklaak.html

Yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus ja runkokoulutus

Joidenkin sisällöltään läheisten erikoisalojen koulutukseen sisältyy ns. runkokoulutus. Yhteinen runko-osa suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Tarkoituksena on varmistaa koulutuksen riittävä laaja-alaisuus ja tarkoituksenmukaisuus terveystaloustalouden kannalta sekä taata mm. päivystystoiminnassa tarvittavat valmiudet. Runkokoulutusjaksolle voidaan nimetä oma vastuuhenkilö. Yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa työtä ohjaavat koulutusyksikön hyväksymä kouluttaja, henkilökohtainen ohjaaja ja muut erikoislääkärit. Runkokoulutus tulee pääsääntöisesti suorittaa ennen eriytyvän koulutuksen aloittamista. Runkokoulutuksen jälkeen siirrytään sen alan eriytyvään koulutukseen, millä alalla erikoislääkärin tutkinto suoritetaan. Runkokoulutuksen päättyessä tarkistetaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja varmistetaan, että runkokoulutuksen tavoitteet on saavutettu.

Yliopistollinen keskussairaalan palvelu ja eriytyvä/erikoisalan koulutus

Eriytyvän/erikoisalan koulutuksen aikana erikoistuva lääkäri perehtyy oman erikoisalansa tietoon ja erikoislääkärin tehtäviin. Eriytyvä/erikoisalan palvelu suoritetaan pääosin yliopistollisessa sairaalassa, mutta alakohtaisesti osia voidaan suorittaa muissakin koulutussairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutus sopimus.

Koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella asetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta. Koulutusyksiköt voivat myöntää erikoisalakohtaisen

poikkeuksen yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta, mikäli keskussairaalat tai muut sairaalat eivät voi osoittaa koulutuspaikka kohtuullisen ajan kuluessa.

Yliopistosairaalassa työtä ohjaavat koulutuksen vastuhenkilö, muut kouluttajat, henkilökohtainen ohjaaja, yliopiston opetushenkilökunta ja sairaalan palveluksessa olevat erikoislääkärit.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään koulutuspaikassa työaikana 2-5 tuntia viikossa. Koulutustilaisuudet voivat olla seminaareja, demonstraatioita tai tilaisuuksia, joissa käydään järjestelmällisesti läpi oman erikoisalalan ja terveydenhuollon kokonaisuuden keskeisiä kysymyksiä.

4.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä

Palveluita koskevat erikoisalakohtaiset koulutusvaatimukset on selvitetty koulutusohjelmakuvauksissa, jotka löytyvät tiedekunnan kotisivulta kohdasta "opinto-opas".

Erikoislääkärin tutkintoon voidaan hyväksyä palveluita ja muita suorituksia (kuten teoreettinen koulutus), jotka ovat suoritettu lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja sitä seuranneen laillistuksen jälkeen. Laillistuksen tulee olla voimassa koko erikoistumisen ajan. Mikäli laillistuksessa on katkoksia, ei niiltä ajoilta voida hyväksyä palvelua eikä muita suorituksia tutkintoon. Mikäli laillistus on sidottu johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen, ei myöskään siltä ajalta voida hyväksyä palveluita/suorituksia tutkintoon. Terveyskeskuspalvelun hyväksymisen osalta ks. luku 5.1.

Ulkomailla lääkärin tutkinnon suorittaneella erikoistujalla tulee olla voimassa oleva lupa toimia lääkärinä Suomessa. Laillistuksen tulee olla koko ajan voimassa, eikä se saa olla sidottu johonkin tiettyyn sairaalaan/terveyskeskukseen.

Opiskelija suorittaa tutkintonsa niiden opinto-oppaan erikoisalakohtaisten utkintovaatimusten mukaisesti, jotka ovat olleet voimassa opinto-oikeuden myöntämishetkellä. Pysyvää määrääksiä päivitetään kahden vuoden välein, ja niiden vaatimukset koskettavat kaikkia opiskelijoita riippumatta opinto-oikeuden myöntämisaikankohdasta. Erikoistuva lääkäri on itse vastuussa opinto-oppaan seuraamisesta, opintojensa suunnittelusta ja niiden etenemisestä.

Palveluajat

Erikoislääkärikoulutus (sekä terveyskeskuspalvelu että erikoisalalan palvelut) suoritetaan ensisijaisesti kokopäivätyössä. Mikäli palvelulle asetetut tavoitteet saavutetaan, se on mahdollista suorittaa myös osittain osapäiväisenä. Osa-aikainen palvelu on kuitenkin oltava vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta Tällöin koulutusaika vastaavasti pitenee.

Kahta tai useampaa alle 50 %:lla työajalla samalla ajanjaksolla, eri työnantajan palveluksessa tehtyä palvelujaksoa ei voi yhdistää siten, että ne muodostavat yhteensä 100 % palvelusuhteen. Jos esimerkiksi yksi palvelujakso on samalla ajanjaksolla 60 % kokopäiväisestä palvelusta ja jälkimmäinen 40 % kokopäiväisestä palvelusta, ainoastaan

ensimmäinen (eli 50 % kokopäiväisestä palvelusta ylittävä) palvelu hyväksytään. Mikäli palvelujaksot ovat molemmat 50 % ja 50 %, voidaan molemmat palvelujaksot hyväksyä.

Osa-aikaisesta palvelusta tulee sopia etukäteen koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa.

Lyhin erikoiskoulutukseksi hyväksyttävä yksittäinen palvelujakso on yksi kuukausi (30 päivää).

Palveluiden laskeminen

Palveluita voidaan laskea hyväksi tutkintoon vain siihen päivämäärään asti, mihin todistus on päivätty. Jos työsuhte on ollut esimerkiksi ajalla 1.1.2010 – 31.3.2010, mutta todistus on päivätty 15.2.2010, lasketaan palveluita tutkintoon hyväksi vain ajalta 1.1.2010 – 15.2.2010 (yhteensä 1kk 15pv).

Keskeytyksien vaikutus

Kunakin koulutusvuonna (kalenterivuonna) sairaudesta tai muusta pätevästä syystä pidetystä virkavapaudesta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta ja opintovapaasta tentin lukua varten voidaan lukea koulutukseen yhteensä yksi kuukausi (30 päivää), mikäli virkamääräys on voimassa. Yhteen lapsen liittyvästä äitiys-, isyys- tai vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen kuitenkin vain kuukausi, vaikka loma/vapaat jakautuisivat eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan.

Keskeytyspäiviksi ei lasketa mm. seuraavia:

1. vuosilomapäivät
2. lomarahavapaat
3. säästövapaat (palkalliset)
4. aktiivivapaat
5. päivystysvapaat
6. täydenniskoulutus (työn edellyttämä/palkallinen)
7. ulkomainen koulutus (palkallinen)

Kun mm. seuraavien päivien yhteenlaskettu määrä ylittää 30 pv kalenterivuodessa, vähennetään ylimenevä aika suoraan palvelusta:

1. sairausloma (palkallinen)
2. tilapäinen hoitovapaa (palkallinen/palkaton)
3. pakottavat perhesyyt
4. äitiysloma, isyysloma, vanhempainvapaa (palkallinen/palkaton)
5. opintovapaalain mukainen opintovapaa
6. opiskelu (palkaton)
7. lukuloma kuulustelua varten
8. puolustusvoimien kertausharjoitukset

Seuraavat päivät vähennetään suoraan palvelusta:

1. yksityisasia (palkaton)
2. virkavapaus/työloma (palkallinen/palkaton)
3. sairausloma/palkaton
4. hoitovapaa (palkaton)
5. vuorotteluvapaa (palkaton)
6. sopeuttamisvapaa

Varusmieslääkärinä toimiminen/siviilipalvelu

Toimiminen varusmieslääkärinä tai siviilipalveluun sisältyvää työskentelyä päätoimisissa lääkäriin tehtävissä tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa hyväksytään osaksi koulutusta tapauskohtaisesti toimenkuvan perusteella.

Tutkijana toimiminen

Erikoisalan koulutukseen voidaan hyväksyä enintään kuusi kuukautta (6 kk) päätoimisena tutkijana toimimista, joka on erikoisalaan liittyvää ja vastuuhenkilön puoltamaa. Tutkimustyö lasketaan siihen koulutusosioon (keskussairaala/yliopistosairaala tai muu yliopistosairaalan ulkopuolella tehty tutkimus, esim. yliopisto), missä tutkimustyö on tosiasiallisesti tehty.

Lisäksi erityisistä syistä, mikäli vastuuhenkilö arvioi tutkimustyön tukevan erikoisalan koulutusta, voidaan tutkimustyötä lisäksi hyväksyä kuusi kuukautta (6 kk), mikäli koulutusohjelman kliiniset tavoitteet saavutetaan. Erikoistuvalla lääkärillä, joka on hyväksytty tutkijakouluun, voidaan hyväksyä tutkijana toimimisesta eriytyvään/erikoisalan koulutuksen vastuuhenkilön etukäteen tekemän koulutussuunnitelman mukaisesti enintään yksi vuosi (1v).

Erikoislääkärin tutkintoon tutkimustyötä voidaan siis hyväksyä korkeintaan yksi vuosi (1v).

Tutkimustyöstä on esitettävä aina erillinen todistus, josta ilmenee tutkimuksen aihe, kuvaus työtehtävistä tutkimustyön aikana, tutkimustyöstä mahdollisesti syntyneet julkaisut, tutkimuksen vastuuhenkilö, tutkimusajanjakso ja mahdollinen osa-aikaisuus sekä keskeytykset. Tutkimustyöstä tehdyn selvityksen tulisi olla erikoistujan ja tutkimustyötä johtaneen henkilön allekirjoittama. Todistus liitetään tutkintotodistushakemuksen liitteeksi muiden palvelu- ja koulutustodistusten tavoin.

Palvelu eri tehtävissä

Koulutuksen vastuuhenkilön hyväksymä palvelu erikoislääkärin pätevyyttä edellyttävässä virassa, toimessa tai tehtävässä hyväksytään erikoiskoulutukseksi edellyttäen, että erikoistuva lääkäri osallistuu varsinaisissa koulutusviroissa oleville tarkoitettuun koulutukseen ja että hänellä on kouluttaja.

Toimimista apulaisopettajan/kliinisen opettajan tai päätoimisen tuntiopettajan virassa hyväksytään erikoiskoulutukseen enintään kaksi vuotta edellyttäen, että siihen liittyy ao. alan sivuvirka yliopistollisessa keskussairaalassa tai kliinistä toimintaa.

Minkä tahansa lääketieteellisen tiedekunnan erikoistumisviroissa suoritettu erikoiskoulutuksen palvelu hyväksytään kaikissa koulutusyksiköissä ao. koulutusohjelman vaatimusten mukaiseksi palveluksi, mikäli se vastaa sisällöltään erikoisalakohorttien vaatimusten lisäksi myös pysyväismääräyksiä.

Palvelujaksoista on esitettävä työtodistukset, joista käy ilmi palvelussuhde-aika, mahdollinen osa-aikaisuus sekä kaikki keskeytykset. Mikäli keskeytyksiä ei ole, tulee siitä olla maininta työtodistuksessa.

Palvelu ulkomailla

Osa erikoislääkärin tutkintoon kuuluvasta palvelusta voidaan suorittaa ulkomailla.

Tiedekunta päättää palvelun hyväksymisestä sisällön perusteella kuultuaan vastuuhenkilöä. Ulkomaisen kliinisen palvelun hyväksymisen edellytyksenä ovat lääkäriin oikeudet kyseissä maassa.

Erikoislääkärin tutkintoon voidaan lukea hyväksi palvelua, joka on tehty ulkomailla ennen erikoistumisen aloittamista. Palvelun edellytyksenä on lääkärin oikeudet kyseisessä maassa. Koulutusohjelman vastuuhenkilö tekee päätöksen ulkomaisen palvelun hyväksymisestä tutkintoon. Erikoistuvan on pyydettäessä toimitettava ulkomaisen kouluttajan lausunto palvelun sisällöstä.

Erikoistujan on esitettävä ulkomailla tehdystä palvelusta suomen, ruotsin tai englanninkielinen työtodistus. Todistuksesta on käytävä ilmi palvelun sisältö, ajanjakso sekä mahdolliset keskeytykset tai maininta siitä ettei niitä ole.

Aikaisempien opintojen hyväksyminen

Ks. tarkemmin luku 5.1.

Ennen opinto-oikeuden myöntämistä suoritettu palvelu voidaan hyväksyä tutkintoon, mikäli ne vastaavat erikoisalan tutkintovaatimuksia ja voimassa olevia pysyvääsmääräyksiä. Terveyskeskuspalvelun hyväksymisestä päättää yleislääketieteen erityiskoulutuksen vastuuhenkilö (ks. myös luku 4.1).

Suoritusten vanheneminen

Pakollinen ja kaikille erikoisaloille yhteinen 9 kuukauden terveyskeskuspalvelu sekä erikoislääkärin tutkintoon pakollisena sisältyvä johtamiskoulutus eivät vanhene. Mikäli koulutukseen kuuluu enemmän kuin 9 kuukautta terveyskeskuspalvelua, vanhenee se 10 vuodessa. Muuhun koulutukseen kuuluvat palvelut sekä teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen kurssit vanhenevat kymmenessä (10) vuodessa. Valtakunnallinen kuulustelu vanhenee neljässä (4) vuodessa. Vanhenemissäännöt koskettavat myös toista tai kolmatta tutkintoa suorittavia: aiempi erikoislääkärintutkinto ei oikeuta automaattiseen palveluiden hyväksymiseen, jos ne ovat yli 10 vuotta vanhoja todistusta haettaessa.

Erityisestä syystä erikoistuva lääkäri saa pidennystä suoritustensa voimassaoloon (esim. äitiys-, isyys- ja vanhempainloma, varusmiespalvelu). **Hoitovapaan osalta palvelujen vanhenemisessa voidaan pidennyksenä huomioida äitiys- ja vanhempainrahan oikeuttava aika (noin yksi vuosi).** Muut poissaolot (kuten tutkimustyö) pidentävät palveluiden ja muiden suoritteiden voimassaoloaikaa vastuuhenkilön harkinnan mukaan. Vanhentuneiden palvelujen hyväksymiseksi erikoistujan on esitettävä kirjallinen perustelu.

Koulutusohjelman ja koulutusyksikön vaihtaminen

Koulutusohjelman vaihtaminen tapahtuu samaa menettelyä noudattaen kuin haettaessa ensimmäistä kertaa opinto-oikeutta erikoislääkärin tutkintoon. Vaihtaessaan koulutusyksikköä erikoistuvan lääkärin on sekä ilmoitettava vaihdostaan vanhaan koulutusyksikköön, että haettava opinto-oikeutta uudesta koulutusyksiköstä.

Usean erikoislääkärin tutkinnonsuorittaminen

Samaa palvelua on mahdollista hyväksyttävä useampaan tutkintoon, jos se vain on ko. alan tutkinnon vaatimuksien mukaista. Eri erikoislääkärin tutkintoihin kuuluva koulutus on suoritettava vain niiltä osin kuin tutkintovaatimukset ja koulutusohjelma poikkeavat toisistaan. Suoritusten vanhenemista koskevat määräykset ovat voimassa myös tällaisissa tapauksissa. Aiempi erikoislääkärintutkinto ei oikeuta aiempien suoritusten automaattiseen

hyväksymiseen, vaikka ne vastaisivatkin vaatimuksia, vaan ne täytyy hyväksyttävä uudelleen uuteen tutkintoon. Suoritukset voidaan hyväksyä, mikäli ne vastaavat uuden koulutusohjelman tutkintovaatimuksia ja voimassa olevia pysyväismääräyksiä.

4.3 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle

Lääketieteelliset tiedekunnat valvovat erikoislääkärikoulutusta. Tiedekunta voi hyväksyä kriteerit täyttäviä yliopiston ulkopuolisia terveydenhuollon yksiköitä koulutuspaikoiksi, jotta voidaan taata riittävien valmiuksien saaminen erikoislääkärikoulutuksen aikana.

Yliopistosairaaloiden erityisvaltionosuus (EVO) sekä valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin vaikuttavat myös ulkopuolisen koulutuksen mahdollisuuksiin. Muutokset sairaaloiden välisessä työnjaossa ovat olennaisesti muuttaneet yliopistosairaaloiden mahdollisuuksia tarjota sopivaa ja riittävää määrää potilaita erikoislääkärikoulutuksen tarpeisiin.

Kriteerejä, jotka huomioidaan myönnettäessä koulutusoikeuksia ja koulutusaikaa:

Kouluttajan:

- tulee olla alan erikoislääkäri
- tulisi olla alan dosentti
- kouluttajalla tulisi olla pedagogista koulutusta.

Koulutuspaikan resurssit:

- tautikirjon tulee olla riittävän monipuolinen ja yliopistosairaalan opetusta täydentävä
- yksikön tulee päivystää niillä aloilla, joilla päivystys on olennaista, takapäivystyksen tulee olla kunnossa
- yksikössä tulee olla sopiva alan kirjasto, jossa on erikoisalan tenttivaatimuksissa vaadittavat kirjat ja lehdet sekä elektroniset tiedonsaantijärjestelmät
- toimipaikkakoulutus (mm. säännöllinen meeting-toiminta), edellytetään 2–5 tuntia viikossa, lukukausien aikana toimipaikkakoulutuksen lisäksi tulee järjestää muuta, erikoistuvien lääkäreiden tarpeista lähtevää koulutusta, joka määritellään koulutussopimuksessa. Erikoistuvien lääkäreiden tulee myös voida osallistua (evo-raham tai aluehallintovirastojen kautta työntäjille maksettavan tuen turvin) toimipaikan ulkopuoliseen koulutukseen.

Koulutussopimus

Koulutusoikeuksia hakevan yksikön tulee ottaa yhteyttä ko. koulutusohjelman vastuuhenkilöön (tähän tehtävään nimetty professori tai dosentti) ja sopia koulutussopimuksesta ja sen sisällöstä. Koulutussopimuksesta tulee käydä ilmi hyväksyttävä koulutusaika, virkamäärä sekä mitkä valmiudet koulutettavan tulee saavuttaa palvelun aikana. Erikoistuvalla lääkärillä tulee nimetä henkilökohtainen ohjaaja. Erikoistuvan edistymisen arviointiin tulee käyttää muodollista seurantajärjestelmää (lokikirja ja säännöllinen arviointi). Jos koulutuspaikan toiminnassa tapahtuu oleellisia muutoksia, harkitaan koulutusoikeuksia uudelleen.

Koulutussopimus toimitetaan lääketieteellisen tiedekunnan hallintoon. Koulutussopimuksen allekirjoittavat koulutusohjelman vastuuhenkilö ja koulutuspaikan edustaja.

Koulutussopimukset hyväksyy lääketieteellinen tiedekunta. Myös muiden yliopistojen tekemät koulutussopimukset hyväksytään vastuuhenkilön harkinnan mukaan.

Ulkopuolisen koulutuspaikan hyväksymisestä päättää kyseisen erikoisalan vastuuhenkilö. Hyväksytyin koulutuspaikan (sairaalan tai terveyskeskuksen) tulee osallistua yliopiston järjestämään evaluaatioon (kustannukset evo-rahoista tai valtion maksamista erikoislääkärikoulutuksen korvauksista).

Koulutussopimuslomake löytyy tiedekunnan www-sivuilta

<http://www.med.utu.fi/opiskelu/lomakkeet/index.html>

Henkilökohtainen koulutussopimus

Silloin kun ei ole tarkoituksenmukaista tehdä pysyvää koulutuspaikkasopimusta, voidaan tarpeen mukaan tehdä erikoistuvaa lääkäriä koskeva henkilökohtainen koulutussopimus. Sopimus tarkoittaa, että koulutusohjelman vastuuhenkilö ja sairaalassa tai terveyskeskuksessa oleva kouluttaja tekevät yhdessä erikoistuvan kanssa koulutussopimuksen, jossa määritellään hyväksyttävä koulutusaika sekä opeteltavat tiedot ja taidot. Henkilökohtaisen koulutussopimuksen hyväksyy koulutusohjelman vastuuhenkilö.

Ulkopuolisten koulutuspaikkojen määrä

Erikoislääkäreiden alueellinen ja valtakunnallinen tarve tulee ottaa huomioon erikoisaloittain päätettäessä ulkopuolisten koulutuspaikkojen määrästä. Koulutuspaikkojen määrä tulisi mitoittaa niin, että jonoja koulutukseen yliopistosairaaloissa ei pääse syntymään.

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutus

Silloin kun työterveyshuollon koulutuspaikassa toiminnallisista syistä kouluttaja ei toimi samassa toimipisteessä erikoistuvan lääkärin kanssa, voidaan poikkeuksellisesti sopia erikoistuvakohtaisesta etäkoulutusjärjestelystä. Tällöin sovitaan kirjallisesti etukäteen vastuuhenkilön, erikoistuvan, koulutuspaikan ja koulutukseen sitoutuvan ulkopuolisen kouluttajan kanssa koulutusjärjestelystä, jolla saavutetaan erikoisalan tavoitteet.

Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutus

Terveyskeskuksessa, jossa toteutetaan Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymää yleislääketieteen erikoislääkärikoulutusta, on oltava ohjaajalääkäreitä, jotka ovat yleislääketieteen erikoislääkäreitä. Erikoistuvien lääkäreiden ohjaus tapahtuu säännöllisesti työaikana ennalta laaditun koulutussuunnitelman mukaisesti. Apuna käytetään koulutusta varten laadittuja tavoitteistoja ja lokikirjaa/portfoliota, joita käytetään runkona myös sairaalaosion eri erikoisalojen koulutussuunnitelmien laadinnassa ja tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa.

Terveyskeskuksessa tulee olla henkilöstölle järjestettyä toimipaikkakoulutusta, johon erikoistuvat lääkärit voivat osallistua työaikanaan ja jonka vastuuhenkilö on hyväksynyt. Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutukseen hyväksyttävässä terveyskeskuksessa ja sairaalassa tulee olla erikoislääkärikuulustelun kulloinkin vaadittu kirjallisuus saatavilla sekä mahdollisuus elektroniseen tiedon hakuun ja saantiin.

Yleislääketieteeseen terveyskeskuksissa ja sairaaloissa erikoistuvien lääkäreiden tulee voida osallistua koulutussuunnitelmassa sovittuun ulkopuoliseen erikoisalan teoreettiseen koulutukseen aluehallintoviraston työnantajille valtion varoista maksaman korvauksen turvin.

4.4 Arviointi ja erikoistuvan lääkärin ohjaus

Henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja lokikirja

Erikoistuva lääkäri tekee opinto-oikeutta hakiessaan henkilökohtaisen erikoistumiskoulutuksen suunnitelman, jonka vastuhenkilö tai hänen valtuuttamansa kouluttaja käyvät läpi erikoistumiskoulutuksen alussa. Erikoistuvan lääkärin aikaisempi työkokemus ja omat oppimistavoitteet otetaan suunnitelmaa tehdessä huomioon. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi koulutukselle asetettavat tavoitteet sekä eri koulutusvaiheiksi hyväksyttävät ajanjaksot ja suunnitellut koulutuspaikat. Koulutuksen edistymisestä tulee raportoida viimeistään runkokoulutusvaiheen lopussa mutta tarvittaessa jo aikaisemmin. Koulutuksen seurannasta vastaa vastuhenkilö.

Koulutusyksikön tulisi tarjota erikoistujalle ao. erikoisalan lokikirja koulutuksen alussa. Erikoisala vastaa lokikirjan sisällöstä, mutta erikoistuva lääkäri siihen tulevien merkintöjen ajantasaisuudesta. Lokikirjan merkinnöillä voidaan osoittaa jo saatu koulutus ja toisaalta miltä osa-alueilta koulutusta tulisi vielä saada.

Henkilökohtainen ohjaaja/tutor

Erikoistuvalla lääkärillä nimetään henkilökohtainen ohjaaja, joka ohjaa kussakin koulutuspaikassa työtehtävissä toimimista. Ohjaaja voi olla sama koko koulutuksen ajan, runkokoulutusvaiheeseen ja eriytyvään vaiheeseen voidaan nimetä oma ohjaaja tai ohjaaja voi olla koulutuspaikkakohtainen. Ohjaajan tulee myös osallistua koulutusprosessin arviointiin.

Erikoislääkärikoulutuksen arviointi

Oppimisen ja koulutuksen arvioinnin perustan muodostavat etukäteen asetetut tavoitteet, joihin suorituksia ja saavutuksia toistuvasti verrataan. Koulutusohjelmalla ja myös sen eri jaksoilla tulee olla selkeät ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna sitä varten laadittuja lomakkeita. Koulutuksen vastuhenkilö vastaa koulutuksen seurannasta. Vastuhenkilö ja erikoistuva lääkäri arvioivat tarvittaessa koulutuksen alussa asettamiensa tavoitteiden saavuttamista toistuvasti ja laativat koulutuksen etenemisestä yhteenvedon vähintään vuosittain. Erikoistuva lääkäri ja kouluttaja selvittävät yhdessä eri koulutusjaksojen alkaessa jaksolle asetetut tavoitteet, sovittavat ne yhteen erikoistujan henkilökohtaisten tavoitteiden kanssa sekä arvioivat oppimista jaksojen ja koulutusohjelmien tavoitteiden pohjalta jaksojen aikana ja niiden lopulla.

On suositeltavaa, että erikoistuva lääkäri voi arvioida myös kouluttajan toimintaa. Tämä hyödyttää myös kouluttajan työtä ja sen kehittämistä.

Erikoisalat antavat yksityiskohtaisemmat ohjeet arvioinnista omissa koulutusohjelmissaan.

4.5 Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Tavoitteet

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus on perusopintoja syventävää ja alalla toimimisen kannalta tärkeitä aihekokonaisuuksia käsittelevää opetusta. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa erikoistumisen kannalta mielekäs kokonaisuus. Suunnitelma teoreettisen

kurssimuotoisen koulutuksen eri osa-alueista tehdään henkilökohtaisen koulutus suunnitelman yhteydessä. Koulutuksen vastuuhenkilö hyväksyy suunnitelman. Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjamerkinnoilla. Mikäli teoreettinen kurssimuotoinen koulutus tapahtuu työaikana, erikoistuvan lääkärin tulee olla virkavapaalla (palkallinen tai palkaton) tai hänet tulee määrätä koulutukseen.

Koulutusyksiköt/lääketieteellisen tiedekunnat vastaavat hyväksytyjen koulutusohjelmien tasosta ja laadusta. Tavoitteena on, että koulutusyksiköt/lääketieteellisen tiedekunnat tarjoaisivat vaaditun kurssimuotoisen koulutuksen itse tai yhteistyössä jonkin muun tahon kanssa. Koulutusyksikkö voi hyväksyä kurseja, joiden järjestäjänä ovat mm. erikoisalayhdistys, lääkäriyhdistykset tai muu lääketieteellinen taho. Koulutuksen tulee tällöinkin täyttää teoreettiselle koulutukselle asetetut vaatimukset. Yksityisten yritysten tulee valmistella ja järjestää koulutus niin, että mukana on aina lääketieteellinen taho, kuten yliopisto, koulutusoikeuden saanut klinikka tai erikoisalayhdistys. Ulkopuolisten järjestäjien tulee selkeästi raportoida yhteistyö lääketieteellisten tahojen kanssa.

Ohjelman sisällöstä vastaavan henkilön tai yhdistyksen (esim. erikoislääkäri- tai lääkäriyhdistys) tulee edustaa jotakin niistä erikoisaloista, joille koulutusta haetaan. Koulutus voidaan silti hyväksyä teoreettiseksi koulutukseksi myös muille anotuille erikoisaloille.

Koulutusohjelman aiheiden otsikoinnissa ei saa olla kauppanimiä tai logoja.

Laajuus

Erikoistumiskoulutuksen tulee sisältää teoreettista kurssimuotoista koulutusta, Tuntimäärä saattaa vaihdella erikoisaloittain (ks. erikoisalakohdaiset vaatimukset). Sellaisilla aloilla, joilla on yhteinen runkokoulutus, teoreettista kurssimuotoista koulutusta tulee suorittaa myös runkokoulutuksen aikana alakohtaisten määräysten mukaisesti. Koulutuksen tulee sisältää myös alakohtaista koulutusta.

Koulutuksen kriteerit ja mitoitus

Suositteluvia ovat laajat kokonaisuudet, esimerkiksi oppiaineiden itsensä järjestämät vuosittain toistuvat kurssit. Pienillä erikoisaloilla voidaan kurssimuotoinen koulutus järjestää yhteistyönä. Yhtä opetustuntia vastaa 45 minuutin luento tai muu opetustilanne. Alle 3 tunnin mittaisia yksittäisiä koulutustilaisuuksia ei hyväksytä, mutta yhdestä tilaisuudesta voidaan myöntää koulutustunteja vähemmän kuin 3 tuntia/erikoisala.

Ulkomainen koulutus

Ulkomailla järjestettäviä kurseja hyväksytään vastuuhenkilön päätöksellä. Myös ulkomaisten kurssien kohdalla noudatetaan edellä esitettyjä kriteereitä. Jos kurseilla on käytössä täydennyskoulutukseen tarkoitettu ns. kredit-järjestelmä, sitä voidaan erikoisalakohdaisesti käyttää Suomeen sovellettuna.

Hallinnon koulutus

Erikoislääkärintutkintoon kuuluu joko 20 tunnin hallinnon vaatimus (31.7.2009 mennessä opinto-oikeuden saaneet) tai 1.8.2009 lähtien moniammatillinen johtamiskoulutus.

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen sisällytettyä teoreettista koulutusta (16 tuntia) ei voi lukea hyväksi erikoislääkärintutkintoon, jossa vaatimuksena 20 tuntia hallintoa.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen teoreettisen koulutuksen voi kuitenkin hyväksi lukea erikoistumistutkintoihin sisältyvään moniammatillisen johtamiskoulutukseen siten, että suorittamalla kolme päivää yleislääketieteen erityiskoulutuksen kursseista saa yhden opintopisteen (10 opintopisteen kokonaisuuteen sisällytettävää).

Erikoislääkärintutkintoon kuuluvaa hallinnon koulutusta (20 tuntia) voi korvata käytännön hallinnollisella palveluna korkeintaan 10 tuntia toimimalla pidempiä ajanjaksoja esimerkiksi seuraavissa viroissa, toimissa tai tehtävissä:

- ylilääkäri tai vastaava lääkäri
- erikoistuvan lääkärin vanhimpana toimiminen, edellyttäen, että on saanut seurata klinikan johtoryhmän työskentelyä
- työpaikkansa lääkäreiden luottamusmies.

Käytännön hallinnon palvelu on osoitettava todistuksella, josta käy ilmi palvelujakson pituus ja tehtävät.

Arviointi ja laadunvarmistus

Koulutuksen järjestäjältä edellytetään palautteen keräämisestä koulutuksesta. Palaute voidaan kerätä strukturoidulla lomakkeella tai avoimilla kirjallisilla kysymyksillä. Kaiken palautteen ja arvioinnin tarkoituksena on auttaa kurssien järjestäjiä kehittämään jatkokoulutusta sekä samalla kehittää ja parantaa erikoislääkärikoulutuksen teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen laatua. Koulutuksen järjestäjän on pyydettäessä annettava palautteen yhteenveto ja osallistujien lukumäärätieto tiedekunnan käyttöön arviointia varten.

Kurssien anominen, hyväksyminen ja vaadittava informaatio

Koulutuksen järjestäjän tulee hakea kurssien hyväksymistä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi etukäteen sille koulutusyksikölle, missä on kurssin suunnittelu- ja järjestämisvastuu. Täysin ulkopuoliset järjestäjät pyytävät hyväksymistä lähimmästä kyseisen erikoisalan koulutusta järjestävästä koulutusyksiköstä. Hakemuksesta tulee käydä ilmi kurssin järjestäjä(t), tuntimäärä ja kurssin vastuuhenkilö. Lisäksi on ilmoitettava tavoitteet, kenelle kurssi on tarkoitettu, hinta ja mahdolliset vaatimukset etukäteismateriaalista ja -valmistautumisesta. Tieto tarvittavasta kirjallisuudesta, jos kyseessä on laajempi kokonaisuus, johon sisältyy tehtäviä tai kuulustelu. Yksityiskohtainen ohjelma liitetään hakemukseen.

Turun yliopiston hakuohje- ja lomake löytyvät tiedekunnan www-sivulta:

http://www.med.utu.fi/opiskelu/pgs/kurssien_anominen.html

Kun kurssi on hyväksytty teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi, hakijalle ilmoitetaan hyväksytyt erikoisalat ja tuntimäärä. Missä tahansa koulutusyksikössä hyväksytty kurssi hyväksytään kaikissa koulutusyksiköissä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi, mikäli ne vastaavat näitä pysyvääsmääräyksiä.

Koulutuspaikan tuki koulutukseen

Työnantajan, joka saa valtion maksamaa tukea erikoislääkärikoulutuksesta, tulee antaa erikoistuvalla lääkärillä työaikana mahdollisuus osallistua vuosittain kurssimuotoiseen koulutukseen. Työnantajan tulee osallistua myös tästä aiheutuviin kustannuksiin. Koulutuksen tulee olla mahdollista suorittaa koko erikoistumiseen varatussa ajassa

(esimerkiksi vaadittu teoreettisen koulutuksen kokonaismäärä jaettuna erikoistumiseen vaadittujen kouluttautumisvuosien määrällä).

4.6 Moniammatillinen johtamiskoulutus

Johtamiskoulutus on pakollinen erikoistuville, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden

1.8.2009 alkaen.

Erikoislääkärin tutkintoon tulee sisältyä 10 opintopistettä moniammatillista johtamiskoulutusta. Tutkintoon vaadittavat moniammatilliset johtamisopinnot (10 op) sisältävät 3-6 op laajuiset teoreettiset kurssimuotoiset opinnot, 2-5 op laajuisen projektityön ja 2-5 op laajuisen portfolion.

Koulutuksen esittely, rakenne ja teoreettisten kurssien tarjonta löytyvä osoitteesta:

<http://www.med.utu.fi/sivustot/medimerc/index.html>

Koulutettavat voivat suorittaa erikoistumiskoulutukseen kuuluvat johtamisopinnot koulutuksensa missä vaiheessa tahansa.

Turun yliopistossa tarjottavia johtamisopintojen teoreettisia kurssimuotoisia suoritteita voi soveltuvin osin korvata myös muissa lääketieteellistä opetusta antavien tiedekuntien vastaavalla erikoistumiskoulutukseen suunnitellulla johtamiskoulutuksella.

Erikoislääkärin tutkintoa suorittamaan ennen 1.8.2009 ilmoittautuneet:

Näiden erikoistumiskoulutuksessa olevien lääkärin ja hammaslääkärin tutkintoon tulee sisältyä 20 tuntia terveydenhuollon hallinnollista koulutusta. Tämä vaadittava terveydenhuollon hallinnon koulutus voidaan suorittaa:

1. osallistumalla erilaisiin jatko- ja täydennyskoulutustapahtumiin, joiden suorittamisesta on hyväksytty soveltuva tuntimäärä erikoistumiskoulutuksen teoreettisiin opintoihin hallinnon koulutukseen, tai
2. suorittamalla vähintään 1 opintopisteen (1 op vastaa 27 tuntia opintoja) laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutuskurssi

4.7 Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun koordinaatiosta huolehtii Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opintotoimistossa työskentelevä valtakunnallinen yhdyshenkilö. Yhdyshenkilön tehtävänä on kuulustelun koordinoinnin lisäksi kuulustelurekisterin ylläpitäminen, erilaiset tilastointitehtävät ja tarvittaessa kuulustelijoiden yhteistyön avustaminen. Valtakunnallinen erikoislääkärikoulutuksen asiantuntijakokous koordinoi ja käsittelee kuulustelua koskevia asioita. Kuulusteluun liittyvät ajankohtaiset tiedot, kuten kuulusteluajankohdat, ilmoittautuminen ja ohjeet, kuulusteluvaatimukset sekä vanhat kuulustelukysymykset löytyvät Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan www-sivuilta osoitteesta www.med.helsinki.fi – ammatillinen jatkokoulutus – erikoistumiskoulutus – valtakunnallinen kuulustelu.

Tavoitteet

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun tavoitteena on mitata erikoistuvan teoreettista tietoa ja osaamista sekä kykyä toimia tarkoituksenmukaisesti erikoislääkärin kohtaamisissa tilanteissa.

Kuulustelijat

Kukin koulutusyksikkö nimeää kullekin omassa tiedekunnassa edustetulle erikoisalalle kuulustelijan, joka ilmoitetaan valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle. Mikäli jollakin erikoisalalla kuulustelurasitus on suuri, voivat koulutusohjelmien vastuuhenkilöt sopia useamman kuulustelijan nimeämisestä samasta koulutusyksiköstä.

Koulutusyksikköjen pitää ryhtyä toimenpiteisiin uuden kuulustelijan nimeämiseksi esim. kuulustelijan eläkkeelle siirtymisen vuoksi. Mikäli kuulustelija ei pysty toimimaan ennalta sovitusti kuulustelijana (esim. ulkomaanmatkan tai virkavapauden vuoksi), pitää siitä ilmoittaa yhdyshenkilölle ja omaan koulutusyksikköön.

Kullakin erikoisalalla eräitä erikseen sovittavia poikkeuksia lukuun ottamatta toimii kerrallaan kaksi kuulustelijaa.

Kuulusteluvaatimukset

Koulutusyksiköt vahvistavat kuulusteluvaatimukset koulutusohjelmien kuulustelijoiden valtakunnallisesti sovitusta yhtenäisestä esityksestä. Vaatimukset tarkistetaan kaikissa koulutusyksiköissä samanaikaisesti kahden vuoden välein. Kuulustelijat toimittavat yhteisenä esityksenään erikoisalakohdaiset kuulusteluvaatimukset yhdyshenkilölle tarkistettavaksi ennen niiden vahvistamista.

Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuva on opinto-oikeutensa saanut.

Kuulusteluajankohdat ja – paikat

Valtakunnallinen erikoislääkärikuulustelu järjestetään kaikissa koulutusyksiköissä – Helsingin yliopistolla, Itä-Suomen yliopistolla, Oulun yliopistolla, Tampereen yliopistolla ja Turun yliopistolla – samanaikaisesti kolme kertaa vuodessa: kaksi kertaa kevätlukukaudella ja kerran syyslukukaudella. Koulutusyksiköt järjestävät kuulustelutilaisuuden omalla paikkakunnallaan. Kuulusteluun voi osallistua millä tahansa kuulustelupaikkakunnalla, mikäli toisen yliopiston kuulustelupaikassa on tilaa.

Kuulusteluun ilmoittautuminen

Kuulusteluun ilmoittaudutaan sähköisen ilmoittautumisjärjestelmän kautta **viimeistään viisi (5) viikkoa ennen kuulustelupäivää**. Ilmoittautuminen tallentuu viiden yliopiston yhteiseen järjestelmään, josta jokainen yliopisto hyväksyy omat erikoistuvansa kuulusteluun. Kuulusteluun ilmoittautuessaan kuulusteluun osallistuvan pitää olla ilmoittautunut läsnä olevaksi omaan yliopistoonsa.

Ilmoittautumisajan päätyttyä sähköinen ilmoittautumislomake sulkeutuu. Tämän jälkeen kuulusteluun ei pysty enää ilmoittautumaan. Kuulusteluun ei oteta jälki-ilmoittautuneita.

Patologian erikoistuvat voivat ilmoittautua kuulustelun eri osioihin (essee- ja preparaattikuulustelu) erikseen. Osiot voi halutessaan tehdä myös samalla kertaa. Radiologian erikoistuvat tekevät essee- ja kuvakuulustelun eri kuulustelukertoina. Esseekuulustelu on suoritettava hyväksytysti ennen kuin voi ilmoittautua kuvakuulusteluun.

Kuulustelun suorittaminen

1.8.2011 alkaen valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun on voinut suorittaa vain suomeksi tai ruotsiksi. Kuulustelukysymykset laaditaan siis suomeksi ja myös ruotsiksi, jos kuulusteltava on sitä ilmoittautuessaan pyytänyt. 31.7.2011 mennessä opinto-oikeuden saaneilla on mahdollisuus tehdä erikoislääkärikuulustelu suomen ja ruotsin lisäksi englannin kielellä, mikäli kuulustelijat siihen suostuvat.

Kuulustelu perustuu kuulusteluvaatimuksissa mainittuun kirjallisuuteen, lehtiin ja lainsäädäntöön sekä kunkin erikoisalalan käytännön tietoon, joka erikoistuvalla lääkäriä on erikoistumisensa aikana kertynyt.

Kuulusteltavat esiintyvät kuulustelussa koodeina. Kuulustelutulosten tultua erikoistujalla on mahdollisuus saada tietää kuulustelun arvostelijat.

Kuulustelujen arvostelu

Kuulustelu arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty ja käyttäen pisteytystä.

Hylätyistä suorituksista kuulustelijoiden pitää antaa aina kirjallinen vastine. Se voi olla joko vaadittavien asiakokonaisuuksien luettelo tai henkilökohtainen kirjallinen palaute.

Kuulustelujen tuloksista ilmoittaminen

Kuulustelijoiden on palautettava kuulustelun arvostelu **kuuden (6) viikon** kuluttua kuulustelupäivästä.

Kuulustelun tulosten saavuttua valtakunnallinen kuulustelun yhdyshenkilö ilmoittaa kuulustelun tulokset kuulusteltaville sähköpostitse.

Kuulusteluvastaukset säilytetään Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa vähintään puoli vuotta. Kuulusteltavalla on mahdollisuus saada omalla kustannuksellaan jäljennös omista vastauksistaan. Hylätyt kuulusteltavat saavat kopiot vastauspapereistaan ilman eri maksua.

Mikäli erikoistuva hylätään kolmessa kuulustelussa, siitä tiedotetaan sekä erikoistuvaa että vastuuhenkilöä. Heitä kehoitetaan keskustelemaan ongelmista, jotka ovat johtaneet hylkäykseen. Kolmen hylkäyksen jälkeen erikoistuva ei voi osallistua seuraavaan kuulusteluun.

Oikaisumenettely

Kuulusteltava voi kirjallisesti pyytää oikaisua kuulustelun päätöksestä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut kuulustelun tulokset tietoonsa. Oikaisupyynnön toimitetaan valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle, joka toimittaa oikaisupyynnön edelleen kuulustelun arvostelleille kuulustelijoille.

Kuulustelijoiden pitää antaa perusteltu vastauksensa saamaansa oikaisupyyntöön kohtuullisessa ajassa. Kuulustelijat toimittavat oikaisupyyntöön vastineensa valtakunnallisen kuulustelun yhdyshenkilölle, joka lähettää sen tiedoksi oikaisupyyntöön tekijälle. Mikäli kuulusteltava on oikaisupyyntöön vastineen saatuaan edelleen tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua vielä opintosuoritusten tutkintolautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon. Kirjallisesti perusteltu oikaisupyyntö toimitetaan oman yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kansliaan.

Suullinen kuulustelu

Kirjallisen kuulustelun lisäksi pidetään suullinen kuulustelu seuraavilla aloilla: lastenkirurgia ja plastiikkakirurgia. Erikoisalat suunnittelevat kuulustelun, joka suoritetaan hyväksytyyn kirjallisen osion jälkeen. Kuulustelupäivät ilmoitetaan kirjallisen kuulustelun tulosten saapumisen jälkeen.

Suullisen kuulustelun kuulustelijoita on kaksi. He ovat yleensä samat henkilöt kuin suullista kuulustelua edeltävässä kirjallisessa kuulustelussa. Kuulustelupaikkakunta sovitaan erikseen tapauskohtaisesti. Suullisen kuulustelun vaatimukset ovat samat kuin kirjallisessa kuulustelussa.

Suullisen kuulustelun tarkoitus on testata kuulusteltavan kykyä hallita kokonaisuuksia, ei detaljeja. Kuulustelussa pyritään arvioimaan kuulusteltavan kykyä suunnitella diagnostiset tutkimukset, tulkita löydökset ja suunnitella nykytiedon pohjalta asianmukainen hoito ongelmatapauksissa. Kuulusteltavan on kyettävä loogisesti perustelemaan valitsemansa tutkimukset ja hoitolinjat, ei välttämättä löytämään oikeaa diagnoosia kuulustelutilanteessa.

Kuulustelussa käytettävä materiaali muodostuu kliinisistä tiedoista, röntgenkuvista ja laboratoriovastauksista. Lastenkirurgian suulliseen kuulusteluun liittyy mahdollisuuksien mukaan leikkausdemonstraatio, jossa kuulusteltava suorittaa tavallisen lastenkirurgisen toimenpiteen, esim. tyräleikkauksen. Plastiikkakirurgian suullisessa kuulustelussa kysytään pääasiallisesti hoitoratkaisuja kuvina esitettyihin potilastapauksiin.

Suullisesta kuulustelusta annetaan kirjallinen lausunto ja jos kuulusteltava reputtaa, lausunnossa perustellaan reputuksen syy. Reputuksen jälkeinen ensimmäinen uusimismahdollisuus on seuraavan alalla järjestettävän kirjallisen kuulustelun jälkeinen suullinen kuulustelu. Sama pätee silloin jos erikoistuva ei pääse osallistumaan heti kirjallisen kuulustelun jälkeen järjestettyyn suulliseen tenttiin tai ei saa sovittua kuulustelijoiden kanssa erillistä ajankohtaa.

Kuulustelun vanheneminen

Kuulustelu vanhenee neljässä vuodessa.

5. LAINSÄÄDÄNTÖ JA SEN MUUTOKSET

Erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkinnosta annettu asetus 420/2012 tuli voimaan 1.1.2013. Se kumosi aiemmin voimassa olleen asetuksen (678/1998, muutettu asetuksilla

1343/2002 ja 401/2007). Sen myötä erikoistumiskoulutukseen perustettiin mm. uusi akuuttilääketieteen erikoisala, ja radiologian ja lastenneurologian koulutukset pidentyivät vuodella. Asetuksessa määritellään mm. koulutusohjelmien pituus, terveyskeskuspalvelun määrä sekä vaatimus tehdä puolet koulutusajasta yliopistosairaalan ulkopuolella (asetuksessa mainittuja erikoisaloja lukuun ottamatta).

5.1. KUMOTTUJEN ASETUSTEN MUKAISTEN OPINTOJEN HYVÄKSYMINEN

Yliopistolain (558/2009) 44 pykälän mukaan opiskelija voi lukea hyväkseen yliopiston päätöksen mukaisesti muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa tekemiään samantasoisia suorituksia (asetusmuutoksen 420/2012 perustelumuistio). Opiskelija saa yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella (Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen korkeakouluissa OPM 2007:4)

Näissä pysyvääsmääräyksissä on määritelty hyväksi lukemisen kriteerit tarkemmin.

Asetuksen 678/1998 mukaisesti opintonsa aloittaneet (opinto-oikeus myönnetty ennen 1.1.2013) voivat suorittaa opintonsa loppuun kumotun asetuksen mukaisesti. Siirtymäaika päättyy 31.12.2022. Tämän jälkeen kaikki opiskelijat siirtyvät suorittamaan koulutusta asetuksen 420/2012 mukaisesti. Aiemmin suoritettut opinnot luetaan hyväksi uuden asetuksen mukaiseen koulutukseen niiltä osin kuin ne vastaavat tutkintovaatimuksia ja pysyvääsmääräyksiä.

Aiempi asetus erikoislääkärin tutkinnosta (678/1998) tuli voimaan 1.1.1999. Samalla kumoutuivat erikoislääkäriasetusten (691/1985,1436/1993) mukaiset koulutusohjelmat. Mikäli henkilö on suorittanut tai aloittanut vanhan asetuksen mukaisen erikoislääkärin koulutuksen, voidaan hänen suorittamansa opinnot ja palvelut hyväksyä uuden asetuksen mukaiseksi koulutukseksi niiltä osin kun ne vastaavat ko. koulutusohjelman vaatimuksia. Lääkärit, jotka ovat suorittaneet orientoivan vaiheen, voivat hyväksyttää orientoivan vaiheen palveluita uuden erikoislääkärin tutkinnon osaksi, mikäli ne vastaavat koulutusohjelman ja pysyvääsmääräysten vaatimuksia.

Terveyskeskuspalvelu

Terveyskeskuspalvelun pituus on asetuksen 420/2012 mukaan 9 kuukautta. Yliopisto voi hyväksyä terveyskeskuspalveluksi perusterveydenhuollon lisäkoulutuksen (nyk. yleislääketieteen erityiskoulutus) aikana suoritettua perusterveydenhuollon palvelun tai osan siitä, enintään 6 kuukautta. Yliopisto voi käyttää harkintavaltaa sen suhteen, voidaanko terveyskeskuspalveluksi lukea osa perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta tai muusta perusterveydenhuollossa suoritettua palvelusta, jonka perusteella lääkäriillä voidaan katsoa olevan riittävä kokemus perusterveydenhuollossa toimimisesta (asetusmuutoksen 1343/2002 perustelumuistio).

Mikäli opiskelija tekee toista erikoislääkärintutkintoa, johon ei sisälly sama runkokoulutus, sovelletaan häneen uuden opinto-oikeuden myöntämishetkellä voimassa olevia vaatimuksia. Nämä vaatimukset ajankohdasta riippuen edellyttävät joko 6 tai 9 kuukautta palvelua perusterveyden huollossa/ terveyskeskuksessa. Asetukset eivät ota huomioon toista erikoislääkärintutkintoa suorittavia opiskelijoita. Aiemmin asetuksen 678/98 mukaan

erikoislääkärintutkinnon suorittaneilta vaaditaan 6 kk perusterveydenhuollon palvelua, mutta loppu 3 kk tulee olla terveyskeskuspalvelua tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa. Tästä 3 kuukauden osuudesta lopullinen päätös tehdään yhteistyössä koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa. Aikaisemmin opitun hyväksymissäännöt koskevat myös toista opiskeluoikeutta (yliopistolaki 558/2009, 44 §).

Asetusten 691/1985, 1436/1993 ja 678/1998 mukaista perusterveydenhuollon palvelua ovat:

1. terveysneuvonta (kansanterveydellinen valistustyö, raskauden ehkäisyneuvonta, kunnan asukkaiden yleisten terveystarkastusten järjestäminen)
2. kunnan asukkaiden sairaanhoito (sisältäen myös lääkinnällisen kuntoutuksen ja ensiavun)
3. sellaiset mielenterveyspalvelut, joita on mielekästä antaa terveyskeskuksessa
4. sairaankuljetus
5. hammashuolto
6. kouluterveydenhuolto
7. opiskelijaterveydenhuolto
8. työterveyshuolto
9. yksilön elinympäristöön kohdistuva terveydenhuolto ja siihen liittyvä toiminta

HUOM! Yllä mainitut koskevat siis vain niitä opiskelijoita, jotka ovat jo suorittaneet aiemmin erikoislääkärintutkinnon, johon kuuluu 6 kk perusterveydenhuollon palvelua, ja suorittavat nyt tutkintoa jossa vaatimuksena on 9 kk terveyskeskuspalvelua. Muilta vaaditaan koko 9 kk palvelua terveyskeskuksessa.

6. TUTKINTOTODISTUKSEN HAKEMINEN

Tutkintotodistusta haetaan lomakkeella siitä yliopistosta, jonka vastuualueella yliopistollinen koulutus on pääosin suoritettu. Turun yliopistosta valmistuvat täyttävät lomakkeen, joka löytyy tiedekunnan www-sivuilta osoitteesta:

<http://www.med.utu.fi/opiskelu/erikoislaakarikoulutus/>

Hakemus toimitetaan tiedekuntaan siinä vaiheessa kun kaikki palvelut ja suoritukset (teoreettiset kurssit, moniammatillinen johtamiskoulutus, valtakunnallinen kuulustelu) ovat tehtyinä.

Erikoistuvan pitää perehtyä ennen tutkintotodistushakemuksen täyttämistä koulutuksen rakenteeseen ja vaatimuksiin. Erikoistuvan tulee noudattaa sen vuoden opinto-opasta, jolloin opinto-oikeus on myönnetty. Erikoistuvan pitää perehtyä ennen tutkintotodistushakemuksen täyttämistä lisäksi yleisiin koulutusta koskeviin ohjeisiin, kuten pysyvääsmääräyksiin sekä keskeytysohjeisiin.

Tutkintotodistushakemukseen pitää eritellä selkeästi ne kaikki palvelusuhteet ja koulutustilaisuudet, jotka esitetään otettavaksi huomioon tutkintoon. Jokainen erikoistuva laskee itse palveluidensa keston tutkintotodistushakemukseen ja vähentää pois myös

mahdolliset keskeytykset. Myös jokainen teoreettinen kurssi merkitään hakemuslomakkeeseen erikseen.

(Kaikista tutkintotodistushakemuksessa esitetyistä palveluista ja koulutustilaisuuksista pitää olla hakemuksen liitteenä asianmukaiset todistukset. Palvelustodistuksista tulee aina ilmetä kohta poissaolot ja keskeytykset (vaikka niitä ei olisi).)

Hakemus toimitetaan asianmukaisine todistusjäljennöksineen tiedekuntaan joko henkilökohtaisesti tuomalla tai postitse lähettämällä. Tiedekunta hyväksyy palvelut ja muut suoritukset, mikäli ne ovat pysyväismääräysten ja tutkintovaatimusten mukaisia. Erikoisalan vastuuhenkilö vahvistaa allekirjoituksellaan palveluiden ja suoritusten sisällöllisen riittävyden erikoislääkärin tutkinnon saamiseksi.

Erikoistuva voi pyytää kirjallisesti oikaisua koulutusohjelman vastuuhenkilöltä opintosuoritusten hyväksi lukemista koskeviin päätöksiin 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut päätöksen tietoonsa. Mikäli erikoistuva on edelleen tyytymätön päätökseen, hän voi hakea oikaisua opintosuoritusten tutkintolautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon

7. LAILLISTAMINEN ERIKOISLÄÄKÄRIN TUTKINNON JÄLKEEN

Valmistuneen erikoislääkärin tulee hakea Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valviralta) oikeutta harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Hakemuslomake ja tarkat ohjeet löytyvät Valviran www-sivuilta osoitteesta www.valvira.fi.

Hakemukseen tulee liittää tiedekunnan antama jäljennös erikoislääkärin tutkintotodistuksesta. Hakemus lähetetään Valviraan postitse (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, PL 210, 00531 Helsinki) tai henkilökohtaisesti toimittamalla (Lintulahdenkuja 4, 00500 Helsinki, puh. 09 772 920).

Ammatinharjoittamisoikeutta koskevasta päätöksestä peritään toimitusmaksu, ja päätös lähetetään hakijan ilmoittamaan osoitteeseen postiennakkona.

8. YLEISLÄÄKETIETEEN ERITYISKOULUTUS

Ohjeet koskevat 1.5.2011 jälkeen opinto-oikeuden saaneita.

8.1. Johdanto

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen (YEK) suorittaminen on edellytys oikeudelle toimia yleislääkärinä sosiaaliturvajärjestelmän piirissä muussa EU-/ETA-maassa kuin Suomessa. Suomessa lääketieteen lisensiaatin tai ulkomailla vastaavan tutkinnon suorittanut, Suomessa laillistettu lääkäri, voidaan ottaa yleislääketieteen erityiskoulutukseen. Yleislääketieteen erityiskoulutuksen kesto on kolme vuotta, **suomalaisesta tiedekunnasta**

valmistuneella vain kaksi vuotta. Koulutus on määritelty seuraavissa laeissa ja säännöissä:

- EU-direktiivi 2005/36/EY (artikla 28)
- hallituksen esitys 326/10
- laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta 312/2011
- valtioneuvoston asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen muuttamisesta 377/2011.

8.2. Opinto-oikeus ja ilmoittautuminen

Lääketieteen lisensiaatin tutkinnon ja Valviran myöntämän laillistuksen jälkeen tiedekunnalta voi hakea opinto-oikeutta yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittamiseksi. Opinto-oikeus haetaan yleensä siitä yliopistosta missä on suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon.

Koulutukseen voidaan ottaa henkilö, joka on suorittanut lääketieteen lisensiaatin tutkinnon Suomessa tai vastaavan tutkinnon ulkomailla ja jolla on Valviran myöntämä laillistus tai lupa harjoittaa lääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä

Lisäksi edellytetään todistuksella osoitettu vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen voi halutessaan suorittaa samanaikaisesti erikoislääkärikoulutuksen kanssa

Yleislääketieteen erityiskoulutusta suorittavan tulee olla läsnä olevana opiskelijana yliopistossa siihen asti kunnes koulutus on suoritettu. Ilmoittautuminen tulee tehdä vuosittain osoitteessa: ilmoittautuminen@utu.fi.

8.3. Hallintojärjestelmä ja päätöksenteko

Koulutusyksiköt eli yliopistojen lääketieteelliset tiedekunnat vastaavat siitä, että koulutus noudattaa annettuja määräyksiä ja hyväksyvät ne terveystieteelliset ja sairaalat, joissa suoritettu palvelu hyväksytään.

Koulutusyksiköt valvovat koulutusta myös vastualueensa sairaaloissa, terveystieteellisissä ja muissa koulutuspaikoiksi hyväksytyissä yksiköissä Tiedekunnat myöntävät opinto-oikeuden koulutukseen, hyväksyvät teoreettisen koulutuksen, vastaavat palveluja ja opintoja koskevista asioista ja antavat todistuksen.

Yleislääketieteen oppiaine vastaa yleislääketieteen erityiskoulutuksesta ja sen sisällöllisestä kehittämisestä.

8.4. Koulutuksen tavoitteet, rakenne ja sisältö

[Tavoitteena](#) on perehdyttää YEK-vaiheen lääkäri perusterveydenhuollossa toimivan lääkärin tehtäviin, terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään sekä yhteistyöhön terveyden- ja sosiaalihuollon henkilöstön kanssa. Eri toiminta-alueisiin tutustumisen lisäksi

on tärkeää, että YEK-vaiheen lääkäri saa kuvan potilaan kokonaishoidosta, hoidon porrastuksesta ja hoitoa tukevista konsultaatiomahdollisuuksista sekä lääkärintyön kliinisestä hallinnasta. Moniammatillinen yhteistyö ja mahdollisuus osallistua johtamiseen kuuluvat koulutukseen.

Palvelunsa aikana YEK-vaiheen lääkäri toimii vastuullisena työntekijänä noudattaen niitä säädöksiä ja määräyksiä, joita tehtävistä on erikseen annettu. YEK-vaiheen lääkäriä koskevat normaalit työ- ja päivystysjärjestelyt. Lisäksi YEK-vaiheen lääkärin tulee koko koulutuksen ajan osallistua säännöllisesti toimipaikkakoulutukseen.

Terveyskeskukselle ja sairaalalle asetetut kriteerit:

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen terveyskeskus- ja sairaalapalvelun tulee tapahtua tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa. Kunkin lääketieteellisen tiedekunnan yleislääketieteen oppialat solmivat koulutussopimukset omalla vastualueellaan.

Hyväksytyssä koulutuspaikassa tulee täyttyä ainakin seuraavat kriteerit:

- Terveyskeskuspalvelu tulee tehdä suorassa palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään. Tämä koskee myös 1.9.2010 lähtien perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen opinto-oikeuden saaneita.
- YEK-vaiheen lääkärin on arvioitava terveyskeskuksen koulutusympäristö, jotta palvelu voidaan hyväksyä
- Koulutuspaikassa tulee olla tehtävään nimetty ohjaaja-/kouluttajalääkäri, joka vastaa työn monipuolisuudesta, käytännön työn ohjauksesta ja antaa todistuksen suoritetusta palvelusta. Ohjaajan tulee saada valmennusta tehtävään yliopiston kanssa sovitulla tavalla.
- Koulutuspaikassa on säännöllistä toimipaikkakoulutusta vähintään 100 tuntia vuodessa.
- YEK-vaiheen lääkärillä tulee olla mahdollisuus osallistua vaadittuun teoreettiseen koulutukseen (16h) ja mahdollisuuksien mukaan myös muuhun ulkopuoliseen koulutukseen keskimäärin yhtenä päivänä kuukaudessa.
- YEK-vaiheen lääkärin käytössä tulee olla sähköposti sekä yhteydet verkossa oleviin tietokantoihin ja kirjastoihin

Tampereen yliopiston verkkosivuilta löytyy lista koko maan koulusterveyskeskuksista www.uta.fi/tiedekunnat/laak.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen sairaalapalvelun voi suorittaa sairaaloissa, jotka on hyväksytty erikoislääkärikoulutuksen koulutuspaikoiksi ja muissa sairaaloissa, jotka koulutusyksiköt ovat hyväksyneet.

8.5. Käytännön palvelu

8.5.1 Terveyskeskuspalvelu

Koulutukseen kuuluu vähintään yhdeksän kuukautta (9 kk) palvelua tiedekunnan hyväksymässä terveyskeskuksessa. Lääkärin tulee perehtyä useaan toiminta-alueeseen esim. terveyskeskuksen ajanvarausvastaanottoon, päivystykseen, lastenneuvolan sekä

äitiysneuvolan toimintaan, kotisairaanhoidon, vuodeosastotoimintaan, mielenterveystyöhön sekä vanhainkodin ja palvelutalon toimintaan. Terveyskeskuspalvelun sisältö tulee selvittää kouluttajan antamassa [koulutustodistuksessa](#). Terveyskeskuspalvelu tulee tehdä suorassa palvelusuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.

Tämä koskee myös 1.9.2010 lähtien perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen opinto-oikeuden saaneita, jotka ovat kirjoittautuneet YEK -ohjelmaan. Vuoden 2012 alusta YEK-vaiheeseen kirjoittautuneita pidetään kuitenkin uusina ohjelmaan kirjautuvina.

Mikäli palvelu suoritetaan jaksoissa eri terveyskeskuksissa, tulee YEK-vaiheen lääkärin huolehtia siitä, että hän perehtyy eri terveyskeskusjaksojen aikana useaan toiminta-alueeseen.

Koulutuksessa olevan lääkärin koulutusta ohjaa ja seuraa nimetty [ohjaaja](#). Terveyskeskuspalvelun aikana suositellaan käytettäväksi [lokikirjaa](#).

8.5.2. Sairaalapalvelu

Koulutukseen kuuluu vähintään kuusi kuukautta (6 kk) palvelua hyväksytyssä **koulutussairaalassa**. Myös sairaalapalvelun ajan YEK-vaiheen lääkärin koulutusta ohjaa ja seuraa nimetty ohjaaja. Sairaalassa häntä koskevat [normaalit työ- ja päivystysjärjestelyt](#).

8.5.3. Muu palvelu

Koulutuksesta enintään kuusi kuukautta (6 kk) voi olla palvelua muussa yleislääketieteen oppialan hyväksymässä yleislääkärin tehtäviin suuntautuvassa julkisen tai yksityisen terveydenhuollon laitoksessa tai yksikössä (mm. esim. lääketieteellinen tutkimus perusterveydenhuoltoon liittyen).

8.5.4. Ulkomailla suoritettu palvelu

Ulkomailla suoritettua palvelua voidaan hyväksyä osaksi yleislääketieteen erityiskoulutusta sisällön perusteella.

8.5.5. Ohjaus ja arviointi

Ohjauksen ja arvioinnin tulee ohjata ja suunnata YEK -vaiheen lääkärin oppimista. YEK -vaiheen lääkärin tulee saada säännöllisesti palautetta ja tietoa osaamisestaan ja tekemisestään. Arviointi pelkästään jakson lopussa ei riitä, sillä oppimista tulee ohjata myös jakson aikana.

Ohjaaja voi käyttää apunaan [ohjaajan opasta](#) ja lokikirjaa.

Myös YEK -vaiheen lääkärin tulee arvioida ohjausta ja [oppimisympäristöään](#).

8.5.6. Kurssimuotoinen koulutus

YEK-vaiheen lääkärin tulee suorittaa koulutusyksikön hyväksymä tai järjestämä vähintään 16 tunnin terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvajärjestelmään perehdyttävä kurssimuotoinen koulutus.

8.6. Palveluja koskevia määräyksiä

Yleislääketieteen erityiskoulutukseen ei voida hyväksyä ennen laillistamista suoritettuja palveluja

8.6.1. Palveluajat

Lyhin koulutukseksi hyväksyttävä palvelujakso on yksi kalenterikuukausi **tai yhtenäinen 30 päivän jakso kokopäiväistä työtä**. Koulutus voidaan suorittaa osittain myös osa-aikaisella palvelulla, jolloin kokonaispalveluaika vastaavasti pitenee. Osa-aikaiseksi palveluksi voidaan katsoa vähintään 50 % kokopäiväisestä palvelusta. **Alin hyväksyty viikkotuntimäärä on 18.5 tuntia käsittävä viran tai toimen hoito.**

Palvelua ei voida suorittaa kokonaisuudessaan osa-aikaisilla palvelussuhteilla vaan koulutukseen tulee sisältyä kokopäivätoimista palvelua vähintään kolme kuukautta (3 kk) sairaalassa ja vähintään kolme kuukautta (3 kk) terveyskeskuksessa. Osa-aikaisen palvelun sisällön tulee olla täysipäiväistä palvelua vastaavaa.

8.6.2. Keskeytyksien vaikutus

Kunakin koulutusvuonna sairaudesta tai muusta pätevästä syystä pidetystä virkavapaudesta, koulutusta varten otetusta virkavapaasta, äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen yksi kuukausi, mikäli virkamääräys on voimassa. Yhdestä äitiys-, isyys- tai vanhempainlomasta voidaan lukea koulutukseen vain kuukausi, vaikka loma jakautuisi eri vuosille. Yksityisasian vuoksi otettu virkavapaus vähennetään palvelusta.

8.6.3. Toimiminen eri tehtävissä

Koulutukseen voidaan hyväksyä toimintaa tutkimus- ja opetustehtävissä, jos tehtäviin liittyy asianomaisen alan sivuvirka yliopistollisessa keskussairaalassa tai terveyskeskuksessa tai muuta hyväksyttävää kliinistä toimintaa. Sairaalapalveluun tulee kuitenkin aina sisältyä vähintään kolmen kuukauden jakso vuodeosasto- tai poliklinikkatyöskentelyä.

8.6.4. Varusmies-/siviilipalvelu

Varusmies- ja siviilipalveluun sisältyvä työskentely päätoimisissa lääkärin tehtävissä hyväksytään sisällön perusteella. Varusmieslääkärinä toimimisesta voidaan tapauskohtaisesti hyväksyä palvelua sen sisällön perusteella. Siviilipalvelun hyväksyminen ratkaistaan myös tapauskohtaisesti palvelun sisällön perusteella.

8.7. Muussa kuin ETA-valtiossa suoritettu perustutkinto

Mualla kun EU/ETA –alueella lääkärin perustutkintonsa suorittanut EU/ETA –alueen kansalainen suorittaa Valviran erikseen määräämät lisäopinnot ja kuulustelut voidakseen toimia laillistettuna lääkärinä. Muun kuin EU/ETA-valtion kansalainen voi toimia Suomessa lääkärinä vain Valviran luvalla. Ammatinharjoittamisluvan saaneet lääkärit voivat suorittaa lääketieteellisissä tiedekunnissa yleislääketieteen erityiskoulutuksen.

8.8. Todistuksen hakeminen

Suoritettuaan vaadittavat palvelut ja kurssimuotoisen koulutuksen YEK-vaiheen lääkäri toimittaa todistushakemuksen tiedekuntaan, Hakemuslomakkeen saa tiedekunnan kotisivulta (<http://www.med.utu.fi/>). Liitteeksi tulee esittää jäljennökset palvelu- ja koulutustodistuksista sekä teoreettisesta koulutuksesta . Lisäksi tulee esittää selvitys oppimisympäristön arvioinnista. Palvelu- ja koulutusodistuksissa tulee näkyä työjakso, viikkotuntimäärä ja keskeytykset.

Yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittamisesta tehdään erillinen merkintä terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (Terhikki). Tiedekunnasta toimitetaan tieto koulutuksen suorittamisesta suoraan Valviraan. Valvira antaa tarvittaessa erillisen todistuksen yleislääketieteen erityiskoulutuksen suorittamisesta.

8.9. Siirtymäkausi

Nämä määräykset koskevat niitä, jotka kirjoittautuvat yleislääketieteen erityiskoulutukseen 1.5.2011 alkaen tai olivat kirjoittautuneet aikaisemmin perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen 1.9.2010 alkaen ja siirtyivät yleislääketieteen erityiskoulutukseen. Aiemmin suoritettujen palveluiden hyväksyminen on mahdollista, mikäli ne täyttävät asianomaisen jatko-opiskelijan YEK -ohjelmaan kirjoittautumisen hetkellä voimassa olleet vaatimukset.

AKUUTTILÄÄKETIEDE

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö ja valtakunnallisen tentin kuulustelija

Professori Maaret Castrén phone + 46 8 616 5238 /+ 46 70 8915086
 Södersjukhuset
 Sjukhusbacken 10
 118 83 Stockholm, Sweden
 fax + 46 8 616 2933
maaret.castrén@sodersjukhuset.se

Valtakunnallisen tentin kuulustelijoina toimii vuorollaan aina kaksi koulutusohjelmien vastuuhenkilöä, jotka ovat eri yliopistosairaalakaupungista

Akuuttilääketiede vastaa kaikenikäisten potilaiden akuuttien vammojen ja sairauksien oireiden vaatimasta diagnostiikasta ja kiireellisestä hoidosta kiireellisyysluokan vaatimalla tavalla. Akuuttilääketiede yhdistää ja täydentää muiden erikoisalojen akuuttitoimintoja. Korkealaatuinen päivystyshoito edellyttää etupainotteista diagnostiikkaa ja viiveetöntä hoidon aloitusta. Akuuttilääketieteen erikoislääkäri on ensisijaisesti päivystysklinikassa päivittäin toimiva klinikko, jonka tehtäviä ovat päivystystoiminnan suunnittelu, johto ja ohjaaminen, koulutustoiminnan järjestäminen sekä päivystyksen talouden hallinta ja tutkimustyö. Tulevaisuuden sairaalapäivystys on suunniteltu toimivan pääasiassa akuuttilääketieteen erikoislääkäreiden avulla.

Koulutusohjelman tavoitteet

Erikoistumisalan koulutuksen tavoitteena on antaa erikoistuvalla riittävät tiedot ja taidot kriittiseen itsenäiseen työskentelyyn sekä valmiudet ammattitaidon ylläpitämiseen akuuttilääketieteen erikoislääkärinä. Akuuttilääketieteeseen kuuluu ensihoidon laaja tuntemus.

Akuuttilääketieteen erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- Omaan kliiniseen päätöksentekoon liittyvän kokonaisvaltaisen ajattelutavan ja lääketieteen eettiset periaatteet
- Kykenee tunnistamaan ja hoitamaan potilaan vaikeat ja henkeä uhkaavat tilat sekä sairaudet, joiden hoidon viivästyminen aiheuttaisi potilaan tilan merkittävän huononemisen
- Kykenee arvioimaan potilaan tutkimuksen ja hoidon kiireellisyyden ja luokittelemaan hoitoon hakeutuneiden kiireellisyysjärjestykseen
- Hallitsee erotusdiagnoosiikan niin, että voi potilaan oireiden ja löydösten perusteella arvioida eri tautien todennäköisyyden
- On perehtynyt terveydenhuollon hallintoon, kykenee johtamaan työtä päivystyksessä ja ymmärtää ensihoidon johtamisperiaatteet

- Kykenee tilanteen edellyttämään kanssakäymiseen potilaiden ja omaisten kanssa sekä moniammatilliseen yhteistyöhön lääkäreiden, muun henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä viranomaisten ja tiedotusvälineiden kanssa
- Omaan tieteelliseen suhtautumistavan työhönsä, on perehtynyt tutkimusmenetelmiin sekä näyttöön perustuvan lääketieteen ja kriittisen tieteellisen arvioinnin menetelmiin ja kykenee osallistumaan oman alansa tieteelliseen tutkimukseen, kehittämiseen ja suunnitteluun
- Kykenee toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon henkilöstön koulutuksessa.

Koulutusohjelman kesto

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, josta vähintään kolme vuotta on suoritettava yliopistosairaalan ulkopuolella ja vähintään yksi vuosi yliopistosairaalassa.

Koulutuksen rakenne

Erikoislääkäritutkinnon suorittamista koskevat säännöt on koottu tiedekuntaneuvoston vahvistamiin pysyväismääräyksiin. Erikoistuvan tulee tutustua niihin opinto-oppaan ja yliopiston Internet-sivujen avulla.

a) Pakollista terveystieteiden suorittavaa palvelua vähintään 9 kk.

Tavoitteena on ymmärtää perusterveydenhuollon merkitys ja mahdollisuudet oman erikoisalalan potilaiden tunnistamisessa, hoitoon ohjauksessa ja jatkohoidossa. Koulutus tulee suorittaa yliopiston hyväksymässä opetus- tai koulutusterveyskeskuksessa.

b) Erikoisalalan koulutus, 5 vuotta 3 kuukautta

Koulutukseen kuuluu erikoisalaa tukeva koulutus, erikoistumisalan eriytyvä koulutus ja teoreettinen kurssimuotoinen koulutus. Erikoistumisalan koulutus koostuu käytännön palvelusta ja toimipaikkakoulutuksesta.

Akuuttilääketieteen erikoisalaa tukeva koulutus

Enintään 1 v 3 kk palvelua sairaalan tai muun sopivan terveydenhuollon organisaation akuuttilääketiedettä tukevan/täydentävän erikoisalalan (anestesiologia ja tehohoito, sisätautien erikoisalalat, kirurgian erikoisalalat, neurologia, yleislääketiede, keuhkosairaudet ja allergologia, lastentaudit, radiologia, naistentaudit ja synnytys, silmätaudit, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, psykiatria) lääkärin tehtävissä sisältäen palvelua vähintään kolmella erikoisalalla.

Akuuttilääketieteen eriytyvä koulutus

Eriytyvä koulutus toteutetaan ensisijaisesti monipuolisen potilasmateriaalin omaavassa, erikoisalajien yhteispäivystyksenä toimivassa päivystysklinikassa. Vaihtoehtoisesti/täydentävästi palvelua voidaan myös suorittaa useammalla suppealla tai eriytyneellä päivystyspoliklinikalla. Koulutus sisältää vähintään 4 vuotta palvelua akuuttilääketieteessä seuraavin laskennallisina palveluajoin.

- Konservatiivisten alojen (sisätautien erikoisalalat, neurologia, keuhkosairaudet ja allergologia, yleislääketiede) potilaiden diagnostiikka ja hoito

vähintään 12 kk

- Operatiivisten alojen (kirurgian erikoisalajat, naistentaudit ja synnytykset, KNK, silmätaudit) potilaiden diagnostiikka ja hoito vähintään 12 kk
- Lapsipotilaiden diagnostiikka ja hoito vähintään 6 kk
- Anestesia/ tehostettu valvonta/ tehohoito vähintään 6 kk
- Ensihoito vähintään 3 kk

Erikoisalaan liittyvää tutkimustyötä päätoimisena tutkijana voidaan hyväksyä erikoislääkärin tutkintoon enintään 6 kk.

c) Erikoislääkärin tutkintoon tulee sisältyä Moniammatilliset johtamisopinnot – opintokokonaisuus vähintään 10 opintopisteen laajuisena.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutusta (luentoja, seminaareja, demonstraatioita ja simulaatioita) järjestetään vähintään 3 – 5 tuntia viikossa ja 40 viikkona vuodessa. Niissä käydään läpi akuuttilääketieteen keskeiset alueet ja käsitellään ajankohtaisia kysymyksiä. Muita toimipaikkakoulutuksen muotoja ovat mm. henkilökohtainen toimenpideohjaus. Toimenpiteiden suorittamisesta pidetään lokikirjaa. Koulutettava pitää erikoistumisalan koulutusjaksonsa aikana vähintään 6 seminaariesitelmää.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus, vähintään 100 tuntia

Erikoistuvan lääkärin on osallistuttava koulutussuunnitelman mukaisesti koulutusyksikön / tiedekunnan järjestämään tai hyväksymään koulutukseen akuuttilääketieteen alalla. Koulutus toteutetaan siten, että se muodostaa erikoistuvan kannalta mielekkään kokonaisuuden akuuttilääketieteen erityiskysymyksistä ja niihin liittyvistä seikoista. Teoreettisen koulutuksen kesto on vähintään 100 tuntia, josta vähintään 60 tuntia on akuuttilääketieteen koulutusta.

Teoreettiseksi koulutukseksi lasketaan:

- tiedekunnan hyväksymät kotimaiset erikoisalaa koskevat tai sitä läheisesti sivuavat koulutustilaisuudet
- vastuuhenkilön hyväksymät ulkomaiset kurssit ja kongressit.

Koulutuksen aikana voidaan järjestää kirjallisia tai suullisia kuulusteluja.

Osa erikoislääkärin tutkintoon oikeuttavasta palvelusta voidaan suorittaa ulkomailla. Palvelu hyväksytään sisällön perusteella. Ulkomaisen kliinisen palvelun hyväksymisen edellytyksenä on, että erikoistujalla on lääkärin oikeudet kyseisessä maassa.

Koulutukseen kuuluvat palvelut (lukuunottamatta 9 kk terveyskeskuspalvelua) ja teoreettinen koulutus (johtamiskoulutusta lukuun ottamatta) vanhenevat 10 vuodessa. Vanhenemissääntö koskee myös palveluita aiemman erikoistumistutkinnon hyväksyttäviksi esitettävien suoritusten osalta.

Erikoistuvan lääkärin ohjaus ja arviointi

Erikoistuva lääkäri tekee opinto-oikeutta hakiessaan henkilökohtaisen koulutussuunnitelman yhdessä koulutusohjelman vastuuhenkilön ohjeistuksen mukaisesti koulutuspaikan kouluttajan kanssa. Koulutussuunnitelmaa voidaan tarkistaa erikoistumisen kuluessa.

Koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla, jonka koulutusyksikkö tarjoaa erikoistuvalla. Koulutettava vastaa, että lokikirjan merkinnät ovat ajan tasalla.

Vastuuhenkilön nimeämä koulutuspaikan kouluttaja osoittaa erikoistuvalla lääkäriille henkilökohtaisen tutorin, joka säännöllisesti seuraa ja tukee koulutettavan toimintaa kyseisessä koulutusyksikössä. Yliopiston ulkopuolisen koulutusyksikön vastuuhenkilön (yleensä ylilääkäri) on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä (palautekeskustelut) ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Säännöllisissä tutorin, kouluttajien ja koulutettavan tapaamisissa arvioidaan koulutuksen edistymistä ja tuloksellisuutta. Arvioinnin kohteena on koulutettavan edistyminen ammatillisesti, suhtautuminen potilaisiin ja yhteistyökyky.

Erikoistuva lääkärin itsearviointi muodostaa osan oppimisen arvioinnista.

Koulutuspaikat

Koulutuspaikaksi hakevan terveydenhuollon yksikön tulee ottaa yhteyttä koulutusohjelman vastuuhenkilöön ja neuvotella koulutussopimuksesta ja sen sisällöstä.

Koulutussopimuksessa tulee käydä ilmi hyväksyttävä koulutusaika, kouluttajat ja mitkä valmiudet erikoistuvan lääkärin tulee saavuttaa koulutusjakson aikana. Koulutusjakson tavoitteiden seuraamiseen tulee käyttää myös lokikirjaa.

Hyväksytyssä koulutuspaikassa tulee täytyä ainakin seuraavat kriteerit

- Yhteispäivystyksenä toimivassa päivystyslinikassa tulee olla vuosittain vähintään 30 000 potilaskäyntiä
- Koulutuspaikassa tulee olla tehtävään nimetty kouluttajalääkäri, joka vastaa työn monipuolisuudesta, käytännön työn ohjauksesta ja hyväksyy suoritettun palvelun. Hänellä tulee olla mahdollisuus kouluttautua tehtävään yliopiston kanssa sovitulla tavalla.
- Koulutuspaikassa on säännöllistä toimipaikkakoulutusta vähintään 120 tuntia vuodessa.
- Saatavilla tulee olla painettua tai sähköistä akuuttilääketieteen ja koulutusjaksoon liittyvää kirjallisuutta

Koulutuspaikan kouluttaja

- Jokaisessa akuuttilääketieteen koulutuspaikassa on oltava koulutusohjelman vastuuhenkilön nimeämä kouluttaja
- Kouluttaja on akuuttilääketieteen erikoislääkäri tai hänellä on joko ensihoito- tai päivystyslääketieteen erityispätevyys. Kouluttajan tulee olla toiminut päätoimisesti päivystysalueella vähintään 5 vuotta. Kouluttajan työkokemusta koskevan vaatimuksen siirtymäaika on 5 vuotta.
- Kouluttaja on virkasuhteessa koulutuspaikkaan
- Hän toimii erikoistuvien lääkärin klinisenä kouluttajana käytännön työssä
- Hän vastaa paikallisesti erikoistuvien lääkärin koulutuksesta ja koulutusvaatimuksista
- Hän järjestää säännölliset tapaamiset erikoistuvien kanssa
- Kouluttajalla tulee mielellään olla pedagogista koulutusta

Koulutuspaikan Tutor

- Tutor on erikoistuvan lääkärin tukihenkilö, joka seuraa koulutuksen etenemistä
- Tutor huolehtii koulutussuunnitelman toteuttamisesta ja osallistuu arviointeihin

Valtakunnallinen kuulustelu

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun kuulusteluvaatimukset on koottu erilliseen tiedostoon, joka löytyy jokaisen yliopiston erikoistumiskoulutusohjelmasta.

Kirjallisuus

- Judith Tintinalli, J. Stapczynski, O. John Ma, David Cline, Rita Cydulka, Garth Meckler. Tintinalli's Emergency Medicine: A Comprehensive Study Guide, Seventh Edition. The McGraw-Hill Companies, Inc. 2011
- Tutustua alan kirjallisuuteen ja lehtiin.

ANESTESIOLOGIA JA TEHOHOITO

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö ja valtakunnallisen tutkinnon kuulustelija:

Professori Klaus Olkkola

Puh. (02) 313 0000

(TYKS:n vaihde)

klaus.olkkola@utu.fi

Anestesiologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikka, Turun yliopisto
Toimenpide-, tehohoito- ja kivunhoitopalvelut (Totek), Turun yliopistollinen keskussairaala
C-siipi, 7 krs., Tyks, 20520 Turku

Koulutusohjelman tavoitteet

Anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän:

- Hallitsee tutkimus-, synnytys-, leikkaus- yms. toimenpiteiden edellyttämät anestesia- ja kivunlievitysmenetelmät.
- Hallitsee yleisteho-osaston potilaiden hoito- ja potilasvalinnan periaatteet sekä kykenee toimimaan yleisteho-osaston lääkärinä.
- Hallitsee elimistön fysiologisen tasapainon ylläpitämiseen ja palauttamiseen liittyvät diagnostiset toimenpiteet ja hoidon.
- Hallitsee kriittisesti sairaan tai vammautuneen ensiavun ja ensihoidon sekä kykenee lääkinälliseen pelastustoimintaan suuronnettomuustilanteessa.
- Tuntee ongelmallisten kiputilojen yleisen diagnostiikan ja hoitoperiaatteet sekä hallitsee niiden edellyttämät alansa valmiudet.
- Kykenee hoitamaan muut alansa äkilliset tilanteet ja tekemään alansa kuuluvat muut diagnostiset ja terapeuttiset toimenpiteet.
- Kykenee toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon henkilöstön koulutuksessa.
- Kykenee osallistumaan oman alansa tieteelliseen tutkimukseen, kehittämiseen ja suunnitteluun.
- Kykenee jakamaan alansa yleistä terveystietoa.

- On perehtynyt terveydenhuollon hallintoon.

Koulutuksen sisältö

Koulutukseen kuuluu yleiskoulutus, varsinainen erikoisalan koulutus ja teoreettinen kurssimuotoinen koulutus. Erikoisalan koulutus koostuu käytännön palvelusta ja toimipaikkakoulutuksesta.

Yleiskoulutuksen tarkoituksena on perehdyttää koulutettava perusterveydenhuoltoon ja hoidon porrastukseen sekä syventää koulutettavan tietämystä erikoisalaa vahvistavilla, erityisesti diagnostiikkaan suuntautuneilla erikoisaloilla. Erikoisalan varsinaisen koulutuksen tavoitteena on antaa koulutettavalle riittävät tiedot ja taidot anestesiologiasta ja tehohoidosta, jotta hän saavuttaisi kyvyn itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn sekä valmiudet ammattitaidon ylläpitämiseen anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärinä.

Koulutettavan tulee sopia koulutussuunnitelmasta kirjallisesti vastaavan kouluttajan kanssa jo koulutuksen alkuvaiheessa, jotta suunnitelmasta saadaan koulutettavan kannalta mahdollisimman tarkoituksenmukainen. Koulutussuunnitelmaa voidaan tarvittaessa tarkistaa erikoistumisen kuluessa.

Yliopistosairaalan ulkopuolista koulutusta hyväksytään tehtyjen sairaala- tai henkilökohtaisten koulutussopimusten osoittamassa laajuudessa. Tällä hetkellä Turun yliopistolla on voimassa olevat koulutussopimukset Etelä-Pohjanmaan keskussairaalan, Forssan sairaalan, Kanta-Hämeen keskussairaalan, Keski-Suomen keskussairaalan, Loimaan aluesairaalan, Päijät-Hämeen keskussairaalan, Reumasäätien sairaalan, Salon aluesairaalan, Satakunnan keskussairaalan ja TYKS Vakka-Suomen sairaalan kanssa. Anestesiologian, tehohoidon, ensihoidon ja kivunhoidon klinikka on valmis tekemään sairaalakohtaisia koulutussopimuksia muidenkin asiasta kiinnostuneiden sairaaloiden kanssa. Koulutuksesta yliopistosairaalan ulkopuolella vastaa kyseisen yksikön ylilääkäri tai toinen hänen nimeämensä erikoislääkäri.

Yliopistosairaalassa kunkin koulutettavan koulutussuunnitelma tehdään yhdessä tutorerikoislääkärin kanssa, jonka tehtävänä on tukea koulutettavaa koulutustavoitteiden saavuttamisessa sekä käydä säännöllisiä arviointikeskusteluja koulutettavien kanssa. Käytännön tasolla koulutuksesta vastaavat yliopistosairaalan eri yksiköiden vastaavat lääkärit.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Erikoisalan koulutus: 5 v 3 kk

Anestesiologian ja tehohoidon erikoisalaa tukeva/täydentävä koulutus

Enintään 1 v 3 kk palvelua sairaalan tai muun sopivan terveydenhuollon organisaation anestesiologiaa ja tehohoitoa tukevan/täydentävän erikoisalan lääkärin tehtävissä (sisätaudit, kardiologia, kirurgia, keuhkosairaudet ja allergologia, lastentaudit, kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede, kliininen neurofysiologia, kliininen farmakologia ja lääkehoito) tai muuta koulutusohjelman vastuuhenkilön hyväksymää vastaavaa palvelua, mukaan luettuna anestesiologian ja tehohoidon erikoisalaan liittyvä tutkimustyö. Osa anestesiologian ja tehohoidon erikoisalaa tukevasta/täydentävästä koulutuksesta voi olla

myös työskentelyä anestesiologian ja tehohoidon alalla, mutta tällaisen palvelun laajuudesta on syytä sopia vastaavan kouluttajan professori Klaus Olkkolan kanssa.

Anestesiologian ja tehohoidon eriytyvä koulutus

Yhteensä vähintään 4 v palvelua anestesiologiassa ja tehohoidossa, josta yliopistosairaalassa korkeintaan 3 v, mutta vähintään 2 v ja yliopiston hyväksymässä muussa sairaalassa (keskus-, alue- tai kaupunginsairaalassa tai vastaavassa) 1–2 v tehdyn koulutussopimuksen mukaan.

Tehohoidon palvelun pituus on vähintään 9 kk niiden osalta, jotka ilmoittautuvat erikoistumisohjelmaan 01/08/2013 tai sen jälkeen. Tehohoidon palvelusta tulee vähintään 3 kuukautta hankkia yliopistosairaalan ulkopuolelta. Tavoitteena on lisätä tehohoidon palvelun pituus 12 kuukauteen 2-4 vuoden sisällä. 1.8.2013 alkaen edellytetään kaikilta myös vähintään 2 kuukauden palvelua kipupoliklinikalla tai akuutin kivunhoidon parissa sekä vähintään 1 kuukauden tutustumisjaksoa ensihoitoon.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutusta (luentoja, seminaareja ja demonstraatioita) järjestetään noin 40 viikkona vuodessa 3-5 tuntia viikossa. Niissä käydään läpi anestesiologian ja tehohoidon keskeiset alueet ja käsitellään ajankohtaisia kysymyksiä. Koulutusohjelma julkaistaan lukukausittain. Muita toimipaikkakoulutuksen muotoja ovat mm. bed side-opetus ja henkilökohtainen toimenpideohjaus. Teho-osastoilla koulutettava saa opetusta ensisijaisesti päivittäisillä potilaskierroilla ja potilastyöskentelyn yhteydessä. Koulutettava pitää erikoistumisalan koulutusjaksonsa aikana 2-6 seminaariesitelmää.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (80 tuntia)

Koulutettavan on osallistuttava koulutussuunnitelman mukaisesti koulutusyksikön/tiedekunnan järjestämään tai hyväksymään koulutukseen 80 tuntia anestesiologian ja tehohoidon alalla. Koulutus toteutetaan siten, että se muodostaa koulutettavan kannalta mielekkään kokonaisuuden anestesiologian ja tehohoidon erityiskysymyksistä ja niihin liittyvistä seikoista. Eri yhdistysten järjestämien koulutustilaisuuksien hyväksymisestä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi päättää yliopisto. Ulkomaisten kongressien ja muiden koulutustilaisuuksien hyväksymisestä päättää koulutusohjelman vastuhenkilö. Lisäksi vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 10 opintopistettä (op).

Koulutusvirat

TYKS:ssa on erikoistuvan lääkärin virkoja yhteensä 13. Yliopistosairaalan ulkopuolissa sairaaloissa koulutuspaikkojen lukumäärä vaihtelee koulutussopimusten mukaisesti. Tarkempia tietoja koulutuspaikkojen määrästä yliopistosairaalan ulkopuolelta saa vastaavalta kouluttajalta professori Klaus Olkkolalta tai asianomaisen sairaalan anestesiologian ja tehohoidon ylilääkäriltä.

Oppimisen ja koulutuksen toimivuuden arviointi

- Koulutettavat osallistuvat yliopistosairaalassa ollessaan vuosittain European Society of Anaesthesiologyn järjestämään In-Training Assessment -kuulusteluun. Kuulustelun kustannuksista vastaa koulutuspaikka. Omalla kustannuksellaan kuulusteluun voivat osallistua myös yliopistosairaalan ulkopuolella työskentelevät erikoistuvat lääkärit.

- Säännöllisissä tapaamisissa tutorerikoislääkärin ja kouluttajien kanssa arvioidaan koulutuksen edistymistä ja tuloksellisuutta. Arvioinnin kohteena on koulutettavan edistyminen ammatillisesti, suhtautuminen potilaisiin ja yhteistyökyky. Lisäksi koulutettava arvioi lukukausittain kirjallisesti saamaansa koulutusta.
- Lokikirjan ja sairaalan tietojärjestelmistä saatavan tiedon avulla seurataan koulutettavan kokemuksen karttumista ja työskentelyaikaa eri toimipaikoissa riittävän monipuolisen koulutuksen varmistamiseksi. **Kaikkien koulutettavien tulee pyytää lokikirja vastaavalta kouluttajalta koulutusohjelmaan ilmoittauduttaessa, jotta koulutus ja palaute voidaan dokumentoida opintojen alusta alkaen.**
- Yksikön koulutus arvioidaan säännöllisesti eurooppalaisten standardien mukaisesti

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

ENDOKRINOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Pirjo Nuutila

Puh. (02) 313 1868

pirjo.nuutila@utu.fi

Medisiininen toimialue

Sisätautien klinikka, Tyks

20520 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus:

Maamme yliopistojen endokrinologian opetuksen vastuhenkilöt ovat pyrkineet siihen, että koulutus toteutuisi eri paikoissa mahdollisimman pitkälle samojen tavoitteiden mukaan, ja siksi yhteisissä kokouksissa on sovittu identtisistä koulutustavoitteista.

Koulutuksen rakenne:

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 2 v 3 kk

Eriytyvä koulutus 3 v

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisalain koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin,

kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus

3 vuotta palvelua endokrinologian koulutusvirassa yliopistosairaalassa. Osa siitä voidaan sopimuksen mukaan suorittaa keskussairaalassa tai ulkomaisessa yksikössä. Jotta koulutettava saisi koulutusaikana laajemman kuvan alasta, kuin mitä TYKS-piirin potilasaineisto pystyy tarjoamaan, on sovittu, että koulutettava osallistuisi lukukausiaikoina HYKS:n endokrinologian koulutusohjelmaan n. 1 x/kk. Eriytyvästä koulutuksesta voidaan korvata tieteellisellä tutkimustyöllä, joka kohdistuu endokrinologiaan ja metabolisiin sairauksiin, korkeintaan 6kk. Yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen kanssa tehdään koulutussopimukset.

Yksityiskohtainen sisällöllinen kuvaus

Koulutuksen jälkeen koulutettavan on kyettävä itsenäisesti hoitamaan seuraavien sairauksien ja tilojen diagnostiikka ja hoito:

Endokrinologia

1. Kilpirauhassairaudet

- tyreotoksikoosi
- hypotyreoosi
- kilpirauhastulehdukset
- raskauteen liittyvät kilpirauhasongelmat
- struuma
- kilpirauhasen pahanlaatuiset kasvaimet (yhteistyössä kirurgien ja onkologien kanssa)
- Basedowin taudin silmäoireyhtymä yhteistyössä oftalmologien kanssa
- sattumoomat
- laboratoriodiagnostiikan sudenkuopat

2. Luuston ja kalsiumaineenvaihdunnan sairaudet

- hyperparatyreoosi
- hypoparatyreoosi
- hyperkalsemia
- hypokalsemia
- osteoporoosi
- munuaissairauteen liittyvä luusairaus
- muut metaboliset luustosairaudet kuten osteomalasia ja Pagetin tauti

3. Lisämunuaissairaudet

- feokromosytooma
- hyperkortisolismi
- hyperaldosteronismi
- lisämunuaiskuoren vajaatoiminta
- steroidisynteesin häiriöt kuten 21-hydroksilaasidefekti
- sattumoomat

4. Aivolisäkkeen sairaudet

- prolaktinooma
- akromegalia
- Cushingin tauti
- TSH:ta tuottavat aivolisäkekasvaimet
- toimimattomat aivolisäkekasvaimet
- aivolisäkkeen vajaatoiminta
- pituitaarinen apopleksia
- hypofysiitti
- sattumoomat

5. Vesi- ja suolatalouden häiriöt

- polyuria (hypotalaminen ja renaalinen diabetes insipidus sekä polydipsia)
- hyponatremia mukaan lukien epätarkoituksenmukainen ADH:n erityys
- hypernatremia
- hypo- ja hyperkalemia
- hypo- ja hypermagnesemia
- hypo- ja hyperfosfatemia
- Gonadien sairaudet
- miehen hypogonadismi
- naisen hypogonadismi
- hirsutismi yhteistyössä gynekologi-endokrinologien kanssa
- miehen intertiliteetti

6. Galaktorrea ja gynekomastia

7. Hypoglykemia

8. Lihavuus ja syömishäiriöt

- ravitsemustilan arviointi
- tehostettu ravitsemushoito
- sairaalloisen lihavuuden hoito
- lihavuuden leikkaushoidon jälkeinen seuranta ja ravitsemus
- lihavuuteen liittyvät endokriiniset häiriöt

- anoreksia-potilaan endokriiniset häiriöt ja hoito sisätautiosastolla

9. Porfyriasairaudet

10. Neuro-endokriiniset kasvaimet mukaan lukien karsinoidioireyhtymä ja GEP-tuumorit yhteistyössä kirurgien ja onkologien kanssa

11. MEN-oireyhtymät

12. APECED

13. Lipoproteiiniaineenvaihdunnan erityisongelmat

Diabetologia

- Diagnostiikka
- alentunut glukoosin sieto
- gestationaalinen diabetes
- tyypin 1 diabetes
- tyypin 2 diabetes
- sekundaari-diabetes

Hoito

- alentunut glukoosin sieto
- ruokavaliohoito tyypin 1 ja tyypin 2 diabeteksessa
- liikunta
- tyypin 2 diabeteksen tablettihoito
- insuliinihoito tyypin 1 ja tyypin 2 diabeteksessa mukaan lukien insuliinipumppuhoito
- sokeritasapainon seurantamenetelmät
- diabeteksen hoito kirurgisten toimenpiteiden yhteydessä
- infektiot
- hypoglykemiaongelmat
- ketoasidoosi
- hyperosmolaarinen nonketoottinen kooma
- maitohappoasidoosi
- hoidon opetuksen periaatteet
- omahoitoon ja hoitoon sitoutumiseen vaikuttavien tekijöiden tunteminen
- silmätautiin toteaminen yhteistyössä oftalmologien kanssa
- munuaissairauden toteaminen, hoito ja seuranta yhteistyössä nefrologien kanssa
- hermosairaus
- diabeettiset jalkaongelmat
- diabeteksen makroangiopaattiset komplikaatiot
- lipidihäiriöt
- kohonnut verenpaine
- impotenssi
- diabeteksen hoito raskauden aikana yhteistyössä obstetrikkojen kanssa
- gestationaalisen diabeteksen hoito ja seuranta
- raskautta edeltävä neuvonta

Koulutuksen jälkeen koulutettavalla tulee olla perustiedot ja käsitys seuraavista asioista

- edellä mainitut sairaudet lapsilla
- kasvuhäiriöt

- endokriinisten sairauksien kirurgisen hoidon pääperiaatteet
- pahanlaatuisten endokriinisten kasvaimien solusalpaajahoito
- vaihdevuosisien hormonihoido
- prostatahyperplasian endokriininen hoito
- akuuttien diabeettisten silmäkomplikaatioiden hoidon pääperiaatteet
- uremian aktiivihoido diabeetikolla
- hormonimääritysten teoria ja käytäntö
- endokriinisten kuvantamismenetelmien teoria ja käytäntö
- perinnöllisyysneuvonta periytyvien endokriinisten sairauksien yhteydessä

Koulutuksen jälkeen koulutettavalla tulee olla valmius

- yhteistyöhön kirurgien, neurologien, gynekologien, pediatrien, onkologien ja oftalmologien kanssa
- toimia diabetesyhteistyöryhmän jäsenenä
- vastata yhteistyössä muiden diabeteslääkäreiden ja -hoitajien kanssa alueensa diabeteksen hoidon järjestelyistä ja laadunseurannasta
- järjestää yhteistyössä muiden endokriiniseen sairauksiin perehtyneiden lääkäreiden kanssa alueensa endokriinisten sairauksien diagnostiikka ja hoito

Koulutusvirat

Sisätautiklinikan koulutusvirkoja (tällä hetkellä 26 kpl), käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla eri koulutusohjelmien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Erityisvaatimuksena on osallistuminen amerikkalaiselle, eurooppalaiselle tai pohjoismaiselle postgraduate-kurssille. Teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi käyvät kansainväliset kongressit, Suomen Endokrinologiyhdistyksen järjestämät koulutustilaisuudet ja muut vastuuhenkilön hyväksymät koulutustilaisuudet.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Arviointi toteutetaan henkilökohtaisen koulutussuunnitelman mukaisesti, yleensä 2 - 3 kertaa koulutuksen aikana. Arvioinnissa korostuu tasapuolisuus ja tasa-arvoisuus. Jokaisella erikoistuvalla on oma tutorinsa, jonka kanssa erikoistuva käy formaalisen koulutuskeskustelun 1-2 kertaa vuodessa. Suunnitelman toteutumisessa keskeistä on vertailu oppimistavoitteiden toteutumiseen. Mahdollisuuksien mukaan tukena käytetään portfolio-systeemiä.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

FONIATRIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Reidar Grénman

Puh. (02) 313 1538

reigre@utu.fi

Korvaklinikka, TYKS

20520 Turku

Kouluttaja LKT, erikoislääkäri Marja Asiakainen

Koulutuksen tavoitteet

Viisivuotisen foniatrian (puhe- ja äänihäiriöt) koulutusohjelman suoritettuaan foniatrian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän hallitsee oman alansa sairauksien ja kehityshäiriöiden ehkäisyä, diagnostiikkaa, hoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen sekä

- tuntee puhutun kielen kommunikaatiojärjestelmän ja sen häiriöt, hallitsee näiden hoidon ja terapian sekä tuntee tärkeimmät puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiokeinot
- hallitsee instrumentaalisen foniatrian diagnostiikkaa
- kykenee toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon henkilöstön koulutuksessa
- kykenee osallistumaan alansa kehittämisen ja suunnitteluun
- kykenee jakamaan alansa yleistä terveystietoutta
- on perehtynyt terveydenhuollon johtamiseen

Koulutuksen sisältö

Koulutuksessa käydään läpi alan kliinisen tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen yleiset järjestelyt ja käytännöt. Aihealueita ovat äänihäiriöt, lasten puheen ja kielen kehityshäiriöt, hankitut kielelliset häiriöt, ääntämishäiriöt, suulaen rakenteen ja toiminnan häiriöt, puherytmin häiriöt, lukemisen ja kirjoittamisen häiriöt sekä nielemishäiriöt. Aihealueet voivat painottua eri tavoin koulutusohjelman vastuhenkilön ja koulutettavan sopimuksella. Koulutukseen kuuluu runkokoulutuksena myös perehtyminen korva-, nenä- ja kurkkutauteihin ja niiden tutkimus- ja hoitomenetelmiin sekä kuulontutkimukseen ja –kuntoutukseen.

Koulutuksen rakenne

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 1v 3kk

- 6 kk Audiologia (työskentely yliopistosairaalassa)
- 6 kk Korva-, nenä- ja kurkkutaudit (voidaan suorittaa kokonaan tai osittain keskussairaalassa)
- 3 kk Allergologia/ihotaudit, keuhkosairaudet, lastentaudit, lastenneurologia, lastenpsykiatria, neurologia, psykiatria **tai** plastiikkakirurgia (voidaan suorittaa

kokonaan tai osittain keskussairaalassa), tai vaihtoehtoisesti 3 kk palvelu fonetiikan, logopedian tai fysiologian tai muussa vastaavassa laitoksessa.

Eriytyvä koulutus

3 vuotta foniatrian erikoisalan koulutusvirassa yliopistosairaalassa.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen laajuus on 3 - 5 tuntia viikossa. Toimipaikkakoulutuksen muodot ovat:

- luennot, seminaarit ja kirjallisuusreferaatit
- ohjattu puhe- ja äänihäiriöiden tutkimus ja terapia
- potilasmeetingit
- muiden erikoisalojen konsultaatiot

Toimipaikkakoulutukseksi voidaan hyväksyä myös muiden alojen (esim. lastenneurologia, lastenpsykiatria, neurologia, korva-, nenä- ja kurkkutaudit, logopedia) aiheiltaan sopivat seminaarit ja vastaavat koulutustilaisuudet.

Koulutusvirat

TYKS, 1 erikoistuvan lääkärin virka.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutusta vähintään 60 tuntia ja johtamis- ja hallintokoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Kurssimuotoinen koulutus sisältää opintoja seuraavista aihepiireistä:

- puhe- ja äänifysiologia, äänihäiriöt
- kuulovikaisuus ja kuulontutkimus puheen ja kielen kehitys ja sen häiriöt
- puheen sujuvuuden häiriöt
- psykogeeniset kommunikaatio häiriöt
- neurologisten sairauksien aiheuttamat puheen ja kielen häiriöt
- puhe-elimistön rakennepoikkeavuudet ja puhehäiriöt
- geriatrinen foniatria
- geneettiset sairaudet foniatriassa
- instrumentaalinen foniatrian diagnostiikka
- yllämainittujen sairaus- ja häiriöryhmien hoito- ja kuntoutusmuodot ja muut yleiset tukitoimenpiteet
- puhetta tukevat ja korvaavat kommunikaatiokeinot ja kommunikaatioapuvälineet
- fonokirurgian periaatteet ja indikaatiot
- (neuro-)psykologiset ja logopediset tutkimusmenetelmät
- fonetiikan ja lingvistiikan perusteet

Koulutettava voi käyttää hyväkseen foniatrian ja muiden erikoisalayhdistysten sekä yliopistojen järjestämää jatko- ja täydennyskoulutusta sekä soveltuvia ulkomaisia kursseja.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Koulutettavalle laaditaan henkilökohtainen koulutusohjelma, jonka toteutumista seurataan lokikirjan avulla. Koulutuksen käytännön toteutumisesta vastaa koulutettavalle nimettävä henkilökohtainen vastuuhenkilö (tutor), ja toteutumista arvioidaan vastuuhenkilön ja koulutettavan keskinäisissä arviointikokouksissa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

FYSIATRIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Yliääkäri Mikhail Saltychev

Puh. (02) 313 2870

mikhail.saltychev@tyks.fi

Fysiatrian vastuualue/TULES/Tyks

PL 52, 20521 Turku

Tavoitteet

Fysiatrian erikoislääkärin tulee hallita alaan kuuluva diagnostiikka, hoidolliset ja kuntoutusmenetelmät ja niiden teoreettinen perusta kyeten soveltamaan niitä eri-ikäisten ihmisten sairauksissa, vammoissa ja toimintakykyongelmissa, joissa nämä menetelmät ovat osoittautuneet tehokkaiksi huomioiden myös kustannus-hyöty näkökohdat. Fysiatrian keskeisenä substanssina on sairauksien ja vammojen vaikutus toimintakykyyn. Erityisesti fysiatrian erikoislääkäri on perehtynyt tuki- ja liikuntaelimistön sairauksiin ja kiputiloihin, sekä vaikeavammaisuutta aiheuttaviin tauti- tai tapaturmatiloihin. Hän hallitsee liikuntaelinten anatomian, fysiologian ja kliinisen biomekaniikan ja ymmärtää erityisesti fysikaalisten hoitojen erilaiset biologiset vaikutukset. Hän perehtyy koulutusohjelman aikana moniammatilliseen kuntoutusprosessiin. Hän osaa arvioida eri apuneuvojen ja apuvälineiden tarvetta ja hyötyä. Fysiatrian erikoislääkärin tulee hallita myös Suomen sosiaalilainsäädäntö kuntoutukseen ja vakuutuslääketieteeseen liittyvältä osin.

Fysiatrian erikoislääkäritutkinnon rakenne

- I. Terveyskeskuspalvelu – 9 kuukautta
Terveyskeskusjakso suoritetaan yliopistojen hyväksymissä terveyskeskuksissa, jotka täyttävät yliopiston kanssa tehdyssä sopimuksessa määritellyt laatuksiteerit (lisätietoja Turun yliopiston Internet-sivuilla).
- II. Runkokoulutus – 3 kuukautta
Suoritetaan vähintään 1 kuukauden jaksoina seuraavilla erikoisaloilla: geriatria, kliininen fysiologia, kliininen neurofysiologia, liikuntalääketiede, neurokirurgia, neurologia, ortopedia ja traumatologia, yleiskirurgia, psykiatria, radiologia, reumatologia, työterveyshuolto, sisätaudit

Eriytyvä/erikoisalan koulutus – 4 vuotta

Suoritetaan vähintään 2 vuoden palveluna yliopistollisen sairaalan fysiatrian yksikössä. Jäljelle jäävä 1½–2 vuotta voidaan suorittaa palveluna muussa koulutuspaikassa jonka kanssa on laadittu koulutussopimus (yleensä muun sairaalan fysiatrian tai kuntoutusyksikkö tai kuntoutuslaitos). Tämänkaltaisina koulutuspaikkoina voivat toimia esimerkiksi Satakunnan keskussairaala, Salon aluesairaala, Kuntoutuskeskus Petrea, Vaasan keskussairaala.

Palvelu Turun yliopistollisen sairaalan fysiatrian vastuualueella sisältää yleensä vuoden työskentelyä fysiatrian poliklinikalla ja vuoden kuntoutusosastolla (Paimion sairaalan tiloissa)

Tutkimustyötä voidaan hyväksyä erikoislääkärin tutkintoon yhteensä enintään yksi vuosi (lisätietoja erikoislääkärikoulutusta koskevista pysyvääsmääräyksistä).

III. Toimipaikkakoulutus

Pääosa suoritetaan käytännön työnohjauksena. Sen lisäksi koulutukseen kuuluvat viikoittaiset seminaarit, viikoittaiset kirjallisuuskokoukset ja potilastapausselvittelyt. Keskimäärin 2–5 tuntia viikossa.

IV. Säännölliset arvioinnit

V. Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus-60 tuntia.

Osallistuminen osoitetaan erillisellä todistuksella tai lokikirjan merkinnällä.

VI. Johtamiskoulutus – 10 opintopistettä

Lisätietoja koulutuksesta – <http://www.med.utu.fi/sivustot/medimerc/index.html>

Kaikkiaan erikoistuvan lääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen lähijohtajakoulutus erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla.

VII. Valtakunnallinen kuulustelu

Kuulusteluihin liittyvää ajankohtaista tietoa (mm. kuulusteluajankohdat, ilmoittautuminen, kuulusteluvaatimukset, vanhat tenttikysymykset) löytyy osoitteesta www.med.helsinki.fi

Vähintään puolet viiden vuoden koulutusohjelmasta tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella

Koulutusvirat: 2 erikoistuvan lääkärin virkaa

Oppimisprosessin seuranta ja arviointi

Koulutusohjelman alussa laaditaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma, jossa huomioidaan sekä koulutussisällölle asetettavat vaatimukset että erikoistuvan omia kiinnostusalueita ja koulutustoiveita. Koulutuksen tavoitteiden yksityiskohtaista toteutumista seurataan itsearvioinnin, kouluttajan arvioinnin ja kehityskeskustelujen avulla. Kussakin koulutusvaiheessa asetetaan henkilökohtaiset koulutustavoitteet. Keskeisin koulutuksen seuraamis-/kirjaamismenetelmä on lokikirja/päiväkirja johon rekisteröidään eri koulutussuoritteet, arviointi ja saavutetut taidot.

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

GASTROENTEROLOGIA**6 vuoden koulutusohjelma****Koulutusohjelman vastuuhenkilö:**

Ylilääkäri Heimo Nurmi

Puh. (02) 313 2004

heimo.nurmi@tyks.fi

Medisiininen toimialue, Tyks, 20520 Turku

Ohjaavat kouluttajat: Erikoislääkärit Heikki Nuutinen, Helena Nurminen, Kimmo Salminen

Yleistä

Gastroenterologien koulutuksessa pyritään täyttämään **European Union Medical Specialities Gastroenterology section/European Board of Gastroenterology (EUMS/EBG)** antamien suositusten vähimmäisvaatimukset helpottamaan Suomessa koulutetun gastroenterologin hakeutumista töihin EU-maissa. Saatuaan gastroenterologin pätevyyden Suomessa koulutettava voi anoa EBG:ltä **Eurodiplomia**, joka myönnetään EBG:n suositusten mukaisen ja EBG:n hyväksymässä koulutuspaikassa koulutetulle gastroenterologille.

Koulutusohjelman tavoitteet:

Koulutuksen tavoite on opettaa gastroenterologisten sairauksien keskeiset kysymykset niin, että koulutuksen jälkeen on valmius toimia vastuunalaisena gastroenterologian alan asiantuntijana ja kouluttajana erikoissairaanhoidossa. Tätä varten koulutettavan on hankittava riittävät teoreettiset tiedot gastrointestinaalikanavan, haiman, sappiteiden ja maksan sairauksien etiologiasta, patogeneesista, kliinisestä kuvasta ja hoidosta sekä niiden diagnostiikkaan käytettävistä laboratorio- ja kuvantamismenetelmistä sekä perehdyttävä sairauksien hoitoon liittyviin eettisiin ja terveystaloudellisiin näkökohtiin. Koulutettava sopii koulutuksen vastuuhenkilön kanssa koulutusohjelmasta, josta laaditaan suunnitelma.

Koulutusohjelman rakenne: Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk**Runkokoulutus 2 v 3 kk****Eriytyvä koulutus 3 v**

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisan koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus

3 vuotta palvelua gastroenterologian koulutusvirassa, josta vähintään 2 vuotta tulee olla yliopistosairaalapalvelua. Yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen kanssa tehdään koulutussopimukset. Enintään 6 kuukautta eriytyvästä koulutuksesta voidaan korvata tieteellisellä tutkimustyöllä. Erityisestä syystä voidaan koulutukseen hyväksyä lisäksi enintään 6 kuukautta tutkimustyötä, mikäli vastuuhenkilö arvioi tutkimustyön tukevan erikoisan koulutusta ja mikäli erikoisan kliniset vaatimukset tavoitetaan.

Voimassa olevat koulutussopimukset

Satakunnan keskussairaala	1 v
Salon aluesairaala	1 v
Turun kaupungin sairaala	1 v

Koulutusvirat

Gastroenterologian koulutusvirkoja on 2

Teoreettinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta suositellaan suoritettavaksi runkokoulutuksen aikana 10 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta yhteensä vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Kurssimuotoinen koulutus on suositeltavaa suorittaa laajoina kokonaisuuksina gastroenterologian keskeisiltä alueilta.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Runkokoulutusvaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla, ja se toimii apuvälineenä laadunvarmistuksessa. Erikoistuva lääkäri osallistuu lisäksi oman oppimisensa arviointiin sekä koulutuksen kehittämiseen. Jokaisella erikoistuvalla on oma tutorinsa, jonka kanssa erikoistuva käy formaalisen koulutuskeskustelun 1-2 kertaa vuodessa. Gastroenterologian eriytyvän koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla, joka tulee antaa erikoistuvalla lääkärille runkokoulutusvaiheen alussa. Lokikirja toimii apuvälineenä laadunvarmistuksessa. Erikoistuva lääkäri osallistuu lisäksi oman oppimisensa arviointiin sekä koulutuksen kehittämiseen.

Korvaava koulutus

Korvaavaa koulutusta voidaan hyväksyä enintään yhteensä kuusi kuukautta. Korvaava koulutus voi olla Kliinistä fysiologiaa, ellei funktiotutkimuksiin saa riittävää koulutusta omassa yksikössä

- Kirurgista koulutusta akuuttihoitoyksikössä ja/tai toimenpide-endoskopiassa
- Gastrointestinaalikanavan patologiaa
- Gastrointestinaalikanavan syöpien hoitoon perehtymistä
- Gastroenterologisten sairauksien sädediagnostiikka
- Kliinistä fysiologiaa
- Alan tieteellistä tutkimustyötä

Korvaavaksi koulutukseksi voidaan hyväksyä myös koulutuksen vastuuhenkilön harkinnan mukaan ulkomailla saatu EBG:n hyväksymässä paikassa hankittu koulutus (trainee exchange EUmaissa).

Toimipaikkakoulutus

Erikoistuva lääkäri osallistuu koulutuspaikan järjestämiin sisäisiin meetingeihin vähintään kolme tuntia viikossa, josta kaksi tuntia käsittää osaksi tai kokonaan gastroenterologiaa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

GASTROENTEROLOGINEN KIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Juha Grönroos

Puh. (02) 313 1234

juha.gronroos@tyks.fi

Dosentti Jari Ovaska

Puh. (02) 313 0207

jari.ovaska@tyks.fi

Kirurgian klinikka, Tyks, 20520 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kaikilla kirurgian erikoistumisaloilla. Sen tavoitteena on antaa jokaisen erikoisalan kirurgille valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. **Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa.**

Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Neuvottelun perusteella tehdään erikoistuvalla lääkärielle henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja sovitaan sen toteuttamisesta Turun yliopiston kanssa sopimuksen tehneiden sairaaloiden erikoistumisohjelmissa. Vastuuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärielle vastuukouluttajan(t) sekä henkilökohtaisen tutorin. Suurin osa runkovaiheen koulutuksesta tapahtuu siis TYKS:n ulkopuolisissa sairaaloissa. Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusjaksoa ja tällöin erikoistuvien lääkäreiden valinnan suorittavat ulkopuolisen paikan kouluttaja sekä yliopistosairaalan vastuuhenkilö yhdessä noudattaen erikoislääkäritoimikunnan sekä EU:n lääkärinkoulutuksen neuvoa antavan komitean (ACMT) antamien suositusten periaatteita.

Koulutuksen tavoitteet

Gastroenterologisen koulutusohjelman tavoitteena on antaa koulutettavalle gastrokirurgian erikoislääkärin valmiudet toimia keskussairaalatasolla vatsaelinkirurgiasta vastaavana lääkäriinä.

Hänen tulee hallita seuraavat kirurgian osa-alueet:

- Väestön gastroenterologisen kirurgian tautikirjo ja epidemiologia
- Vatsaelinsairauksien kliiniset oireet ja löydökset sekä diagnostiset menetelmät
- Hoitosuunnitelman laatiminen ja sen ymmärrettävä selostaminen potilaalle
- Leikkausindikaatiot ja -kontraindikaatiot, sekä leikkauskelpoisuuden arviointi
- Leikkausmenetelmien valinta ja preoperatiivinen hoito
- Tyyppileikkaukset (erillinen lokikirja)
- Postoperatiivinen hoito sekä jälkihoito ja kuntoutus
- Ruuansulatuskanavan endoskopia
- Päivystystoiminta
- Hoitotulosten arviointi

- Uusien hoitomuotojen ja diagnostisten menetelmien käyttöönotto, sekä alan kehityksen seuraaminen
- Perehtyneisyys terveydenhuollon hallintoon sekä kustannusrakenteeseen
- Potilas-lääkäri suhteen kehittäminen
-

Koulutusmuodot ovat teoreettinen ja käytännön koulutus. Koulutusohjelman hyväksymisen edellytyksenä on kirurgian runkovaiheen (3 vuotta) ja siihen kuuluvan kuulustelun hyväksytty suorittaminen. Koulutus perustuu ohjaavan kouluttajan kanssa tehtävään yksilölliseen koulutussuunnitelmaan.

Leikkausteknisen käytännön koulutuksen ja henkilökohtaisten valmiuksien kehittymistä seurataan toimenpide-lokikirjalla. Koulutettava osallistuu koulutuksen edistymisen seurantaan säännöllisillä arviointitapaamisilla kouluttajan kanssa.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus

3 vuotta suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla erikoistuvan lääkärin viroissa Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa.

Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen.

Eriytyvä koulutus

3 vuotta suoritetaan työskentelemällä yliopistoklinikassa gastroenterologisen kirurgian osastolla. Koulutuksesta voidaan 6 kk:n jakso suorittaa toisessa kotimaisessa tai ulkomaisessa gastroenterologisen kirurgian yksikössä.

Toimipaikkakoulutus

Koulutus tapahtuu TYKS:n kirurgian klinikan vatsaelinkirurgisella osastolla, kirurgian poliklinikalla sekä leikkaussalissa ja teho-osastolla seuraavasti:

- Osastokierroilla ja teho-osastolla opettajan johdolla
- Endoskopiapoliklinikalla opettajan opastuksella ja valvonnassa
- Henkilökohtaisesti ohjattujen ja myöhemmin avustettujen leikkausten yhteydessä lokikirjan mukaisesti, niin että kaikki tyyppitoimenpiteet tulee läpikäytyä
- Ohjattujen ja valvottujen jälkiseuranta- ja konsultaatiopoliklinikoiden yhteydessä
- Patologyhteismeetingeissä (2 t/kk)
- Radiologyhteismeetingeissä (2 t/kk)
- Sisätautiyhteismeetingeissä (1 t/vk)
- Klinikkokouksissa (2 t/kk)
-

Koulutusvirat

Kirurgian klinikalla on 19 erikoistuvan lääkärin virkaa, joita käytetään eri koulutus-suuntien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia sekä hallinto- ja johtamiskoulutusta 20 tuntia. Hallintokoulutusta on suoritettava yhteensä 20 tuntia kolmen vuoden aikana. Klinikka järjestää Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).teoreettista koulutusta klinikkakokousten ja jatkokoulutuskurssien muodossa vähintään 80 tuntia. Lisäksi suoritetaan vähintään 7 vrk/vuosi teoreettista kurssimuotoista koulutusta oman sairaalan ulkopuolella.

Klinikan järjestämät syventävät jatkokoulutuskurssit, Suomen Gastrokirurgien, Gastroenterologiyhdistyksen ja Kirurgiyhdistyksen järjestämät tieteelliset kokoukset, pohjoismaiset, eurooppalaiset ja muut kansainväliset kongressit ja kurssit soveltuvin osin. Koulutettavalle opetetaan valmiudet alansa asioiden suulliseen ja kirjalliseen esittämiseen sekä kotimaisilla että kansainvälisillä forumeilla.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Kirurgian eri erikoisalojen yhteistä runkovaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla. Oppimisprosessin seuranta perustuu erikoistuvan lääkärin pitämään opintokansioon ja lokikirjaan. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Kuten edeltä käy ilmi, runkovaiheen kirurgia koostuu useammasta osiosta, ja erikoistuvalla on eduksi asettaa kullekin osiolle omat oppimispäämäärät ja osion lopussa arvioida, onko hän saavuttanut asettamansa päämäärät. Peruskirurgiajakson aikana tulee jokaisen erikoistujan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia ja ylläpitää lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jokaiselle runkovaiheen koulutettavalla pitää olla oma henkilökohtainen tutor, joka säännöllisesti seuraa ja tukee koulutettavan toimintaa kyseisessä koulutusyksikössä. Koulutusyksikön ylilääkärin on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Peruskirurgian koulutusyksikössä järjestetään säännöllinen viikoittainen meeting -ohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän suullisen kuulustelun suorittaminen ennen erikoiskoulutusvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

GERIATRIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Matti Viitanen

Puh. (02) 266 1996

matti.viitanen@utu.fi

Turun kaupungin sisätautisairaala

Kunnallissairaalantie 20

20700 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Geriatrian erikoislääkärin koulutusohjelman tavoitteena on tuottaa geriatrian erikoislääkäreitä, jotka kykenevät toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä niin laitoksissa kuin avohoidossa:

- tuntevat vanhenemiseen liittyvät biologiset ja toimintakyvyn muutokset
- erottavat vanhenemismuutokset sairauden aiheuttamista oireista
- tuntevat vanhuuteen liittyvien sairauksien epidemiologian, syyt, patogeneesin ja erikoispiirteet
- hallitsevat vanhuuteen liittyvien tautien diagnostiikan, hoidon, lääkinnällisen kuntoutuksen ja ehkäisyn
- hallitsevat iäkkäiden lääkehoidon yleisperiaatteet, lääkkeiden tavallisimmat interaktiot ja hoitomyöntyvyyteen vaikuttavat tekijät
- hallitsevat kognitiivisen häiriön arvioimisen, siihen liittyvät sairaudet ja siihen vaikuttavat muut tekijät
- kykenevät huomioimaan kokonaistilanteen potilaan diagnostiikassa, hoidossa ja kuntoutuksessa
- kykenevät arvioimaan hoitomahdollisuudet, lopettamaan hoitotoimenpiteet, jotka eivät hyödytä potilasta ja järjestämään saattohoidon
- kykenevät toimimaan geriatrian erityiskysymysten kouluttajana terveydenhuollon koulutuksessa
- tuntevat geriatrisen terveydenhuollollisen suunnittelun ja pystyvät johtamaan iäkkäiden potilaiden hoidossa ja kuntoutuksessa oleellista ryhmätyöskentelyä

Koulutuksen sisältö

Runkokoulutuksessa olevien lääkärin pitää saada koulutusta vanhuuden sairauksista ja niiden erityispiirteistä. Erikoistuvan pitää saada myös käsitys avohoidon mahdollisuuksista hoitaa monisairas, toimintakyvyltään heikentynyt, iäkäs potilas. Koulutusta antavien yksiköiden on taattava riittävä kierto eri toimipisteiden välillä monipuolisen koulutuksen turvaamiseksi. Geriatrian eriytyvän koulutuksen osallistuvien lääkärin tulee saada laaja-alaista geriatrian koulutusta äkillisten vanhuuteen liittyvien tautien, muistisairauksien ja muiden kroonisten tautien alueelta. Lisäksi erikoistuvalla pitää varata mahdollisuus osallistua hoivasairaala- ja saattohoitoon. Jokaiselle koulutuksessa olevalle nimetään henkilökohtainen ohjaaja ja laaditaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma koulutusohjelman vastuhenkilön tai hänen valtuuttamansa kouluttajan kanssa.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 5 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa Turun kaupunginsairaalan ulkopuolella.

Runkokoulutus

2 vuotta on yhteinen yleislääketieteen, terveydenhuollon ja työterveyshuollon kanssa. Koulutuksen suorittamiseksi lääkärin tulee palvella kokopäiväisesti lääkärin tehtävissä koulutusyksikön hyväksymässä terveyskeskuksessa vähintään 9 kuukautta ja koulutusyksikön hyväksymässä sairaalassa vähintään 6 kuukauden ajan ja osallistua säännöllisesti edellä mainittujen terveydenhoidon toimintayksiköiden toimipaikkakoulutukseen. Koulutukseen voidaan hyväksyä 3 kuukautta päätoimista geriatriaan liittyvää, vastuuhenkilön puoltamaa tutkimus- tai opetustyötä. Koulutusaika on 3 vuotta. Koulutus jakaantuu seuraaviin jaksoihin:

- 24 kuukautta palvelua geriatrian erikoistumiskoulutukseen hyväksytyissä yksiköissä. Tämän tulee sisältää tasapainoisesti vanhusten hoidon eri osa-alueita kuten sairaalageriatria, avohoitogeriatria, kuntoutusta, vanhusten pitkäaikaishoitoa, palliatiivista hoitoa, polikliinista toimintaa (muistipoliklinikka), SAS-toimintaa ja päivystystä lokikirjan mukaisesti
- Yhteensä 6 kuukautta sisätauteja yksikössä, jossa on päivystys, neurologiaa (yksikössä mielellään päivystys) ja (vanhus-)psykiatria, 3 kuukautta kumpaakin.

• Yliopistokoulutus

Koko viiden vuoden koulutusjaksoon tulee sisältää vähintään 12 kuukautta palvelua yliopistosairaalassa tai –klinikassa, tästä vähintään 6 kuukautta eriytyvän koulutuksen aikana.

Koulutukseen hyväksytään 6 kuukautta päätoimista, alaan liittyvää, vastuuhenkilön puoltamaa tutkimus- tai opetustyötä.

Koulutus toteutetaan siten, että se täyttää EU:n piirissä sovitut vaatimukset.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2–5 tuntia viikossa. Erikoistuvat valmistavat kerran lukukaudessa oman esityksen ajankohtaisesta aiheesta. Erikoistuvat osallistuvat myös oppiaineen järjestämiin PGE-koulutustilaisuuksiin.

Koulutusvirat:

TKS, 4 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Koulutussopimuksia on tehty koulutuspaikoissa, joissa on kouluttaja, riittävän monipuolinen kliininen toiminta ja erikoisalan tenttivaatimuskirjat ja lehdet.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (80 tuntia)

Kurssimuotoista koulutusta suositellaan suoritettavaksi laajoina kokonaisuuksina geriatrian keskeisiltä alueilta. Tähän tulee sisältyä vähintään 20 tuntia terveydenhuollon suunnittelua ja hallintoa käsittelevää koulutusta. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Lisäksi erikoistujan on suoritettava yleislääketieteen erityiskoulutukseen kuuluva 16 tunnin terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvaan perehdyttävä koulutus.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Runkokoulutusvaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokirjan avulla ja opintosuunnittelukeskusteluin. Erikoistuva lääkäri osallistuu lisäksi oman oppimisensa arviointiin ja koulutuksen kehittämiseen oman ohjaajansa kanssa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattilinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

IHOTAUDIT JA ALLERGOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutuksen vastuhenkilö:

Professori Veli-Matti Kähäri

Puh. (02) 313 1600

veli-matti.kahari@utu.fi,

Medisiininen toimialue

Iho- ja sukupuolitautioppi

Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutuksen tavoitteena on, että koulutusohjelman suoritettuaan ihotautien- ja allergologian erikoislääkäri hallitsee ihotautien diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen, muiden sairauksien ilmentämien iho-oireiden diagnostiikan, allergisten sairauksien diagnostiset toimenpiteet ja erotusdiagnoosiikan, hoitokäytännöt sekä lääkinnällisen ja ammatillisen kuntoutuksen. Ammatti-ihotautien osalta tulee hallita niitä koskeva lainsäädäntö, diagnostiikka ja lääkinnällinen ja ammatillinen kuntoutus. Erikoislääkäriin tulee hallita sukupuolitautilien diagnostiikka ja hoito sekä ihokirurgia omaan erikoisalaansa liittyen. Lisäksi erikoislääkärillä tulee olla valmius oman erikoisalan lääketieteellisen tiedon kriittiseen arviointiin.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9kk

Ihotautien ja allergologian erikoisalalle on myönnetty erikoisalakohtainen

poikkeuslupa yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan

vaatimuksesta (50/50-sääntö) 31.10.2013 päättyväksi ajaksi. Päätöstä sovelletaan

niihin erikoistuviin, jotka ovat saaneet opiskeluoikeuden ennen poikkeuslupapäätöstä

sekä niihin, jotka saavat opiskeluoikeuden poikkeuslupapäätöksen aikana.

Erikoistumiskoulutus 5v 3kk

Erikoistumiskoulutuksen tulee sisältää 3kk sisätautien palvelua sisätautien erikoislääkärin johtamassa yksikössä. Erikoisalan käytännön koulutukseen voi sisältyä palvelua yliopistollisessa keskussairaalassa enintään 3 vuotta. Loput erikoisalan koulutuksesta tulee suorittaa muussa vastuuhenkilön ja tiedekunnan hyväksymässä yksikössä. Erikoisalan käytännön koulutuksen tulee sisältää palvelua sairaalalääkärin tehtävässä seuraavasti:

- yleisdermatologiassa vähintään 3 vuotta (ihotautien poliklinikalla ja ihotautiosastolla)
- allergologiassa vähintään 1 vuosi
- sukupuolitaudeissa 3-6kk
- valinnainen täydentävä jakso 3-6kk

Valinnainen täydentävä koulutus voidaan suorittaa yliopistollisessa sairaalassa tai muussa vastuuhenkilön ja tiedekunnan hyväksymässä yksikössä ja se voi sisältää esimerkiksi seuraavia osa-alueita:

- allergologiaa
- ammatti-ihotauteja
- ihokirurgiaa (mukaan lukien laserhoidot)
- Ihopatologiaa
- sukupuolitauteja

Erikoistumiskoulutuksen käytännön palvelusta voidaan korvata yhteensä enintään 6 kuukautta alaan liittyvän tieteellisen tutkimuksen suorittamisella. Tieteellinen työ voi kuitenkin korvata enintään 6 kuukautta yleisdermatologiasta tai enintään 3 kuukautta allergologiasta, sukupuolitaudeista tai valinnaisesta jaksosta riippuen siitä, mihin osa-alueeseen tutkimus liittyy.

EU-säännösten mukaisesti voidaan erikoistumiskoulutukseen hyväksyä myös korkeintaan yksi vuosi ulkomaisessa koulutusyksikössä saatua koulutusta. Tästä tulee kuitenkin sopia etukäteen vastuuhenkilön kanssa.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2-5 tuntia viikossa.

Koulutusvirat: **TYKS, 4 erikoistuvan lääkärin virkaa**

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan teoreettinen koulutus on vähintään 80 tuntia. Koulutukseen voidaan hyväksyä eri yliopistojen, Suomen ihotautilääkäriyhdistyksen, Työterveyslaitoksen ja muiden tieteellisten seurojen ja valtakunnallisten järjestöjen järjestämät alan jatkokoulutustilaisuudet sekä osallistuminen alan kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin. Koulutukseen tulee sisältyä 20 tuntia kaikille erikoisaloille kuuluvaa johtamis- ja hallinnon koulutusta. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Kullekin erikoistuvalla laaditaan yksilöllinen koulutussuunnitelma ja nimetään henkilökohtainen kouluttaja, jonka kanssa koulutussuunnitelman etenemistä seurataan. Erikoistuvan koulutusta ja oppimista seurataan lokikirjan avulla. Lokikirja on yhteensopiva alan kaikkien koulutusyksikköjen kesken. Lisäksi erikoistuvalla nimetään koulutuspaikkakohtainen ohjaaja (tutor). Erikoistuva osallistuu oman oppimisensa ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin säännöllisesti toistuvissa tapaamisissa ohjaajan ja vastuuhenkilön kanssa.

Erikoistumiskoulutuksessa olevilta edellytetään vähintään yhtä EVO-pisteitä tuottavaa peer review- julkaisua kotimaisessa tai ulkomaisessa lääketieteen alan lehdessä. Tohtorin tutkinto tai aiemmat vastaavat artikkelit hyväksytään korvaamaan ko. vaatimuksen.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

INFEKTIOSAIRAUDET

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Jarmo Oksi

Puh. (02) 313 0786

jarmo.oksi@utu.fi

Tyks, Medisiininen toimialue

Infektiotautien vastuualue ,

20520 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Infektiosairauksien erikoislääkärin koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta. Ohjelma koostuu 3 vuoden mittaisesta sisätautien yhteisestä runkokoulutuksesta (ks. Sisätaudit) ja 3 vuoden mittaisesta infektiosairauksien koulutusohjelmasta.

Tavoitteet

Infektiosairauksien erikoislääkärin tulee:

- pystyä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä ja hallita sekä avohoidossa että sairaaloissa esiintyvien tavallisten ja harvinaisten infektiosairauksien ja lisääntyneen infektioherkkyyden etiologia, epidemiologia, patogeneesi, kliininen kuva, diagnostiikka, erotusdiagnoosi, hoito, komplikaatiot ja ehkäisy
- pystyä antamaan infektioalan konsultaatiopalveluja muiden alojen ja avohoidon lääkäreille
- hallita mikrobilääkkeiden ominaisuudet, käyttöindikaatiot ja käyttöpolitiikka mikrobilääkeresistenssin minimoimiseksi
- hallita rokotteiden ominaisuudet ja käyttöindikaatiot
- pystyä laatimaan sairaalaa ja sen vastuualueita koskevia infektio- ja sairaalahygieniaohjeita, mukaan lukien poikkeusolojen varalta ennalta laadittavat suunnitelmat
- pystyä antamaan suosituksia epidemiatilanteissa toimien yhteistyössä valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten asiantuntijoiden ja viranomaisten kanssa
- osata tiedottaa infektioista ja niiden ehkäisystä suurelle yleisölle
- osata ohjata infektioita koskevaa täydennyskoulutusta sairaalan ja sen vastuualueen lääkäreille
- olla perehtynyt säädöksiin, valtakunnallisiin ohjeisiin ja hallintoon siltä osin kuin ne koskevat infektiosairauksia ja epidemioiden torjuntaa
- pystyä toimimaan puheenjohtajana tai asiantuntijana sairaalahygieniatyöryhmässä ja mikrobilääketyöryhmässä

Koulutusohjelman rakenne

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisalalan koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuville aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

2. Eriytyvä koulutus (3 vuotta)

- 3 vuotta palvelua yliopistosairaalan infektiosairauksien koulutusvirassa tai infektiolääkärin viransijaisena, josta ajasta enintään 6 kk voidaan suorittaa klinisen mikrobiologian yksikössä.
- 3 vuoden koulutusajasta voidaan korvata korkeintaan 12 kk palvelulla hyväksyttävässä tehtävässä jollakin tai joillakin seuraavista infektiosairauksien osa-alueista:
 - keskussairaalan infektioerikoislääkärin viransijaisena tai tehtävissä, josta hyväksytään 12 kk, kuitenkin siten, että enintään 3 kk on ollut ennen yliopistosairaalan jaksoa. Erityisistä syistä voidaan keskussairaalakoulutusta hyväksyä yhteensä 18 kk, jolloin koulutuksesta vastaavan tulee varmistua koulutettavan saamasta riittävästä kokeneen keskussairaalinfektiolääkärin ohjauksesta.
 - Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) infektioepidemiologian yksikössä (korkeintaan 9 kk)
 - infektioalan tutkijana (korkeintaan 6 kk)
 - trooppisten infektiosairauksien yksikössä tai kurssilla Suomessa tai ulkomailla (korkeintaan 6kk) (kurssin minimikesto 1 kk)
 - yliopistosairaalan hematologisessa yksikössä (korkeintaan 6kk)
- Kaikkiaan eriytyvästä koulutuksesta vähintään 18 kk tulee suorittaa yliopistosairaalan koulutusvirassa tai infektiolääkärin viransijaisena.

Käytännön palvelu Turun yliopistollisessa keskussairaalassa

Turun yliopistollisessa keskussairaalassa Medisiinisen toimialueen infektiotautien vastuualueella toimitaan koulutusvirassa tai infektiosairauksien erikoislääkärin viransijaisena. Koulutettava toimii infektioerikoislääkäreiden ohjaamana infektio-osastolla, infektiopoliklinikalla, infektiokonsulttina ja osallistuu vastuualueen kokouksiin. Käytännön työtä täydentävät toimipaikkakoulutustilaisuudet, joita on säännöllisesti ja joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2-4 tuntia/viikko.

Koulutuksen sisältö

Koulutuksen aikana perehdytään mm. seuraaviin osa-alueisiin:

- hoitoon liittyvät infektiot ja niiden torjunta
- infektiosairauksien epidemiologia ja infektioepidemioiden selvittely
- moniresistenttien mikrobien aiheuttamat erityisongelmat
- mikrobilääkkeet
- HIV-infektio
- elinsiirto- ja muiden immunosuppressiopotilaiden infektiot
- tehohoitopotilaan infektiot
- septiset infektiot ja endokardiitti
- pneumonia
- luu- ja pehmytkudosinfektiot
- kirurgiset infektiot
- vierasesineinfektiot
- keskushermostoinfektiot
- hepatiitit ja vatsan alueen infektiot
- urogenitaaliset infektiot
- trooppiset taudit ja matkailulääketiede
- epäselvä kuumeilu
- lisääntynyt infektioherkkyys ja primäärit immuunivajavuudet
- infektioihin liittyvät immuunisairaudet

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Teoreettista kurssimuotoista koulutusta vaaditaan infektiosairauksien erikoislääkäreiltä yhteensä 80 tuntia, josta puolet voidaan suorittaa runkokoulutuksen aikana ja siihen liittyvistä aiheista. Infektiosairauksien varsinaista teoreettista kurssimuotoista koulutusta vaaditaan 40 tuntia.

1.8.2009 alkaen erikoislääkärin tutkintoon sisältyy pakollinen ”Moniammatilliset johtamisopinnot” 10 op, se suoritetaan valtakunnallisesti yhtenäisen sisältövaatimuksen mukaisesti jonkin lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymän ohjelman mukaisesti. Moniammatillisten johtamisopintojen 10 op:n lähijaksoja ei voi korvata muilla hallinnon koulutuksilla.

Erikoistuvat lääkärit, joille opinto-oikeus on myönnetty ennen 1.8.2009, voivat suorittaa tutkintovaatimustensa mukaiset hallinnon ja johtamisen opinnot (20h) osallistumalla 10 op:n kokonaisuudesta vapaavalintaisesti kahteen lähijaksoon tehtävineen (1 lähijakso = 10h).

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Koulutuksen vastuuhenkilö ja koulutettavat pohtivat säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa yhteisissä palavereissa koulutusohjelman toimivuutta ja tarvittaessa korjausmahdollisuuksia.

Vastuukouluttajan on tarkoitus tavata säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa jokainen koulutettava henkilökohtaisesti kahden kesken. Tällöin käydään läpi koulutettavan oppimistavoitteiden saavuttaminen, mahdolliset puutteet ja niiden korjausmahdollisuudet sekä pyritään luomaan kullekin erikoistuvalla yksilöllinen koulutussuunnitelma. Näissä tapaamisissa on koulutettavalla mahdollisuus myös arvioida kouluttajan onnistumista.

Näiden tapaamisten lisäksi kouluttajat ja koulutettavat noudattavat tiedekunnan määrittämiä yleisohjeita koulutuksen kehittämisestä ja arvioinnista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KARDIOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Juhani Airaksinen

Puh. (02) 313 1005

juhani.airaksinen@tyks.fi

Medisiininen toimialue

Sisätautien klinikka

Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet:

Koulutusohjelman suoritettuaan kardiologian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten että hän

- hallitsee oman alansa tautien ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen

- tuntee edellä mainittujen tautien esiintyvyyden, patogeneesin ja syyt
- kykenee hoitamaan alansa äkilliset sairaustapaukset
- kykenee suorittamaan alansa kuuluvat diagnostiset ja terapeuttiset toimenpiteet
- kykenee toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon henkilöstön koulutuksessa
- kykenee jakamaan alansa yleistä terveystietoa
-

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveystieteiden keskuksen palveluun mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyshuollon keskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisalain koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus 3 v

Kardiologian erikoislääkäritutkintoon sisältyvän runkokoulutuksen kesto on 2 v 3 kk. Lisäksi kaikki koulutettavat suorittavat 9 kk mittaisen terveystieteiden keskuksen palvelun. Runkokoulutus on ollut samansisältöinen kaikilla sisätautiopin erikoisaloilla ja sen tarkoituksena on ollut antaa riittävät lääketieteelliset perustiedot ja -taidot eriytyvän vaiheen koulutusta varten sekä varmistaa esimerkiksi keskussairaaloissa toimivien kardiologien konservatiivisen päivystyksen osaaminen oman erikoisalansa ulkopuolella.

Koulutus tapahtuu erikseen sovituisissa keskus- ja aluesairaaloissa. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Pääosa koulutuksesta tapahtuu yleissisätaudeilla ja sisätautien eri osa-alueilla. Kardiologikouluttajat pitävät kuitenkin erittäin tärkeänä, että myös muiden erikoisalojen palveluita (esim. akuuttilääketiede, keuhkotaudit, anestesiologia ja tehohoito) hyväksytään runkokoulutukseen enimmillään yhteensä 6 kuukauden ajan.

Kardiologia on oma erikoisala, minkä takia on oleellista että kunkin yliopiston kardiologian kouluttajat vastaavat koulutettavien valinnasta sekä koulutuksen suunnittelusta, sisällöstä ja laadusta – runkokoulutus mukaan lukien. Kardiologian runkokoulutuksen tavoitteet ovat yhteneväiset sisätautiopin koulutuksen tavoitteisiin, mutta monipuolinen runkokoulutus sisältää nykyään myös muuta kuin sisätautialojen opintoja. Edellä mainituista syistä kardiologian – kuten kaikkien muidenkin erikoisalojen koulutuksen - hyväksyjän tulee olla koulutuksesta vastaavan eikä minkään muun alan professori. Mikäli runkokoulutus käsitellään erikseen, vaarana on koulutuksen pirstaloituminen, ja yksipuolinen toteutuminen.

Eriytyvä koulutus

3 vuotta palvelua kardiologian erikoisalan koulutusvirassa, josta vähintään 1,5 v yliopistosairaalassa. Enintään 18 kuukautta koulutuksesta voidaan suorittaa yliopiston ulkopuolella erikseen sovituisissa yliopistojen kardiologikouluttajien hyväksymissä koulutusviroissa. Koulutuksesta , 6 – 18 kk voidaan suorittaa Satakunnan keskussairaalassa, 6-12 kk Turun kaupunginsairaalan kardiologian poliklinikalla ja 3-6 kk Vakka-Suomen sairaalan sisätautiyksikössä. Koulutus sisältää 12 - 18 kk työtä konsultoivana kardiologina poliklinikalla, vuodeosastoilla, teho-osastoilla ja sydänkirurgisella osastolla. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä korkeintaan 6 kk päätoimista tutkimustyötä kardiologian alalla.

Lisäksi koulutukseen kuuluu seuraavat toimenpiteet:

- EKG:n tulkintaa vastaten vähintään 1000 EKG-nauhaa *
- rasitus EKG:n tulkintaa: vähintään 300 *
- pitkäaikais EKG-rekisteröintien tulkintaa: vähintään 200
- kaikukardiografiatutkimuksia: vähintään 500, joista ruokatorven kautta tehtyjä vähintään 50
- pysyvien tahdistimien asennuksia: vähintään 10
- tahdistimen ohjelmointia: vähintään 50
- rytmihäiriötahdistimen ohjelmointia: vähintään 10
- oikean ja vasemman puolen sydänkatetrisaatioita: vähintään 25
- sepelvaltimoiden varjoainekuvauksia vähintään: 300 **
- pallolaajennustoimenpiteitä ja muita interventionaalisia toimenpiteitä: vähintään 50 ***
- elektrofysiologisia tutkimuksia: vähintään 25 ***
- sydänlihaskiopsiat tai väliaikaisen tahdistimen asennukset: vähintään 20
- sydämen isotooppitutkimuksia: vähintään 30 ***
-

* = sisältää myös runkokoulutuksen aikana tehdyt toimenpiteet

** = joista 100 itsenäisenä

*** = sisältää myös toimenpiteet, joissa mukana toimenpiteessä, hoitoratkaisujen pohdinnassa tai tulosten tulkinnassa

Edellä esitetyt toimenpiteet on rekisteröitävä lokikirjaan 12 kuukauden jaksoissa. Lokikirjaan pyydetään toimenpiteet ohjanneen seniorin nimi. Edellä mainittu toimenpiteiden lukumäärä on minimi koko koulutusajalle. Kustakin toimenpiteestä tulee koulutettavan perehtyä niiden indikaatioihin, kontraindikaatioihin, komplikaatioihin, tulosten tulkintaan ja merkitykseen diagnostiikassa ja potilaan hoidossa.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tavoitteena on antaa koulutettavalle riittävät perustiedot ja -taidot kardiologian eri osa-alueilta jotta hän saavuttaisi kyvyn itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn kardiologina. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 37:nä viikkona vuodessa 3 - 5 tuntia viikossa. Koulutuksen muodot:

- Luennot, seminaarit ja vastaavat koulutustilaisuudet 1 - 3 tuntia viikossa
- Potilastapausseminaarit 1 - 2 tuntia viikossa
- Kirjallisuus ja tutkijakoulutusseminaarit ½ - 1 tuntia viikossa
-

Koulutusvirat

Kardiologiaan nimettyjä koulutusvirkoja on toistaiseksi neljä. Osa koulutuksesta voidaan toteuttaa vakinaisten kardiologien viransijaisuuksia käyttämällä.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutus vähintään 20 tuntia. Suositellaan osallistumista valtakunnalliseen Suomen Kardiologisen Seuran järjestämään kurssitoimintaan sekä Euroopan Kardiologiseuran järjestämään jatkokoulutukseen. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Koulutuksen arviointi

Kullekin erikoistumassa olevalle lääkärille nimetään henkilökohtainen ohjaaja (tutori), joka on klinikassa toimiva kardiologi. Ohjaajan tehtävänä on opastaa erikoistumassa olevaa lääkärää ja seurata hänen edistymistään koko koulutuksen ajan. Kullakin kardiologian osa-alueella on vastaava kouluttaja. Seurannan apuvälineenä käytetään henkilökohtaista lokikirjaa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KEUHKOSAIRAUDET JA ALLERGOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Tarja Laitinen

Puh. (02) 313 4237

tarja.helena.laitinen@tyks.fi

Turun yliopisto, Keuhkosairausoppi ja kliininen allergologia

Medisiininen toimialue, Tyks, T-sairaala, PL 52, 20521 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Keuhkosairauksien ja allergologian erikoisalalan keskeiset alueet ovat keuhkosairauksien lisäksi tuberkuloosi, allergiset ja työperäiset hengityselinsairaudet, unenaikaiset hengityshäiriöt ja hengityksen toiminnan vajavuuden aiheuttamat tehostettua hoitoa vaativat tilat sekä keuhkoputkien ja rintakehän endoskopioidut.

Keuhkosairauksien ja allergologian erikoislääkärin

- on hallittava alan keskeinen teoreettinen tietous ja pystyttävä seuraamaan sen kehitystä
- on osattava alan keskeiset diagnostiset toimenpiteet, niiden suorittaminen ja tulkinta; toimenpiteet luetellaan tarkemmin erikoistuvan lääkärin lokikirjassa
- on tiedettävä alan sairauksien ehkäisy- ja hoito- ja hoito- sekä kyettävä eri hoitomenetelmien kriittiseen arvioon ja vertailuun
- on pystyttävä toimimaan alan terveyden- ja sairaanhoidon hallinnollisena kouluttajana ja alan asiantuntijatehtävissä

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 1v 3kk

1v 3kk palvelua sisätautien erikoisalalla. Sisätautikoulutusta voi korvata korkeintaan 3 kk muilla soveltuvilla erikoisaloilla, esimerkiksi palvelulla anestesiologian, ihotautilin, kirurgian, korva-nenä-kurkkutautien, syöpätautien, päivystyslääketieteen, radiologian tai työterveyshuollon aloilla ja tutkimustyöllä keuhkosairauksien alalla.

Eriytyvä koulutus 4 vuotta

Neljän vuoden koulutuksesta 3v - 3v 6kk palvelua keuhkosairauksien alalla, 3 - 6kk palvelua valvotun hoidon tai tehohoidon yksikössä ja 3 - 6kk palvelua yliopistollisen sairaalan allergiapoliklinikalla, missä tehdään allergiatestejä ja hoidetaan allergiapotilaita. Kuusi kuukautta palvelusta voidaan suorittaa seuraavilla aloilla

- Anestesiologia ja tehohoito
- Gastroenterologia
- Geriatria
- Endokrinologia
- Ihotaudit ja allergologia
- Infektiosairaudet
- Kardiologia
- Kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede
- Kliininen neurofysiologia
- Korva-, nenä- ja kurkkutaudit

- Nefrologia
- Psykiatria
- Päivystyslääketiede
- Radiologia
- Reumasairaudet
- Syöpätaudit
- Työlääketiede

Eriytyvän jakson palveluista alan kokopäivätoimisella tutkimustyöllä voi korvata korkeintaan 3 kk keuhkopalvelua ja 6 kk muiden alojen palveluja.

Keuhkosairauksien alan eriytyvästä koulutuksesta vähintään 2 vuotta on suoritettava yliopistollisessa sairaalassa.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tavoitteena on antaa erikoistuvalla lääkärille riittävät perustiedot ja – taidot kaikilta erikoisalaan liittyviltä osa-alueilta, jotta hän saavuttaisi kyvyn itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn keuhkosairauksien ja allergologian erikoislääkärinä. Säännöllisiä toimipaikkakoulutustilaisuuksia järjestetään 37 viikkona vuodessa (=työviikot ajanjaksona syyskuu-toukokuu). Säännöllisiä toimipaikkakoulutustilaisuuksia järjestetään noin 5 tuntia viikossa.

Koulutuksen muodot ovat seuraavat

- seminaarit ja vastaavat koulutustilaisuudet, joissa käsitellään systemaattisesti alan keskeisiä alueita sekä ajankohtaisia kysymyksiä. Näistä viimeksi mainitut tilaisuudet toimivat täydennys- ja koulutustilaisuuksina myös alueen erikoislääkäreille.
- klinis-patologis-radiologiset meetingit, joissa käsitellään tapauselostusten lisäksi aiheeseen liittyvää kirjallisuutta
- kirjallisuusreferaatit
- radiologian demonstraatiot
- potilaskonsultaatiotilaisuudet
- opettajana toimivan ylläkäarin tai erikoislääkärin kierrot
- henkilökohtainen ohjaus potilastyöskentelyssä ja toimipisteissä
- pienryhmä opetukset keskeisistä erikoisalan diagnostiikka ja hoito-ongelmista
- tutorohjaus ja kehityskeskustelut, joissa erikoisalan lokikirja keskustelun pohjana

Koulutusvirat:

TYKS, 5 erikoistuvan lääkärin virkaa. SatKS, 1 erikoistuvan lääkärin virka.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus 80 tuntia, josta 30 tuntia allergologian alalta sekä hallinto- ja johtamiskoulutusta 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Erikoisalan opinnot tulee valita siten, että ne muodostavat erikoistujan kannalta mielekkään kokonaisuuden. Kursseja pyritään järjestämään mm. seuraavista aihepiireistä:

- keuhkosairauksien epidemiologia

- kansanterveydellinen merkitys ja kuntoutus
- keuhkoalan kliininen fysiologia
- keuhkosairauksiin liittyvät hätätilanteet
- kliininen immunologia ja allergologia
- kliininen farmakologia keuhkosairauksissa
- systeemisairauksien ja lääkkeiden aiheuttamat keuhkomuutokset
- keuhkoputkien ja rintakehän endoskopiat
- tuberkuloosi ja muut infektioaudit
- radiologinen kuvantaminen
- unenaikaiset hengityshäiriöt

Erikoistuja voi myös käyttää hyväkseen keuhkosairauksien erikoisalayhdistysten ja vastaavien järjestämiä koulutustilaisuuksia, joiden sisältö ja laajuus vastaavat teoreettisen opetuksen tavoitteita.

Oppimisprosessin arviointi ja koulutuksen seuranta

Saataan opinto-oikeuden erikoistuva sopii koulutusvastaavan kanssa alustavan koulutussuunnitelman, jonka toteutumista seurataan koulutuksen aikana yhdessä vastuuhenkilön kanssa. Erikoistumiskoulutuksen edistymistä ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan myös kehityskeskusteluin ja lokikirjan avulla. Kehityskeskustelujen yhteydessä erikoistuva antaa palautetta ohjaajalle koulutusympäristön soveltuvuudesta ja kehittämistarpeista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KLIININEN FARMAKOLOGIA JA LÄÄKEHOITO

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Risto Huupponen

Puh. (02) 333 7542

risto.huupponen@utu.fi

Turun yliopisto, Farmakologia, lääkekehitys ja lääkehoito

Itäinen Pitkäkatu 4 B

20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Yleistavoitteet: Kliinisen farmakologian ja lääkehoidon erikoislääkärin tulee omata hyvät tiedot lääkkeiden ominaisuuksista ja käytöstä sekä lääkehoidon asemasta kansanterveyden kannalta keskeisten sairauksien hoidossa. Hänen tulee hallita näyttöön perustuvan lääkehoidon arvioinnin perusteet (lääkkeen tehon ja vaikuttavuuden arviointi) ja kyetä toimimaan kliinisen lääkehoidon asiantuntijana arvioitaessa yksittäisen potilaan lääkehoitoa sekä lääkkeen tai lääkeryhmän vaikuttavuutta potilashoidossa sekä kyetä edistämään tehokasta, turvallista, taloudellista ja tarkoituksenmukaista lääkehoitoa. Kliinisen farmakologian ja lääkehoidon erikoislääkärin tulee hallita riittävässä määrin kliinisten

lääketutkimusten suorittamisen teoriaa ja käytäntöä, viranomaismääräyksiä sekä olla selvillä ihmisellä tehtävään tutkimukseen liittyvistä eettisistä normeista. Hänellä tulisi olla omakohtaista kokemusta kliinisen lääketutkimuksen suunnitteluun, toteutukseen, analysointiin ja raportointiin osallistumisesta. Alan erikoislääkärillä tulisi olla perusvalmiudet osallistua lääkkeiden rekisteröinnin, tutkimuksen ja turvallisuusseurannan edellyttämään toimintaan niin kansallisten ja kansainvälisten viranomaisten kuin lääketeollisuudenkin piirissä.

Koulutuksen rakenne ja sisältö

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta, johon sisältyy kaikille koulutusohjelmille pakollinen 9 kk:n pituinen terveyskeskuspalvelu. Koulutusohjelman kokonaispituudesta (ml. terveyskeskuspalvelu) vähintään puolet suoritetaan yliopistosairaalan ulkopuolella. Terveyskeskuspalvelun tavoitteena on antaa yleiskuva terveydenhuoltojärjestelmän toiminnasta.

Erikoistumiskoulutus jakautuu erikoisalan täydentävään koulutukseen ja erikoisalan eriytyvään koulutukseen. Täydentävän koulutuksen pituus (sisältäen vähintään 9kk terveyskeskuspalvelua) on 2,5-3 vuotta ja se suoritetaan yleensä vähintään kahdella lääkehoitointensiivisellä alalla (esim. sisätaudit, psykiatria, neurologia, anestesiologia, pediatria, geriatria, syöpätaudit, yleislääketiede). Erikoisalan eriytyvä koulutus suoritetaan kliinisen farmakologian yksikössä ja sen pituus on 3-3,5 vuotta.

Täydentävän koulutuksen tavoitteena on antaa yhdessä lääkärin peruskoulutuksen kanssa kliinisen farmakologian ja lääkehoidon erikoislääkärille kliiniset valmiudet toimia konsultoivana lääkärimä lääkkeitä koskevissa asioissa. Palvelu hyväksytään vastuuhenkilön harkinnan mukaan edellyttäen että kouluttajana toimii ao. erikoisalan koulutusoikeuden omaava henkilö tai muu koulutusohjelman vastuuhenkilön hyväksymä henkilö.

Tutkimustoimintaa voidaan erikoistumiskoulutukseen hyväksyä korvaavana koulutuksena vastuuhenkilön harkinnan mukaan korkeintaan 6kk.

Koulutusohjelman läpikäyneen erikoislääkärin edellytetään hallitsevan seuraavat asiakokonaisuudet:

- tuntee tavallisimpien kliinisessä käytössä olevien lääkkeiden farmakokinetiikan ja -dynamiikan pääpiirteet
- hallita yleisen farmakokinetiikan ja -dynamiikan perusteet ja kyetä näiden tietojen perusteella laskemaan keskeiset farmakokineettiset suureet
- tuntee iän, sukupuolen, raskauden ja imetyksen sekä maksan tai munuaisten vajaatoiminnan vaikutukset lääkehoitoon sekä kyetä soveltamaan tietoja potilaan lääkitystä valittaessa
- tuntee tavallisimpien myrkytysten diagnostiikan ja hoidon
- hallita tavallisimpien, kliinisesti merkittävien lääkeinteraktioiden syntymekanismit sekä osaa soveltaa tietoa interaktioiden diagnostiikkaan ja ehkäisyyn
- tuntee lääke-, huume- ja intoksikaatioanalytiikan perusteet, tulkinnan, rajoitukset ja virhelähteet
- osata analysoida lääkehoidon osuutta potilaalla ilmeneviin haittavaikutuksiin
- pystyä arvioimaan lääkkeiden hoidollista arvoa ja opastamaan terveydenhuoltohenkilökuntaa rationaaliseen ja kustannustehokkaaseen lääkehoitoon

- tuntee kliinisiä lääketutkimuksia koskevat viranomaisohjeet
- kyetä laatimaan kliinisen lääketutkimuksen tutkimussuunnitelman sekä raportoimaan tutkimustulokset sekä viranomaisraportin että tieteellisen artikkelin muodossa
- ymmärtää kliinisen lääketutkimuksen vaatiman laadunvarmistuksen tarpeet ja tutkimuksen edellyttämän organisaatiotarpeen sekä kyetä itse suorittamaan ja johtamaan terveillä henkilöillä tai potilailla tehtävää kliinistä lääketutkimusta
- kyetä toimimaan eettisen toimikunnan jäsenenä tai asiantuntijana kliinisiä lääketutkimuksia käsiteltäessä
- tuntee farmakoepidemiologian, farmakoekonomian sekä lääkekorvausjärjestelmän perusteet
- tuntee lääkkeiden rekisteröinnissä noudatettavan käytännön

Toimipaikkakoulutus

Koulutettavat osallistuvat kliinisen farmakologian yksikön viikoittaisiin konsultaatiomeetingeihin sekä valmistelevat vuorollaan siellä käsiteltävät tapaukset. Koulutettavan tulee osallistua myös kliinisten lääketutkimusten metodologiaa käsittelevään kurssimuotoiseen koulutukseen. Koulutusohjelman vastuuhenkilö voi hyväksyä jälkimmäisen kohdan suorittamisen muullakin tavalla.

Koulutusvirat

Turun yliopisto: 1 assistentti/erikoistuvan lääkärin sivuvirka Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirissä. Assistentin (tutkijan tms.) toimia kun niihin liittyy soveltuva sairaanhoitopiirin (osa-aikainen) työsuhde.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Teoreettista kurssimuotoista koulutusta vaaditaan erikoistumiskoulutuksen aikana vähintään 80 tuntia josta oman erikoisalalan koulutusta vähintään 60 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Koulutuksen arviointi

Kullekin kliinisen farmakologian ja lääkehoidon erikoislääkärikoulutusohjelmaan hyväksytyille laaditaan henkilökohtainen koulutusohjelma ja nimetään yksikön toimesta henkilökohtainen ohjaaja. Koulutettava pitää lokikirjaa suorittamastaan palvelusta, kursseista ja koulutustilaisuuksista joihin on osallistunut sekä muista toiminnoista, joilla koulutettava katsoo olevan merkitystä erikoistumisen kannalta. Koulutettava ja hänelle nimetty henkilökohtainen ohjaaja tarkastelevat säännöllisin väliajoin koulutettavan koulutusohjelman toteutumista.

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/amatillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KLIININEN FYSIOLOGIA JA ISOTOOPPILÄÄKETIEDE

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

professori Jaakko Hartiala

Kuulustelijat:

professori Jaakko Hartiala ja professori Juhani Knuuti

Tavoitteet

Koulutusohjelman suoritettuaan kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan erikoisalansa lääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee ihmisen perusfysiologian ja patofysiologiset muutokset eri sairauksissa
- hallitsee kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen tutkimus- ja hoitomenetelmät, mittausten suorituksen ja tulkinnan siten, että osaa hyödyntää niitä sairauksien diagnosoinnissa, seurannassa, leikkaus- ja toimenpideriskien arvioinnissa, työkyvyn arvioinnissa, epidemiologisissa tutkimuksissa sekä työlääketieteessä
- kykenee antamaan alansa konsultaatiopalveluja muille erikoisaloille ja terveydenhuollon yksiköille
- kykenee laatimaan vastuualueelleen kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen palvelusuunnitelman, valvomaan sen toteuttamista ja johtamaan laboratorion toimintaa ottaen huomioon yleisesti hyväksytyt eettiset normit
- hallitsee tieteellisen työskentelyn periaatteet ja kykenee eri tutkimusmenetelmien kriittiseen arviointiin sekä uusien tutkimusmenetelmien kehittämiseen
- kykenee toimimaan kliinisen fysiologian ja isotooppilaboratorion henkilökunnan koulutuksen asiantuntijana ja jakamaan alansa yleistä tietoutta
- pystyy toimimaan säteilyn käytön turvallisuudesta vastaavana johtajana isotooppilääketieteen ja terveydenhuollon röntgentoiminnan aloilla.

Koulutusohjelman rakenne:

Koulutusohjelman kokonaispituus on 6 vuotta

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Erikoistumiskoulutus (5 v 3 kk)

Erikoistumiskoulutuksesta 6 kuukautta tulee olla palvelua sisätautien, kardiologian, keuhkosairauksien ja allergologian, anesthesiologian, syöpätautien ja/tai pediatrian erikoisalana lääkärin tehtävissä.

Palvelu kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen varsinaisella erikoisalalla kestää 4v 9 kk, johon tulee sisältyä 3 kk palvelua radiologian erikoisalalla. Varsinaiseen erikoistumiskoulutukseen voidaan sisällyttää kaikkiaan 9 kuukautta palvelua radiologian erikoisalalla.

Erikoisalana varsinaisesta palvelusta enintään 2 vuotta voidaan suorittaa muun kuin yliopistosairaalan kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen laboratoriossa, jonka kanssa on tehty koulutussopimus. Erikoistumiskoulutukseksi voidaan hyväksyä myös enintään 6 kk palvelua erikoisalaan läheisesti liittyvässä tutkijan toimessa. Palvelua, joka sisältää isotooppitoimintaa tai radiologiaa tulee olla vähintään 3 vuotta. Erikoisalana varsinaista

palvelua yliopistosairaalan kliinisen fysiologian päävirassa tulee kuitenkin olla vähintään 2v 9 kk.

Yliopistokoulutukseen kuuluu myös säteilysuojelukoulutus, jonka tavoitteena on säteilyn käytön turvallisuudesta vastaavan johtajan pätevyys isotooppilääketieteen ja terveydenhuollon röntgentoiminnan aloilla.

Jos erikoistuvalla on erikoislääkärin oikeudet sisätautien, kardiologian, keuhkosairauksien, anestesio logian ja tehohoidon, kliinisen kemian, kliinisen neurofysiologian, radiologian, syöpätautien tai lastentautien erikoisalalla, voidaan tästä lukea hänelle yksi vuosi hyväksi erikoisan varsinaisessa koulutuksessa. Tällöinkin palvelua yliopistollisen keskussairaalan kliinisen fysiologian laboratoriossa on oltava vähintään 2v 9 kk.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2–5 tuntia viikossa. Säännöllisen toimipaikkakoulutuksen lisäksi osallistutaan soveltuvin osin sisätautien, kardiologian, keuhkosairauksien ja allergologian, kirurgian, ortopedian, lastentautien, syöpätautien, radiologian ja kliinisen kemian jatkokoulutusohjelmiin.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Teoreettinen koulutus jakautuu kaikille erikoisaloille yhteisiin opintoihin, joiden laajuus on vähintään 20 tuntia (johtamis- ja hallinnon koulutus), sekä kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen erikoisan opintoihin, joiden laajuus on vähintään 60 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen erikoisan teoreettinen 60 tunnin koulutus sisältää seuraavia aiheita: mittaustekniikka, radiofarmasia, lääketieteellinen informaatiotekniikka, statistiikka, sydän- ja verenkiertotutkimukset, isotooppitutkimukset, radiologinen leikekuvantaminen, keuhkofunktio tutkimukset, ruuansulatuskanavan funktio tutkimukset, eritystoiminnan tutkimukset, tyofysiologiset tutkimukset, pediatriinen kliininen fysiologia, eri elintoimintojen pitkäaikaisrekisteröinnit ja telelääketiede ja laadunvarmennus.

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Erikoistuvalla lääkärielle nimetään henkilökohtainen ohjaaja (tutor), joka yhdessä erikoistuvan kanssa seuraa opintojen edistymistä. Koulutussuunnitelmaan sisältyy tasapuolinen käytännön perehtyminen kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen piiriin kuuluviin sydän- ja verenkiertotutkimuksiin, keuhkofunktio tutkimuksiin, ruuansulatuskanavan tutkimuksiin, munuais- ja virtsaelintutkimuksiin, luuston isotooppitutkimuksiin, onkologisiin ja endokrinologisiin isotooppitutkimuksiin, isotooppihoitoihin ja radiologisiin tomografiatutkimuksiin. Valtakunnallisesti on sovittu vähimmäismäärät keskeisistä tutkimuksista, joita koulutusaikana tulee suorittaa. Soveltuvin osin noudatetaan UEMS:n suosituksia isotooppilääketieteen koulutusvaatimuksista (Eur J Nucl Med 2007;34:433–436). Koulutuksen toteutumista seurataan lokikirjan ja erikoistuvan kanssa käytävien säännöllisten keskustelujen avulla. Tutorin tehtävänä on valvoa, että erikoistuvalla on mahdollisuus perehtyä vaadittuihin tutkimuksiin.

Koska kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen yksiköiden toiminta Suomessa painottuu jossain määrin vaihtelevasti, pidetään suotavana, että erikoistuva toimisi useammassa kuin yhdessä koulutuspaikassa erikoistumiskoulutuksensa puitteissa varmistuen näin koulutuksen riittävän monipuolisuuden.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KLIININEN HEMATOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Dosentti Kari Remes

Puh. (02) 313 1053

kari.remes@tyks.fi, Medisiininen toimialue

Sisätautien klinikka

Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suorittaneen tulee:

- hallita erikoisalaansa kuuluvat diagnostiset toimenpiteet ja menetelmät
- hallita erikoisalaansa kuuluvien sairauksien syyt, patogeneesi ja hoito
- hallita alan keskeinen teoreettinen tietous ja kyetä seuraamaan sitä
- kyetä arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kyetä osallistumaan oman alansa kehittämiseen ja suunnitteluun
-

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisan koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntauudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset:

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus 3 v

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen sisätautialojen kanssa. Se on palvelua sisätautien erikoisan koulutusviroissa erikseen sovitussa keskussairaalassa ja/tai aluesairaalassa.

Eriytyvä koulutus 3 vuotta

Palvelu hematologian erikoisan koulutusvirassa yliopistosairaalassa hematologian osastolla. Palveluun sisältyy osallistuminen päivystystoimintaan sisätautiklinikassa. Koulutukseen voidaan hyväksyä yhteensä 6 kk palvelua seuraavissa yksiköissä:

- Yliopistollisen sairaalan hematologinen laboratorio
- Yliopistosairaalan infektioyksikkö
- SPR:n veripalvelu
- Yliopistosairaalan onkologinen yksikkö
- Hematologian alan tutkimustyö (enintään 3 kk).
- Hematologinen palvelu keskussairaalassa koulutussopimuksen mukaan (6-12 kk).

Voimassa oleva koulutuspaikkasopimus: Satakunnan keskussairaala 1 v.

Toimipaikkakoulutus

Erikoislääkärikoulutuksessa vaadittava toimipaikkakoulutus:

- Osallistuminen hematologisen yksikön koulutustilaisuuksiin, joissa käydään läpi hematologian keskeisiä osa-alueita (1 t viikko)
- Osallistuminen yhteismeetingeihin hematologisen laboratorion, kliinisen genetiikan ja patologian laitoksen kanssa (2 t/kk)
- Osallistuminen henkilökohtaiseen ohjaukseen potilastyöskentelyssä ja toimenpiteissä
- Osallistuminen alan erikoislääkäriin ylikiertoihin (1 - 2x/viikko)

Koulutusvirat

TYKS:n sisätautiklinikan koulutusvirkoja (tällä hetkellä 26 kpl), käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla eri koulutusohjelmien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Runkokoulutukseen kuuluvaan teoreettiseen koulutukseen hyväksytään koulutusta seuraavilla alueilla: sydän- ja verisuonitaudit, keuhkosairaudet, endokrinologia, infektiosairaudet, gastroenterologia, nefrologia, reumatologia, akuutti sisätautioppi.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Kliinisen hematologian eriytyvän koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla, joka tulee antaa erikoistuvalla lääkäriä runkokoulutusvaiheen alussa. Lokikirja toimii apuvälineenä laadunvarmistuksessa. Erikoistuva lääkäri osallistuu lisäksi oman oppimisensa arviointiin sekä koulutuksen kehittämiseen.

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KLIININEN KEMIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Ilkka Mononen

Puh. (02) 313 1900

ilkka.mononen@tyks.fi

TYKSLAB

Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutuksen suoritettuaan kliinisen kemian (laboratoriolääketieteen) erikoislääkäriin tulee:

- **hallita laboratoriolääketieteellisten, mm. kliniskemiallisten proteiini-, hormoni-, syöpämerkkiaine-, metabolia-, allergia-, lääke- ja toksikologisten**

sekä molekyylibiologisten ja hematologisten tutkimusten suorittaminen ja laadunvarmistus sekä niiden käyttö ja tulosten tulkinta sairauksien ennaltaehkäisyssä, diagnostiikassa ja hoidon seurannassa

- kyetä konsultoimaan muiden alojen lääkäreitä laboratoriotutkimusten käyttöön ja tulkintaan liittyvissä kysymyksissä
- kyetä johtamaan ja kehittämään kliinisen laboratorion toimintaa ja olla perehtynyt terveydenhuollon lainsäädäntöön, hallintoon, tietotekniikkaan ja terveystaloustieteen perusteisiin
- hallita alueellisen porrastetun laboratoriotoinnin periaatteet, suunnittelu ja toteutus
- kyetä toimimaan laboratoriolääketieteen opettajana
- olla hyvin perehtynyt lääketieteelliseen kirjallisuuteen ja pystyä arvioimaan laboratoriotutkimusten käyttöön ja merkitykseen liittyviä tieteellisiä julkaisuja
- tuntee laboratoriolääketieteellisen tutkimus- ja kehitystyön periaatteet

Koulutuksen rakenne

Koulutusohjelman kokonaispituus on 5 vuotta. Terveyskeskuksessa suoritettavaa palvelua 9 kk, 3 kk sairaalapalvelua kliinisillä aloilla, sekä 4 vuotta eriytyvää koulutusta.

Eriytyvä koulutus

4 vuotta palvelua yliopistosairaalassa. **Tästä ajasta voidaan hyväksyä korkeintaan 1 vuosi palvelua kliinisen kemian tai lääketieteellisen biokemian assistentin virassa tai alaan liittyvässä tutkimustyössä. Toimimista kliinisen opettajan/apulaisopettajan virassa voidaan erikoitumiskoulutukseen hyväksyä korkeintaan 2 vuotta edellyttäen, että siihen liittyy alan sivuvirka yliopistollisessa keskussairaalassa.** Koulutusyksikön harkinnan mukaan voidaan 1 vuosi toimimisesta kliinisen kemian laboratoriolääkärin virassa hyväksyä korvaavaksi koulutukseksi edellyttäen, että sairaalassa on koulutettavalle erikoislääkärin oikeudet omaava kouluttaja, jolla on vähintään lääketieteen tohtorin tutkinto.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tarkoituksena on antaa koulutettavalle riittävät perustiedot ja perustaidot kliinisen kemian eri osa-alueista. Koulutusmuotoina ovat toimiminen ohjattuna laboratoriolääkärin tehtävissä, seminaarit ja luennot sekä perehtyminen laboratoriotoinnin johtamiseen ja järjestämiseen. Koulutettavalle laaditaan henkilökohtainen koulutusohjelma lokikirjoineen, jossa huomioidaan koulutettavan aikaisempi perehtyminen laboratoriolääketieteeseen. Toimipaikkakoulutus jakaantuu seuraaviin osiin:

- perehtyminen kliniskemialliseen ja biokemialliseen laboratoriotointaan ja niiden automaatioon (vähintään 1 v)
- perehtyminen hematologiseen laboratoriotointaan (vähintään 1 v) mukaan luettuna molekyylibiologiset tutkimukset
- perehtyminen aineenvaihdunta- ja endokrinologisiin tutkimuksiin (vähintään 0,5 v) mukaan luettuina molekyylibiologiset tutkimukset
- perehtyminen erikseen sovittavaan suuntautumisvaihtoehtoon

Perehdyttäminen toteutetaan työpisteittäin siten, että koulutettava osallistuu menetelmien käytännön suorittamiseen, perehtyy menetelmien perusteisiin, osallistuu menetelmien laadunvarmistukseen ja uusien menetelmien sisään ajamiseen ja kehittämiseen. Koulutuksen aikana koulutettava osallistuu tutkimustulosten tulkintaan ja lausuntojen antamiseen ohjattuna toimintana. Edelleen koulutettava osallistuu klinikkakokouksiin ja klinikoille järjestettäviin koulutus- ja informaatiotilaisuuksien normaalin toiminnan yhteydessä. Koulutettavan tulee osallistua koulutusyksikön sisäisiin koulutustilaisuuksiin ja pitää esitelmiä annetuista aiheista. Koulutusohjelmat julkaistaan etukäteen. Koulutuksen aikana koulutettava osallistuu laboratoriot toiminnan organisoimiseen yhdessä ohjaavan kouluttajan kanssa perehtyen tällöin myös porrastettuun alueelliseen laboratoriot toimintaan ja sen laadunvarmistukseen sekä tietotekniikan hyödyntämiseen. Koulutettava osallistuu tutkimus- ja kehittämistyöhön.

Koulutusvirat

TYKS, TYKSLAB 4 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutusta vähintään 60 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. **Koulutuksen aihepiirejä voivat olla yleinen kliininen kemia, hematologia ja kaikki ne teoreettiset tai kliiniset aiheet, joissa merkittävässä määrin käsitellään kliiniskemiallisia laboratoriotutkimuksia ja niiden käyttöä.** Opetus voidaan järjestää koulutusyksiköiden välisenä yhteistyönä. Koulutustilaisuuksien hyväksymisestä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi päättää yliopisto. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Arviointi erikoislääkärikoulutuksessa

Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen arviointiin ja kehittämiseen kehityskeskusteluissa sekä säännöllisissä tapaamisissa koulutusesimiesten kanssa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KLIININEN MIKROBIOLOGIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilöt:

Professori Pentti Huovinen, TY,

pentti.huovinen@utu.fi

Lääketieteellinen mikrobiologia ja immunologia

Puh. (02) 333 7330

Ylilääkäri, dosentti Olli Meurman, TYKSLab

olli.meurman@tyks.fi

TYKSLAB, Kliininen mikrobiologia

Puh. (02) 313 3941

Virusopin professori (tehtävä täyttämättä)

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suoritettuaan erikoislääkärin tulee hallita/kyetä:

- infektioautien mikrobiologinen laboriodiagnostiikka
- immuunisairauksien laboriodiagnostiikka (autoimmuunitaudit, immunovajavuustilat, immunogenetiikka)
- edellä mainittujen laboriodiagnostiikan laadunvalvonta
- pääpiirteittäin infektioautien ja systeemisten autoimmuunitautien taudinkuvat, ehkäisy ja hoito
- sairaalainfektoiden tutkiminen, epidemiologia ja torjunta
- yleiset mikrobiologiset työturvallisuusnäkökohdat ja mikrobiologisen laboriodiagnostiikan työturvallisuus
- avustamaan muiden alojen lääkäreitä kliinisen mikrobiologian tutkimusten käyttöön ja tulkintaan liittyvissä kysymyksissä
- johtamaan ja kehittämään kliinisen mikrobiologian laboriodiagnostiikan toimintaa
- laboriodiagnostiikan tutkimus- ja kehitystyön periaatteet
- ottamaan käyttöön ja validoimaan/evaluoimaan uusia menetelmiä
- terveydenhuollon lainsäädäntö (mm. infektioautilainsäädäntö, laboriodiagnostiikoiden toimilupakäytäntö)
- laboriodiagnostiikan hallinto, tietojärjestelmät ja terveystaloustieteen (mm. kilpailutus) perusteet
- porrastetun laboriodiagnostiikan periaatteet, suunnittelu ja toteutus
- toimimaan kliinisen mikrobiologian erikoisalana opettajana
- alan keskeinen lääketieteellinen kirjallisuus
-

Koulutuksen rakenne

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Täydentävä koulutus

3 kk palvelua iho- ja sukupuolitautilien, keuhkosairauksien, korva-, nenä- ja kurkkutautien, naistentautien ja synnytysten, lastentautien, sisätautien tai syöpätautien alalla.

Eriytyvä koulutus

4 vuotta palvelua kliinisen mikrobiologian alan koulutusvirassa. Koulutuksen tulee sisältää:

- vähintään 1,5 vuotta kliinistä bakteriologiaa
- vähintään 1 vuosi kliinistä immunologiaa
- vähintään 1 vuosi kliinistä virologiaa
- koulutusyksikön riittäväksi katsoma määrä mykologiaa ja parasitologiaa
- Enintään 6 kk:
- infektioauteja
- tutkimustyötä
-

Toimipaikkakoulutus

Koulutuksen opetusmuotoja ovat seminaarit, demonstraatiot ja henkilökohtainen työnohjaus.

Koulutusvirat

TYKSLAB

- Yksi kliinisen mikrobiologian erikoistuvan lääkärin virka

Turun yliopisto

- Kliininen työ diagnostisen palvelutoiminnan laboratoriossa; mahdollisuuksien mukaan lääketieteellisen mikrobiologian tai virusopin koulutukseen soveltuvissa tehtävissä.

Koulutus toteutuu käytännössä siten, että erikoistuja aloittaa pääsääntöisesti TYKSLABissa kahden vuoden jaksolla. Tämän jälkeen erikoistuja työskentelee Turun yliopistossa sekä lääketieteellisellä mikrobiologialla että virusopilla. Erikseen sovittavalla tavalla on myös mahdollista aloittaa erikoistuminen joko lääketieteellisellä mikrobiologialla tai virusopilla. Kohdassa "Koulutuksen tavoitteet" mainittuihin yleisluontoisiin asioihin (hallinto, johtaminen, menetelmävalidoinnit jne) erikoistuja perehtyy jokaisessa toimipisteessä. TYKSLAB-jakson aikana erikoistuja osallistuu infektioautien osastotoimintaan erikseen sovittavalla tavalla (esim. kierrot, potilasmeetingit). Erikoistuja voi osallistua lääketieteellisen mikrobiologian ja virusopin opetuksen antamiseen.

Erikoistujan **käytännön ohjaamiseen** osallistuvat TYKSLABissa kliinisen mikrobiologian erikoislääkärit, lääketieteellisellä mikrobiologialla ja virusopilla palvelutoiminnan johtajat, osastonjohtajat sekä analyysivastaavat.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus on perusopintoja syventävää, tiettyjä aihekokonaisuuksia käsittelevää opetusta, jonka järjestää tai hyväksyy koulutusyksikkö. Erikoisalan koulutusta vaaditaan vähintään 60 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Teoreettiseksi koulutukseksi voidaan hyväksyä kliinisen mikrobiologian alan koulutustilaisuuksia, joiden sisältö laajuudeltaan ja tasoltaan vastaa koulutuksen sisällön tavoitteita. Tilaisuuden hyväksymisestä teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi päättää yliopisto.

Koulutuksen suunnittelu ja arviointi

Kullekin kliinisen mikrobiologian erikoislääkärikoulutusohjelmaan hyväksytyille laaditaan henkilökohtainen koulutusohjelma ja nimetään yksikön toimesta henkilökohtainen ohjaaja. Henkilökohtaisena ohjaajana toimii:

TYKSLAB:

- kliinisen mikrobiologian erikoislääkäri

Turun yliopisto:

- lääketieteellisen mikrobiologian diagnostisen palvelutoiminnan johtaja tai osastonjohtaja (kliinisen mikrobiologian erikoislääkäri)
- virusopin diagnostisen palvelutoiminnan kliinisen mikrobiologian erikoislääkäri

Koulutettava pitää lokikirjaa suorittamastaan palvelusta, kursseista ja koulutustilaisuuksista, joihin on osallistunut. Koulutettava ja hänelle nimetty henkilökohtainen ohjaaja sekä vastuuhenkilöt tarkastelevat säännöllisin väliajoin koulutettavan koulutusohjelman toteutumista ja laativat tarvittaessa muutoksia ohjelmaan.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KLIININEN NEUROFYSIOLOGIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Satu Jääskeläinen

Puh. (02) 313 1939

satu.jaaskelainen@tyks.fi

Kliinisen neurofysiologian palvelualue os. 936

Tyks-SAPA-Liikelaitos

VSSHP

PL 52

20521 TURKU

Kouluttajat:

TYKS:ssä kouluttajina toimivat kaikki kliinisen neurofysiologian erikoislääkärit. Satakunnan keskussairaalassa kouluttajana toimii erikoislääkäri Esa Rauhala.

Koulutusohjelman kuulustelijat:

Professori Esa Mervaala (ISY), Professori Sari-Leena Himanen (TAY), Dosentti Joel Hasan (TAY), Dosentti Tapani Salmi (HY), EL Seppo Rytty (OYS) ja professori Satu Jääskeläinen (TY).

Koulutuksen tavoitteet:

Koulutusohjelman suoritettuaan kliinisen neurofysiologian erikoislääkäriin tulee kyetä toimimaan itsenäisesti alansa erikoislääkäriin ja ylilääkäriin tehtävissä. Hänen tulee:

- hallita kliinisen neurofysiologian tutkimusmenetelmät
- pystyä arvioimaan ja tulkitsemaan löydösten kliininen merkitys
- pystyä johtamaan kliinisen neurofysiologian laboratoriota
- pystyä itsenäisesti soveltamaan ja ottamaan käyttöön alan menetelmiä
- osata arvioida alan mittalaitteiden soveltuvuutta kliiniseen käyttöön ja tieteelliseen tutkimukseen sekä niiden potilasturvallisuutta
- olla perehtynyt KNF-alan tutkimusmenetelmien ja laboratorioiden laadunhallintaan
- pystyä ohjaamaan ja opettamaan laboratorion muuta henkilökuntaa kliinisen neurofysiologian tutkimusten suorittamisessa
- olla perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja lainsäädäntöön
- hallita erikoisalan tieteellisen tutkimustyön periaatteet

- olla riittävä tuntemus niistä erikoisaloista, jotka käyttävät kliinisen neurofysiologian alan tutkimuksia

Koulutuksen sisältö

Koulutuksen pituus on 5 vuotta. Koulutus rakentuu yhdeksän kuukauden mittaisesta terveyskeskuspalvelusta, runkokoulutuksesta ja varsinaisesta kliinisen neurofysiologian alan koulutuksesta.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

On toivottavaa, että tämä jakso on suoritettu ennen kuin varsinainen koulutus aloitetaan.

Runkokoulutus

Asetuksen mukaan neurologisille aloille on 1-1,5 vuotta kestävä yhteinen koulutusrunko seuraavilla aloilla: neurologia, lastenneurologia, neurokirurgia ja kliininen neurofysiologia. Kliinisen neurofysiologian alalla tulee palvella vähintään 6 kuukautta joillakin edellä mainituista erikoisaloista. Suotavaa on, että vähintään 3 kuukautta tästä on neurologiaa. Lisäksi runkokoulutuksessa voidaan huomioida enintään 3 kuukauden palvelu kliinisen fysiologian alalla.

Varsinainen kliinisen neurofysiologian koulutusjakso

Kliinisen neurofysiologian erikoisalan koulutusta on kolme vuotta ja yhdeksän kuukautta, joka voidaan suorittaa kokonaisuudessaan yliopistosairaalassa. Tästä vähintään kolme vuotta ja kolme kuukautta TYKS:n kliinisen neurofysiologian yksikössä tai muussa kliinisen neurofysiologian yliopistollisessa laboratoriossa Suomessa tai ulkomailla. Puoli vuotta koulutusta voidaan hankkia muussa alan erikoislääkärin johtamassa julkisen terveydenhuollon kliinisen neurofysiologian yksikössä, esim. Satakunnan keskussairaalassa.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tavoitteena on antaa jatkokoulutettavalle lääkärille riittävät perustiedot ja käytännön taidot kliinisen neurofysiologian menetelmistä, jotta hän saavuttaisi kyvyn itsenäiseen työskentelyyn kliinisen neurofysiologian erikoislääkärinä. Toimipaikkakoulutusta järjestetään kliinisen neurofysiologian osastolla 37 viikkona vuodessa (=työviikot ajanjaksona syyskuu-toukokuu) vähintään 2 tuntia viikossa.

Toimipaikkakoulutuksen muodot

- Erikoistuvien lääkäreiden seminaarit, joissa käydään läpi systemaattisesti kliinisen neurofysiologian keskeiset alueet sekä käsitellään ajankohtaisia kysymyksiä. Seminaarit ovat avoimia myös muille neurologisille aloille erikoistuville.
- Osaston omat potilasmeetingit ja TYKS:n asiantuntijatyöryhmät, joihin kliininen neurofysiologia osallistuu.
- Kliinisen neurofysiologian ammatillinen jatkokoulutusseminaari yksi tunti kerran viikossa. Seminaarissa käsitellään alan keskeisiä menetelmiä, uusia tutkimussuuntauksia ja osastolle käyttöön otettuja uusia menetelmiä.
- Soveltuvien osin TYKS:n neurologisten alojen klinikkameetingit.
- Toimipaikkakoulutuksen opetussuunnitelma julkaistaan kutakin lukuvuotta varten erikseen.

Erikoistumisvirat

1 erikoistuvan lääkärin virka

Kurssit ja teoreettinen koulutus

Erikoistuvan lääkärin tulee suorittaa kurssimuotoista teoreettista koulutusta osaston ulkopuolella. Tämän koulutuksen laajuus on vähintään 80 tuntia. Kurssimuotoista koulutusta ovat esimerkiksi Suomen klinisen neurofysiologian yhdistyksen tilaisuudet, alan kansainvälisten kongressit ja niiden yhteydessä järjestettävät kurssit, Ruotsissa pidettävät ST-kurssit sekä yliopiston järjestämät tohtorikoulutukseen liittyvät kurssit. Teoreettisesta koulutuksesta vähintään 60% tulee olla erikoisalakohtaista koulutusta (kliininen neurofysiologia).

Hallinnollinen koulutus

Erikseen suoritetaan 20 tunnin mittainen hallinnon koulutus. Niille, jotka ovat kirjoittautuneet erikoistumisohjelmaan 01.08.2009 jälkeen, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Koulutussuunnitelma

Koulutusta varten laaditaan erikoistuvalla yksilöllinen koulutussuunnitelma, joka kirjataan lokikirjaan. Koulutussuunnitelman toteutumista seurataan lokikirjan avulla sekä kehityskeskusteluissa vuosittain.

Koulutuksen arviointi.

Koulutettava ja kouluttaja arvioivat yhdessä koulutuksen edistymistä säännöllisin väliajoin. Kliiniseen neurofysiologiaan erikoistuvat lääkärit osallistuvat myös Turun Yliopiston vuosittain järjestämään sähköiseen koulutuksen arviointikyselyyn, jonka tuloksista käydään palautekeskustelu pääkouluttajan kanssa. Erikoislääkäritentin jälkeen käydään erillinen koulutuksen palautekeskustelu. Koulutusta ja sen tarvetta arvioidaan säännöllisesti myös osaston sisäisissä vuosittaisissa kehityskeskusteluissa ja VSSHP:n täydennyskoulutuksen seurantaohjelman puitteissa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KORVA-, NENÄ- JA KURKKUTAUDIT

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Reidar Grenman

Puh. (02) 313 1500

reidar.grenman@tyks.fi

Korvaklinikka, Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suorittanut on perehtynyt hyvin korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoisalalan teoreettiseen sisältöön sekä hallitsee erikoisalalla vaadittavat käytännön tehtävät ja toimenpiteet ja on valmis korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoislääkärin tehtäviin sekä itsenäiseen erikoislääkärin toimien harjoittamiseen.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 5 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk.

Runkokoulutus

Vähintään 3 kk palvelua tulee suorittaa jollakin kirurgisella erikoisalalla tai anestesiologian ja tehohoidon erikoisalalla.

Eriytyvä koulutus

2,5 vuotta yliopistosairaalan korva-, nenä- ja kurkkutautien klinikassa. 1v 6 kk yo-sairaalan ulkopuolella hyväksytyssä koulutuspaikassa, josta enintään 3 kk voidaan korvata mm. toimimalla päätoimisena tutkijana.

Toimipaikkakoulutus

Erikoistumiseen kuuluva toimipaikkakoulutus käsittää luentoja, seminaareja, demonstraatioita, tapausselostuksia, kliinis-patologisia kokouksia, röntgen-demonstraatioita, kirjallisuuden referointia, opetuskiertoja, leikkaussaliopetusta ja muuta henkilökohtaista ohjausta potilastyöskentelyssä sekä perehdyttämistä erikoisalalan tutkimustoimintaan. Toimipaikkakoulutuksen laajuus on n. 4 – 6 t/viikossa. Koulutukseen kuuluvissa tilaisuuksissa käsitellään erikoisalalan keskeiset kysymykset 3- 4-vuotiskaussittain.

Lokikirja ja yksilöllinen koulutussuunnitelma

Käytännöllinen toimipaikkakoulutus toteutetaan UEMS:n ORL-HNS-sektion laatiman lokikirjan mukaisesti. Suomessa sovellettavat vaatimukset po. lokikirjaan on erikseen tarkennettu (Oto-Rhino- Laryngology – Head and Neck Surgery [ORL-NHS], European Training Programme, Logbook. Specialist Section within the UEMS). Jokaisella erikoislääkärin koulutukseen hyväksytyllä tulee olla määrättyä **vastaava kouluttaja** sekä erikseen **henkilökohtainen koulutuksen ohjaaja (tutor)**. Lisäksi jokaiselle koulutukseen hyväksytylle tulee laatia henkilökohtainen koulutussuunnitelma, jonka vastaava kouluttaja ja henkilökohtainen ohjaaja yhdessä koulutettavan kanssa allekirjoittavat. Vastaavan kouluttajan ja henkilökohtaisen ohjaajan tulee seurata ja tarvittaessa tarkentaa koulutussuunnitelman etenemistä. Erikoislääkärin koulutuksessa olevalle tulee järjestää

mahdollisuus osallistua oman oppimisensa ja koulutuksensa toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin.

Koulutusvirat

TYKS, 7 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia, johon tulee sisältyä hallinnollista koulutusta 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Teoreettiseksi koulutukseksi hyväksytään lääketieteellisten tiedekuntien vahvistamat koulutustilaisuudet kuitenkin siten, että kunkin vastaavan kouluttajan tulee erikseen arvioida ja hyväksyä koulutuksen lopullinen sisältö ja laajuus.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

KÄSIKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Hannu Aro

Puh. (02) 313 1203

hannu.aro@tyks.fi

TULES, Tyks, 20520 TURKU

Koulutuksen tavoitteet:

Koulutuksen tavoitteena on antaa koulutettavalle käsikirurgian erikoislääkärin valmiudet toimia sairaalassa alansa kirurgian vastaavana lääkärimä. Hänen tulee hallita erikoisalansa seuraavat aihepiirit:

- Diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- Käsikirurgisen potilaan hoitosuunnitelman laadinta ja erilaisten hoitomahdollisuuksien ymmärrettävä selostaminen potilaalle
- Käsikirurgiassa vaadittava mikrokirurginen tekniikka
- Leikkausindikaatioiden ja leikkauksen valmistava hoito
- Leikkausmenetelmän valinta ja leikkauksen valmistava hoito
- Käsikirurgian alan keskeisten elektivisten ja päivystysleikkaustoimenpiteiden suorittaminen itsenäisesti
- Postoperatiivinen hoito
- Toimenpidekomplikaatiot ja niiden ennaltaehkäisy
- Käsikirurgisten potilaiden kuntoutuksen järjestäminen yhteistyössä käsitäerapeuttien (lääkintävoimistelija, toimintaterapeutti) kanssa
- Hoitotulosten arviointi ja raportointi tieteellisin menetelmin
- Uusien diagnostisten menetelmien käyttöönotto, hoitomuotojen arviointi sekä alan kehityksen seuraaminen

- Osallistuminen alansa kehittämis-, tutkimus- ja koulutustoimintaan
- Perehtyneisyys terveydenhuollon hallintoon ja kustannusrakenteeseen
- Yhteistyö muiden erikoisalojen edustajien kanssa sekä kyky ryhmätyöhön muiden henkilöstöryhmien kanssa

Koulutuksen sisältö

Koulutusmuodot ovat teoreettinen ja käytännön koulutus. Koulutusohjelman hyväksymisen edellytyksenä on kirurgian runkovaiheen (3 vuotta) ja siihen kuuluvan kuulustelun suorittaminen.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveystieteiden palveluun mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveystieteiden palvelu 9 kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus (3 vuotta) suoritetaan pääsääntöisesti Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen. Käsikirurgian erikoistumiskoulutukseen valittaessa katsotaan eduksi puolen vuoden koulutusjakso yhdessä tai useammassa seuraavista erikoisaloista: traumatologia ja ortopedia, lastenkirurgia, plastiikkakirurgia, verisuonikirurgia tai reumakäsikirurgia. Mikrokirurgisen perustekniikan koulutus tai erillisen kurssin suoritus on välttämätön ennen erikoiskoulutuksen alkua.

Eriytyvä koulutus 3 vuotta

Erikoiskirurgian koulutusjakson pituus on 3 vuotta, josta on suoritettava 2 vuotta TYKS:n käsikirurgian yksikössä osallistuen samalla koko ajan käsi- ja mikrokirurgiseen päivystystoimintaan. Lisäksi tarvitaan 1 vuoden palvelu muussa yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneessä maamme käsikirurgian yksikössä (Orton/HYKS/TAYS/OYKS/KYS), jossa kouluttajana on käsikirurgian dosentti. Ulkomainen käsikirurgian koulutus voidaan hyväksyä 1 vuoden ajalta koulutussopimuksen tehneessä koulutusyksikössä. Erillissopimuksella voidaan myös hyväksyä 6 kk mittainen palvelu sellaisessa plastiikkakirurgian osastossa, jossa harjoitetaan runsaasti rekonstruktivista raajavammoihin kohdistuvaa mikrokirurgiaa. Samoin voidaan erikoissopimuksella hyväksyä 6 kk reumakäsikirurgista palvelua esimerkiksi Reumasäätien sairaalassa Heinolassa. Erikoiskirurgille, joka haluaa hankkia käsikirurgian pätevyyden, voidaan hyväksyä toisen alan erikoiskoulutuksesta korkeintaan 1 vuosi.

Toimipaikkakoulutus

Teoreettinen toimipaikkakoulutus:

- käsikirurgian yksikön koulutustilaisuudet, joissa käydään systemaattisesti läpi käsikirurgian keskeiset osa-alueet kolmen vuoden aikana, käsitellään erikoisalan ajankohtaisia kysymyksiä ja esitetään tapauselostuksia
- ortopedis-traumatologisen ja käsikirurgian yksiköiden yhdistetyn koulutusohjelman viikkokokoukset ja niiden valmistetut alustukset (TROP-ohjelma)

- TROP-ohjelmaan kuuluvat ongelmatapaus- ja kirjallisuuskatsauskokoukset
- soveltuvin osin Kirurgian klinikan viikoittainen yhteiskoulutusohjelma (maanantai-meeting)
- muiden klinikoiden kanssa järjestettävät kliinispatologiset yhteiskokoukset
- muut ohjatut sisäiset koulutustilaisuudet ja seminaarit
- Säännöllinen kliininen toimipaikkakoulutus sisältää:
 - ohjaajan kliiniset kierrot osastoilla
 - päivittäiset röntgenmeetingit
 - viikoittaiset luu- ja pehmytkudostuumorikokoukset
 - henkilökohtaisesti ohjattu potilastyöskentely ja toimenpiteiden suoritus
 - ohjattu leikkaustoiminta sekä avustaminen toimenpiteissä ja leikkauksissa
 - osasto- ja poliklinikkapotilaiden konsultaatiotilaisuudet

Koulutusvirat

Kirurgian klinikalla on 19 erikoistuvan lääkärin virkaa, joita käytetään eri koulutussuuntien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus:

Erikoisalan koulutus on 60 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta on 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumishjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Koulutettavalle suositellaan osallistumista Suomen Käsikirurgiyhdistyksen järjestämään peruskoulutukseen sekä jatko- ja täydennyskoulutustilaisuuksiin, muiden yliopistojen ja hyväksytyjen valtakunnallisten koulutusyksiköiden koulutustilaisuuksiin, alansa pohjoismaisiin ja muihin kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin ja käsi- ja rekonstruktivisen kirurgian kursseille, sovelletusti klinikan tieteelliseen tutkimusohjelmaan sekä muuhun tieteelliseen lisäkoulutukseen myös koulutusyksikön ulkopuolella. Erikoistuvan odotetaan pitävän erikoistumisaikanaan ainakin yksi käsikirurgian alaa koskeva esitelmä kotimaisessa tieteellisessä kokouksessa ja mielellään myöskin pohjoismaisessa tai kansainvälisessä kokouksessa.

Koulutusyksikön arviointi ja seuranta:

Koulutusyksikössä koulutettavalle nimetään henkilökohtainen tutor, jonka tulee olla apuna erikoistumiseen liittyvissä käytännön ongelmissa ja hänen tulee säännöllisesti seurata koulutettavan kehitystä ja edistymistä. Koulutettavalla tulee olla ohjaajan kanssa keskustelutilaisuus vähintään kaksi kertaa vuodessa, jolloin tarkistetaan suunnitellun koulutuksen toteutuminen. Näistä tapaamisista on suoritettava kirjaukset kunkin erikoistujan kehityskansioon (portfolio). Lisäksi koulutettava pitää erikoistumisjakson ajalta leikkausopintokirjaa (lokikirja), johon merkitään kaikki leikkaustoimenpiteet, joihin asianomainen on osallistunut.

Runkokoulutusvaiheen aikana tulee erikoistuvan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia sekä ylläpitää koulutuskansiota ja lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jo runkokoulutusvaiheen aikana koulutettavalla tulee olla henkilökohtainen tutor eri koulutusyksiköissä. Koulutusyksikön ylilääkärin on seurattava koulutuksen edistymistä säännöllisesti ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistuvan koulutuskansioon. Peruskirurgian koulutusyksikössä on järjestettävä säännöllinen

viikoittainen meeting -ohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän kirjallisen kuulustelun suorittaminen ennen erikoistumisvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

LASTENKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Lastenkirurgian dosentti Timo Hurme
timo.hurme@tyks.fi

Puh. (02) 331 1455

Tyks, Lasten ja nuorten klinikka
PL 52, 20521 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutuksen tavoitteena on antaa kirurgille monipuoliset valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää runkokoulutuksessa niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa. Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Vastuuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärillä kouluttajan sekä henkilökohtaisen tutorin. Pääsääntöisesti koko runkokoulutus ja erikoistumisesta puolet tapahtuu siis TYKS:n ulkopuolella. Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa.

Koulutuksen tavoitteet

Lastenkirurgian erikoisalan koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa itsenäiseen työhön kykenevä lastenkirurgi, joka hallitsee lastenkirurgisen diagnostiikan, leikkausmenetelmät ja jälkihoidon. Erikoislääkärin on myös hallittava lastenkirurgisten ongelmapotilaiden jatkohoito tapauksissa, joiden primaarihoito on suoritettu yliopistosairaalassa. Koulutuksen osa-alueita ovat tavallinen lastenkirurgia, lasten gastroenterologinen kirurgia, lasten urologia, ortopedia ja traumatologia ja neonataalikirurgia sekä lisäksi on perehdyttävä seuraaviin osa-alueisiin: plastiikkakirurgia, käsikirurgia, thoraxkirurgia, shunttikirurgia sekä lasten tehohoito.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus 3 vuotta suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa.

Eriytyvä koulutus

3 vuotta palvelua Tyks:n lastenkirurgian yksikössä koulutusvirassa, sisältäen kattavasti kaikki lastenkirurgian osa-alueet ja neuvottelemalla tästä etukäteen kouluttajan kanssa. Osa koulutuksesta voidaan kouluttajan harkinnan mukaan suorittaa toimimalla vastaavassa tehtävässä jossain muussa maamme lastenkirurgista koulutusta antavassa yliopistosairaalassa, jolloin koulutuksen sisältö on voitava tarkistaa riittävän monipuolisen koulutuksen varmistamiseksi tai kouluttajan kanssa etukäteen sovitusti ulkomailta vastaavassa lastenkirurgian yksikössä. Kokemuksen kartoittamiseksi harvinaisten tapausten osalta suositellaan 3-6 kk palvelua HUS lasten ja nuorten sairaalassa. Runko- ja eriytyvän koulutuksen suorituksen hyväksyy koulutuksen vastuuhenkilö.

Toimipaikkakoulutus

Koulutuksen vastuuhenkilö osoittaa erikoistuvalla lääkärille ohjaajan ja koulutettavalle laaditaan koulutus-suunnitelma. Toimipaikkakoulutus käsittää viikoittain vähintään kaksi opetus-tilaisuutta, joista toinen käsittelee pediatria ja toinen on lastenkirurginen koulutustilaisuus. Lisäksi koulutukseen kuuluvat diagnostisen radiologian demonstraatiot, päivittäiset osastokierrot, viikoittainen poliklinikkatyö lastenkirurgian kaikilla eri osa-alueilla, seniorilääkärin kliininen tutoropetus, henkilökohtainen leikkausopetus, päivystykset ja lastenkirurgiset meetingit. Erikoistuvat lääkärit valmistelevat maanantai meetingin esitelmän lisäksi noin kerran kuukaudessa esitelmän kouluttajan antamasta lastenkirurgisesta aiheesta. Leikkauksista on laadittu erillinen luettelo lokikirjaan, missä luetellaan ne toimenpiteet, joihin asianomaisen koulutettavan on pääsääntöisesti osallistuttava. Koulutuksesta pidetään lokikirjaa. Toimipaikkakoulutuksen hyväksyy koulutuksen vastuuhenkilö.

Koulutusvirat

TYKS, 2 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus on vähintään 80 tuntia (koulutuksesta yleisen kirurgian osuuden tulee olla vähintään 40 tuntia ja lastenkirurgian osuuden vähintään 30 tuntia, jonka tulee kattaa laajasti lastenkirurgian eri osa-alueet). Erikoistumiseen sisältyy 10 opintopistettä (op) moniammatillista johtamiskoulutusta, joka on kaikille erikoistuville pakollista 1.8.2009 jälkeen rekrytoituneille. Koulutus hankitaan erikoisalayhdistysten sekä yliopistosairaaloiden/yliopistojen järjestämien alalle hyväksytyjen koulutusten puitteissa. Koulutuksesta osa voidaan korvata kansainvälisellä kongressilla tai kurssilla, jollaiseen erikoistuvan on hyvä osallistua ainakin kerran palvelunsa aikana. Koulutus kirjataan lokikirjaan. Teoreettisen opetuksen hyväksyy koulutuksen vastuuhenkilö.

Koulutuksen arviointi ja seuranta:

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

LASTENNEUROLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutuksen vastuhenkilö:

Professori Leena Haataja

Puh. (02) 313 1464

leena.haataja@utu.fi

Lastenneurologian yksikkö, Lasten ja nuorten klinikka

Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen vastuhenkilö vastaa koulutuksen kokonaisuudesta ja laatii erikoistuvan lääkärin kanssa henkilökohtaisen koulutussuunnitelman. Koulutusohjelmalla ja myös sen eri jaksoilla tulee olla selkeät ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna sitä varten laadittuja lomakkeita.

Henkilökohtainen koulutussuunnitelma

Koulutuskokonaisuuden tavoitteena on antaa tarvittavat valmiudet itsenäiseen työskentelyyn lastenneurologian erikoislääkärinä. Keskeisinä koulutuselementteinä toimivat tällöin taidot seuraavilla osa-alueilla:

1. Potilas-lääkärisuhde
 - Lapsen kohtaaminen
 - Vanhempien kohtaaminen
2. Lääketieteellisen hoidon toteuttamisvalmiudet
 - Konsultaatiotaidot
 - Ongelmaratkaisukyky
 - Päätöksentekotaito
 - Tiedon hankinta
 - Näyttöön perustuvan lääketieteen hallinta
3. Työyhteisön jäsenyystaidot
 - Työn organisaatiokyky
 - Vastuunottokyky
 - Yhteistyökyky
4. Asenne työhön
 - Aloitteellisuus
 - Itsenäisyys
 - Luotettavuus
 - Täsmällisyys

Lastenneurologian erikoislääkärin tulee:

- tuntea keskushermoston normaali ja poikkeava kehitys, toiminta ja rakenne
- hallita ikäsidonnaisten neurologisen suoriutumisen arviointi sekä aivohermojen ja ääreishermoston perustutkimuksen suorittaminen
- tuntea lastenneurologiset taudit ja vammat ja niiden patofysiologia, diagnostiikka, hoitokäytännöt, kuntoutus ja ehkäisy
- tuntea lastenneurologiassa käytettävä lääkehoito ja kyetä arvioimaan laajasti lääkehoidon hyötyjä ja haittoja kussakin tapauksessa
- hallita neurologisten hätätilanteiden hoito ja aivokuoleman toteaminen

- pystyä arvioimaan tarkoituksenmukainen tutkimusten ja hoidon porrastuskäytäntö perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä
- omata lastenneurologian kannalta keskeiset tiedot lastentautien, lastenkirurgian, neurologian, perinnöllisyyslääketieteen, kehitysvammalääketieteen, lastenpsykiatrian, nuorisopsykiatrian ja neurokirurgian erikoisaloilta sekä pystyä arvioimaan neuropsykologin, puhe-, fysio- ja toimintaterapeutin arvion tarve sekä sosiaalitoimen, koulutoimen ja muiden läheisten paramedisiinisten toimien ongelmakohtainen tarve ja sovellettavuus
- tuntea terveydenhuollon lainsäädäntö soveltuvin osin

Koulutuksen rakenne

Käytännön palvelun suorittaminen

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, voidaan mahdollisuuksien mukaan suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella (määräaikainen poikkeuslupa 1.11.2010-31.10.2013)

Lastenneurologian erikoisalalle on myönnetty erikoisalakohtainen poikkeuslupa yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta (50/50-sääntö) 31.10.2013 päättyväksi ajaksi. Päätöstä sovelletaan niihin erikoistuviin, jotka ovat saaneet opiskeluoikeuden ennen poikkeuslupapäätöstä sekä niihin, jotka saavat opiskeluoikeuden poikkeuslupapäätöksen aikana.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Erikoisalan koulutus (yhteensä 5v 3 kk) runkokoulutuksen ja eriytyvän koulutuksen.

Runkokoulutus, (yhteensä 1v 3kk)

12 kk lastentautien koulutusta ja 3 kk palvelua aikuisneurologialla.

Eriytyvä koulutus (yhteensä 4 vuotta)

48 kk palvelua lastenneurologian erikoisalan koulutusvirassa, josta enintään 12 kk voidaan korvata palvelulla seuraavilla erikoisaloilla: lastentaudit, muu neuroala (neurologia, kliininen neurofysiologia, neurokirurgia, neuropatologia, neuroradiologia, päätoiminen neurotieteisiin liittyvä tutkimustyö), perinnöllisyyslääketiede, kehitysvammalääketiede, lasten- ja /tai nuorisopsykiatria. Eriytyvän koulutuksen aikana erikoistuva lääkäri osallistuu lastentautien etupäivystykseen.

Toimipaikkakoulutus

Koulutettava osallistuu lastenneurologian yksikön toimipaikkakoulutukseen systemaattisen viikko-ohjelman mukaisesti. Neuroradiologian meeting (1 h), KNF-meeting (1 h), video-EEG-meeting (1.5 h) ja yhteistapaaminen perinnöllisyyslääketieteen sekä lastenpsykiatrian neuropsykiatrisen työryhmän kanssa (1.5 h) tapahtuvat kerran kuukaudessa. Lastenneurologinen koulutusmeeting (1 h) järjestetään 2-3 kertaa kuukaudessa, ja näissä käydään systemaattisesti läpi lastenneurologista tautikirjoa valmisteltujen esitysten pohjalta ja myös erikoistuvat lääkärit toimivat alustajina. Lastenklinikan viikottaiset koulutusmeetingit (1 h) ja ongelmatapausmeetingit (1 h) kuuluvat myös lastenneurologikoulutukseen. Lastenneurologian erikoistuvat lääkärit osallistuvat lisäksi lastentautien erikoistuvien lääkäreiden koulutukseen (1 h) kerran viikossa. Erikoistuva lääkäri käy vuosittain ainakin kerran

valtakunnallisessa lastenneurologisessa koulutustapahtumassa ja koulutuksen aikana ainakin kerran ulkomaisessa alan kongressissa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoistumiskoulutukseen sisältyy 80 tuntia teoreettista kurssimuotoista koulutusta, mikä toteutetaan klinikan sisäisenä toimipaikkakoulutuksena ja ulkopuolisena koulutuksena. Runkokoulutuksen aikana tulee toteutua vähintään 10 tuntia teoreettista koulutusta.

Moniammatillinen johtamiskoulutus

Niiltä, jotka ovat kirjoittautuneet 1.8.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 10 opintopistettä (op).

Koulutusohjelman vaatimusten mukainen teoreettinen koulutus kirjataan.

Koulutuksen seuranta ja arviointi

Erikoislääkäritutkintoa koskevan asetuksen mukaisesti opintojen arvioinnin avulla edistetään oppimisen ja koulutuksen kehitystä. Arvioinnin tarkoituksena on paitsi tukea erikoistuvan lääkärin oppimista, myös kerätä palautetta itse koulutuksesta, koulutusympäristöstä sekä erikoistuvan tukena olevista henkilökohtaisista ohjaajista ja koulutusohjelman vastuuhenkilöstä. Arviointi on aina molemminpuolista. Vastuuhenkilö ja erikoistuva lääkäri käyvät puolivuositain strukturoidun arviointikeskustelun, jossa vastavuoroinen kritiikki on mahdollista. Täten varmistuu koulutuksen joustava eteneminen. Tarvittaessa henkilökohtaisen koulutusohjelman suunnitelmaa muutetaan yhdessä erikoistuvan kanssa. Keskusteluun liittyy myös kouluttajien ja koulutusyksikön arviointi. Vastuuhenkilö vastaa kokonaisarviosta. Ristiriitatilanteissa hän on vastuullinen päätöksentekijä. Mikäli erikoistuva lääkäri tuntee tullessa arvioiduksi epäoikeudenmukaisesti, hän voi huomauttaa siitä tiedekuntaan.

Kullekin erikoistuvalla lääkärillä sovitaan yhteistyössä koulutettavan ja vastuuhenkilön kanssa **henkilökohtainen ohjaaja (mentor)**, joka on erikoislääkäri. Ohjaaja saattaa olla sama koko koulutuksen ajan, vaihtua tarpeen mukaan tai olla eri henkilö esim. runkokoulutuksen ja eriytyvän koulutuksen aikana. Mentorin tehtävänä on toimia erikoistuvan lääkärin apuna ja tukena koko koulutuksen ajan. Erilaisissa ongelmatilanteissa mentorin on pyrittävä tukemaan erikoistujaa ja tarvittaessa toimimaan sovittelijana. Hänen tehtävänä on tukea erikoistuvaa lääkärää ammatillisessa kehittämisessä etenkin eettisten arvojen osalta. Mentor toimii myös kanavana erikoistujan arvioidessa kouluttajia ja koulutusyksikköä.

Toimipisteiden **vastuukouluttajat** ovat alue- ja keskussairaaloiden ja TYKS:n lastenklonikan toimipisteiden senioreita. Jokaista toimipistettä kohden on nimetty vastuukouluttaja. Jokaisen koulutusjakson alussa käydään keskustelu kouluttajan ja erikoistuvan välillä oppimistavoitteista. Koulutusjakson päätteeksi, mutta soveltuvin osin myös puolivälissä, käydään arviointikeskustelu oppimistavoitteiden saavuttamisesta.

Koulutusvirat

TYKS:n lastenklonikalla on 2 lastenneurologian erikoistuvan lääkärin virkaa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/amatillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

LASTENPSYKIATRIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Jorma Piha

piha@utu.fi

VSSHP/Tyks Lastenpsykiatrian klinikka, 20520 Turku

Puh. (02) 313 1421

Koulutuksen tavoite:

Koulutuksen tavoitteena on:

- Pehdyttää lastenpsykiatrian tieteelliseen tietoon
- Antaa valmiudet lastenpsykiatrian erikoislääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen, lastenpsykiatrian erikoisan kehittämiseen ja toimimiseen lastenpsykiatrian erikoislääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä
- Pehdyttää lastenpsykiatrisen terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon ja moniammatilliseen yhteistyöhön.

Runkokoulutuksen tavoitteena on:

- Varmistaa koulutuksen riittävä laaja-alaisuus ja tarkoituksenmukaisuus palvelujärjestelmän kannalta
- Taata päivistystoiminnassa tarvittavat perusvalmiudet.

Henkilökohtainen koulutussuunnitelma, seuranta ja arviointi:

Koulutettavalle nimetään henkilökohtainen ohjaaja ja laaditaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma, jonka toteutumista ohjaaja seuraa. Koulutettavan oman oppimisen sekä koulutuksen toimivuuden arviointi ja kehittäminen tapahtuvat koulutettavan ja henkilökohtaisen ohjaajan välisissä keskusteluissa, joita järjestetään kahdesti lukukaudessa.

Koulutuksen rakenne

Koulutusohjelma kestää kuusi vuotta, josta terveyskeskuksessa suoritettavan palvelun osuus on 9 kuukautta, runkokoulutuksen osuus 15 kuukautta ja erikoistumiskoulutuksen osuus 48 kuukautta. Koulutuksesta vähintään 3 vuotta tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella on kehitelty parin terveyskeskuksen kanssa erityisjärjestelyjä terveyskeskuspalvelun suorittamiseksi siten, että palvelu tapahtuisi ensisijaisesti lastenneuvola- ja kouluterveydenhuollossa sekä perheneuvolassa. Tällöin terveyskeskuspalvelun yhteydessä tulisi suoritetuksi erikoistumiseen kuuluva 6 kk koulutus lääketieteen alueella, joka liittyy lapsen ruumiilliseen kasvuun, kehitykseen tai terveydentilaan. Pysyväismääräyksissä kuvataan terveyskeskuspalvelua koskevat kriteerit, jotka koskevat erikoistuvia lääkäreitä, jotka saavat tiedekunnalta opinto-oikeuden 1.8.2011

lähtien ja jotka myös suorittavat terveyskeskuspalvelua 1.8.2011 lähtien. Aiemmin suoritettut palvelut hyväksytään aiemmin voimassa olleiden vaatimusten mukaisesti.

Runkokoulutus 15 kk, josta suoritetaan 6 kk aikuispsykiatriassa (ensisijaisesti akuutti aikuispsykiatria) ja 9 kk lastenpsykiatriassa, nuorisopsykiatriassa, aikuispsykiatriassa ja/tai oikeuspsykiatriassa. Koulutukseen tulee sisältyä vähintään 12 kk psykiatrian alojen päivystystä. Runkokoulutus suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutusyksiköissä ennen erikoistumiskoulutusta.

Erikoistumiskoulutus 3 - 4 vuotta lastenpsykiatriassa ja 0-1 vuosi nuorisopsykiatriassa. Erikoistumiskoulutuksesta noin kaksi vuotta tulee suorittaa yliopistosairaalassa, ellei erillisellä sopimuksella ole toisin sovittu tilanteessa, jossa yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa on monipuolista lastenpsykiatrista toimintaa ja koulutusjärjestelyt ovat erityisen hyvät.

Erikoistumiskoulutusta tulee olla eri-ikäisten lasten parissa sekä avohoidossa ja vuodeosastohoidossa siten, että koulutuksesta muodostuu tasapainoinen kokonaisuus. Erikoistumiskoulutukseen voi sisältyä koulutusohjelman vastuuhenkilön hyväksymä 6 kk koulutus kliinisellä erikoisalalla, joka vastaa koulutuksellisia päämääriä (esim. lastentaudit, lastenneurologia, naistentaudit ja synnytykset). Erikoistumiskoulutukseen voi sisältyä 6 – 12 kk:n erikoisalaa koskeva tutkimustyö.

Terveyskeskuksessa suoritettavaan palveluun ja/tai erikoistumiskoulutukseen tulee sisältyä 6 kk koulutus lääketieteen alueella, joka liittyy lapsen ruumiilliseen kasvuun, kehitykseen tai terveydentilaan.

Koulutuksen sisältö

Runkokoulutuksessa ja erikoistumiskoulutuksessa on omat sisältöalueet, joita käsitellään teoreettisessa koulutuksessa, toimipaikkakoulutuksessa ja psykoterapiakoulutuksessa.

Runkokoulutuksen sisältöalueita ovat:

- perustiedot elämänkaaresta, lapsuuden, nuoruuden, aikuisuuden ja vanhuuden psyykinen kehitys ja häiriöt
- psykiatrinen diagnostiikka
- perustiedot lasten, nuorten, aikuisten ja vanhusten psykiatrisista hoito- mahdollisuuksista
- perusvalmius akuutissa psykiatriassa ja päivystyksessä
- perustiedot psykiatrisesta lääkehoidosta
- psykoterapian perusteet
- perustiedot psykiatriaan liittyvästä lainsäädännöstä ja oikeuspsykiatriset näkökohdat

Runkokoulutuksen päätteeksi ennen erikoistumiskoulutukseen siirtymistä koulutusohjelman vastuuhenkilö tarkistaa, että koulutettava on omaksunut runkokoulutuksen tavoitteet ja sisältöalueet.

Erikoistumiskoulutuksen sisältöalueita ovat:

- lapsen ja nuoren normaali psyykinen kasvu ja kehitys sekä yhteydet ruumiilliseen kasvuun

- lasten ja nuorten psyykkisten häiriöiden ja sairauksien kliininen kuva sekä niiden yksilö-, perhe- ja yhteisödynamiikka
- lasten ja nuorten psykiatristen häiriöiden ja sairauksien tutkimus ja diagnostiikka sekä lapsen ja hänen perheensä lastenpsykiatrisen hoidon tarpeen arviointi
- lastenpsykiatrisen hoidon ja kuntoutuksen menetelmät
- yksilöpsykoterapian ja perhepsykoterapian sekä verkostoterapian perusteet
- lastenpsykiatrisen konsultaatio ja työnohjaus
- lastenpsykiatristen häiriöiden ennaltaehkäisy sekä preventiivisen työn periaatteet
- lasten mielenterveystyön ja lastenpsykiatrisen erikoissairaanhoidon organisaatio ja hallinto sekä niiden suunnittelu ja kehittäminen sekä lastenpsykiatrisen työyhteisön johtajuus
- lastenpsykiatrisen tieteellisen tutkimuksen perusteet

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 60 tuntia sekä hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Teoreettisen koulutuksen tulee ensisijaisesti tapahtua varsinaisen erikoistumiskoulutuksen aikana.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutus toteutuu koulutusyksikön käytännön toiminnassa ja sitä annetaan lukuvuoden aikana noin 4 tuntia viikossa (runkokoulutuksen aikana noin 240 t, erikoistumiskoulutuksen aikana noin 640 t). Toimipaikkakoulutus tarkoittaa jatkuvaa ja säännöllistä:

- käytännön työhön ohjaavaa koulutusta eli potilaan tutkimiseen ja hoitamiseen liittyvää kliinisen työn opetusta, ohjaamista ja valvontaa (ml. työnohjaus);
- työaikana ryhmälle annettavaa ohjattua, seminaarityyppistä teoriaopetusta.

Psykoterapiakoulutus

Tavoitteena on, että koulutettava saa erikoistumisaikana perusvalmiudet joko yksilöpsykoterapian tai perhepsykoterapian alueella. Erikoistumisaikana koulutettava voi hankkia psykoterapeuttikoulutuksen, joka oikeuttaa psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöön.

Moniammatillinen johtamiskoulutus

Moniammatillinen johtamiskoulutus (10 op) sisältää viisi (5) kahden päivän lähiopetusjaksoa, joihin sisältyy asiantuntijaluentoja, seminaarityöskentelyä oppimistehtävineen sekä koulutuksen ja opetuksen arviointia. Erikoistuvan lääkärin on myös mahdollista suorittaa lähijohtajapätevyyden antava koulutus, jonka laajuus on 30 opintopistettä ja se antaa valmiudet toimia lähijohtajana sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä.

Koulutusvirat

VSSHP:n lastenpsykiatrian tulosyksikkö, 6 erikoistuvan lääkärin virkaa, joista 4 yliopistosairaalassa ja 2 yliopistosairaalan ulkopuolella. Varsinais-Suomen ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella ovat lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian virat.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

LASTENTAUDIT

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Dosentti Liisa Lehtonen

Puh. (02) 313 0253

liisa.lehtonen@tyks.fi

Tyks, Lasten ja nuorten klinikka, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija omaksuu kokonaisvaltaisen ja ammattimaisen lähestymistavan sekä kattavat tiedot ja taidot seuraavista osa-alueista sisältäen sairaudet ja niiden hoidon ja ehkäisyn avohoidosta tertiääritason sairaalahoitoon. Lastentautien koulutusohjelmassa sana lapsi tarkoittaa lapsia ja nuoria, ellei toisin mainita.

- Lapsen kasvu, kehitys ja ravitsemus
- Vastasyntyneen sairaudet
- Lasten sydän- ja verisuonisairaudet
- Lasten allergia-, iho- ja keuhkosairaudet
- Lasten infektiosairaudet
- Lasten veri- ja syöpäsairaudet
- Lasten suolistosairaudet sekä munuaissairaudet
- Lasten diabetes ja endokrinologiset sairaudet
- Lasten reumasairaudet
- Lasten sosiaalipediatria

Lisäksi tavoitteena on omaksua perustiedot lastenneurologiasta ja lastenkirurgiasta.

Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet vähintään keskussairaالاتasoiseen päivystystoimintaan.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Koulutus koostuu 1) terveyskeskuksessa suoritettavasta 9 kk koulutuksesta (sisältyy yliopistosairaalan ulkopuoliseen koulutukseen), 2) runkokoulutuksesta yliopistosairaalan ulkopuolella ja 3) eriytyvästä koulutuksesta yliopistosairaalassa.

Koulutukseen halukkaat ilmoittautuvat mahdollisimman varhain koulutuksen vastuuhenkilölle. Hänen kanssaan tehdään kirjallinen koulutussuunnitelma, jonka jälkeen ilmoitaudutaan TY:n lääketieteelliseen tiedekuntaan koulutusohjelmaan.

Runkokoulutus

Työskentelyä vähintään 2 vuotta 3 kk lastentaudeilla yliopistosairaalan ulkopuolisessa, hyväksytyssä koulutussairaalassa tai koulutusta täydentävällä toisella erikoisalalla (esim. anestesiologia, lastenneurologia, kliininen genetiikka, lasten psykiatria). Hyväksytyjä koulutussairaaloita ovat kaikki keskussairaalat sekä muut sairaalat ja lastenyksiköt, joissa on jatkuva erikoislääkärin antama ohjaus ja koulutus. Runkokoulutukseen voidaan hyväksyä 6 kk tutkimustyötä sekä lisäksi 6 kk työskentelyä erikseen sovittavissa tutkimusryhmien tutkimusyksiköissä, joissa työskentely kartuttaa monipuolisesti kliinisiä taitoja. Vähintään 12 kk runkokoulutuksesta tulee tehdä keskussairaalassa erityisesti päivystysvalmiuden vahvistamiseksi.

Eriytyvä koulutus

Työskentelyä yliopistosairaalan lastentautien klinikassa 3 v, kuitenkin vähintään 2 vuotta 3 kk. Koulutus suunnitellaan yhdessä koulutuksen vastuuhenkilön ja tutorin kanssa. Se koostuu pääsääntöisesti 3-4 kk:n osastojaksoista, jotka koulutusaikana kattavat kaikki keskeiset lastentautien osa-alueet. Yliopistopalveluun tulee kuulua 3 kk vastasyntyneiden tehohoitoa, lasten tehohoitoa ja hematologiaa. Lisäksi tulee saada koulutusta tieteellisen tutkimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta kliinisessä työssä.

Koulutettavien tulee osallistua koulutusaikanaan alan kansallisiin koulutustapahtumiin. On toivottavaa osallistua myös alan ulkomaisiin koulutustapahtumiin.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tavoitteena on tukea koulutettavaa lastentautien eri osa-alueilla tarvittavien tietojen, taitojen ja asenteiden omaksumisessa niin, että hän saavuttaa kyvyn itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn lastenlääkärinä.

Lasten ja nuorten klinikalla on käytössä strukturoitu perehdytysohjelma. Perehdyttämisyksikköön kuuluu suppeiden erikoisalojen ja klinikan hallinnon edustajien tapaaminen, sairauskertomusjärjestelmään ja potilashoidon käytäntöihin tutustuminen (Päivystäjän opas ja Vastasyntyneiden teho-osaston ja vierihoito-osastojen hoitokäytäntöjä – opas), hätätilanteiden hallinnan perehdytys, ja henkilökohtaisen tutorin valinta.

Luento-/meetingmuotoista toimipaikkakoulutusta järjestetään 37 - 50 viikkona vuodessa 3 - 5 tuntia viikossa. Yksityiskohtainen meeting-ohjelma on saatavana Lastenklinikan hallinnosta kutakin lukukautta varten erikseen sisältäen:

- Keskiviikkomeetingit: keskeisiä ajankohtaisia aiheita
- Eval-koulutuksen torstaisin, 3 vuoden jaksoissa kiertävä ohjelma lastentautien eri osa-alueista
- Journal Club ja ongelmapotilasmeetingit tiistaisin
- Neonataalimeetingit tiistaisin
- Röntgenmeetingit viikottain, exitusmeetingit kerran kuukaudessa
- Tiedemeetingit ja muun järjestetyn koulutuksen soveltuvilta osin

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Vähintään 120 tuntia, josta vähintään 40 tuntia runkokoulutuksen aikana ja vähintään 40 tuntia eriytyvän koulutuksen aikana; hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille,

jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Henkilökohtaiset tuutorit, henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja koulutuksen arviointi

Kullekin erikoistuvalla lääkärille nimetään yhteistyössä koulutettavan ja vastuuhenkilön kanssa henkilökohtainen tuutori, joka on alan erikoislääkäri. Tuutori voi olla eri henkilö runkokoulutuksen ja eriytyvän koulutuksen aikana, jolloin tuutorit ovat yhteydessä koulutuspaikan vaihtuessa.

Tavoitteena on, että tuutori ja koulutettava tapaavat toisensa säännöllisesti (vähintään kaksi kertaa vuodessa) ja käyvät koulutussuunnitelmaa suuntaavia keskusteluja. Arvioinnissa tasapuolisuuden ja -arvoisuuden tulee korostua: arviointiin liittyy myös tuutorin ja koulutusyksikön arviointi. Tuutori raportoi koulutuksen edistymisestä ja arviointikeskusteluista säännöllisesti koulutuksen vastuuhenkilölle.

Koulutettavat ovat asetuksen mukaisesti velvollisia myös itse arvioimaan koulutustaan. Tämä tehdään lokikirjan avulla, joka sisältää koulutussuunnitelman ja jota täytetään kaikkien koulutusjaksojen aikana. Tuutori tarkistaa lokikirjan vuosittain. Kaikkien koulutettavien tulee lisäksi arvioida vuosittain koko koulutusohjelma ja palaute käsitellään ja toiminnan kehittäminen tehdään koulutuksen vastuuhenkilön johdolla.

Koulutusvirat

Tyksin Lasten ja nuorten klinikassa on 12 erikoistuvan lääkärin virkaa. Yliopistoklinikan koulutusvirkaan valinnan suorittaa toimialueen johtaja, oppiaineen ja klinikan edustajista koottua toimikuntaa kuultuaan. Virkaan valittaessa käytetään pisteytystä, josta kerrotaan koulutussuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

LIIKUNTALÄÄKETIEDE

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Olli J. Heinonen

Puh. (02) 333 7560

olli.heinonen@utu.fi

Paavo Nurmi – keskus, Urheilututkimusasema

Kiinamylynkatu 10, 20520 Turku

Yleiskuvaus

Liikuntalääketieteen koulutusohjelman pituus on 5 vuotta. Siihen kuuluu vähintään 9 kuukautta terveyskeskuspalvelua. Erikoistumiskoulutuksen pituus on 4 vuotta 3 kuukautta, josta 3 kuukautta palvelua voi suorittaa kliinisessä työssä terveyskeskuksessa tai muussa avoterveydenhuollon yksikössä, työterveyshuollon yksikössä tai kuntoutuslääkärinä.

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään 2–5 tuntia viikossa.

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suoritettuaan liikuntalääketieteen erikoislääkärin tulee:

- tuntea liikunnan terveysvaikutukset yksilö ja väestötasolla
- osata käyttää liikuntaa ja liikuntahoitoa monipuolisesti terveyden edistämässä sekä sairauksien
- ennaltaehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa
- hallita liikunnan yhteydet yksilön ja väestön terveyteen ja liikunnan vaikutusten suuntaaminen siten
- että sillä on terveyttä säilyttävää, edistävää tai kuntouttavaa vaikutusta
- hallita terveyden, toimintakyvyn ja fyysisen suorituskyvyn mittaamisessa, selvittämisessä ja
- diagnostiikassa keskeisten arviointi-, mittaus- ja diagnostisten menetelmien teoria ja käytäntö (käyttöalueet, ominaisuudet, suoritustapa, tulosten tulkinta, palvelujen saatavuus)
- hallita liikuntaan liittyvien riskitekijöiden ennaltaehkäisy, diagnostiikka ja hoito, hallita liikunta- ja urheiluvammojen diagnostiikka, hoito ja kuntoutus samoin kuin vammojen ennaltaehkäisymahdollisuudet
- kyetä luennoimaan ja välittämään tietoa alan erikoiskysymyksistä hallitsemalla alan tietoainekset ja menetelmät keskeisen tiedon välittämiseksi terveydenhuollon henkilöstölle, alan opiskelijoille, potilaille, liikunnan ja urheilun harrastajille sekä näiden taustaryhmille
- kyetä toimimaan alan asiantuntijatehtävissä, välittämään tietoa alansa erityiskysymyksistä sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan henkilöstölle, liikunnan ja urheilun harrastajille sekä potilaille
- hallita antidoping-säännöstö ja doping-testausten toteuttaminen
- pystyä toimimaan urheilujoukkueen, -seuran tai lajiliiton lääkärinä
- kyetä alan tiedon seuraamiseen ja kriittiseen arviointiin sekä hallita liikuntalääketieteellisen tutkimustyön periaatteet
- kyetä osallistumaan alansa kehittämiseen ja suunnitteluun
- olla perehtynyt terveydenhuollon hallintoon sekä liikuntaan ja urheiluun liittyvään hallintoon.

Koulutusohjelman rakenne:

Kokonaiskoulutusaika on 5 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Tavoitteena on ymmärtää perusterveydenhuollon merkitys ja mahdollisuus oman erikoisalan potilaiden tunnistamisessa, hoitoon ohjaamisessa ja jatkohoidossa.

Erikoistumiskoulutus (4v 3kk)

Koulutukseen (joko täydentävään tai eriytyvään) voidaan hyväksyä 1-6 kk toimimista päätoimisessa liikuntalääketieteeseen liittyvässä tutkimustyössä, johon on nimetty ohjaaja, joka toimii myös kouluttajana.

Eriytyvä koulutus (2,5 – 3 vuotta)

Erikoisalan koulutuksesta pääosa (2,5–3 vuotta) suoritetaan Paavo Nurmi-keskuksen tähän koulutukseen osoittamassa ja sosiaali- ja terveyshallituksen hyväksymässä erikoistumistoimessa. Tässä toimessa erikoistuvan lääkärin työnkuva painottuu liikunta- ja urheiluvammojen hoitoon, liikuntaa rajoittavien sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, kliinisen fysiologian ja kliinisen kemian diagnostisiin menetelmiin sekä myös suorituskyvyn testaukseen, liikuntalääketieteelliseen koulutus- ja tutkimustoimintaan.

Täydentävä palvelu (1 – 1,5 vuotta)

Liikuntalääketieteen poikkitieteellisyydestä johtuen täydentävä koulutus suunnitellaan henkilökohtaisesti erikoistuvan kanssa seuraavasti: täydentävä palvelu voidaan suorittaa palveluna kahdella tai useammalla seuraavista erikoisaloista (1–6 kk/ erikoisala) siten, että sopiva painotus suunnitellaan vastuuhenkilön kanssa: anestesiologia ja tehohoito, fysiatria, geriatria, kardiologia, keuhkosairaudet ja allergologia, kliininen fysiologia ja isotooppilääketiede, kliininen kemia, korva- nenä- ja kurkkutaudit, lastentaudit, naistentaudit ja synnytys, neurologia, ortopedia ja traumatologia, radiologia, sisätaudit, työterveyshuolto, yleiskirurgia, yleislääketiede. Muiden erikoisalojen hyväksyminen (enintään 1 kk) harkitaan tapauskohtaisesti. Henkilökohtaiset kouluttajat ja ohjaajat näiden valinnaisten erikoistumisjaksojen osalta nimetään samassa yhteydessä kun henkilökohtainen erikoistumissuunnitelma täsmennetään.

Koulutustoimet:

Paavo Nurmi-keskus, 1 erikoistuvan lääkärin toimi.

Toimipaikkakoulutus

Erikoistuvan lääkärin tulee osallistua täydentävän palvelun toimipisteissä toimipaikan koulutustilaisuuksiin. Eriytyvän koulutuksen aikana käytännön työtä täydentävät säännölliset ja ohjatut toimipaikkakoulutukset, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Teoreettista kurssimuotoista koulutusta tulee suorittaa vähintään 80 tuntia, josta oman erikoisalan koulutusta vähintään 60 tuntia. Koulutus tulee hankkia siten, että se muodostaa tarkoituksenmukaisen, erikoistuvan suuntautumista tukevan kokonaisuuden. Tiedekunnan järjestämien yhteisten kurssien lisäksi kurssimuotoisen koulutuksen aihepiireinä voivat olla: biomekaniikka ja kinesiologia, endokrinologia, epidemiologia, erityisryhmien liikunta, laboratoriodiagnostiikka, liikuntafysiologia, liikuntajärjestöjen toiminta, liikuntasosiologia ja -psykologia, liikuntatraumatologia ja liikuntaortopedia, nuorten valmennus ja terveys, ravitsemustiede, terveyden edistäminen, tärkeimmät urheilumuodot ja niiden säännöt, valmennusoppi ja antidopingkoulutus. Kurssimuotoiseksi teoreettiseksi koulutukseksi voidaan hyväksyä yllämainittuja aiheita käsitteleviä kansainvälisiä kongresseja ja kursseja.

Moniammatillinen johtamiskoulutus (10 op).

Oppimisprosessin seuranta ja arvioinnin välineet

Perustan muodostaa lokikirja sekä vastuuhenkilön ja erikoistuvan väliset tapaamiset. Ennen valinnaisia jaksoja vastuuhenkilö, kouluttaja ja erikoistuva asettavat lokikirjaan merkittävät tavoitteet ko. koulutusjaksolle ja jakson kuluessa ja sen päätyttyä tavoitteiden toteutumista arvioidaan.

Erikoistuva lääkäri osallistuu lukukausittain valtakunnalliseen liikuntalääketieteen kouluttajien ja erikoistuvien yhteiskokoukseen, jossa samassa yhteydessä annetaan teoreettista koulutusta ja arvioidaan koulutuksen toimivuutta.

Vastuuhenkilö tapaa erikoistuvan lääkärin eriytyvän koulutuksen perusjakson aikana lähes päivittäin Paavo Nurmi – keskuksessa ja valinnaisten jaksoiden aikana vähintään lukukausittain, jolloin koulutuksen toimivuutta myös voidaan analysoida.

Valtakunnallinen kuulustelu

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun kuulusteluvaatimukset on koottu erilliseen tiedostoon, joka löytyy

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

Kuulusteluissa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä minä vuonna erikoistuja on saanut opinto-oikeutensa.

NAISTENTAUDIT JA SYNNYTYKSET

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Juha Mäkinen

Puh. (02) 313 1364

juha.makinen@tyks.fi

Naistenklinikka, Tyks, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suoritettuaan naistentautien ja synnytysten erikoislääkärillä tulee olla

- riittävät tiedot synnytyselinten rakenteesta ja toiminnoista
- riittävät tiedot raskauden kulkuun ja seurantaan liittyvistä tekijöistä
- riittävät tiedot synnytysten hoidosta ja tehostetusta valvonnasta sekä lapsivuodeajan tapahtumista normaaleissa ja poikkeavissa tilanteissa
- taito hallita itsenäisesti gynekologisten sairauksien diagnostiikka ja hoito
- valmius keskeisten gynekologisten ja obstetristen toimenpiteiden suorittamiseen
- valmius gynekologisten ja synnytysopillisten ennaltaehkäisevien toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen

Koulutusohjelman kesto

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan lukien tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Kokonaisuus tulee suunnitella etukäteen koulutuksen vastuuhenkilön kanssa. Tämän tulisi tapahtua koulutuksen alkuvaiheessa, jolloin myös ilmoitaudutaan jatko-opiskelijaksi. Koulutuksen lopussa,

vastuuhenkilön hyväksyessä kaikki sovitut palvelut, anotaan tiedekunnalta todistus erikoislääkärin tutkinnon suorituksesta.

Koulutusohjelma koostuu seuraavista kokonaisuuksista

- a) pakollinen 9 kk:n perusterveydenhuollon koulutus
- b) erikoisalan koulutus 5 vuotta, 3 kuukautta, joka sisältää runkokoulutuksen ja eriytyvän koulutuksen.

Pakollisesta runkokoulutuksesta vähintään 6 kk tulee tapahtua gastroenterologisen kirurgian, urologian tai yleiskirurgian erikoisalalla.

Vaihtoehtoisesta runkokoulutuksesta 6 kk voidaan hankkia jollakin seuraavista erikoisaloista: anestesiologia ja tehohoito, endokrinologia, gastroenterologinen kirurgia, infektiotaudit, kliininen farmakologia ja lääkehoito, kliininen fysiologia ja isotooppiäätiede, kliininen mikrobiologia, lastenkirurgia, lastenneurologia, lastentaudit, nefrologia, neurologia, patologia, perinnöllisyyslääketiede, plastiikkakirurgia, radiologia, sisätaudit, syöpätaudit, urologia tai yleiskirurgia. **Edelleen** vaihtoehtoisesta runkokoulutuksesta voidaan suorittaa enintään 6 kk myös muissa koulutusyksikön hyväksymissä laitoksissa, yksiköissä tai synnytys- ja naistentautioppiin liittyvässä tutkimustyössä. Varsinaisesti naistentautien ja synnytysten erikoisalalla annettavan koulutuksen kestoksi muodostuu siten vähintään 3 vuotta 9 kuukautta ja enintään 4 vuotta 9 kuukautta.

Naistentautien ja synnytysten erikoisalan koulutuspaikat ja koulutussopimukset

Varsinaisesta erikoisalan koulutuksesta suoritetaan vähintään 1 vuosi yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutusyksiköissä, joiden kanssa yliopistollinen yksikkö ennen koulutuksen alkamista tekee koulutussopimuksen. Koulutussopimuksessa määritellään ulkopuolisessa yksikössä saatavan koulutuksen laatu ja tavoitteet. Yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutusyksiköiden koulutusoikeus vaihtelee niiden koulutuksellisten mahdollisuuksien mukaan 6 kuukaudesta 2 vuoteen. ~~7 kuukauteen~~. Yliopistosairaalassa annettavan koulutuksen vähimmäiskesto tulee olla 2 vuotta. Lyhin hyväksyttävä palveluajan pituus on yhteensä 1 kuukausi. Lyhyempiäkin ajanjaksoja voidaan hyväksyä, mikäli ne on suoritettu samassa koulutuspaikassa ajallisesti lähekkäin.

Koulutuksen sisältö

Koulutusta antavan yksikön tavoitteena on antaa jatkokoulutettavalle lääkärielle riittävät perustiedot ja -taidot naistentautien ja synnytysten eri osa-alueilta, jotta hän saavuttaisi kyvyn itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn gynekologina. Koulutus annetaan naistenlinikassa yleensä normaalin päivittäisen työajan aikana. Tavoitteena on käydä läpi erikoisalan kliinisiin ongelmiin liittyvät erikoistilanteet ja tuottaa niihin sekä teoreettiseen taustatietoon että kliiniseen kokemukseen pohjaavat ratkaisumallit. Koulutus annetaan vähintään sellaisessa laajuudessa, että se täyttää European Board and College of Obstetricians and Gynecologists (EBCOG)- ja Union Européenne des Médecins Spécialistes (UEMS, Section d'Obstétrique et de Gynécologie)- järjestöjen kulloinkin voimassa olevat koulutusvaatimukset.

Koulutukseen sisältyvät seuraavat osiot

1. Kliininen koulutus polikliinisessä potilastyöskentelyssä, kirurgisissa ja muissa toimenpiteissä, raskauksien ja synnytysten hoidossa sekä vuodeosastohoidossa ja päivilyksessä.

2. Teoreettinen koulutus ja moniammatillinen johtamiskoulutus
3. Oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden ja kehittämisen arviointi
4. Tutkijakoulutukseen ja tieteelliseen työhön osallistuminen ja yhden raportin laatiminen.

Kliininen käytännön koulutus

Opetuksesta huolehtivat alan erikoislääkärit, kliiniset opettajat, dosentit ja professorit. Kliininen koulutus tulee antaa naistentautien ja synnytysten kaikilla osa-alueilla riittäväksi katsottavan laajuksena. Koulutuksen kestoa arvioitaessa otetaan huomioon myös yliopistollisen sairaalan ulkopuolisissa koulutusyksiköissä annetun koulutuksen kesto. Ulkopuolisen yksikön on annettava kirjallinen selvitys koulutuksen kestosta eri osa-alueilla. Kliinisen koulutuksen sisältöä seurataan ns. lokikirjan avulla, johon koulutettava kirjaa suorittamansa toimenpiteet ja niiden määrän. Kouluttajat ja tutor kirjaavat lokikirjaan arvionsa koulutuksen edistymisestä.

Eri osa-alueilla annettavien eri koulutusosioiden yhteiskesto on 3 vuotta. Jäljellä olevan ajan koulutuksesta koulutettava saa mahdollisuuksien mukaan suorittaa haluamallaan osa-alueilla. Koulutus eri osa-alueilla muodostuu seuraavasti:

1. Gynekologinen kirurgia

Opetuksesta huolehtivat alan erikoislääkärit, apulaisopettajat, dosentit ja professorit. Toimittuaan avustajana leikkauksissa erikoistuva lääkäri suorittaa leikkauksia ensin kouluttajan avustamana, sitten kouluttajan konsultaatioavun tukemana. Koulutusaika vähintään 10 kk.

2. Gynekologinen polikliininen toiminta

Erikoistuja työskentelee opetusta antavien lääkäreiden kanssa yleisellä gynekologisella poliklinikalla ja alan erikoispoliklinikoilla. Hänelle järjestetään konsultaatiomahdollisuus, ja hän osallistuu poliklinikan erikoiskysymyksiä käsitteleviin koulutustilaisuuksiin. Koulutusaika vähintään 6 kk.

3. Gynekologinen endokrinologia, lapsettomuuden hoito, nuorisogynekologia, vaihdevuosi-ongelmat sekä gynekologinen geriatria

Erikoistuja tutustuu yliopistokoulutuksensa aikana gynekologisen endokrinologian, nuorisogynekologian, vaihdevuosien sekä vanhuusajan erityiskysymyksiin kouluttajan opastamana sekä vuodeosastoilla että poliklinikoilla. Koulutusaika vähintään 3 kuukautta.

4. Gynekologinen onkologia

Erikoistuja osallistuu gynekologisen syövän diagnostiikkaan ja hoitoon sekä perehtyy tässä yhteydessä kolposkopiaan. Koulutusaika vähintään 3 kuukautta.

5. Gynekologisten tulehdusten hoito

Jatkokoulutuksessa oleva toimii gynekologisten infektioiden osastolla opetusta antavien lääkäreiden ohjaamana. Koulutusaika vähintään 2 kk.

6. Normaalin ja patologisen raskauden ja synnytyksen hoito

Jatkokoulutuksessa oleva perehtyy raskauden suunnitteluun, prenataalidiagnostiikkaan, normaalin ja patologisen raskauden, normaalin ja patologisen synnytyksen sekä synnytyksen jälkeisen ajan seurantaan ja hoitoon. Tänä aikana hän perehtyy äitiyspoliklinikan toimintaan, osallistuu alaa käsitteleviin seminaareihin ja kokouksiin ja opettelee toimenpiteet kouluttajiensa ohjaamana. Koulutusaika vähintään 12 kk.

7. Ehkäisyneuvonta ja perhesuunnittelu

Jatkokoulutuksessa oleva perehtyy nykyaikaisiin ehkäisymenetelmiin ja perhesuunnitteluun ja niitä koskevaan lainsäädäntöön.

8. Gynekologinen urologia

Jatkokoulutuksessa oleva perehtyy urologisten tutkimusten tekniikkaan, urologisiin operaatioihin ja lantionpohjan kuntoutustekniikoihin. Koulutus saadaan polikliinisten ja operatiivisten jaksojen aikana.

9. Ultraäänidiagnostiikka ja ultraääniohjasteiset toimenpiteet

Jatkokoulutuksessa oleva perehtyy ohjatusti obstetriseen ja gynekologiseen ultraäänidiagnostiikkaan sekä äkillisten tilanteiden vaatimaan ultraäänitutkimuksen käyttöön. Samalla hän perehtyy ultraäänivusteisten toimenpiteiden suorittamiseen.

Koulutusvirat

TYKS, 7 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Kurssimuotoinen teoreettinen koulutus on perusopintoja ja kliinistä opiskelua syventävää, eri aihekokonaisuuksia käsittelevää koulutusta, jonka järjestää tai hyväksyy koulutusyksikkö. Erikoisalan kurssimuotoisen teoreettisen koulutuksen laajuus koulutusaikana on vähintään 60 tuntia. Lisäksi koulutettavan tulee saada hallinnollista koulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Klinikan antamassa teoreettisessa koulutuksessa käydään erikoisalan pääalueiden keskeiset ongelmat järjestämällä kursseja ja seminaareja mm. seuraavista aihepiireistä:

- lapsuus- ja nuoruusiän gynekologia
- gynekologinen endokrinologia
- fertiilitteetti ja steriilitteetti
- vaihdevuosisongelmat ja vanhuusiän gynekologia
- perhesuunnittelu ja raskauden ehkäisy
- gynekologiset infektiot
- gynekologinen onkologia
- gynekologinen urologia
- gynekologinen kirurgia
- raskaudenaikaan ja synnytykseen liittyvät erikoistapaukset
- prenataalidiagnostiikka
- gynekologinen ja obstetrinen ultraäänitutkimus
- seksologia

Kurssimuotoista teoreettista koulutusta annetaan seuraavasti

- luennot ja vastaavat käytännön koulutustilaisuudet, n. 15 kertaa/lukukausi, joissa käydään systemaattisesti läpi naistentautien ja synnytysten keskeiset alueet
- potilasseminaarit, n. 20 kertaa/lukukausi, joissa käsitellään tapauselostusten lisäksi aiheeseen liittyvää keskeistä kirjallisuutta
- kliinispatologiset kokoukset 1/viikko
- demonstraatiot 20/lukukausi
- teemaseminaarit n. 2 kertaa/lukukausi

Koulutettava voi hankkia kurssimuotoista teoreettista koulutusta yliopistollisen tai muiden koulutusyksiköiden järjestämän koulutuksen lisäksi myös osallistumalla kotimaisiin koulutustilaisuuksiin, jotka jokin lääketieteellinen tiedekunta on hyväksynyt kurssimuotoiseksi naistentautien ja synnytysten erikoisalana teoreettiseksi koulutukseksi. Kurssimuotoista teoreettista koulutusta voi saada myös osallistumalla kansainvälisiin naistentauteja ja synnytyksiä käsitteleviin kokouksiin, jotka koulutusohjelman vastuhenkilö on hyväksynyt.

Oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittäminen ja arviointi

Erikoistuvalla nimetään koulutusyksikössä tutorkouluttaja, jonka kanssa koulutettava säännöllisin väliajoin analysoi omaa oppimistaan ja tarvittaessa keskusteleo koulutuksensa tehostamisesta ja joka huolehtii siitä, että koulutettava saa koulutuksensa aikana tasapuolisesti koulutusta koko naistentautien ja synnytysten erikoisalalta. Oppimisen seurannassa ja arvioinnissa käytetään lokikirjaa, johon merkinnät suoritteista ja arvioinnin tekee sekä jatkokoulutettava, tutorkouluttaja että muut kouluttajat. Jatkokoulutettavien mentorointi toteutetaan vuosittain.

Tutkijakoulutukseen ja tieteelliseen työhön osallistuminen

Jatkokoulutuksessa olevan tulee osallistua myös koulutusyksikön antamaan lääketieteellistä tutkimustyötä koskevaan koulutukseen. Hänen tulee yliopistoklinikassa koulutusta antavien lääkäreiden ohjauksessa kerätä tutkimusaineisto ja minimivaatimuksena valmistaa siitä yksi tutkimusraportti tai osallistua siitä laadittavan julkaisun valmistamiseen.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

NEFROLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Dosentti Kaj Metsärinne

Puh. (02) 313 1006

kaj.metsarinne@tyks.fi

Sisätautien klinikka, Medisiininen toimialue,

Tyks, 20520 Turku

Kouluttajat:

Dosentti Kaj Metsärinne ja LKT Risto Tertti

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Nefrologia on sisätautien erikoisala, johon kuuluu akuuttien ja kroonisten munuaissairauksien diagnostiikka ja hoito. Keskeisiä toimintoja ovat myös dialyysihoidot sekä potilaiden valmistelu munuaisensiirtoon ja tämän jälkihoito. Verenpainetauti kuuluu oleellisena osana nefrologiaan ja erikoislääkärin kuuluu tuntea hypertension keskeiset patogeneettiset ja hoidolliset osat. Oleellinen osa nefrologiaa on potilaiden hoito pitkäaikaisesti dialyysillä ja munuaisensiirrolla, mikä johtaa vuosikymmeniäkin kestäviin potilas-lääkäri suhteisiin. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia erikoislääkärin kyvyille kommunikoida potilaiden ja heidän omaistensa kanssa ja kehittyntä eettistä suhtautumista. Yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa on tärkeä potilasaineksen kroonisuuden takia. Nefrologian alan toiminnan ja kehittämisen kannalta on yhteistyö muiden erikoisalojen, mm. elinsiirtokirurgian, munuaispatologian, kardiologian, endokrinologian, infektiosairauksien ja tehohoitolääkärien, kanssa hyvin tärkeää.

Koulutuksen tavoitteet

- Hallita alaan kuuluvat diagnostiset tutkimukset ja menetelmät.
- Hallita alaan kuuluvat hoidolliset ja kuntoutuksen menetelmät ja tuntea niiden vaikutus potilaan ennusteeseen.
- Hallita sekä akuutin että kroonisen hemodialyysi- ja peritoneaalidialyysihoidon eri muodot.
- Hallita munuaisensiirtoleikkauksen kelpoisuuden arviointi ja siirron jälkeinen hoito.
- Hallita alan keskeinen teoreettinen tietous, pystyttävä seuraamaan sen kehitystä ja toimimaan alan asiantuntijana.
- Pystyttävä osallistumaan erikoisalansa kehittämiseen ja suunnitteluun.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisan koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset:

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus

3 vuotta palvelua yliopistosairaalan nefrologian erikoisan koulutusvirassa. Osa palvelua (1 vuosi) voidaan sopimuksen mukaan suorittaa keskussairaalassa kokeneen nefrologin ohjauksessa. Eriytyvän koulutuksen aikana on toimittava sekä kliinisessä nefrologian alan työssä (vuodeosasto, poliklinikka) että dialyysiosastoilla. Eriytyvään koulutukseen voidaan hyväksyä korkeintaan 6 kk päätoimista tutkimustyötä nefrologian alalla.

Koulutuksen sisältö

Kliininen nefrologia:

Palvelua munuaisosastolla ja poliklinikalla vähintään 1½ vuotta

Nefrologian erikoislääkärin tulee hallita:

- Munuaisten ja virtsateiden anatomia ja fysiologia
- Ao. sairauksien patogeneesi, kliiniset löydökset, diagnostiikka, ja hoito
- Glomerulustaudit
- Tubulusten ja interstitiumin taudit
- Systemiset sidekudostaudit ja vaskuliitit
- Neste-, elektrolyytti- ja happoemästäsapainon häiriöt
- Hypertensio kaikissa muodoissaan
- Synnynnäiset ja perinnölliset munuaistaudit
- Virtsateiden infektiot
- Virtsakivitauti

- Diabeettinen nefropatia
- Raskauteen liittyvät munuaiskomplikaatiot
- Akuutti munuaisten vajaatoiminta
- Krooninen munuaisten vajaatoiminta
- Diagnostiset toimenpiteet, indikaatiot ja tulkinta
- Immunologia ja immunodiagnostiikka
- Munuaisbiopsia
- Munuaispatologia
- Histologia
- Immunohistologia
- Elektronimikroskopia
- Luustobiopsia
- Radiologiset tutkimukset
- Ultraäänitutkimus
- Laskimourografia
- Tietokone- ja magneettitutkimus
- Isotooppitutkimukset
- Angiografia ja -plastia
- Lääkeaineet ja munuaiset
- Pre-dialyysitoiminta, vajaatoiminnan progression hidastaminen
- Ravitsemus
- Munuaistautien vaikutus ravitsemukseen
- Munuaistautien ravitsemushoito

Dialyysi

- Palvelua dialyysiosastoilla vähintään 1 vuosi
- Hemodialyysi ja peritoneaalidialyysi
- Indikaatiot
- Toteutus
- Komplikaatiot
- Riittävyyden arviointi

Transplantaatio

- Palvelua transplantaatio-osastolla vähintään 3 kk
- Lainsäädäntö
- Indikaatiot ja kontraindikaatiot
- Siirteiden hankinta (kadaver ja elävät luovuttajat)
- Immunosuppressio
- Lyhyen ja pitkän-ajan komplikaatioiden diagnostiikka ja hoito

Teho-osasto

- Osallistuttava teho-osaston toimintaan
- Akuutit jatkuvat keinomunuaishoidot (hemofiltratio, hemodiafiltraatio)
- Akuutit dialyysihoidot
- Plasmafereesit
- Monielinvammapotilaiden hoito

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutus takaa koulutettavalle riittävät perustiedot ja -taidot nefrologian alalta, niin että hän pystyy itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn alalla. Toimipaikkakoulutukseen kuuluu henkilökohtainen ohjaus potilastyöskentelyssä (mm. konsultaatiot) ja toimenpiteissä, joita ovat mm: munuaisbiopsia (natiivi munuainen ja siirrännäinen), akuutissa hemodialyysissä käytettävän katetrin asettaminen. Tämän lisäksi edellytetään että erikoistuva on osallistunut munuaisensiirto-, fisteli-, suonigraftin ja katetrin implantaatioleikkauksiin. Sisätautien seminaariohjelman lisäksi on osallistuttava:

- Kouluttajien ylikiertoihin
- Ongelmatapauskokouksiin
- Munuaisbiopsiakokouksiin
- Hoitosuunnittelukokouksiin
- Vascular access kokouksiin
- Nefrologisen yksikön omiin koulutustilaisuuksiin (nefroinkerit)
- Toimipaikkakoulutusta arvioidaan olevan noin 2-5 tuntia viikossa.

Kliiniset kontaktit ja konsultaatiomahdollisuudet ao. spesialiteettien kanssa

Muut sisätaudeista eriytyneet alat:

- Urologia
- Verisuonikirurgia
- Silmätaudit
- Gynekologia ja obstetriikka
- Sädediagnostiikka
- Kliininen kemia
- Kliininen immunologia
- Patologia

Koulutusvirat

TYKS:n sisätautiklinikan koulutusvirkoja (tällä hetkellä 26 kpl), käytetään tarkoituksen mukaisella tavalla eri koulutusohjelmien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Etenkin Suomen Nefrologiyhdistyksen kokouksiin sekä Suomen Nefrologiyhdistyksen ja yliopistojen järjestämiin nefrologiaan erikoistuvien lääkäreiden koulutustilaisuuksiin on syytä osallistua. Näistä teoreettisen koulutuksen aiheista on muodostuttava yhtenäinen, mahdollisimman laaja kokonaisuus. Koulutusaineiden valinta on suunniteltava kouluttajan kanssa yhteistyössä.

Koulutuksen arviointi

Koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla. Siinä on tavoitteet esitetty tarkasti ja se toimii apuvälineenä laadunvarmistuksessa. Jokaisella erikoistuvalla on oma tutorinsa, jonka kanssa erikoistuva käy formaalisen koulutuskeskustelun 1-2 kertaa vuodessa. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisensa arviointiin ja antaa palautetta koulutuksesta.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

NEUROKIRURGIA**6 vuoden koulutusohjelma****Koulutusohjelman vastuuhenkilö:**

Vs. professori Jaakko Rinne
Neurokirurgian vastuualue
Neurotoimialue T4A
Tyks, 20520

p. (02)313 5094

Muut kouluttajat:

Dosentti Esa Kotilainen
esa.kotilainen@tyks.fi
Neurokirurgian vastuualue
Neurotoimialue T4A
Tyks, 20520 Turku

Koulutustavoitteet:

Neurokirurgiaan erikoistunut

- kykenee toiminaan erikoislääkärinä 1) suomalaisessa ja 2) eurooppalaisessa yksikössä
- hallitsee akuuttia ja elektiivistä neurokirurgista hoitoa vaativien sairauksien diagnostiikan ja hoidon
- pystyy suorittamaan itsenäisesti neurokirurgian perustoimenpiteet ja hoitamaan komplikaatiot
- on perehtynyt neurotehohoitoon ja neurovalvontaan
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja lääkintälainsäädäntöön soveltuvien osien
- pystyy arvioimaan alansa tieteellistä kirjallisuutta ja on perehtynyt tutkimuksen menetelmiin

Koulutusvaatimukset:

- vaadittavan erikoistumisajan suorittaminen
- riittävä määrä itsenäisesti ja valvotusti tehtyjä neurokirurgisia leikkauksia
- (lokikirja, EANS suosituslista)
- riittävä määrä neurokirurgisten leikkausten avustamisia (lokikirja)
- valtakunnallisen kuulustelun hyväksytyksi suorittaminen, EANS kuulustelun suorittaminen suositeltavaa
-

Koulutuksen rakenne

Koulutusohjelman pituus on kuusi (6) vuotta.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus

6 kk neurologiaa, josta 3 kk voi olla vaihtoehtoisesti lastenneurologiaa, neuropsykiatria, neuropatologiaa, neurofysiologiaa, neuroradiologiaa, neuroanestesiologiaa ja tehohoitoa.

6 kk kirurgian erikoisalojen koulutusta, josta 3 kk voi vaihtoehtoisesti olla

- muiden operatiivisten alojen koulutusta, ei kuitenkaan neurokirurgiaa
- neurointerventioradiologiaa
- neuroanestesiologiaa ja tehohoitoa.

3 kk neurokirurgiaa

Eriytyvä koulutus

Neurokirurginen eriytyvä koulutus on suoritettava yliopistosairaalassa. Osa neurokirurgisesta koulutuksesta voidaan suorittaa muissa suomalaisissa koulutusyksiköissä tai vastuuhenkilön hyväksymissä ulkomaisissa yksiköissä (min 1 kk).

Koulutusvirat

TYKS neurokirurgian yksikössä [on kaksi erikoistuvan lääkärin vakanssia.](#)

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutusta vähintään 60 tuntia.

Hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Vaadittava teoreettinen koulutus voi koostua mm. seuraavista koulutustilaisuuksista:

- vastuualueen omat koulutustilaisuudet
- TYKS Neurotoimialueen koulutustilaisuudet
- TYKS muiden kirurgisten alojen koulutustilaisuudet soveltuvin osin
- Suomen neurokirurgisen yhdistyksen järjestämä valtakunnallinen koulutus
- Neurokirurgian erikoistuvien opintopäivät vuosittain
- Neurokirurgian valtakunnalliset opintopäivät vuosittain
- Yhteispohjoismainen koulutus (Scandinavian Neurosurgical Society) ml. Beitosölle kurssi (1 vko/v x 4 v)
- Yhteiseurooppalainen koulutus (European Association of Neurosurgical Societies) ml EANS kurssi 1 vko/v x 4v ja näihin liittyvät tentit ja loppukuulustelu
- Helsinki Live Microneurosurgery Course
- muut neurokirurgisiin erilliskysymyksiin ja tekniikoihin liittyvät kurssit
- alan kansainväliset kokoukset ka kongressit

Tutkimustyö

Tutkimustyöhön suhtaudutaan myönteisesti. Erikoistuvaa kannustetaan osallistumaan erityisesti Neurokirurgian ja Neurotoimialueen tai muiden neurotieteiden tutkimusprojekteihin. Väitöskirjatyötä tai muuta tutkimustyötä tuetaan mm. virkavapauksin.

Ohjaus ja arviointi

- erikoistuvalla on henkilökohtainen ohjaaja, joka pääsääntöisesti ei ole koulutusohjelman vastuuhenkilö, ja joka ohjaa erikoistuvaa potilaiden

tutkimisessa, hoidon suunnittelussa ja sen toteutuksessa ml. leikkaukset. Henkilökohtaista ohjaajaa pyritään vaihtamaan vähintään 12 kk:n välein

- kehityskeskustelu koulutusohjelman johtajan kanssa puolivuositain
- lokikirjan seuranta yhdessä kaikkien erikoistuvien ja koulutusohjelman johtajan kanssa puolivuositain
- portfolio muista kuin leikkaussuoritteista

Valtakunnallinen kuulustelu:

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

NEUROLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Risto Roine

risto.roine@tyks.fi

Neurologian klinikka, Neuron toimialue,
Tyks, PL 52, 20521 Turku

Puh. (02) 313 0758

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Neurologian koulutusohjelma jakautuu runkokoulutukseen ja eriytyvään koulutukseen, joiden yhteispituus on 6 vuotta. Erikoislääkärikoulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Erikoistuvien valinnat koulutusvirkoihin suoritetaan vastuhenkilön toimesta TYKS:ssa tai vastuhenkilön kanssa käydyn neuvottelun perusteella koulutussopimuksen saaneessa keskussairaalassa. Koulutettavalle laaditaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma, jonka toteutuminen kirjataan lokikirjaan. Ohjelman päätyttyä ja valtakunnallisen erikoislääkäritutkinnon suoritettuaan koulutettava saa neurologian erikoislääkärin oikeudet.

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suoritettuaan neurologian erikoislääkärin tulee kyetä itsenäisesti toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä. Hänellä tulee olla seuraavat taidot:

- hallitsee neurologisten tautien ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja lääkinnällisen kuntoutuksen
- tuntee neurologisten tautien yleisyyttä, esiintymistä, patogeneesiä ja syitä
- kykenee hoitamaan alansa äkilliset tilanteet ja on perehtynyt niiden tehohoitoon
- kykenee suorittamaan alansa kuuluvat diagnostiset ja terapeuttiset toimenpiteet
- omaa potilaiden tutkimukseen, hoitoon ja kuntoutukseen liittyvät ihmissuhdetaidot
- kykenee toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon koulutuksessa
- kykenee osallistumaan oman alansa tieteelliseen tutkimukseen, kehittämiseen ja suunnitteluun

- kykenee jakamaan alansa yleistä terveystietoutta tuntien palvelujen saatavuuden ja työnjaon
- on perehtynyt alansa eettisiin kysymyksiin, terveydenhuollon hallintoon ja suunnitteluun
- on perehtynyt alansa eettisiin kysymyksiin, terveydenhuollon hallintoon ja suunnitteluun

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9kk

Runkokoulutus 1 v 3 kk

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu ja runkokoulutus kestävät yhteensä 2 vuotta. Runkokoulutus suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Se voi sisältää palvelua päätoimisessa sairaalalääkärin virassa soveltuvalla alalla, esim. sisätautien, akuuttilääketieteen, psykiatrian, kuntoutuksen, neurokirurgian, lastenneurologian ja kliinisen neurofysiologian yksiköissä, sekä myös erikoisalaan liittyvää tutkimustyötä (enintään 6 kk). Koulutusjaksojen hyväksymisestä sovitaan koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa koulutusohjelmaa laadittaessa. Sekä perusterveydenhuollon palvelu että runkokoulutus olisi pääsääntöisesti suoritettava ennen eriytyvään koulutukseen siirtymistä.

Eriytyvä koulutus

4 vuotta palvelua neurologian erikoisalan koulutusvirassa, josta pääsääntöisesti 3 vuotta ja joka tapauksessa vähintään 2 vuotta on suoritettava yliopistollisen sairaalan neurologian klinikassa. Palvelua muussa neurologian erikoisalan hyväksytyssä koulutusvirassa hyväksytään siten yllä olevan perusteella korkeintaan 2 vuotta.

Koulutusvirat

Eriytyvää koulutusta varten TYKS:ssa on 9 erikoistuvan lääkärin virkaa. Satakunnan keskussairaalassa on 1 erikoistuvan lääkärin virka.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutusta annetaan 48 viikon aikana vuodessa (ei heinäkuussa). Säännöllisiä opetustilaisuuksia järjestetään 3-5 tuntia viikossa. Näihin luetaan mm. luennot, seminaarit, opetuskierrot ja demonstraatiot. Näissä käydään läpi systemaattisesti neurologian keskeiset alueet tautioppi, diagnostiikka, hoitotoimenpiteet, kuntoutus sekä käsitellään ajankohtaisia kysymyksiä. Koulutusohjelma julkaistaan lukukausittain erikseen. Lisäksi toimipaikkakoulutukseen kuuluu henkilökohtainen työnohjaus, josta vastaa nimetty ohjaaja.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Neurologian erikoisalan teoreettisessa koulutuksessa perehdytään keskeisiin neurologian alueisiin. Teoreettista kurssimuotoista koulutusta on hankittava vähintään 80 tuntia. Se jakautuu neurologian erikoisalan opintoihin, joiden laajuus on vähintään 60 tuntia sekä vähintään 20 tunnin laajuiseen hallinto- ja johtamiskoulutukseen. Niille, jotka kirjoittautuvat

01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Erikoisalan koulutus voi sisältää yliopiston järjestämiä kursseja, Suomen neurologisen yhdistyksen tai muiden tieteellisten yhdistysten koulutustilaisuuksia ja kansainvälisten kongressien yhteydessä järjestettäviä kursseja.

Koulutuksen arviointi

Erikoistuvalla lääkärillä laaditaan yksilöllinen koulutussuunnitelma ja nimetään henkilökohtainen ohjaaja. Erikoistuvan koulutusta ja oppimista seurataan lokikirjan avulla. Erikoistuva osallistuu oppimisensa ja koulutuksensa arviointiin säännöllisesti toistuvissa tapaamisissa ohjaajan ja vastuuhenkilön kanssa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

NUORISOPSYKIATRIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Simo Saarijärvi

Puh. (02) 313 2739

simo.saarijarvi@tyks.fi

Psykiatrian tulosalueen nuorisopsykiatrian yksikkö, Tyks

Kunnallissairaalantie 20, rakennus 5.

20700 Turku

Ohjaava kouluttaja Satakunnan shp:ssä:

LT, kliininen opettaja, ylilääkäri Kirsi-Maria Haapasalo-Pesu

Tavoitteet

Nuorisopsykiatrian erikoislääkärikoulutuksen suorittaneen lääkärin tulee hallita nuorten psyykkisten häiriöiden epidemiologia, häiriöiden kirjo, diagnostiikka, etiologia tekijöistä, tutkimus- ja hoitomenetelmät, ennuste ja ennaltaehkäisymahdollisuudet. Erikoislääkärillä tulee olla valmiudet moniammatilliseen yhteistyöhön ja hänen tulee osata soveltaa alansa tietoa yhteistyössä muiden erikoisalojen, perusterveydenhuollon ja muiden asiaan kuuluvien tahojen kanssa (esim. koulu, sosiaalitoimi, oikeuslaitos). Hänen tulee tuntee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toiminta ja olla perehtynyt alansa tieteelliseen tietoon.

Tavoitteiden osakokonaisuuksia

- perustiedot elämänskaaresta; lapsuuden, nuoruuden, aikuisuuden ja vanhuuden psyykinen kehitys
- psykiatriaan tarvittavat perustiedot neurobiologiasta
- psykiatrinen diagnostiikka
- perustiedot psykiatrisesta lääkehoidosta
- perusvalmius akuutissa psykiatriassa ja päivystyksessä

- psykoterapian perusteet
- psykiatriaan liittyvä lainsäädäntö
- nuoruusiän psyykinen kehitys ja sen häiriöt
- nuoruusiän fyysinen kehitys
- nuoruusiän diagnostiikka
- riittävän laajasti psykologiset, biologiset ja fysiologiset tutkimusmenetelmät
- riittävä tieto nuorten psykoterapiamuodoista ja taito ainakin yhdessä terapiamuodossa
- nuoren psykiatrinen lääkehoito
- työryhmän ohjaaminen
- moniammatillinen yhteistyö
- nuorten mielenterveyshäiriöiden häiriöiden ennaltaehkäisy
- perehtyneisyys psykiatrian alan tieteellisiin menetelmiin, valmius tutkimuksen tekemiseen
- nuoria koskeva lainsäädäntö ja osattava tehdä asiantuntijalausunto
- valmius kehittää omaa erikoisalaansa ja opettaa alan tietoutta muille
- nuorisopsykiatrisen terveydenhuollon rahoitus, organisaatio ja hallinto

Koulutukseen hakeutuminen

Nuorisopsykiatrian erikoistumiskoulutus voi alkaa lääketieteen lisensiaattitutkinnon ja laillistuksen jälkeen. Nuorisopsykiatrian erikoistumiskoulutukseen pääseminen edellyttää todettua soveltuvuutta nuorisopsykiatrian erikoislääkäriksi. Hakijan aikaisempi kokemus ja tieteellinen ansio lasketaan hyväksi.

Koulutuksen rakenne

Nuorisopsykiatrian koulutusohjelman pituus on 6 vuotta. Koulutuksesta vähintään puolet terveyskeskuspalvelu (9 kk) mukaan lukien tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuspalvelu 9 kk

Runkokoulutus 1 v 3 kk:

Nuorisopsykiatriassa runkokoulutus rakentuu seuraavasti: 6 kk palvelu aikuispsykiatriassa, 9 kk jotakin psykiatrian erikoisalaa, aikuis-, lasten-, nuoriso- ja oikeuspsykiatria. Runko-osa suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Koulutusohjelman tulee sisältää vähintään 6 kk palvelua akuutissa aikuispsykiatriassa ja vähintään 12 kk psykiatrian alojen päivystystä. Muu psykiatrinen palvelu tulee sisältää sellaista psykiatrista palvelua, jonka vastuuhenkilö hyväksyy ja joka vastaa koulutuksellisia päämääriä. Runkokoulutuksen aikana järjestetään erikoistuvalla koulutusta, joka sisältää sekä aikuis-, lasten-, nuoriso- ja oikeuspsykiatria. Tämä tapahtuu yhteistyössä psykiatrian eri alojen kanssa.

Eriytyvä koulutus 4 v:

Erikoistuvan siirtyessä eriytyvään koulutukseen vastuuhenkilö arvioi erikoistuvan saavuttamat taidot runkokoulutuksen aikana. Eriytyvän koulutus tapahtuu yliopistollisessa sairaalassa ja/tai sovitussa yliopistosairaalan ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Erikoistumiskoulutus on 3-4 vuotta lastenpsykiatriassa ja 0-1 vuotta nuorisopsykiatriassa.

Erikoistumiskoulutuksesta noin kaksi vuotta tulee suorittaa yliopistosairaalassa, ellei erillisellä sopimuksella ole toisin sovittu tilanteessa, jossa yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa on monipuolista lastenpsykiatrista toimintaa ja koulutusjärjestelyt ovat erityisen hyvät.

Erikoistumiskoulutukseen voi sisältyä 6-12 kk:n erikoisalaa koskeva tutkimustyö.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutus sisältää luentoja, seminaareja, potilaskokouksia ja henkilökohtaista opetusta. Koulutuksen tulee sisältää diagnostiikkaa, epidemiologiaa, sosiaalipsykiatriaa, psykopatologiaa, spesifejä sairauksia ja oireyhtymiä, somaattisiin sairauksiin liittyvää psykiatriaa, päihdepsykiatriaa, psykoterapiaa, psykofarmakologiaa, tutkimusmenetelmiä, työryhmätyöskentelyä ja hallintoa. Koulutusta on keskimäärin neljä tuntia viikossa ja se muodostuu seuraavasti:

- nuorisopsykiatriaan liittyvät luennot ja seminaarit
- nuorisopsykiatrian teoreettiset seminaarit, 4 tuntia joka toinen viikko
- lähikouluttajan antama henkilökohtainen ohjaus kerran viikossa
- työryhmätyöskentelyä
- potilaskonsultaatiot
- henkilökohtainen psykoterapian työnohjaus

Psykoterapiakoulutus

Psykoterapiakoulutusta sisältyy sekä runko- että eriytyvän vaiheen koulutukseen. Psykoterapiakoulutusta annetaan erikoislääkärikoulutuksen aikana nuoren hoitosuhteen perusteista, kriisien hoidosta, pitkäkestoisesta psykoterapiasta ja työskentelystä nuoren vanhempien ja perheen kanssa. Erikoistuva lääkäri perehtyy myös ryhmä-, toiminta- ja verkostoterapiaan.

Eriytyvän koulutuksen aikana erikoistuva voi valita jonkin psykoterapiamuodon, josta hän hankkii perusteelliset tiedot ja taidot. Koulutus voi jatkua erikoislääkärikoulutuksen jälkeen. Lähitulevaisuudessa tavoitteena on tuottaa erikoistuvalla valmius toteuttaa valittua psykoterapiamuotoa terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen psykoterapeuttikriteerien määrittämällä tavalla.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (100 tuntia)

Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen määrä on nuorisopsykiatriassa 100 tuntia. Näistä tunneista suoritetaan runkokoulutuksen aikana 40 tuntia, eriytyvän koulutuksen aikana 40 tuntia ja hallinnon koulutusta 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Koulutus jaetaan tasaisesti erikoistumisvuosille.

Erikoistuvan on osallistuttava eri yliopistojen yhteistyönä kerran vuodessa järjestämään nuorisopsykiatriseen kliiniseen ja teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen.

Teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi hyväksytään yliopistojen, Suomen Lastenpsykiatriyhdistyksen, Suomen Nuorisopsykiatrisen yhdistyksen, Suomen Psykiatriyhdistyksen ja muiden tieteellisten seurojen koulutustilaisuudet sekä alaa koskevat ulkomaalaiset ja kansainväliset kokoukset ja kongressit, jotka käsittelevät nuorisopsykiatriaa ja nuorisolääketiedettä.

Toimipaikkakoulutuksen ja teoreettisen koulutuksen tavoitteet on esitetty kohdassa tavoitteet. Yksityiskohtainen koulutuksen seuraaminen tapahtuu lokikirjan avulla, jossa on eriteltynä sekä kliinisen että teoreettisen koulutuksen sisällöt ja niiden toteutuminen.

Kouluttajat ja koulutusvirat / Koulutuspaikat

Kouluttajina TYKSissä toimivat vastuuhenkilön lisäksi nimetyt nuorisopsykiatrian erikoislääkärit. Turun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta ja SATSHP ja ovat perustaneet kliinisen opettajan viran 1.1.2005. Tämän perusteella SATSHP:ssa voidaan suorittaa koko erikoistumispalvelu. Erikseen sovitaan se, missä määrin erikoistuvat lääkärit osallistuvat TYKS:ssä järjestettävään opetukseen vuosittain.

VSSHP:n ja SATSHP:n nuorisopsykiatrian yksiköt, joissa on erikoistumisvirkoja:

VSSHP:

TYKS: 3 erikoistuvan lääkärin virkaa

Salo: 1 erikoistuvan lääkärin virka

Loimaa ja Lieto: 1 erikoistuvan lääkärin virka

SATSHP:

Pori ja Harjavalta: 3 erikoistuvan lääkärin virkaa

Mahdollisten muiden koulutuspaikkojen kanssa tehdään erilliset sopimukset silloin, kun edellytykset koulutuksen antamiselle täyttyvät.

Oppimisen ja koulutuksen arviointi

Erikoistuva seuraa koulutuksen toteutumista lähikouluttajan kanssa säännöllisesti kahden viikon välein. Tapaamisissa seurataan erikoistuvan kliinisen työn ja koulutuksen monipuolisuuden toteutumista sekä erikoistuvan edistymistä ja siinä mahdollisesti olevia esteitä. Tämän lisäksi koulutuksen vastuuhenkilö seuraa erikoistuvan oppimisprosessia puolivuositain. Lokikirjan pohjalta tarkastellaan koulutuksen etenemistä; kliinistä työtä, taitojen kertymistä, teoreettista osaamista ja erikoistuvan asennoitumista potilaisiin, potilaiden vanhempiin, työtovereihin ja erikoistuvan kykyä moniammatilliseen työskentelyyn sekä kliinisissä että hallinnollisissa tehtävissä ja erikoistuvan johtamistaitojen kehittymistä.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

OIKEUSLÄÄKETIEDE**5 vuoden koulutusohjelma****Koulutusohjelman vastuhenkilö:**

Professori Pekka Saukko

Puh. (02) 333 7543

pekka.saukko@utu.fi

Turun yliopisto, Oikeuslääketiede

Kiinamylynkatu 10, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelman suoritettuaan erikoislääkärin tulee:

- hallita oikeuslääketieteellinen ajattelutapa sekä tajuta syy-seuraussuhteet erityisesti erilaisissa
- vammautumis-, sairaus- ja hoitotoimenpidetapauksissa
- hallita kuolemansyyn selvittämisen metodiikka, johon liittyy ruumiinavausten makroskooppinen
- ja mikroskooppinen tutkimus yhdistettynä muilla lisätutkimuksilla, tarvittaessa
- muiden alojen konsultaatioapua käyttäen
- omata riittävät tiedot toksikologiassa ja oikeuskemiassa sekä etenkin niiden soveltamisessa
- kuolemansyyn selvitykseen
- olla harjaantunut kliiniseen oikeuslääketieteeseen
- osata hyvä lausuntotekniikka
- olla perehtynyt käytännön hallinnollisiin tehtäviin
- hallita rikos-, siviili- ja hallinto-oikeuden yleiset oikeusperiaatteet oikeuslääkärille soveltuvien osin sekä
- hallita alan kannalta olennainen lääkintälainsäädäntö
- tuntea lääkintäetiikan periaatteet ja niiden soveltaminen lääkäriyöhön
-

Koulutuksen rakenne**Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9kk**

Runkokoulutus tapahtuu oikeuspatologian ja patologian alalla, josta vähintään 6 kk tulee suorittaa patologian yksikössä.

Eriytyvä koulutus

Vähintään 3,5 vuotta palvelua oikeuslääketieteen laitoksessa.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön palvelu yliopiston oikeuslääketieteen laitoksessa jakaantuu tehtävien mukaisesti oikeuspatologian ja kliinisen oikeuslääketieteen osa-alueisiin. Patologian osalta koulutus tapahtuu (yliopiston patologian laitoksessa tai tiettyjen keskussairaaloiden patologian yksikössä) ko. laitoksen tai yksikön koulutusohjelman puitteissa. Pääosan toimipaikkakoulutuksesta muodostaa erikoislääkärin antama kliiniseen työhön liittyvä henkilökohtainen työnohjaus. Sen puitteissa koulutettava tekee vuodessa vähintään 175

oikeuslääketieteellistä ruumiinavausta lausuntoineen sekä mikroskooppisine tutkimuksineen. Lisäksi järjestetään 2 tuntia viikossa 36 viikon ajan vuodessa seminaarityyppistä opetusta.

Koulutusvirat

Ty, 1 oikeuslääketieteen assistentti.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 80 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Koulutus pyritään järjestämään siten, että kurssit yhdessä toimipaikkakoulutusta täydentäen muodostavat erikoistujan kannalta mielekkään kokonaisuuden. Osa kursseista järjestetään valtakunnallisesti eri yliopistojen yhteistyönä, osa yhteistyössä patologioiden kanssa. Valtakunnallisten koulutustilaisuuksien järjestäjänä voi olla paitsi jonkin yliopiston jatkokoulutustoimikunta tai vastaava myös esimerkiksi erikoisalan lääkäreiden yhdistys. Yhdistystenkin tilaisuudet suunnitellaan ottamalla huomioon yliopistollisen koulutuksen tavoitteet. Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen koulutusaiheita ovat mm.: patologinen ja kriminalistinen oikeuslääketiede, traumatologinen oikeuslääketiede, seksuaalinen oikeuslääketiede, kliininen oikeuslääketiede, toksikologinen oikeuslääketiede, suuronnettomuudet ja katastrofit, lääkintälainsäädäntö, muu oikeustiede, lääkintäetiikka, liikennelääketiede, vakuutuslääketiede, oikeuspsykiatria, prosessioikeus, isyyskysymykset ja terveydenhuollon ja valtion hallinto.

Arviointi erikoislääkärikoulutuksessa

Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin pitämällä lokikirjaa sekä osallistumalla säännöllisesti palautekeskusteluihin kouluttajien kanssa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

OIKEUSPSYKIATRIA**6 vuoden koulutusohjelma****Koulutusohjelman vastuhenkilö:**

Professori Jarmo Hietala
 jahi@utu.fi
 Psykiatrian klinikka, Tyks, 20520 Turku

Puh. (02) 313 1740

Koulutuksen tavoitteet

Oikeuspsykiatrian erikoislääkärikoulutuksen tavoitteena on antaa erikoistuvalla valmiudet erikoisalansa tehtäviin, moniammatilliseen työhön, ammattitaidon ylläpitämiseen ja yhteiskunnallisissa palvelujärjestelmissä toimimiseen sekä perehdyttää tieteelliseen tietoon. Koulutuksen jälkeen koulutettavalla tulee olla perustiedot ja valmiudet seuraavissa asioissa:

- Oikeuspsykiatrinen hoitojärjestelmä
- Kehityopsykologia
- Psykopatologia
- Psykkisten häiriöiden etiologia huomioiden biologiset, psykologiset ja sosiaaliset muuttujat
- Psykotraumatologia
- Psykkisten häiriöiden, aineiden väärinkäytön ja rikollisuuden väliset yhteydet
- Strukturoidut DSM ja ICD diagnostiikat ja arviointiasteikkojen käyttö psykiatristen oireiden mittaamisessa
- Rikollisuuden ennusteen ja hoidon merkityksen arviointi
- Persoonallisuushäiriöiden oikeuspsykiatrinen merkitys
- Seksologia, sukupuoli-identiteettihäiriöt sekä seksuaaliset poikkeavuudet
- Impulssikontrollihäiriöt
- Alkoholin ja huumeiden väärinkäytön diagnostiikka, hoito sekä tietämys väärinkäyttöjen komplikaatioista
- Maahanmuuton, kulttuurikonfliktien ja aikaisempien elämäntapahtumien vaikutukset psyykkisiin häiriöihin ja rikollisuuteen
- Diagnostiset vaikeudet tutkittaessa tulkin avulla toisen kulttuuritaustan omaavia henkilöitä
- Neuropsykologinen ja persoonallisuuspsykologinen diagnostiikka
- Itsemurhariskin arvio
- Vaarallisuusarviot
- Farmakologiset ja psykologiset menetelmät hoidettaessa poikkeavaa aggressiivisuutta
- Pidättämistä ja vangitsemista koskeva lainsäädäntö
- Prosessi- ja rikosoikeus soveltuvin osin
- Väkivallan alalajit ja taustat
- Rikolliset alakulttuurit ja samaistuminen
- Rikosten ehkäisy
- Kriminaalihuolto
- Sosiaalihuollon organisaatio ja resurssit psykologiseen ja sosiaaliseen hoitoon

- Sosiaalihuollon pakkolainsäädännöt
- lasten ja nuorten oikeuspsykiatrinen diagnostiikka ja hoito
- Oikeuspsykiatrisen tiimityöskentelyn suunnittelu ja johto
- Vaikeudet diagnostiikassa tutkijan ja tutkittavan erilaisen sosiaalisen taustan johdosta
- Dissimulaatio, aggravaatio ja simulaatio
- Käytäntö oikeuspsykiatrisen lausunnon laatimisessa. Lausunnon muoto ja sisältö
- Todistajana esiintyminen oikeudessa
- Syyntakeisuusarviot ja mielentilatutkimusprosessi
- Lisäksi tietoa ja kokemusta seuraavissa asioissa:
- Yksilö-, ryhmä- ja perheterapian muodot
- Psykosomatiikka
- Tiedot kriminologiasta ja kriminaalipolitiikasta
- Poikkeavuuden sosiologia ja kontrollipolitiikka
- Sairauskäsitteen historia
- Yleinen etiikka, erityisesti hoidon, tahallisuuden, vastuun, syyllisyyden ja hoidon käsitteet huomioiden
- Kansallinen ja kansainvälinen oikeuspsykiatrian historia
- Oikeushistoria
- Mielentilatutkimuksissa käytettävät psykologiset tutkimukset

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutus aika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Kun lääkäri on ilmoittautunut koulutusohjelmaan, tulee hänen neuvotella vastuuhenkilön kanssa koulutuksen toteutumisesta. Seuraavaksi he tekevät yhdessä erikoistuvan lääkärin henkilökohtaisen koulutussuunnitelman ja sopivat sen runkokoulutusosuuden toteuttamisesta koulutussairaalan psykiatrian kouluttajan kanssa. Vastuuhenkilö nimeää henkilökohtaisen ohjaajan kullekin erikoistuvalla lääkäriellä runkokoulutuksen ajaksi.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 1v 3kk

Vähintään 6 kk palvelua akuutti vastaanotto-osastolla.

Vähintään 6 kk palvelua psykiatrisessa avohoidossa.

Palveluun tulee sisältyä päivystystä vähintään 12 kk aikana. Muu palvelu(3 kk) on valinnaista psykiatrian alan palvelua (esim. lastenpsykiatria, nuorisopsykiatria, vanhuspsykiatria, oikeuspsykiatria, yleissairaalapyykiatria).

Runkokoulutus suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolella tiedekunnan hyväksymissä koulutusyksiköissä. Runkokoulutus tulee suorittaa kokonaisuudessaan ennen eriytyvää koulutusta. Koulutettavan siirtyessä eriytyvään koulutukseen vastuuhenkilö arvioi koulutettavan saavuttamat taidot ja tiedot runkokoulutuksen aikana.

Eriytyvä koulutus

Eriytyvä koulutus tapahtuu yliopistollisessa sairaalassa tai muussa vastuuhenkilön hyväksymässä yksikössä.

Eriytyvän koulutuksen tulee olla vastuuhenkilön hyväksymää ja 0 - 2 vuotta voi tapahtua jollain muulla psykiatrian erikoisalalla. Eriytyvään koulutukseen voi sisältyä enintään 6 kk erikoisalaa koskeva, päätoiminen tutkimustyö ja 6 kk palvelua muulla kliinisellä erikoisalalla.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutus sisältää luentoja, seminaareja, mielentilatutkittavia koskevia kokouksia sekä henkilökohtaista opetusta. Koulutusta on ainakin neljä tuntia viikossa ja se muodostuu seuraavasti:

- Oikeuspsykiatriaan liittyvät luennot ja seminaarit
- Kouluttajan antama henkilökohtainen ohjaus
- Työryhmätyöskentelyt ja raportoinnit
- Tutkittavia koskevat konsultoinnit

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Yksityiskohtainen koulutuksen seuraaminen tapahtuu lokikirjan avulla. Arviointi suoritetaan kouluttajan toimesta eriytyvän koulutuksen aikana. Erikoistuvan lääkärin tulee käydä koulutusohjelmaan liittyviä keskusteluja kouluttajan kanssa tarvittaessa ja vastavuoroisen kritiikin pitää olla mahdollista. Muut kouluttajat raportoivat säännöllisesti vastuuhenkilöille.

Koulutusvirat

Psykiatrinen vankisairaala, psykiatrian alan lääkärin virka. Vanhan Vaasan sairaalan lääkärin virat. Muut kouluttajien erikseen hyväksymät psykiatrian alojen lääkärin virat.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus 80 tuntia sekä hallinto- ja johtamiskoulutusta 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Teoreettiseksi koulutukseksi voidaan hyväksyä yliopistojen, Suomen Psykiatri-yhdistyksen, Suomen Lastenpsykiatriyhdistyksen, Suomen Nuorisopsykiatri-yhdistyksen ja muiden tieteellisten seurojen koulutustilaisuudet sekä alaa koskevat ulkomaiset ja kansainväliset kokoukset ja kongressit, jotka käsittelevät tavalla tai toisella oikeuspsykiatrian kenttää. Myös esim. Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston koulutustilaisuudet tulevat kysymykseen. Hallinnon koulutusta pitää olla vähintään 20 tuntia.

ORTOPEDIA JA TRAUMATOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Hannu Aro

Puh. 040 - 514 4149

hannu.aro@utu.fi

Ortopedian ja traumatologian klinikka

Tules –toimialue,

Tyks, 20520 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Koulutusohjelma sisältää runkokoulutusvaiheen ja eriytyvän koulutuksen. Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kirurgian erikoistumisalojen kanssa. Sen tavoitteena on antaa valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa. Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Neuvottelun perusteella tehdään erikoistuvalla lääkärielle henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja sovitaan sen toteuttamisesta Turun yliopiston kanssa sopimuksen tehneiden sairaaloiden erikoistumisohjelmissa. Vastuuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärielle vastuukouluttajan(t) eri koulutusjaksoille ja erikoistuva valitsee henkilökohtaisen tutorin. Suurin osa runkovaiheen koulutuksesta tapahtuu TYKS:n ulkopuolisissa yksiköissä. Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusjaksoa ja tällöin erikoistuvien lääkäreiden valinnan suorittavat ulkopuolisen paikan kouluttaja sekä yliopistosairaalan vastuuhenkilö yhdessä noudattaen erikoislääkäritoimikunnan sekä EU:n lääkärinkoulutuksen neuvoa antavan komitean (ACMT) antamien suosituksien periaatteita.

Koulutuksen tavoitteet

Koulutuksen tavoite on antaa koulutettavalle ortopedian ja traumatologian erikoislääkärin valmiudet toimia sairaalassa alansa vastaavana lääkäriinä. Hänen tulee hallita seuraavat aihepiirit:

- Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien oireet, löydökset ja diagnostiset menetelmät
- Tapaturmien aiheuttamien kudonvaurioiden kliiniset oireet, löydökset ja diagnostiikka
- Hoito- ja seurantasuunnitelman laadinta ja sen ymmärrettävä selostaminen potilaalle
- Leikkausaiheet ja vasta-aiheet sekä leikkauskelpoisuuden arviointi
- Leikkausmenetelmien valinta ja leikkauksen valmistava hoito
- Postoperatiivinen hoito ja kuntoutus
- Alan keskeisten toimenpiteiden suorittaminen itsenäisesti
- Toimenpidekomplikaatiot ja niiden ennaltaehkäisy
- Päivystystoiminta
- Hoitotulosten arviointi ja raportointi
- Uusien diagnostisten menetelmien käyttöönotto, hoitomuotojen arviointi sekä alan kehityksen seuraaminen

- Perehtyneisyys väestön tuki- ja liikuntaelinsairauksien ja tapaturmien epidemiologiaan
- Perehtyneisyys terveydenhuollon hallintoon sekä kustannusrakenteeseen
- Potilas-lääkärisuhteen kehittäminen
- Yhteistyö muiden erikoisalojen edustajien kanssa sekä kyky ryhmätyöhön muiden henkilöstöryhmien kanssa

Koulutuksen sisältö

Koulutusmuodot ovat teoreettinen ja käytännön koulutus. Koulutusohjelman hyväksymisen edellytyksenä on kirurgian runkokoulutusvaiheen (3 vuotta) ja siihen kuuluvan kuulustelun hyväksytyt suorittaminen.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus 3 vuotta suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen.

Eriytyvä koulutus 3 vuotta

Eriytyvän koulutusjakson pituus on 3 vuotta ja se on suoritettava pääosin TYKS:ssa. Tämän osan korvaavaksi koulutukseksi hyväksytään korkeintaan 6 kk kirurgian erikoisalan koulutusta ja toisen erikoisalan koulutusta korkeintaan 3 kk. Suositeltavaa on saada lisäkoulutusta 3 kk ortopedisiä sairauksia hoitavissa muissa keskuksissa (Sairaala Orton, lapsiortopedia). TYKS:n koulutusjaksosta voidaan suorittaa myös osa (6-12 kk) koulutussopimuksen tehneessä ulkomaisessa yliopistollisessa ortopedis-traumatologisessa koulutusyksikössä.

Toimipaikkakoulutus

Teoreettinen toimipaikkakoulutus sisältää:

- ortopedis-traumatologisen yksikön koulutusohjelman viikkokokoukset ja niihin valmistetut alustukset (TROP-ohjelma)
- TROP-ohjelmaan kuuluvat ongelmatapaus- ja kirjallisuuskatsauskokoukset
- soveltuvien osien kirurgian klinikan viikoittainen yhteiskoulutusohjelma
- muiden klinikoiden kanssa järjestettävät klinispatologiset yhteiskokoukset
- muut ohjatut sisäiset koulutustilaisuudet ja seminaarit.

Säännöllinen kliininen toimipaikkakoulutus sisältää:

- ohjaajien kliiniset opetuskierrat osastoilla
- päivittäiset röntgenmeetingit
- joka viikko järjestettävä pehmyt- ja luutumorikokous
- henkilökohtaisesti ohjattu potilastyöskentely ja toimenpiteiden suoritus

- ohjattu leikkaustoiminta sekä avustaminen toimenpiteissä ja leikkauksissa
- osasto- ja polikliinisten potilaiden konsultaatiotilaisuudet.

Koulutusvirat

Ortopedian ja traumatologian klinikalla on käytössä 6-8 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus 60 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Koulutettavalta odotetaan säännöllistä osallistumista Suomen Ortopediyhdistyksen järjestämiin peruskoulutuskursseihin sekä jatko- ja täydennyskoulutustilaisuuksiin. Tämän lisäksi koulutettavalle suositellaan osallistumista muiden yliopistojen ja hyväksytyjen valtakunnallisten koulutusyksiköiden koulutustilaisuuksiin, alansa pohjoismaisiin ja muihin kansainvälisiin koulutustilaisuuksiin, klinikan tieteelliseen tutkimusohjelmaan sekä muuhun tieteelliseen lisäkoulutukseen myös koulutusyksikön ulkopuolella.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Koulutus perustuu ohjaavan kouluttajan kanssa tehtävään yksilölliseen koulutussuunnitelmaan. Leikkausteknisen käytännön koulutuksen ja henkilökohtaisten valmiuksien kehittymistä seurataan toimenpide-lokikirjalla. Koulutettava osallistuu koulutuksen edistymisen seurantaan säännöllisillä arviointitapaamisilla kouluttajan kanssa. Runkovaiheen koulutuksen etenemistä seurataan oman lokikirjan avulla. Oppimisprosessin seuranta perustuu erikoistuvan lääkärin pitämään opintokansioon ja lokikirjaan. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Runkovaiheen koulutus koostuu useammasta osiosta, ja erikoistuvalla on eduksi asettaa kullekin osiolle omat oppimispäämäärät ja osion lopussa arvioida, jos hän on saavuttanut asettamansa päämäärät. Peruskirurgiajakson aikana tulee jokaisen erikoistujan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia ja ylläpitää lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jokaiselle koulutettavalla pitää olla oma henkilökohtainen tutor, joka tukee koulutettavan toimintaa. Koulutusyksikön ylilääkärin on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Peruskirurgian koulutusyksikössä järjestetään säännöllinen viikoittainen meeting-ohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän suullisen kuulustelun suorittaminen ennen eriytyvän koulutusvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

PATOLOGIA

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Olli Carpen

Puh. (02) 333 7217

olli.carpen@utu.fi

Biolääketieteen laitos / Patologia

Kiinamylynkatu 10, 20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Patologian erikoislääkärin on koulutusohjelman suoritettuaan

- pystyttävä tekemään taudinmääritys kudosis- ja solunäytteistä sekä ruumiinavauksista
- tiedettävä kliinis-patologisessa tutkimuksessa näytteiden valmistukseen yleisesti käytettävien menetelmien lisäksi erilaisten solumuutosten osoittamiseen käytettävät kemialliset, immunohistokemialliset, molekyylibiologiset ja elektronimikroskooppiset menetelmät ja osattava tulkita näitä käyttäen esiin saatuja löydöksiä
- tunnettava Suomessa kysymykseen tulevien tautien etiologiset tekijät sekä tautien patogeenesi ja epidemiologia
- osattava selostaa potilasta hoitavalle lääkärille patologiseen löydökseen liittyvät prognostiset ja muut hoitoon vaikuttavat tekijät ja pystyttävä tarvittaessa avustamaan kliinikkoa jatkohoitoon liittyvistä toimenpiteistä päätettäessä
- osattava esiintyä kliinisissä kokouksissa
- osattava arvioida todettujen patologisten löydösten merkitys eri tautien diagnostiikassa muiden tutkimusmenetelmien antamien tulosten täydentäjänä ja varmentajana sekä pystyttävä auttamaan hoitavaa lääkäriä tarpeellisten lisätutkimusten teosta päätettäessä
- kyettävä soveltamaan uutta tietoa omaan diagnostiseen työhön seuraamalla jatkuvasti alalla tapahtuvaa kehitystä
- kyettävä työskentelemään itsenäisesti, mutta kyettävä myös arvioimaan kriittisesti omaa toimintaansa pohtiessaan mahdollisesti tarvitsemaansa konsultaatiota
- kyettävä vaivatta keskustelemaan löydöksistä ja niiden tulkinnasta muiden lääkärin kanssa.

Koulutuksen sisältö

Koulutus käsittää seuraavat patologian osa-alueet

- ruumiinavauspatologia
- histopatologia
- sytologia.

Runkokoulutukseen kuuluu

- ruumiinavauksia koskeva ja muu patologian alan toimintaa säätelevä lainsäädäntö
- ammattitaudit
- kudosisopilliset ja molekyylibiologiset menetelmät.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 5 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Patologian erikoisalalle on myönnetty erikoisalakohtainen poikkeuslupa yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksesta (50/50-sääntö) 31.10.2013 päättyväksi ajaksi. Päätöstä sovelletaan niihin erikoistuviin, jotka ovat saaneet opiskeluoikeuden ennen poikkeuslupapäätöstä sekä niihin, jotka saavat opiskeluoikeuden poikkeuslupapäätöksen aikana.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9kk

Runkokoulutus 3kk on yhteinen oikeuslääketieteen kanssa.

Eriytyvä koulutus

4 vuotta palvelua patologian oppiaineen ja/tai yliopistollisen keskussairaalan patologian yksikön lääkärin virassa. Tästä ajasta voidaan 2 vuotta korvata palvelemalla keskussairaalan patologian osaston tai vastaavan yksikön lääkärin virassa.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutus käsittää patologian erikoislääkäreiden antamaa henkilökohtaista päivittäistä työnohjausta ruumiinavauspatologiassa, histopatologiassa ja sytologisessa diagnostiikassa, sekä säännöllisiä toimipaikkakoulutustilaisuuksia, joita ovat

- histopatologisten löydösten demonstraatiot
- kliinisen patologian seminaarit.
- diagnostiset tapausmeetingit

Päivittäisissä histopatologisten löydösten demonstraatioissa (180 t/lv) erikoistuvat lääkärit käsittelevät erikoislääkäreiden kanssa päivittäisessä näytemateriaalissa ilmeneviä tulkintaongelmia.

Kliinisen patologian seminaareissa (66 t/lv) käsitellään esimerkkejä ongelmatapauksista, sekä uusia kliinisen patologian tutkimusmenetelmiä ja -tuloksia. Diagnostisissa tapausmeetingeissä (66 t/ov) käsitellään patologian alan ongelmatapauksia alustusten pohjalta.

Koulutusvirat

Ty, 6 patologian assistentin virkaa (erikoistuvan lääkärin sivuvirat TYKS:ssa)

Ty, 1 patologian yliassistentin virka (erikoistuvan lääkärin sivuvirka TYKS:ssa)

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 60 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Patologian teoreettinen koulutus järjestetään Suomen yliopistojen kaikkien patologian yksiköiden ja International Academy of Pathology (IAP) Suomen osaston sekä Suomen Kliinisen Sytologia Yhdistyksen (SKSY) yhteistyönä. Teoreettiseen jatkokoulutukseen hyväksytään IAP:n Suomen osaston ja SKSY:n kokousten yhteydessä järjestettävät probleematapausseminaarit sekä erikseen hyväksyttävät kongressit ja muut koulutustilaisuudet.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Koulutusohjelman vastuhenkilö nimeää jokaiselle koulutettavalle patologian erikoislääkärin henkilökohtaiseksi ohjaajaksi. Henkilökohtainen ohjaaja opastaa koulutettavaa säännöllisesti 2 kertaa lukukaudessa. Koulutettava ja henkilökohtainen ohjaaja laativat koulutettavalle yksilöllisen koulutusohjelman, jonka koulutusohjelman vastuhenkilö hyväksyy. Yksilöllinen koulutusohjelma sisältää suunnitelman patologian eri työpisteissä tapahtuvan palvelun aikataulusta ja tutkittavien näytemäärien tavoitteista sekä kussakin työpisteessä koulutusta antavasta patologian erikoislääkäristä. Yksilöllisen koulutusohjelman mukaiset suoritukset rekisteröidään koulutettavan patologian erikoislääkärikoulutuksen lokikirjaan. Koulutusohjelman vastuhenkilö tarkastaa koulutussuunnitelman etenemisen 1 kerran lukuvuodessa yhdessä koulutettavan ja tämän henkilökohtaisen ohjaajan kanssa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

PERINNÖLLISYYSLÄÄKETIEDE

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Ylilääkäri Jaakko Ignatius,

puh. (02) 313 1393

jaakko.ignatius@tyks.fi

Lääketieteellinen biokemia ja genetiikka

Biolääketieteen laitos, Turun Yliopisto

Kiinamylynkatu 10

20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Perinnöllisyyslääketieteen koulutus sisältää sekä kliinistä potilastyötä TYKSiin perinnöllisyyspoliklinikalla että omakohtaista perehtymistä lääketieteelliseen genetiikkaan liittyviin laboratoriotutkimuksiin (kromosomianalyysit ja molekyylogeneettiset tutkimukset) Turun yliopiston lääketieteellisen genetiikan osaston laboratoriossa.

Koulutusohjelmasta valmistuneen perinnöllisyyslääkärin tulee:

- Osata ihmisen perimän rakenne ja periytymisen perussäännöt.
- Tietää, millä tavoin perintötekijät ja niiden muutokset vaikuttavat sairauksien syntyyn.
- Hallita DNA- ja kromosomitutkimusten tärkeimmät menetelmät niin, että hän pystyy omaksuma uutta tietoa ja soveltamaan sitä periytyvää tautia sairastavien potilaiden hyväksi ja toimimaan diagnostisia tutkimuksia suorittavan geneettisen laboratorion vastuulääkärinä.
- Tuntee lääketieteen eri osa-alueiden yleisimmät perinnölliset sairaudet ja niiden periytymistavat ja diagnostiikka.

- Tuntea raskaudenaikaisten sikiötutkimusten menetelmät ja sikiödiagnostiikan ja sikiöseulontojen käytäntö Suomessa.
- Kyetä antamaan perinnöllisyysneuvontaa eli selvittämään potilaalle ja hänen sukulaisilleen taudin perusasiat, periytymistavan ja siitä aiheutuvan uusiutumisen todennäköisyyden sekä auttamaan neuvottavaa löytämään itselleen parhaat vaihtoehdot taudin aiheuttamien ongelmien voittamiseksi.
- Hallita lääketieteellisen genetiikan tutkimuksen nykytilanne niin, että hän pystyy tietojensa, kirjallisuuden ja alan tietokantojen avulla auttamaan muita lääkäreitä periytyviin tauteihin liittyvissä kysymyksissä.
- Pystyä toimimaan asiantuntijana mahdollisten väestöön suunnattujen geneettisten seulontojen suunnittelussa ja toteutuksessa.
- Kyetä omassa toimintaympäristössään huolehtimaan muun henkilöstön lääketieteellisen genetiikan alan täydennyskoulutuksesta sekä alueen väestön genetiikan alan tiedonsaannista.
- Tuntea alaa koskeva lainsäädäntö sekä perinnöllisyyslääketieteen keskeiset eettiset kysymykset ja periaatteet ja työssään toteuttaa näitä periaatteita.
- Kyetä vastaamaan perinnöllisyyslääketieteen yksikön hallinnosta.
-

Koulutuksen rakenne:

Koulutusohjelman kokonaispituus 5 v

Terveyskeskuspalvelu (9 kk)

Erikoisalan koulutus (4 v 3 kk)

Varsinainen erikoiskoulutusjakson pituudesta sovitaan koulutettavan kanssa. Perinnöllisyyslääketiede kuuluu niihin erikoisaloihin, joita ei koske ns. 50/50-sääntö ja varsinainen käytännön palvelu suoritetaan kokonaisuudessaan yliopistosairaalassa.

Päämääränä on koota erikoistumisaikana seuraava koulutus:

Kliinistä potilastyöskentelyä (sisältäen sikiödiagnostiikan) 30 kk

Molekyyligeneettistä, kromosomi- ja sytomolekyyligeneettistä diagnostiikkaa 8-12 kk

Vapaavalintaista lääketieteelliseen genetiikkaan liittyvää palvelua 9 kk

Erikoistumiskoulutuksesta 6 kk suositellaan suoritettavaksi lastentautien, lastenneurologian, neurologian, sisätautien tai synnytysten ja naistentautien aloilla.

Periytyviin tauteihin välittömästi liittyvä tutkimustyö voi korvata osan, enintään 6 kk koulutuksesta. Myös kliinisestä koulutuksesta osa, enintään kuitenkin yksi vuosi, voidaan suorittaa ulkomailla koulutuksen vastuuhenkilön hyväksymässä kliinisen genetiikan klinikassa.

Koulutusvirat: 1

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus 100 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Teoreettisesta koulutuksesta tehdään kunkin koulutettavan kohdalla erillinen suunnitelma koulutuksen vastuuhenkilön kanssa. Genetiikan alan tutkimuksen nopea kehitys edellyttää erityistä panostamista perinnöllisyyslääkärin teoreettiseen koulutukseen. Koulutettavan tuleekin osallistua

aktiivisesti sekä koulutusyksikön omiin että ulkopuolisiin koulutustilaisuuksiin ja tieteellisiin kokouksiin sekä kotimaassa että ulkomailla. Teoreettisen koulutuksen tulee käsittää mahdollisimman paljon osallistumista lääketieteellisen genetiikan kouluun (kotimaisista valtakunnallinen ns. EKSOMI-koulutus, ulkomaisista esim. European School of Medical Genetics) ja ainakin kerran koulutusjakson aikana suositellaan koulutettavan osallistumista suureen kansainväliseen kokoukseen (esim. American Society of Human Genetics ja European Society of Human Genetics).

Koulutuksen arviointi

Koulutettavien arvioinnissa pyritään noudattamaan tiedekunnan hyväksymiä periaatteita. Arviointi suoritetaan koulutusjakson aikana vuosittain. Oppimisprosessin seuranta varten on käytössä lokikirja.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

PLASTIIKKAKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

LT Erkki Suominen
erkki.suominen@tyks.fi
Kirurgian klinikka, Tyks
20520 Turku

Puh. (02) 313 0546

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Plastiikkakirurgian koulutusohjelman pituus on 6 vuotta. Siihen sisältyy 9 kuukautta terveyskeskuspalvelua ja 2 vuotta 3 kuukautta runkokoulutusta eri kirurgian aloilla. Eriytyvän koulutuksen pituus on 3 vuotta, josta 6 kk suoritetaan Helsingissä. Eriytyvän koulutuksen 1 virka täytetään 3 vuotta kerrallaan.

Koulutuksen tavoitteet

Runkokoulutus (2 v 3 kk)

Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kaikilla kirurgian erikoistumisaloilla. Sen tavoitteena on antaa jokaisen erikoisalan kirurgille valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa.

Plastiikkakirurgian vaatimukset peruskirurgian jaksolla ovat seuraavat:

- haavan revisio ja suturatio
- kasvovamman tai monikudosvamman ensihoito

- palovammapotilaan ensihoito
- ihonsiirto
- pieni palovammaleikkaus
- ihokasvaimen poisto
- suorasulku
- kieleke ja ihonsiirto

Eriytyvä koulutus (3 v)

Koulutuksen tavoitteena on itsenäiseen työskentelyyn ja yhteistyöhön muiden spesialiteettien kanssa kykenevä plastiikkakirurgi. Koulutuksessa korostetaan hyvän potilaslääkärisuhteen merkitystä.

Plastiikkakirurgian erikoislääkärin tulee kyetä toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän:

- hallitsee alan diagnostiset menetelmät
- kykenee laatimaan plastiikkakirurgisen potilaan hoitosuunnitelman ja informoimaan potilasta
- hallitsee palovammapotilaan hoidon
- hallitsee leikkausindikaatioiden ja leikkauksen kelpoisuuden arvioinnin
- hallitsee leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen hoidon
- kykenee suoriutumaan itsenäisesti plastiikkakirurgiaan kuuluvasta elektiivisestä ja päivystysleikkaustoiminnasta
- hallitsee postoperatiivisen jälkihoidon sekä potilaan kuntoutuksen
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin ja
- kykenee osallistumaan oman alansa kehittämiseen ja suunnitteluun
-

Erikoistuvan tulee omaksua teoreettiset tiedot ja käytännön taidot seuraavilla plastiikkakirurgian alueilla:

- plastiikkakirurgian historia
- haavan paraneminen
- ihonsiirron periaatteet ja tekniikka
- iho- ja lihaskielekkeiden periaatteet, fysiologia (kehon vaskulaariset territoriot) ja käytännön suoritus
- mikrokirurgian periaatteet ja tekniikka: replantaatio, perifeeriset hermojen (plexus brachialis, kasvohermo ja raajahermot) ja lymfasuonten kirurgian, vapaat mikrovaskulaariset kudossiirteet (free flap)
- endoproteesit, implantit ja alloplastiset materiaalit
- kudosten venyttimen (tissue expansion) periaatteet ja tekniikka
- palovammat
- pään ja kaulan anatomia, halkioiden ja muiden kasvojen epämuodostumien ilmentymät ja embryologia
- kraniofakiaalikirurgian ja halkioiden kokonaishoidon periaatteet
- kasvovammat, kasvojen rekonstruktiot ja korjaava kirurgia: silmäluomi- ja muiden kasvojen alueiden rekonstruktiot; rhinoplastia; korvalehden korjaava kirurgia; blefaroplastia ja kasvojen kohotus (face lift), kasvohermoalvauksen korjaava kirurgia

- ihotuumorit: diagnostiikka ja hoito; hyvän- ja pahanlaatuiset kasvaimet, vaskulaariset malformaatiot, vartijaimusolmuketekniikka
- pehmytkudossarkoomien diagnostiikan ja hoidon periaatteet
- tietyt imusolmuke-evakuaatiot (radical neck dissektio, kainalon-, nivustaipeen ja iliacaalueen dissektio)
- pään ja kaulan alueen pahanlaatuisten kasvainten hoitoperiaatteet ja rekonstruktio
- vartalon alueen rekonstruktio ja muovaava kirurgia: painehaavauma; rintakehän ja vatsan alueen syvän defektin rekonstruktio; abdominoplastia ja vartalon muotovirheen korjaaminen (body contouring)
- rintarauhasen kirurgian periaatteet ja tekniikka: rintasyövän kirurgisen hoidon periaatteet, -rintarekonstruktio, mammaplastia ja rintarauhasen esteettinen kirurgia
- geniturinaarisen plastiikkakirurgian periaatteet ja tekniikka
- käden anatomia, tutkiminen ja käsikirurgian yleiset periaatteet ja tekniikka: käden tuumorit ja käsivamman hoito, osteosynteetit, jänne- ja hermo-rekonstruktio, vapaat mikrokirurgiset siirteet yläraajaan
- alaraajan anatomia, tutkiminen ja vamman sekä tuumorikirurgian periaatteet ja tekniikka: krooninen alaraajahaava, akuutti komplisoitunut vamma, osteosynteetit ja eksternifikaatio, jalkaterän pehmytkudosten rekonstruktio, vapaat mikrokirurgiset siirteet alaraajaan; makro-mikro-vaskulaarisen verisuonikirurgian periaatteet
- lymphedeman hoito

Tiettyjen harvinaisten sairauksien hoidon kohdalla, kuten halkiot, kraniofakiaalikirurgia, vaikeiden palovammojen hoito, sarkoomakirurgia ja vaativat mikrokirurgiset rekonstruktio, erikoistuva ei saavuta valmiutta hoitaa näitä sairauksia itsenäisesti, vaan ainoastaan perehtyneisyyden hoitoperiaatteisiin. Esteettisen kirurgian koulutus yliopistosairaalassa ei ole tarpeeksi monipuolinen. Erikoistuvalla järjestetään mahdollisuus hankkia valmiudet itsenäiseen työskentelyyn alalla esteettisen kirurgian kursseilla ja yksityisiltä plastiikkakirurgeilta.

Koulutuksen sisältö

Koulutusmuodot ovat teoreettinen ja käytännön koulutus. Koulutusohjelman hyväksymisen edellytyksenä on kirurgian runkokoulutusvaiheen (3 vuotta) ja siihen kuuluvan kuulustelun hyväksytyt suorittaminen.

Koulutuksen rakenne

Terveyskeskuspalvelu 9 kk.

Runkokoulutus 2 v 3 kk suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen.

Eriytyvä koulutus 3 vuotta:

Erikoislääkärin koulutusjakson pituus on 3 vuotta. Koulutuksesta suoritetaan 6 kk jakso Helsingin yliopistollisessa sairaalassa. 3–6 kuukautta plastiikkakirurgian koulutuksesta voi suorittaa käsi-, verisuoni-, tai lastenkirurgian alalla, suu- ja leukakirurgiassa tai korvatautien klinikassa.

Toimipaikkakoulutus

Teoreettinen toimipaikkakoulutus sisältää:

- plastiikka-, rintarauhas- ja käsikirurgian yhteinen viikkokokoukset
- kirurgian klinikan viikkokokous
- evaleille tarkoitettu viikkokokous

Säännöllinen kliininen toimipaikkakoulutus sisältää:

- ohjaajien kliiniset opetuskierrrot osastoilla
- joka viikko järjestettävä pehmyt- ja luutumorikokous
- joka viikko järjestettävä rintasyöpäkokous
- henkilökohtaisesti ohjattu potilastyöskentely ja toimenpiteiden suoritus
- ohjattu leikkaustoiminta sekä avustaminen toimenpiteissä ja leikkauksissa
- osasto- ja polikliinisten potilaiden konsultaatiotilaisuudet.
-

Koulutusvirat

Kirurgian klinikalla on 1 plastiikkakirurgiaan erikoistuvan lääkärin virka.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus (120 tuntia ja runkokoulutus 60 tuntia)

Teoreettinen koulutus on vähintään 180 t (60t/v) ja tapahtuu sekä Suomessa että ulkomailla. Erikoistuva osallistuu ja valmistaa kirjallisen yhteenvedon (vähintään neljä) kouluttajan määräämästä aiheesta plastiikkakirurgian viikottaisessa aamukokouksessa (30 t/v). Myös muiden erikoisalojen klinikkakokouksia voidaan hyväksyä plastiikkakirurgian koulutukseen. Erikoistuvan tulee olla osallistunut vähintään neljään Pohjoismaiseen plastiikkakirurgian jatkokoulutukseen (30 t/jokainen), joiden aiheet ovat seuraavat:

- transplantation och sårhäkning
- onkologi
- traumatologi
- kongenitala missbildningar
- estetisk kirurgi

Pohjoismaisen kurssin voi korvata muulla kansainvälisellä kurssilla.

- Erikoistuvan tulee osallistua vähintään yhteen kansainväliseen kongressiin plastiikkakirurgian, halkio- tai kraniofakiaalikirurgian, palovammahoidon tai esteettisen kirurgian, mikrokirurgian alalta. Erikoistuvalla tulisi järjestää rahoitus kotimaisia tai ulkomaisia koulutuskursseja varten.
-

Hallinnon koulutusta vähintään 20 t. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Tieteellinen tutkimustyö

Plastiikkakirurgiksi erikoistuva osallistuu tai on osallistunut yliopistossa tohtorinkoulutusohjelman opetukseen. Erikoistuvan tulisi olla koulutusjakson aikana mukana vähintään yhdessä kliinisessä tai kokeellisessa tutkimustyössä, millä tahansa lääketieteen alalla. Koulutukseen tulee sisältyä 20 tuntia kaikille erikoisaloille kuuluvaa johtamis- ja hallinnollista koulutusta.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Erikoistuvalla on plastiikkakirurgian lokikirja (sama kuin Helsingin yliopistossa), joka noudattaa eurooppalaisia vaatimuksia (EBOPRAS). Oppimisprosessia seurataan lokikirjan, arviointien ja keskustelujen kautta. Tärkeän osan koulutuksessa muodostavat kouluttajan ja erikoistuvan väliset leikkausten suunnittelutapahtumat sekä yhteiset leikkaukset. Lokikirja jakautuu eurooppalaisen käytännön mukaan toimenpiteisiin, jotka a) erikoistuva on leikannut itsenäisesti, b) on ollut avustajana tai leikannut kouluttajan ohjauksessa tai on c) nähnyt tai tuntee teoreettisesti. Erikoistuva laatii oppimistaan leikkauksista piirroksia ja selvityksiä ("leikkausten nuotit"), jotka esittelee kouluttajalle.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

PSYKIATRIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Jarmo Hietala

Puh. (02) 313 1740

jahi@utu.fi

Psykiatrian klinikka

Tyks, 20520 Turku

Yksityiskohtaisemmat koulutusohjeet ovat saatavissa psykiatrian oppiaineesta,

opetushoitaja Ritva Eklund

Puh. (02) 266 2529

ritva eklund@utu.fi

Koulutuksen tavoitteet

Runkokoulutuksen tavoitteena on antaa koulutettavalle perustiedot ihmisen psyykkisestä kasvusta ja kehityksestä, eri ikäkausien psykiatrisista häiriöistä, psykiatristen potilaiden tutkimisesta ja häiriöiden diagnosoinnista, hoitoindikaatioista, psykiatrisista hoitomenetelmistä ja niiden toteuttamisesta, erityisesti akuutti- ja kriisipotilaiden hoidosta, psykiatria sivuavasta lainsäädännöstä (erityisesti tahdosta riippumattoman hoidon toteuttamisesta), psykiatrisesta päivystyksestä ja toimimisesta psykiatrisissa työryhmissä. Eriytyvän koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet toimia itsenäisenä erikoislääkärinä omalla erikoisalallaan ja toimia oman erikoisalansa kliinisen yksikön vastuulääkärinä. Erikoislääkärin tutkinnon suorittuaan lääkäri kykenee tekemään itsenäisiä päätöksiä ja toimenpiteitä, pitämään yllä kliinisiä taitojaan,

suorittamaan potilailleen somaattisen ja psykiatrisen tutkimuksen, keräämään sairauden määrittelyä ja hoitoa varten tarvittavia tietoja eri lähteistä, diagnosoimaan psykiatriset häiriöt, laatimaan hoitosuunnitelman, hoitamaan ja konsultoimaan oman erikoisalansa psykiatrisia häiriöitä ja seuraamaan oman erikoisalansa tieteellistä ja hoitomenetelmien kehitystä.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveystieteiden keskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveystieteiden keskuspalvelu 9 kk

Runkokoulutus 1 vuosi 3 kuukautta

Vähintään 6 kk palvelua akuutti vastaanotto-osastolla.

Vähintään 6 kk palvelua psykiatrisessa avohoidossa.

6 kk palvelua neurologian tai sisätautiyksikössä tai muussa kouluttajan hyväksymässä yksikössä

Palveluun tulee sisältyä päivystystä vähintään 12 kk aikana. Muu palvelu (3 kk) on valinnaista psykiatrian alan palvelua (esim. lastenpsykiatria, nuorisopsykiatria, vanhuspsykiatria, päihdepsykiatria, oikeuspsykiatria, yleissairaalapsykiatria). Runkokoulutus suoritetaan pääsääntöisesti yliopistosairaalan ulkopuolella, tiedekunnan hyväksymissä koulutusyksiköissä, joissa koulutettavalla on psykiatrian alan erikoislääkäri klinisenä lähikouluttajana. Runkokoulutukseen liittyy kirjallinen kuulustelu psykiatrian peruskäsitteistä ja runkokoulutuksen aikana omaksutuista tiedoista ja taidoista. Kuulusteluja järjestetään vuosittain.

Eriytyvä koulutus 4 vuotta

3,5 vuotta palvelua psykiatrian alan yksiköissä ja 6 kk täydentävää koulutusta. Koulutuksesta vähintään 2 vuotta tulee suorittaa yliopistosairaalassa. Muu osa koulutuksesta voidaan suorittaa tiedekunnan hyväksymässä, korkeatasoisessa koulutusyksikössä. Koulutuksesta vähintään puolet, 9 kuukauden terveystieteiden keskuspalvelu mukaan lukien, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella. Palvelun tulee sisältää päivystystä vähintään 2 vuotta. Koulutuksesta voidaan pääsääntöisesti korvata 6 kk alan klinisenä tutkijana tai työskentelyllä psykiatrian alan kehittämissuorituksissa. Koulutukseen sisältyvä täydentävä koulutus voidaan suorittaa palveluna neurologian tai sisätautien yksikössä tai psykiatrisiin läheisesti liittyvillä laboratorioaloilla (esim. kliininen neurofysiologia, neuroradiologia) tai muulla kliinistä psykiatriaa läheisesti liittyvällä alalla kouluttajan harkinnan mukaan.

Toimipaikkakoulutus

Runkokoulutuksessa teoreettista toimipaikkakoulutusta annetaan 3 tuntia viikossa, yhteensä 150 tuntia. Runkokoulutuksen teoreettinen toimipaikkakoulutus käsittää

- a) teoreettiset seminaarit (ihmisen elämänkaaren biopsykososiaalisen kehityksen, psyykkiset häiriöt lapsuus-, nuoruus- ja aikuisiässä, oikeuspsykiatrian perusteet, psykiatristen tilojen arvioinnin ja psykiatristen hoitojen keskeiset sisällöt). Tämä osa voidaan korvata vuosittain järjestettävällä tentillä vastaavasta kirjallisuudesta.
- b) viikottaiset tieteelliset tai tapausmeetingit (1-2 omaa tapausa)
- c) tapausseminaarit, joissa esitellään vähintään 2 omaa tapausa.

Lisäksi runkokoulutuksen toimipaikkakoulutukseen kuuluu esimiehen antamaa kliinisen työn ohjausta 2 tuntia viikossa ja viikoittaiset potilaskierrot (2 tuntia viikossa) sekä psykoterapioiden perusteiden, psykoterapiatarpeen ja – edellytysten koulutusta (yhteensä 20 tuntia). Runkokoulutuksen aikana koulutettavalla tulee olla työnohjaus (yhteensä 20 tuntia). Eriytyvän koulutuksen teoreettista toimipaikkakoulutusta annetaan 4 tuntia viikossa, yhteensä 420 tuntia. Eriytyvän koulutuksen toimipaikkakoulutus käsittää

- a) viikoittaisen tieteellisen ja tapausseminaarin (tiistai-aihe), jossa käsitellään psykiatrian alueen ajankohtaisia tieteellisiä kysymyksiä tai potilastapauksia,
- b) kouluttajan vetämät systemaattisen ja käytännön psykiatrian seminaarit, joissa käydään läpi psykiatrian keskeiset teoriat, psykiatriset häiriöt, psykiatrian alueen tutkimus- ja hoitomenetelmät, psykiatrisen hoitojärjestelmä ja tieteellinen tutkimus sekä harjoitellaan käytännössä psykiatrisen potilaan kliinistä ja standardoitua tutkimista (videohaastattelut).

Lisäksi toimipaikkakoulutukseen kuuluu esimiehen antamaa kliinisen työn ohjausta 2 tuntia viikossa sekä viikoittaiset potilaskierrot (yhteensä 560 tuntia). Eriytyvän koulutuksen aikana tulee koulutettavalla olla työnohjaus (yhteensä 100 tuntia).

Psykoterapiakoulutusta annetaan 2 tuntia viikossa, yhteensä 240 tuntia. Psykoterapiakoulutusta on myös mahdollista jatkaa oppiaineen järjestämänä täydennyskoulutuksena 60 opintopisteeseen asti, joka johtaa psykoterapeuttin ammattinimikepätevyyteen.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Psykiatrian erikoisalan koulutusta vähintään 80 tuntia sekä moniammatillista hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 10 opintopistettä 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan rekisteröityneet.

Psykiatrian erikoislääkärin palveluvaatimukset

Runko- ja eriytyvän palvelun tulee yhdessä sisältää seuraavat vähimmäispalvelut:

- 12 kuukautta palvelua psykiatrian alan akuutilla vastaanotto-osastolla
- 12 kuukautta palvelua psykiatrisessa avohoidossa
- 12 kuukautta palvelua yleissairaalapsykiatrisessa tai vastaavassa konsultaatio-liaison palvelua antavassa yksikössä
- 6 kuukautta palvelua joko lastenpsykiatrisessa tai nuorisopsykiatrisessa yksikössä
- 36 kuukautta palvelua, johon sisältyy päivystysvelvollisuus

Runko- ja eriytyvä palvelu voi lisäksi sisältää palvelua jollakin seuraavista alueista:

- 6 kuukautta pitkäaikais- (kuntoutus) psykiatrisessa yksikössä
- 6 kuukautta palvelua vanhus- tai oikeuspsykiatrisessa yksikössä
- 6 kuukautta palvelua neurologian tai sisätautiyksikössä tai muussa kouluttajan hyväksymässä yksikössä

•

Koulutusvirat

Yliopistosairaalakoulutus

TYKS:n Psykiatrian klinikan (erityispalveluyksikkö) erikoistuvan lääkärin virat

Turun psykiatrian erikoistuvan lääkärin virat (yliopistollinen ja muu koulutus)

Satakunnan sairaanhoitopiirin psykiatrian alojen lääkärin virat

(yliopistollinen ja muu koulutus)

Muut virat

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Turunmaan sairaalan psykiatrisen yksikön psykiatrian alojen lääkärin virat

Psykiatrisen Vankisairaalan psykiatrian alan lääkärin virat

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Erikoisalakohtaisen ohjaavan kouluttajan johdolla jokaiselle koulutettavalle laaditaan henkilökohtainen koulutusohjelma. Jokaiselle koulutettavalle nimetään palvelupaikan toimesta palvelusyksikkökohtainen henkilökohtainen ohjaaja (lähikouluttaja), jonka vastuulla on korkeintaan kaksi koulutettavaa. Vuosittain mutta aina kun koulutettava siirtyy toiseen toimipaikkaan (toisen lähikouluttajan vastuulle), lähikouluttaja käy kahdenkeskisessä keskustelussa koulutettavan kanssa läpi koulutettavan edistymisen ja ~~raportti tästä keskustelusta lähetetään koulutusyksikön koulutusvastaavalle.~~ Myös erikoistuva itse arvioi toimintaansa kirjallisesti. Tiedekunta seuraa kyselyillä erikoistuvien erikoistumiskoulutusta. Koulutettavalla on lokikirja, jolla hän yhdessä kouluttajien kanssa seuraa koulutuksen edistymistä. Lokikirjaan merkitään runkokoulutuksen ja eriytyvän koulutuksen palvelut, toimipaikkakoulutuksen eri osa-alueet, kurssimuotoinen teoreettinen koulutus, koulutukseen sisältyvät toimenpiteet ja erikoisalakohtainen kuulustelu. Kaikilla tiedekunnilla on yhteinen erikoisalakohtainen lokikirja. Jokaisella erikoistuvalla on mahdollisuus hankkia erikoistumiskoulutusajakseen tutor (yleensä kokenut psykiatrian erikoislääkäri).

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

RADIOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma (1.1.2013 jälkeen koulutusohjelmaan ilmoittautuneet)
5 vuoden koulutusohjelma (31.12.2012 mennessä ilmoittautuneet)

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Hannu Aronen
 Radiologian hallinto, Tyks
 20520 Turku

Puh. (02) 313 3953

Koulutuksen tavoitteet:

Koulutuksen tavoitteena on antaa valmiudet suoriutua tulevan työn lääketieteellisestä, teknisestä, hallinnollisesta, kommunikatiivisesta, laillisesta ja koulutuksellisesta osuudesta. Koulutuksen läpäistyään radiologin tulee kyetä toimimaan itsenäisesti klinisenä radiologina ja kyetä ylläpitämään alansa tietotaitoa ajantasaisesti.

Yliopistokoulutuksen sisältö kattaa laajalti radiologian perus- ja erityistason tietomäärän.

Oppimisvaatimukset on jaettu kolmeen tasoon:

- kykenee itsenäisesti tekemään ja tulkitsemaan

- tuntee hyvin ja hallitsee
- osaa teoriassa, joskaan ei käytännössä

Koulutuksen rakenne

Terveyskeskuspalvelua vähintään 9kk. Tavoitteena on ymmärtää perusterveydenhuollon merkitys ja mahdollisuudet oman erikoisalalan potilaiden tunnistamisessa, hoitoon ohjauksessa ja jatkohoidossa. Terveyskeskusjaksoa suorittavalla tulee olla opinto-oikeus joko erikoislääkäritutkintoon tai yleislääketieteen erityiskoulutukseen, jotta opintosuoritus tulee hyväksytyksi. Koulutus tulee suorittaa yliopiston hyväksymässä terveyskeskuksessa, joka täyttää koulutuspaikalle asetetut laatuksiteerit.

Sairaalapalvelua vähintään 3kk jollakin seuraavista aloista: sisätaudit, kirurgiat, lastentaudit, neuroalat, naistentaudit ja synnytykset, syöpätaudit, keuhkotaudit ja allergologia, patologia.

**Eriytyvä koulutus 5 vuotta
(5 vuoden koulutusohjelmassa 4 vuotta)**

Keskussairaalapalvelu (24 kk).

Radiologian erikoisalakoulutus suoritetaan alue- tai keskussairaalatasoisten koulutussairaaloiden röntgenosastoilla, joiden koulutusoikeudet yliopisto on hyväksynyt. Koulutukseen ottamisesta päättää oppialan vastuuhenkilö yhdessä ko. kouluttajan kanssa. Käytännön koulutuksesta vastaa koulutuspaikan ylilääkäri, joka toimii kouluttajana, tai erikseen nimetty koulutusvastaava. Koulutuspaikan koulutusbudjetissa otetaan huomioon erikoistuvat lääkärit.

Koulutusoikeuden eli hyväksyttävän palvelun pituus (6-24kk) riippuu paikallisen vastaavan kouluttajan pätevydestä, röntgenosaston erikoislääkärien määrästä, kouluttajien ja koulutettavien suhteesta, vuotuisesta tutkimusten kokonaismäärästä, tutkimukseen käytettävissä olevien laitteistojen monipuolisuudesta, toimipaikka-koulutuksesta, käytettävissä olevasta kirjallisuudesta ja etäopetus-mahdollisuuksista.

Alue- ja keskussairaalapalvelun aikana erikoistuva oppii perusradiologian: natiivitutkimukset ja mammografian, läpivalaisututkimusten suorituksen, ultraäänitutkimukset biopsioineen sekä tietokonetomografian ja magneettikuvauksen perusasiat

TYKS:n vastuualueella hyväksytään radiologian sairaalapalvelua seuraavasti:
SatKS 12 kk (tietyin ehdoin 18kk), TKS 18kk, aluesairaalat tietyin ehdoin 6kk.

Radiologisen fysiikan ja kuvantamismenetelmien koulutus

Radiologiseen palveluun sisältyy perehtyminen radiologisten tutkimusmenetelmien fysiikkaan. Itä-Suomen yliopisto ja Suomen radiologiyhdistys järjestävät vuosittain radiologiaan erikoistuville lääkäreille Radiologisen fysiikan ja säteilysuojelun kurssin. Kurssin laajuus on 0,7 opintoviikkoa ja se edellytetään suoritettavaksi ennen siirtymistä yliopistopalveluun. Kurssi antaa perustiedot radiologiseen kuvantamiseen liittyvästä fysiikasta, tekniikasta ja säteilysuojelusta ja siihen liittyä kuulustelu. Kurssin fysiikan osuuden

suoritus edellytetään radiologian erikoislääkärin pätevyyteen ja säteilysuojeluosuus antaa säteilytyön vastaavan johtajan pätevyyden.

Yliopistosairaalapalvelu (36kk) (5 vuoden koulutusohjelmassa 24kk)

Yliopistokoulutuksen sisältö kattaa laajalti radiologian perus- ja erityistason tietomäärän, joka opitaan toimimalla valtakunnalliseen lokikirjaan perustuvan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti organisoidun kierrossa.

TYKS:n kantasairaalassa tai TYKS-piiriin ulkopuolisessa yliopistosairaalassa hyväksytään koulutukseen pääsääntöisesti 3 vuotta. Ulkomaisen koulutuksen hyväksymisestä päättää vastuuhenkilö. Tutkimustyötä voidaan hyväksyä koulutukseksi 6 kk. Sillä ei voi korvata terveyskeskus- eikä täydentävää sairaalapalvelua.

Ennen tuloa yliopistosairaalaan tulee erikoistuvan suorittaa hyväksytysti kotimaisen radiologian oppikirjaan perustuva sisäänpääsykuulustelu.

Koulutusvirat:

TYKS, 12 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet ja -seminaarit sekä kliinis-radiologiset meetingit, joita on 2 - 5 tuntia viikossa. Kukin erikoistuva valmistaa ja pitää koulutuksen aikana 5 seminaariesitelmää. Erikoistuva osallistuu kliinisten meetingien pitämiseen.

Lähijohtajakoulutus

Moniammatillista johtamiskoulutusta 10 opintopistettä (op). Se koostuu seuraavista osista: teoreettiset kurssit (3-6 op), portfolio työskentely (2-5 op) ja projektityö (2-5 op).

(Johtamiskoulutus ei koske niitä erikoistuvia, joilla on ennen 1.8.2009 myönnetty opinto-oikeus erikoistumiskoulutukseen ja jotka vaihtavat erikoisalaa 1.8.2009 jälkeen. Heillä vaatimuksena on hallinnollinen koulutus (20 h), joihin liittyvät vaatimukset voit tarkistaa ed. oppaasta, kohdasta teoreettinen koulutus.)

Koulutuksen toteutus, arviointi ja seuranta

Erikoistuja kiertää koulutusohjelman mukaisesti eri työpisteissä ja klinikoissa saadakseen monipuolisen, kaikki radiologian osa-alueet kattavan koulutuksen. Koulutus työpisteissä annetaan ”mestari-kisälli” -periaatteella, erikoislääkärin valvonnassa. Koulutuksen rakenteen seurannassa käytetään lokikirjaa.

Jokaiselle koulutettavalle tehdään henkilökohtainen koulutussuunnitelma. Yliopiston ulkopuolisen jakson osalta sen tekevät vastuuhenkilö yhdessä paikallisen kouluttajan ja koulutettavan kanssa. Kehityskeskusteluja kouluttaja ja koulutettava käyvät kuukausittain. Yliopistovaiheen koulutussuunnitelman tekevät vastuuhenkilö, erikoistuvien lääkäreiden vanhin ja koulutettava yhdessä. Kehityskeskusteluja käydään toimipaikkakohtaisesti paikallisen kouluttajan ja koulutettavan välisissä palavereissa kunkin jakson puolivälissä ja lopussa, ja vuosittain lisäksi vastuuhenkilön kanssa. Erikoistujan koulutusta seurataan ja evaluoidaan kierron aikana henkilökohtaisesti, lokikirjan avulla, pidettyjen

seminariesitelmien valossa ja kussakin kiertopisteessä suoritettujen kuulustelujen perusteella.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä, minä vuonna erikoistuja on opinto-oikeutensa saanut.

Kuulustelu on kaksivaiheinen, kirjallinen kuulustelu ja kuvakuulustelu. Kirjallisessa kuulustelussa on noin 6 alaan liittyvää kysymystä, jotka käsittelevät kuvantamisdiagnostiikan periaatteita, tutkimusstrategioita ja menetelmiä ja niiden perustella tautien erotusdiagnostiikkaa. Kuvakuulustelussa esitetään potilaille tehtyjä tutkimuksia (röntgen-, ultraääni-, isotooppi-, TT, MK). Vastauksissa tulee olla oleelliset löydökset, erotusdiagnostiikka ja suositus lisätutkimuksista. Kirjallinen kuulustelu on suoritettava ja tulee olla hyväksytty ennen kuva-kuulusteluun osallistumista.

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

Lokikirja on nähtävissä osoitteessa:

http://www.med.utu.fi/radiology/Radiologian_lokikirja_tyks_versio1.1.htm

REUMATOLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Timo Möttönen

Puh. (02) 313 4376

timo.mottonen@tyks.fi

Medisiininen toimialue, Reumatologian vastuualue,

Tyks, Paimion sairaala, 21540 Preitilä

Koulutuksen tavoitteet

Reumatologian koulutusohjelma on yleiseurooppalainen, Euroopan erikoislääkäriliiton (U.E.M.S.) reumatologisen jaoksen hyväksymä.

Koulutusohjelman suoritettuaan reumatologian erikoislääkärin tulee:

- tuntea erikoisalaansa kuuluvien sairauksien etiologia, patogeneesi ja epidemiologia
- hallita reumatologian alaan kuuluvat diagnostiset ja hoidolliset menetelmät sekä kuntoutus
- hallita alan keskeinen teoreettinen tietous ja pystyä seuraamaan sen kehitystä

- hallita tuki- ja liikuntaelimestön anatomia ja sairauksien siinä aiheuttamat muutokset
- tuntee toiminnanvajausten ehkäisyn ja parantamisen laaja-alaiset mahdollisuudet
- tuntee muiden erikoisalojen (fysiatria, ortopedia) mahdollisuudet hoitaa reumasairauksia
- pystyä toimimaan reumatologian erikoislääkärinä yksityisvastaanotolla ja työyhteisön konsultoivana erikoislääkärinä
- pystyä toimimaan alan hoitohenkilökunnan kouluttajana ja asiantuntijana
- pystyä toimimaan kuntoutuksesta vastaavana lääkärimä
-

Valinta

Koulutusohjelmaan valitaan laillistettu lääkäri, jonka runkokoulutus on riittävässä määrin suoritettu. Valintamenettely on julkinen ja pyrkiminen on avoin kaikille lääketieteellisen peruskoulutuksen suorittaneille.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveystieteiden palvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveystieteiden palvelu 9 kk

Runkokoulutus 2 v 3 kk

Eriytyvä koulutus 3 v

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisalain koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus

Koulutuksessa olevalle laaditaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma. Tästä kolmen vuoden koulutuksesta vähintään kaksi vuotta tulee suorittaa varsinaisissa koulutuspaikoissa eli yliopistosairaaloissa (TYKS:n Reumatologian vastuualueella reumatologisessa työssä) tai Keski-Suomen keskussairaalassa . Osa (korkeintaan 12 kk) eriytyvästä koulutuksesta voidaan kouluttajan harkinnan mukaan suorittaa myös ulkomaisessa koulutusyksikössä. Sopimuksen mukaan voidaan hyväksyä korkeintaan 1-2 v palvelua kokeneen reumatologin ohjauksessa isossa sairaalassa, jossa on monipuolinen reumatologinen toiminta. Eriytyvään koulutukseen voi sisältyä päätoimista reumatologian alan tutkimustyötä puolen vuoden ajan, jos se sisällöltään on selvästi syventänyt erikoistuvan reumatologian alaan kuuluvaa osaamista. Lisäksi koulutuksesta voidaan korkeintaan 6 kk korvata fysiatrian, kliinisen mikrobiologian, ortopedian ja traumatologian, radiologian, kuntoutuksen ja neurologian alan koulutuksella.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tavoitteena on antaa itsenäiseen ja kriittiseen toimintaan valmistavat teoreettiset ja käytännölliset taidot reumatologian alalla. Toimipaikkakoulutusta järjestetään lukukausien aikana seuraavasti:

- Kirjallisuusreferaatit/tieteelliset meetingit (½ - 1 t/vko)
- TYKS:n sisätautien keskiviikkoamumeeingit (1½t/vko)
- Potilasmeetingit (2 t/vko)
- Röntgendemonstraatiot (2 x ½t/vko)
- Henkilökohtainen opetus käytännön työssä

Koulutusvirat

TYKS:ssa on varattu 2 virkapohjaa reumatologiaan erikoistuville. Yliopistosairaalat ja Keski-Suomen Keskussairaala toimivat varsinaisina reumatologian alan koulutuspaikkoina. Myös eräiden keskussairaaloiden reumatologian koulutus voidaan hyväksyä eriytyväksi koulutukseksi.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus on vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Reumatologian alan kansainvälinen koulutus (esim. kongressi) voidaan hyväksyä kurssimuotoiseksi koulutukseksi enintään 5 tuntia koulutuspäivää kohden ja yhteensä korkeintaan 20 tuntia.

Oppimisprosessin arviointi ja koulutuksen seuranta

Koulutuksen seurantaan ja arviointiin käytetään opintosuoritusten erittelyä, joka on laadittu U.E.M.S.:n suositusten pohjalta (lokikirja), mikä määrittelee koulutuksen tavoitteet ja hankittavat käytännön taidot. Jokaisella erikoistuvalla on oma tutorinsa, jonka kanssa erikoistuva käy formaalisen koulutuskeskustelun 1-2 kertaa vuodessa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

SILMÄTAUDIT

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Eija Vesti

Puh. (02) 313 1590

eija.vesti@tyks.fi

Silmätautien klinikka, Tyks

20520 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Silmätautien erikoislääkärin tulee kyetä itsenäisesti toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee silmätautien etiologian, patogeneesin, diagnostiikan, erotusdiagnoosiikan ja hoidon sekä ehkäisyn ja kuntoutuksen
- kykenee suorittamaan silmätautien alan tutkimukset ja muut diagnostiset toimenpiteet ja kykenee arvioimaan niissä saadut tulokset
- pystyy määrittämään silmälasit ja piilolasit niitä tarvitseville
- kykenee suorittamaan alansa liittyvät operatiiviset ja muut terapeuttiset toimenpiteet
- kykenee hoitamaan alansa äkilliset tilanteet
- omaa valmiudet toimia sekä sairaala- että avoterveydenhuollossa yhteistyössä muun terveydenhuoltohenkilöstön kanssa sekä tarvittaessa pystyy konsultoimaan muita erikoisaloja
- on perehtynyt alansa keskeiseen lainsäädäntöön ja omaa valmiudet alansa koskevan terveydenhuoltojärjestelmän kehittämiseen, suunnitteluun ja hallintoon sekä yhteistyöhön myös sosiaalihuollon, työsuojelu- ja koulutusviranomaisten kanssa
- kykenee toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana ja jakamaan yleistä terveystietoutta

Koulutuksen sisältö

Silmätauteihin erikoistuvalla opetetaan seuraavat silmätautien tutkimusmenetelmät:

skiaskopia, ristisynterinin käyttö, fokimetria, applanaatiotonometria, gonioskopia, kolmipeilitutkimus, indirekti oftalmoskopia, kovakalvon indentaatio ja silmänpohjakartan piirtäminen, pakymetria, manuaalinen keratometria, automaattikeratometria, ultraäänimittaukset, karsastusstatus, kaksoiskuvien tutkiminen, synoptoforitutkimus, Hessin kartta, stereotestit, Amslerin kartta, Goldmannin näkökenttätutkimus, tietokoneperimetria, diagnostinen ultraäänitutkimus (A- ja B-laitteet), värinäkö tutkimukset, pimeäadaptaatio, elektoretinografia, elektro-okulografia, VEP, valokuvaustutkimukset, fluoreseiiniangiografia, indosyaaniivihreäangiografia, verkkokalvon OCT –tutkimus, keratoskopia, sarveiskalvotopografia, neuro-oftalmologinen status, sarveiskalvon endoteelitutkimus.

Erikoistuvalla opetetaan seuraavat kliiniset tutkimus- ja hoitomenetelmät: silmälasien määrääminen, piilolasien määrääminen, piilolasisovitus, heikkonäköisten apuvälineiden määrääminen, tekomykiövahvuuden määrittäminen, silmätapaturman ensiapu, sarveiskalvorikan poisto, periokulaaripuudutus, lääkeaineen anto sidekalvon alle, periokulaarisesti ja silmän taakse, etukammionpunctio sekä näytteen otto ja lääkkeen laitto etukammioon, näytteen otto lasiaistilasta ja lääkkeen laitto lasiaiseen, kyyneltiehuuhtelu, Fresnellin prismat ja prismalasiääritys sekä prismakokeilu preoperatiivisesti.

Koulutettavalle opetetaan seuraavat leikkaustoimenpiteet: laserkirurgisina toimenpiteinä lasertrabekuloplastia, YAG-laseriridotomia, YAG-kapsulotomia, silmänpohjan laserkoagulaatio ja muut paikalliset laserhoidot. Okuloplastisina leikkaustoimenpiteinä entropium-, ektropium-, dermatokalaasi, ptoosi-, luomituumorin resektio- ja muut luomien plastiikkakirurgiset leikkaukset. Kyyneltieleikkauksina sondeeraus, kyyneltieputkitus, kyynelpussin poisto ja dakryokystorhinostomia. Karsastusleikkauksina suoriin ja vinoihin lihaksiin kohdistuvat leikkaukset: resektio, retropositio, antepositio. Kaihileikkauksina, fakoleikkaus, pehmeän kaihen poisto, kaihileikkaus ja trabekulektomia sekä kaihileikkaus ja sarveiskalvosiirto-triple-leikkaukset. Paineleikkauksina syvä sklerektomia, trabekulektomia, implanttileikkaus (esim. Molteno), sykklokryoagulaatio ja sykklofotokoagulaatio. Sarveiskalvoleikkauksina pterygiumleikkaus, sarveiskalvohaavan ompelu ja sarveiskalvosiirto. Vitreoretinaalisina leikkauksina retinan kryokoagulaatio, retinan laserhoito, plombioperaatio, cerclageleikkaus, vitrektomia, silikoniöljyn laitto ja poisto. Vammakirurgiana opetetaan silmän lävistävän haavan ompelu, vierasesineen poisto silmän sisältä, kyyneltievamman korjaus. Silmän enukleaatio ja eviskeraatio.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 5 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Täydentävä koulutus

3 kk palvelua kokopäivätoimisessa lääkärin virassa, toimessa tai tehtävässä tai erikseen hyväksytyssä tutkijan virassa kotimaisessa tai ulkomaisessa koulutuspaikassa.

Eriytyvä koulutus

Eriytyvästä koulutuksesta 4 vuotta tulee suorittaa silmätautien alalla: tästä 2 - 2,5 vuotta yliopistollisessa keskussairaалassa ja 1,5 - 2 vuotta muussa keskussairaалassa (koulutussopimus). Päätoimisena tutkijana toimimisesta silmätautien erikoisalaan liittyvässä ja vastuuhenkilön puoltamassa tutkijan tehtävässä voidaan hyväksyä 6 kuukautta, samoin siviilipalveluun liittyvää työskentelyä päätoimisissa lääkärin tehtävissä silmätautien yksikössä tai palvelua ulkomaisessa, tiedekunnan hyväksymässä koulutuspaikassa. Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymän poikkeusluvan mukaisesti voidaan niiltä erikoistuvilta, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden silmätautien erikoisalalle 1.11.2009-31.12.2013 välisenä aikana, hyväksyä eriytyvä 4 vuoden mittainen koulutus tarvittaessa kokonaisuudessaankin suoritettavaksi yliopistosairaалassa. Koulutussopimukset silmätautien alalla ovat voimassa seuraavien keskussairaалoiden kanssa: Keski-Pohjanmaan keskussairaala, Keski-Suomen keskussairaala, Mikkelin keskussairaala, Pohjois-Karjalan keskussairaala, Päijät-Hämeen keskussairaala, Satakunnan keskussairaala, Seinäjoen

keskussairaala ja Vaasan keskussairaala. Lisäksi toimimisesta Turun kaupungin sosiaali- ja terveystoimen silmätautien poliklinikalla voidaan 6 kk hyväksyä keskussairaalapalveluksi.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen avulla erikoistujalle annetaan riittävät perustiedot ja -taidot silmätautien eri osa-alueilta, jotta hän saavuttaisi kyvyn itsenäiseen työskentelyyn silmälääkärinä. Erikoistumiskoulutukseen kuuluva palvelu jakaantuu palveluun silmätautien poliklinikalla, näköpoliklinikalla, silmätautien vuodeosastolla ja leikkausosastolla. Palveluun liittyvä erikoislääkärin antama henkilökohtainen työnohjaus on keskeinen osa toimipaikkakoulutusta. Erikoislääkärin opettamana tapahtuu hoito- ja leikkaustoimenpiteiden opetus siten, että koulutettava hallitsee kaikki ne yksinkertaiset hoitotoimenpiteet ja leikkaustoimenpiteet, jotka jatkokoulutetun lääkärin tulee hallita, sekä perehdytetään monimutkaisempiin silmäleikkaustekniikoihin siten, että erikoistuja toimii assistenttina kyseisissä leikkauksissa opettajan suoritettaessa kyseisen monimutkaisemman silmäleikkauksen.

Säännöllisiä koulutustilaisuuksia järjestetään 38 viikkona vuodessa kolme tuntia viikossa. Toimipaikkakoulutukseen sisältyvät luennot, tutkimusmenetelmädemostraatiot, potilasdemostraatiot ja -seminaarit, kirjallisuusseminaarit sekä silmäkirurgian, laserhoidon ja fluoreseiiniangiografian demostraatiot. Näissä käydään lävitse silmätautiopin keskeiset alueet ja käsitellään ajankohtaisia kysymyksiä.

Koulutusvirat:

TYKS, 6 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Teoreettista kurssimuotoista silmätautien alan koulutusta vaaditaan yhteensä 80 tuntia. Moniammatillista johtamiskoulutusta vaaditaan 10 op (ennen 1.8.2009 opiskeluoikeuden saaneilta 20 t. Silmätautien erikoisan teoreettiset kurssit pyritään suunnittelemaan niin, että ne toimipaikkakoulutusta täydentäen muodostavat oftalmologian tärkeimmät osa-alueet (silmätautien embryologia, anatomia, fysiologia, epidemiologia, genetiikka, patologia ja farmakologia; silmien tutkimusmenetelmät; refraktio- ja silmälasin- ja piilolasimääritys; pediatriinen oftalmologia ja karsastus; orbitan sairaudet, kyynelintien sairaudet ja luomien sairaudet; sidekalvon, sarveiskalvon ja kovakalvon sairaudet; suonikalvoston, verkkokalvon ja lasiaisen sairaudet; kaihi ja mykiön sairaudet; glaukooma; neuro-oftalmologia; silmätapaturmat, silmäkirurgia, ergoftalmologia ja näkövammaisten kuntoutus) kattavan ajankuvaisen ja koulutuksen kannalta tehokkaan kokonaisuuden. Kurssien suunnittelussa otetaan huomioon Suomen Silmälääkäriyhdistyksen jatkokoulutuspäivät. Pääosa teoreettisesta kurssimuotoisesta koulutuksesta järjestetään yhtenäisinä kokonaisuuksina.

Koulutuksen arviointi- ja seurantajärjestelmä:

Yliopistosairaalan ulkopuolisen koulutuksen ajan kouluttajana toimii koulutus sopimuksen tehneen keskussairaalan lääkäri. Yliopistosairaalakoulutuksen alkaessa kullekin koulutukseen tulevalle osoitetaan koko koulutuksen ajaksi henkilökohtainen ohjaaja (tutor) ja tehdään yksilöllinen koulutussuunnitelma. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Henkilökohtaisen koulutussuunnitelman seuranta ja erikoistuvan lääkärin edistymisen arviointi tapahtuu

koulutettavan ja hänen henkilökohtaisen ohjaajan tapaamisissa kunkin toimipaikka/osastopalveluperiodin päättyessä. Seurannan apuvälineenä käytetään lokikirjaa tai vastaavaa kirjanpitoa.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

SISÄTAUDIT

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Tapani Rönnemaa

Puh. (02) 313 0206

tapani.ronnemaa@utu.fi

Medisiinisen toimialueen hallinto, AC2

Tyks, 20520 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutus on yhteinen sisätaudeille ja siitä eriytyville sisätautialoille. Runkokoulutus on samansisältöinen kaikilla edellä mainituilla aloilla. Runkokoulutus tapahtuu yliopistosairaalan ulkopuolisissa tiedekunnan hyväksymissä koulutussairaaloissa, joissa koulutuksesta vastaa vastuuhenkilön nimeämä yliopistosairaalan ulkopuolinen kouluttaja. Erikoistuvalla lääkärille nimetään henkilökohtainen ohjaaja. Runkokoulutusvaihe on suositeltavaa suorittaa pääosin ennen sisätautien alan eriytyvää koulutusta. Erikoistuva lääkäri ilmoittautuu sisätautien 6 vuoden koulutusohjelmaan. Runkokoulutusohjelman loppuvaiheessa hän voi muuttaa koulutusohjelmansa muuksi sisätautien alan eriytyväksi koulutusohjelmaksi, mikäli koulutuksen vastuuhenkilö ja eriytyvän alan kouluttaja tämän hyväksyvät. Sisätautien eriytyvä koulutus (3v) suoritetaan yliopistollisissa keskussairaaloissa. Siitä voidaan korvata korkeintaan 2 v palvelulla sellaisessa suuressa keskussairaalassa, jossa on sisätautiopin professori ja korkeintaan 1 v muussa keskussairaalassa.

Koulutuksen tavoitteet

Sisätautien koulutusohjelman tavoitteena on tuottaa sisätautien erikoislääkäreitä, jotka kykenevät toimimaan alansa erikoislääkärin tehtävissä siten, että he

- hallitsevat sisätautien alaan kuuluvien sairauksien diagnostiikan, hoidon, lääkinnällisen kuntoutuksen ja ehkäisyn
- tuntevat sisätautien alaan kuuluvien sairauksien epidemiologian, syyt ja patogeenesisin
- kykenevät hoitamaan sisätautien alaan kuuluvien sairauksien äkilliset sairaustapaukset
- kykenevät suorittamaan sisätautien alaan kuuluvien sairauksien diagnostiset ja hoidolliset toimenpiteet
- kykenevät toimimaan sisätautien erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa
- kykenevät jakamaan yleistä terveystietoutta

- ovat perehtyneitä terveydenhuollon hallintoon
- kykenevät johtamaan sisätautien yksikköä

Runkokoulutuksen suorittaneen tulee kyetä toimimaan sisätautien alalla lääkärintehtävissä siten, että hän

- hallitsee sairaalan päivystystoiminnassa tarvittavat perusvalmiudet sisätautien alalla ja siihen liittyvillä aloilla
- hallitsee tärkeimpien sairauksien diagnostiikan ja hoidon sisätautien alalla ja siihen liittyvillä aloilla

Tavoitteena on, että sisätautien koulutuksessa olevat lääkärit osallistuvat päivystykseen vähintään 30 tuntia kuukaudessa (esim. 8-10 tunnin päivystysjaksot 4 kertaa kuukaudessa) siten, että päivystyspoliikkina ja osastopäivystyksiä koulutuksen lopussa on palveltuna ajallisesti yhtä paljon

Koulutuksen sisältö:

Runkokoulutukseen osallistuvien lääkäreiden tulee saada sisätautien alan koulutusta erityisesti sairauksissa, jotka ovat yleisiä ja joita esiintyy päivystystilanteissa (esim. sydän- ja verisuonisairaudet ja gastroenterologia). Koulutusta antavien yksikköjen on taattava erikoistuvalla lääkäreille riittävä kierto eri toimipisteiden välillä monipuolisen koulutuksen turvaamiseksi. Sisätautien eriytyvään koulutukseen osallistuvien lääkäreiden tulee saada laaja-alaista sisätautien alan koulutusta paitsi sairauksissa, jotka ovat yleisiä ja joita esiintyy erityisesti päivystystilanteissa, myös sisätautien muilla eriytyvillä aloilla (endokrinologia, gastroenterologia, hematologia, infektiosairaudet, kardiologia, nefrologia, reumatologia). Erikoistuvalla lääkäreille tulee taata riittävä kierto sairaalan eri toimipisteissä monipuolisen koulutuksen turvaamiseksi. Jokaiselle koulutuksessa olevalle laaditaan henkilökohtainen koulutussuunnitelma koulutusohjelman vastuuhenkilön tai hänen valtuuttamansa kouluttajan kanssa.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Runkokoulutus 2 v 3 kk

Eriytyvä koulutus 3 v

Runkokoulutus 2 v 3 kk on yhteinen kaikkien sisätautialojen kanssa.

Se suoritetaan sisätautierikoisan koulutusviroissa niissä sairaaloissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus. Oleellista runkokoulutuksessa on sen monipuolisuus. Erityisesti koulutuksen johtaessa ”suoraan” endokrinologiaan, gastroenterologiaan, infektiosairauksiin, kardiologiaan, kliiniseen hematologiaan, nefrologiaan tai reumatologiaan, on huolehdittava siitä, ettei koulutus suuntaudu yksipuolisesti ko. erikoisalaan jo runkokoulutuksen aikana.

Sisätautialojen runkokoulutuksen hyväksyjä on yliopiston sisätautien erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilö. Hänen harkintansa mukaan koulutukseen voi sisältyä lyhyitä jaksoja muilta soveltuvilta aloilta (esimerkiksi keuhkosairaudet, anestesiologia, akuuttilääketiede, neurologia, kliininen kemia, kliininen mikrobiologia, kliininen fysiologia).

Runkokoulutukseen voidaan laskea vastuuhenkilön harkinnan mukaan 0-6 kuukautta tieteellistä tutkimustyötä.

Voimassaolevat koulutussopimukset:

Satakunnan keskussairaala	2 v 3 kk	(+ 2 v eriytyvää koulutusta)
Vaasan keskussairaala	2 v 3 kk	(+18 kk eriytyvää koulutusta)
Loimaan aluesairaala	2 v	
Salon aluesairaala	2 v	
Turun kaupunginsairaala	1 v	
Vakka-Suomen aluesairaala	1 v	
Porin kaupunginsairaala	6 kk	
Rauman aluesairaala	6 kk	

Eriytyvä koulutus

3 vuotta palvelua sisätautien erikoisan koulutusvirassa yliopistollisessa keskussairaalassa. Siitä voi yksilöllisen koulutusohjelman mukaan suorittaa 0-24 kuukautta keskussairaaloissa. Vaadittavan yliopistokoulutuksen minimikesto on 12 kk, jos eriytyvä koulutus on muilta osin suoritettu sellaisessa suuressa keskussairaalassa, jossa toimii päätoiminen sisätautiopin professori (Satakunnan KS, josta hyväksytään enintään 24 kk ja Vaasan KS, josta hyväksytään enintään 18 kk). Eriytyvästä koulutuksesta voidaan korvata kouluttajan harkinnan mukaan ad 6 kk alaan liittyvällä tutkimustyöllä.

Koulutusvirat

Tyks:n sisätautialoilla koulutusvirkoja (tällä hetkellä 29 kpl), käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla eri koulutusohjelmien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisan koulutus vähintään 80 tuntia, josta runkokoulutuksen aikana suoritetaan vähintään 40 tuntia ja eriytyvän koulutuksen aikana vähintään 40 tuntia. Runkokoulutuksen aikana koulutus pyritään painottamaan alan akuuttien sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon. Hallinto- ja johtamiskoulutusta suositellaan suoritettavaksi runkokoulutuksen aikana 10 tuntia. Hallinto- ja johtamiskoulutusta tulee yhteensä olla vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Kurssimuotoinen koulutus on suositeltavaa suorittaa laajoina kokonaisuuksina sisätautiopin keskeisiltä alueilta.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Runkokoulutusvaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla, ja se toimii apuvälineenä laadunvarmistuksessa. Erikoistuva lääkäri osallistuu lisäksi oman oppimisensa arviointiin sekä koulutuksen kehittämiseen. Jokaisella erikoistuvalla on oma tutorinsa, jonka kanssa erikoistuva käy formaalisen koulutuskeskustelun 1-2 kertaa vuodessa. Sisätautien eriytyvän koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla, joka tulee antaa erikoistuvalla lääkärille runkokoulutusvaiheen alussa. Lokikirja toimii apuvälineenä laadunvarmistuksessa. Vastuukouluttaja käy ns. lokikirjakeskustelut vähintään kerran vuodessa. Erikoistuva lääkäri osallistuu lisäksi oman oppimisensa arviointiin sekä koulutuksen kehittämiseen.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

SUU- JA LEUKAKIRURGIA

Vastuhenkilö:

professori Risto-Pekka Happonen,
Tyks, suusairauksien klinikka

puh.(02) 333 81

Yleistä

Koulutusohjelma, jonka pituus on 6 vuotta, on tarkoitettu hammaslääkäreille ja lääkäreille. Erikoiskoulutuksen aikana hammaslääkärit saavat täydentävää lääketieteen koulutusta ja lääkärit täydentävää hammaslääketieteen koulutusta. Muilta osin koulutusohjelma on sama kaikille koulutettaville. Perustutkinnosta riippuen koulutusohjelmasta valmistuu suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäreitä ja erikoislääkäreitä. Opiskelija voi suorittaa tiedekunnassa joko erikoishammaslääkäriin tai erikoislääkäriin tutkinnon. Ennen suu- ja leukakirurgian erikoiskoulutuksen aloittamista suoritetuista hammaslääkäriin ja lääkärin tutkinnoista voidaan lukea hyödyksi koulutusaikaa lyhentävänä korkeintaan 2 vuotta.

Koulutuksen päämäärät

Suu- ja leukakirurgian spesialistin tulee

- hallita suu- ja leukakirurgian alaan kuuluvien tautien patogeneesi, diagnostiikka ja hoito
- kyetä toimimaan alansa opetus-, suunnittelu-, kehittämis- ja konsultaatiotehtävissä
- kyetä osallistumaan eri hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoisalojen väliseen yhteistyöhön
-

Koulutusohjelman sisältö

1. Yleisopinnot

Yleisopinnot järjestetään soveltuvien osin yhteisinä muiden hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoiskoulutusohjelmien kanssa. Opetukseen kuuluu luentoja seuraavista

aihepiireistä: kirjaston käyttö, kliininen valokuvaus, kliininen mikrobiologia ja immunologia sekä suupatologia.

2a. Täydentävä lääketieteellinen koulutus (kokonaisuudessaan hammaslääkäreille ja osin lääkäreille)

Opinnot suoritetaan osaksi lääketieteen peruskoulutuksen ja erikoislääkärikoulutuksen sekä osaksi erikoishammaslääkärikoulutuksen yhteydessä. Koulutus käsittää teoreettisia opintoja ja sairaalapalvelua seuraavilta alueilta:

Diagnostiikkaa palveleva yleiskoulutus

- Sisätaudit
- Lastentaudit
- Radiologia
- Ihotaudit

Suu- ja leukakirurgian erikoisalaa tukeva yleiskoulutus

- Kliininen farmakologia
- Anestesiologia ja tehohoito
- Yleiskirurgia
- Ortopedia ja traumatologia
- Neurokirurgia
- Plastiikkakirurgia
- Lastenkirurgia
- Korva-, nenä- ja kurkkutaudit
- Neurologia
- Syöpätaudit

2b. Täydentävä hammaslääketieteellinen koulutus (kokonaisuudessaan lääkäreille ja osin hammaslääkäreille)

Koulutukseen tulevalle henkilölle kootaan osioita hammaslääketieteen perus- ja jatkokoulutuksen opinnoista eli tehdään henkilökohtainen opetussuunnitelma (HOPS).

Opinnot suoritetaan muiden hammaslääketieteen erikoisalojen koulutuksen yhteydessä. Koulutus käsittää teoreettisia opintoja ja kliinistä palvelua seuraavilta alueilta:

- Kariologia ja endodontia
- Parodontologia
- Hammasproteesioppi
- Kliininen purentafysiologia
- Pedodontia
- Ortodontia
- Hammaslääketieteellinen radiologia
- Suupatologia

3. Erikoisalakohdaiset opinnot

Kliiniset opinnot

Erikoisalan kliininen palvelu, joka suoritetaan Turun yliopistollisen keskussairaalan suusairauksien klinikassa, jakautuu 6 vuoden ajalle. Osa kliinisestä palvelusta voidaan suorittaa myös tiedekunnan hyväksymässä muussa keskussairaalassa. Kliinisestä

palvelusta 9 kuukautta tulee suorittaa terveyskeskuksessa. Opiskelija palvelee kokopäivätoimisesti koulutusvirassa suorittaen kuhunkin koulutusvaiheeseen soveltuvia tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä. Itsenäisesti suoritetuista ja avustetuista leikkaustoimenpiteistä pidetään lokikirjaa. Keskeinen osa erikoisalakohtaisista opinnoista tapahtuu klinisen palvelun yhteydessä eri erikoisalojen specialistien antamana työnohjauksena.

Teoreettiset opinnot

Koulutus toteutetaan seminaarimuotoisena kiinteästi kliniseen palveluun liittyen. Koulutettava voi käyttää hyväkseen myös kotimaisia ja kansainvälisiä koulutustilaisuuksia, joiden sisältö laajuudeltaan ja tasoltaan vastaa teoreettisen koulutuksen sisällön tavoitteita.

Opetus käsittää seuraavat asiakokonaisuudet:

- Pään ja kaulan alueen kirurginen anatomia
- Komplikaatiot suu- ja leukakirurgiassa
- Suun limakalvosairaudet
- Suun ja kasvojen alueen kiputilat
- Hampaiston ja alveolilisäkkeen sairaudet
- Tulehdukselliset sairaudet
- Poskiontelon patologiset tilat
- Suun pehmytkudosten ja leukojen tuumorit ja kystat
- Leukojen ja kasvojen alueen pehmyt- ja kovakudostraumat
- Rekonstrukttiivinen kirurgia
- Preproteettinen kirurgia
- Hammas- ja kasvoimplantologia
- Leukanivelsairaudet
- Sylkirauhassairaudet
- Synnyttäiset, kehitykselliset ja hankitut leuka- ja kasvodeformiteetit
- Suun ja leukojen malignit kasvaimet

4. Tutkielma

Itsenäinen tai yhteistyönä tapahtuva tutkielma tai kirjallinen potilastapausselostus, joka pyritään julkaisemaan alan lehdessä. Vaatimus tutkielman tekemiseksi koskee 1.8.2009 jälkeen erikoistumisensa aloittaneita.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

SYDÄN- JA RINTAELINKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Dosentti Kari Kuttila

Puh. (02) 313 2204

kari.kuttila@tyks.fi

Kirurgian klinikka, Tyks

PL 52, 20521 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kaikilla kirurgian erikoistumisaloilla. Sen tavoitteena on antaa jokaisen erikoisalan kirurgille valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa. Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Neuvottelun perusteella tehdään erikoistuvalla lääkärille henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja sovitaan sen toteuttamisesta Turun yliopiston kanssa sopimuksen tehneiden sairaaloiden erikoistumisohjelmissa. Vastuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärille vastuukouluttajan(t) sekä henkilökohtaisen tutorin. Suurin osa runkovaiheen koulutuksesta tapahtuu siis TYKS:n ulkopuolisissa sairaaloissa. Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusjaksoa ja tällöin erikoistuvien lääkäreiden valinnan suorittavat ulkopuolisen paikan kouluttaja sekä yliopistosairaalan vastuhenkilö yhdessä noudattaen erikoislääkäritoimikunnan sekä EU:n lääkärikoulutuksen neuvon antavan komitean (ACMT) antamien suositusten periaatteita.

Koulutuksen tavoitteet

Erikoistumisohjelman suorittanut

- pystyy tarkkaan ja loogiseen potilaan kliinisen tutkimiseen ja hallitsee alansa diagnostiset toimenpiteet
- osaa laatia sydän- ja rintaelinkirurgisen potilaan tutkimus-, hoito- ja seurantasuunnitelmat sekä osaa valita oikeat konservatiiviset ja operatiiviset hoitomenetelmät
- osaa hoitaa nopeita ratkaisuja vaativat akuutit traumatologiset tapaukset
- osaa suorittaa itsenäisesti ja teknisesti oikein sydän- ja rintaelinkirurgian erikoisalaan kuuluvat tavallisimmat toimenpiteet
- hallitsee ja osaa järjestää sydän- ja rintaelinkirurgisen potilaan postoperatiivisen hoidon
- pystyy yhteistyöhön muiden erikoisalojen lääkäreiden kanssa
- osaa analysoida ja seurata hoitotuloksia
- osaa potilashallintoon ja kustannusseurantaan liittyvät toimintaperiaatteet
- osaa suunnitella ja johtaa vuodeosaston, poliklinikan ja leikkausosaston välistä yhteistyötä oman työyksikkönsä puitteissa

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus (3 vuotta), mukaan lukien vähintään 9 kuukauden terveyskeskuspalvelu, suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen. Koulutuspaikassa jokaisella koulutettavalla on henkilökohtainen tukihenkilö (=tutor), jonka tulee olla erikoistuvan apuna selvittäessä erikoistumiseen liittyviä käytännön ongelmia ja jonka tulee seurata säännöllisesti koulutettavan kehitystä ja edistystä. Ohjaavan kouluttajan kanssa tulee olla keskustelutilaisuus vähintään kahdesti vuodessa, jolloin tarkistetaan suunnitellun koulutuksen toteutuminen. Näistä tapaamisista on tehtävä merkintä erikoistujan opintokansioon. Jokainen koulutettava pitää erikoistumisjakson ajalta leikkausopintokirjaa (=lokikirja), johon merkitään kaikki leikkaustoimenpiteet, joihin asianomainen on osallistunut. Lokikirja tarkastetaan vastuuhenkilöiden toimesta kahdesti vuodessa.

Eriytyvä koulutus

Eriytyvä koulutus on korkeintaan 3 vuotta, joka suoritetaan työskentelemällä yliopistoklinikassa sydän- ja rintaelinkirurgisella osastolla. Koulutusajasta voi suorittaa kuuden kuukauden jakson vastuukouluttajan hyväksymässä toisessa kotimaisessa tai ulkomaisessa sydän- ja rintaelinkirurgisessa yksikössä. Erikoiskirurgian jakson aikana edellytetään, että koulutettava osallistuu tieteelliseen tutkimustyöhön. Tarkoitus on, että erikoistuva pitää erikoistumisaikanaan esitelmän erikoisalansa kotimaisessa tieteellisessä kokouksessa ja mahdollisesti myös pohjoismaisessa tai muussa kansainvälisessä kokouksessa. Tutkimustyön tuloksena toivotaan tulevan vähintään yksi tieteellinen julkaisu erikoistumisjakson aikana.

Toimipaikkakoulutus

Opetusta järjestetään vähintään 3 tuntia viikossa ja se sisältää:

- ohjaajien säännölliset kliiniset opetuskierrot osastolla
- säännölliset kardiologien kanssa pidettävät meetingit
- henkilökohtaisesti ohjatun potilastyöskentelyn ja toimenpiteiden suorituksen
- henkilökohtaisesti ohjatun leikkaustoiminnan avustamisen toimenpiteissä ja leikkauksissa
- osasto- ja polikliinisten potilaiden konsultaatiotilaisuudet
- kirurgian klinikan viikoittaiset yhteiset opetusluennot

Koulutusvirat

Tällä hetkellä sydän- ja rintaelinkirurgian käytössä on yksi erikoistuvan lääkärin virka.

Teoreettinen koulutus

Kurssimuotoista teoreettista koulutusta 80 tuntia sekä moniammatillista johtamiskoulutusta 10 opintopistettä (op). Koulutettava osallistuu koulutusyksikön järjestämään tai hyväksymään teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen, johon kuuluvat:

- oman koulutusyksikön hyväksymät säännölliset opetusseminaarit, hallinnolliset, kurssi-, kongressi- ja
- opintomatkokokoukset valintansa mukaan koulutettava voi osallistua muuhunkin koulutusyksikön ennalta hyväksymään koulutukseen kuten Suomen Thoraxkirurgisen yhdistyksen kokouksiin, jatko- tai täydennyskoulutustilaisuuksiin kotimaassa tai ulkomailla (vähintään kaksi kertaa vuodessa)
- muiden yliopistojen hyväksymiin koulutustilaisuuksiin.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Kirurgian eri erikoisalojen yhteistä runkovaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla. Oppimisprosessin seuranta perustuu erikoistuvan lääkärin pitämään opintokansioon ja lokikirjaan. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Kuten edeltä käy ilmi, runkovaiheen kirurgia koostuu useammasta osiosta, ja erikoistuvalla on eduksi asettaa kullekin osiolle omat oppimis päämäärät ja osion lopussa arvioida, onko hän saavuttanut asettamansa päämäärät. Peruskirurgiajakson aikana tulee jokaisen erikoistujan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia ja ylläpitää lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jokaiselle runkovaiheen koulutettavalla pitää olla oma henkilökohtainen tutor, joka säännöllisesti seuraa ja tukee koulutettavan toimintaa kyseisessä koulutusyksikössä. Koulutusyksikön ylilääkärin on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Peruskirurgian koulutusyksikössä järjestetään säännöllinen viikoittainen meeting-ohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän kirjallisen kuulustelun suorittaminen ennen erikoiskoulutusvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

SYÖPÄTAUDIT

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Heikki Minn

Puh. 050-431 5885

heikki.minn@tyks.fi

Syöpäklinikka, TO/6E

PL 52, 20521 Turku

Koulutuksen tavoitteet

Syöpätautien erikoislääkärin koulutus johtaa pätevyyteen toimia itsenäisesti erikoislääkärin tehtävissä hoidettaessa syöpäpotilaita kuratiivisesti ja palliatiivisesti sädehoidoilla, lääkehoidoilla sekä psykososiaalisin keinoin. Lisäksi syöpätautien erikoislääkärin tulee hallita sädehoidon käyttö muidenkin sairauksien kuin pahanlaatuisten kasvainten hoidossa. Syöpätautien erikoislääkäri kykenee johtamaan toimintayksikköään ja työryhmäänsä sekä hallitsee perusteet yhteistyöhön ja konsultointiin eri erikoisalojen ja eri henkilöstöryhmien kanssa. Syöpätautien erikoislääkärillä tulee olla hyvä tietämys kasvainsairauksia koskevasta terveydenhuollon järjestelmästä ja hallinnosta, ja hänen tulee hallita syöpäsairauksiin liittyvä diagnostiikka, yleis- ja jatkohoito, kuntoutus, sekä sosiaalisten ja yhteiskunnallisten tuki- ja avustusjärjestelmien toiminta. Syöpätautien erikoislääkärin tulee tuntea syöpäsairauksien etiologia, biologia ja kliininen käyttäytyminen, ja hänellä tulee olla hyvä tietämys syöpäsairauksien ehkäisystä ja varhaisdiagnostiikasta. Erikoislääkärin tulee pystyä toimimaan alansa erityiskysymysten opettajana terveydenhuollon ammattihenkilöille, jakamaan yleistä terveystietoutta sekä osallistumaan alansa tieteelliseen kehittämiseen ja suunnitteluun.

Koulutuksen sisältö

Syöpätautien erikoislääkärikoulutus on itsenäinen koulutusohjelma. Koulutuksessa hankitaan erikoislääkäriltä edellytettävät tiedot ja taidot eri syöpätyyppien levinneisyyselvittelystä, hoidon suunnittelusta, kuvantamis- ja laboriodiagnostiikasta sekä onkologisista hoitomuodoista eli sädehoidosta, lääkehoidoista, hormonaalisista ja biologisista hoitomuodoista sekä radioaktiivisilla isotoopeilla tapahtuvista hoidoista sekä eräiden hyvänlaatuisten sairauksien sädehoidosta. Koulutuksen aikana opetellaan psykososiaalisesti asianmukainen potilaiden ja omaisten kohtelu ja tiedotus sekä oireenmukainen hoito mukaan lukien erityisesti kivun, syöpään liittyvien psyykkisten oireiden sekä tyypillisten syövän hoitoon liittyvien oireiden hoito. Koulutus perustuu valtakunnallisesti ja paikallisesti järjestettäviin teoreettisiin kursseihin sekä käytännön työskentelyyn nimetyin tai nimettyjen erikoislääkäreiden ohjauksessa ja valvonnassa. Yleisimpien syöpätyyppien hoito opetetaan ja opetellaan yksityiskohtaisesti ja monipuolisesti. Lisäksi erikoistumisen aikana paneudutaan harvinaisempien kasvaintyyppien ja harvinaisempien hoitomuotojen periaatteisiin ja perusteisiin. Syöpäsairauksien synty, eri hoitomuotojen vaikutusmekanismit, syöpäepidemiologia sekä syöpätauteihin liittyvän kliinisen tutkimustyön perusteet opiskellaan erillisillä kursseilla, käytännön toiminnassa ja omaehtoisesti kirjallisuuteen tutustumalla. Erikoistumiskoulutuksen aikana tuleva erikoislääkäri oppii tekemään hoitopäätökset itsenäisesti. Hoitopäätösten perustaminen hyvään ja riittävään tieteelliseen näyttöön sekä tällaisen näytön etsiminen ja arviointi opetellaan ja harjoitellaan hoitomuotojen ja tekniikoiden yhdistäminen, hoitotulosten arviointi sekä niiden yhteydet kliiniseen toimintaan

ja laadunvalvontaan, laadukkaan työskentelyn kehittämiseen ja tulokselliseen sekä taloudelliseen kliiniseen toimintaan. Koulutettava erikoislääkäri hankkii koulutuksen aikana teoreettista ja käytännön kykyä opettaa ja arvioida opetusta. Syöpätautien erikoislääkärillä pitää olla riittävä tieto myös syöpäkirurgiasta ja hänen tulee hallita potilaiden tavanomaiset akuutit ja krooniset sisämedisiiniset ongelmat, niiden diagnostiikka ja hoito.

Koulutuksen rakenne

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk

Erikoisalan koulutus 4v 3kk

-vähintään 3v 9kk palvelua syöpätautien yksikön lääkärinä, josta vähintään 2v 9kk yliopistollisessa syöpätautien klinikassa. Jos keskussairaalakoulutus on tapahtunut sellaisessa syöpätautien yksikössä, jossa on myös sädehoitoyksikkö ja koulutettava on saanut tällöin riittävästi koulutusta sekä syövän säde- että lääkehoitojen toteuttamisessa, voidaan tällaista koulutusta hyväksyä kouluttajan harkinnan mukaan yhteensä enintään 1v 9kk, jolloin yliopistokoulutusaikaa tulee olla vastaavasti vähintään kaksi (2) vuotta. Erikoistumisen aikana koulutettava lääkäri toimii tasapuolisesti ja riittävän pitkiä yhtenäisiä jaksoja sädehoitoyksikössä, syöpätautien vuodeosastolla sekä poliklinikalla siten, että hän oppii tuona aikana hallitsemaan itsenäisesti erityyppisten syöpien säde- ja lääkehoidon, ja hallitsee syöpäpotilaan kokonaisuhoitoon mukaan lukien syövän hoitoon liittyvät psykososiaaliset näkökohdat.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutuksen tavoitteena on antaa jatkokoulutettavalle lääkärille riittävät perustiedot ja perustaidot onkologian eri osa-alueilta, jotta hän saavuttaisi itsenäiseen ja kriittiseen työskentelyyn vaadittavan pätevyyden. Toimipaikkakoulutusta annetaan ryhmätö- tai luentomuotoisena yliopiston lukukausien aikana vähintään kaksi tuntia viikossa. Toimipaikkakoulutukseen kuuluvat myös klinikan yhteiset potilasseminaarit sekä yhteiskokoukset muiden erikoisalojen lääkäreiden kanssa (mm. KNK-lääkärit, gynekologit, patologit, hematologit ja radiologit). Toimipaikkakoulutusta annetaan myös henkilökohtaisena ohjauksena potilastyöskentelyssä ja toimenpiteissä siten, että jokaisessa toimipisteessä erikoistuvalla lääkärillä on seniorilääkäri, joka ohjaa ja valvoo kyseisessä toimipisteessä tapahtuvaa toimintaa.

Koulutusvirat:

TYKS, 3 erikoistuvan lääkärin virkaa.

Koulutukseen hyväksytään myös toimiminen erikoislääkärin viransijaisena, mikäli myös tänä aikana on järjestetty koulutuksen kannalta asianmukainen seniorilääkärin opastus- ja konsultointimahdollisuus.

Koulutussopimusvirat

Muiden sairaaloiden kanssa sovitaan erillisten ohjeiden mukaisesti siellä tapahtuvasta koulutuksesta siten, että kyseisenä aikana taataan monipuolinen teoreettinen ja käytännön koulutus sekä riittävän pätevyyden omaava ohjaaja tai ohjaajat. Tällainen koulutussopimus voi olla koulutuspaikkakohtainen tai yhtä koulutettavaa koskeva erillissopimus.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Erikoisalan koulutus vähintään 60 tuntia ja hallinto- ja johtamiskoulutusta vähintään 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Kurssimuotoista koulutusta järjestetään mm. valtakunnallisena yhteistyönä siten, että olennaisimmat alueet pyritään käymään läpi 3 - 4 vuoden jaksoin. Teoreettista koulutusta annetaan myös koulutusyksikön toimesta siten, että klinikan toiminta ja hoitopäätökset opetetaan tieteelliseltä, teoreettiselta ja käytännön kannalta. Näiden lisäksi tai niitä korvaamassa voivat olla myös kansalliset ja kansainväliset kongressit ja symposiumit, jotka käsittelevät koulutuksen kannalta olennaisia erikoiskysymyksiä tai laajempia kokonaisuuksia.

Koulutuksen arviointi

Koulutuksen toteutumisen seurantaan käytetään mm. henkilökohtaista lokikirjaa, josta käy ilmi koulutuksen runko ja jonka avulla kouluttaja ja koulutettava yhdessä tarkistavat suunnitelman toteutumisen. Lokikirjaan merkitään mm. pidetyt esitelmät, julkaistut artikkelit sekä suoritettavat erityiset vastuutehtävät ja niiden kesto. Kunkin koulutusjakson yhteydessä erikoistuva lääkäri arvioi ohjaajansa tai koulutuksen vastuu-henkilön kanssa, miten koulutus on täyttänyt tehtävänsä ja millaisiin asioihin koulutettavan tulisi saada lisäopetusta. Tyypillisiä kysymyksiä, joita käydään läpi ovat:

- Missä työpisteessä koulutettava on toiminut ja mitkä tehtävät ovat olleet olennaisimpia kuluneen ajanjakson aikana?
- Missä koulutettava on onnistunut ja missä on ollut eniten vaikeuksia tänä ajanjaksona?
- Mitä puutteita koulutettava kokee olevan tiedoissaan ja taidoissaan ja miten tämä voitaisiin korjata jäljellä olevan tai seuraavan jakson aikana?
- Miten yhteistyö muiden lääkäreiden sekä muun henkilökunnan kanssa on sujunut ja mitä toivomuksia on esimiehille, kollegoille ja muulle henkilökunnalle?
- Mitkä ovat erikoistuvan lääkärin kannalta toiminnan, opetuksen ja ohjauksen keskeiset ongelmat ja miten niitä voidaan korjata?
- Miten koulutettava on valmistautunut tai miten tulee valmistautumaan seuraavaa jaksoa tai jäljellä olevaa koulutusjaksoa varten?
-

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

TERVEYDENHUOLTO

5 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Risto Tuominen

Puh. (02) 333 8434

risto.tuominen@utu.fi

Kansanterveystieteen oppiaine, Lemminkäisenkatu 1
20014 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Terveydenhuollon erikoisalan (health care) kohteena on väestön terveys ja sen edistäminen. Se hankkii tieteellisin menetelmin tietoja väestön terveyteen vaikuttavista tekijöistä, niihin vaikuttamisen keinoista, keinojen vaikuttavuudesta sekä niiden soveltamisesta erilaisin toimenpitein yhteiskunnan eri lohkoilla, terveydenhuolto mukaan lukien. Hankittuja tutkimustietoja sovelletaan väestön terveystieteen tarpeen arviointiin, terveydenhuollon suunnitteluun, johtamiseen ja arviointiin sekä toimintaan, jonka erityisenä tavoitteena on terveyden edistäminen, terveystarpeiden torjunta ja tautien ennaltaehkäisy. Tärkeimmät toiminta-alueet ovat terveydenhuollon tutkimus, hallinto ja johtaminen sekä kansanterveystyö ja viimeksi mainitun osana ympäristöterveydenhuolto. Koulutusohjelma perehdyttää koulutettavan kansanterveystieteen eri osa-alueisiin ja niiden menetelmiin, terveystieteen, väestön terveyteen vaikuttavaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, terveydenhuollon järjestelmään sekä terveydenhuollon suunnitteluun, johtamiseen ja arviointiin.

Kansanterveystiede on käsite joka kattaa monta tieteellistä menetelmäsuuntausta. Niille on yhteistä tutkimuksen kohde, väestön terveydentila, siihen vaikuttavat tekijät sekä väestön terveydentilan edistämiseksi ja tautien ennaltaehkäisemiseksi suunnattavat interventiot. Menetelmäaloina tulevat kyseeseen epidemiologia, yhteiskuntatieteet kuten terveystieteet, terveystaloustiede sekä terveydenhuoltotutkimus. Menetelmien kirjo ulottuu tilastotieteestä laadullisiin menetelmiin.

Koulutuksen tavoitteet

Koulutusohjelma muodostuu runkokoulutuksesta, joka suoritetaan terveydenhuoltojärjestelmän piirissä, ja eriytyvästä koulutuksesta, joka suoritetaan yliopiston laitoksessa tai siihen verrattavissa olevassa tutkimuslaitoksessa sekä koulutukseen soveltuvassa terveydenhuollon tutkimus-, suunnittelu-, hallinto- tai johtamistehtävässä. Runkokoulutuksen tavoitteena on perehdyttää koulutettava terveydenhuoltojärjestelmään. Eriytyvän koulutuksen tavoitteena on ohjata ja tukea koulutettavaa hänen hankkiessaan erikoisalan keskeisen sisältö- ja menetelmäosaamisen ja sen soveltamisvalmiuden. Koulutusohjelman läpikäytyään terveydenhuollon erikoislääkäri kykenee erityisesti

- Selvittämään väestön terveyttä, terveystarpeita ja palveluiden saatavuutta ja kysyntää sekä niihin vaikuttavia tekijöitä
- Arvioimaan terveydenhuollon toimintaa ja teknologioita sekä terveystieteen palveluiden vaikuttavuutta ja laatua

- Vaikuttamaan väestön terveyteen yhteisö-, väestö- ja yksilötason keinoin käyttäen terveydenhuollon ja muita yhteiskunnan keinoja sekä muita hyödyllisiä vaikutuskanavia
- Suunnittelemaan ja johtamaan yhteisötasoisia ja palvelujärjestelmän toimia, joiden tarkoituksena on terveyden edistäminen, sairauksien hoito ja kuntoutus

Koulutusohjelmaan hyväksytään hakemuksesta Suomessa oikeuden tai luvan harjoittaa lääkärin ammattia saanut henkilö. Koulutusohjelmaan hyväksymisen yhteydessä koulutettavalle nimetään kouluttaja. Koulutettava ja kouluttaja laativat koulutettavalle yksilöllisen koulutussuunnitelman portfolion muotoon. Suunnitelmaan sisällytetään mm. koulutettavan yksityiskohtaiset oppimistavoitteet, runko- ja eriytyvän koulutuksen alustavat suunnitelmat palveluineen ja kurssimuotoisine teoriakoulutuksineen.

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 5 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus 2 vuotta on yhteinen geriatrian, työterveyshuollon ja yleislääketieteen kanssa. Se suoritetaan perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon laitoksen lääkärin tehtävässä tai koulutukseen soveltuvassa suunnittelu- tai hallintotehtävässä (koulutus sopimus). Tutkimustyön hyväksymisessä runkokoulutuksen osittaiseen korvaamiseen noudatetaan valtakunnallista suositusta.

Eriytyvä koulutus

3 vuotta Turun yliopiston kansanterveystieteen laitoksessa tai siihen verrattavissa olevassa tutkimuslaitoksessa sekä koulutukseen soveltuvassa terveydenhuollon tutkimus-, suunnittelu-, hallinto- tai johtamistehtävissä. Koulutuksesta vähintään 1 vuosi suoritetaan yliopiston laitoksessa tai muussa soveltuvassa toimessa.

Koulutusvirat

Koulutuksen tavoitteisiin soveltuvat terveydenhuollon tai lähialojen toimet tai tehtävät esim. kunnassa, sairaanhoitopiirissä sekä valtion virastoissa ja laitoksissa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

220 tuntia, johon sisältyy vähintään 20 tuntia hallinto- ja johtamiskoulutusta. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op). Erikoisalan luonteesta johtuen teoreettinen kurssimuotoinen koulutus muodostaa huomattavan osan annettavasta koulutuksesta. Koulutettava laatii yhteistyössä kouluttajan kanssa yksilöllisen suunnitelman, jonka tulee sisältää riittävästi opintoja kattavasti alla luetelluista aihekokonaisuuksista. Yksittäisten kurssien valinnassa sallitaan pitkälle menevä valinnanvapaus, mm. siten että ulkomailta suoritettuja opintoja voidaan hyväksyä korvaamaan kurssimuotoista koulutusta.

Aihekokonaisuudet

1. Väestön terveydentila ja kansansairauksien torjunta

Väestön terveydentilan ja sen kehityksen sekä terveyteen vaikuttavat tekijät ja tärkeimpien kansansairauksien epidemiologia ja torjuntamahdollisuudet, terveystieteet ja muut terveyden edistämisen keinot.

2. Epidemiologia

Epidemiologisen tutkimuksen menettelytavat ja menetelmät ja niihin liittyvät tilastotieteelliset perusteet sekä epidemiologian perusmenetelmien soveltaminen terveyttä ja terveydenhuoltoa koskevissa tutkimuksissa.

3. Terveystieteiden tutkimus, terveydenhuollon tietojärjestelmät ja teknologian arviointi

Terveyttä ja terveydenhuoltoa koskevat tietojärjestelmät sekä terveydenhuollon suunnittelussa ja arvioinnissa tarvittavat tutkimusmenetelmät. Terveystieteiden kuvaavien tietojen analysointi ja tietorekisterien käyttö tietoteknisiä työvälineitä hyödyntäen. Terveystieteiden toiminnan ja teknologian vaikuttavuuden ja laadun arviointi.

4. Terveystaloustiede

Terveydenhuollon menetelmien ja teknologioiden taloudelliseen arviointiin tarvittavat peruskäsitteet ja menetelmät. Terveystieteen mittaamisen ja arvottamisen menetelmät ja niiden soveltaminen.

5. Terveystieteiden hallinto

Kansallinen terveydenhuoltojärjestelmä, sosiaali- ja terveystieteiden sääntö ja kansainvälinen yhteistyö terveydenhuollon alalla. Terveystieteiden organisaation erityispiirteet ja terveydenhuoltojärjestelmien kansainvälinen vertailu. Julkisen hallinnon normit ja päätöksentekoprosessi sekä sosiaali- ja terveystieteiden politiikka.

6. Terveystieteiden sosiologia

Lääketiede ja terveydenhuolto sosiaalisena organisaationa (mm. valta ja johtaminen, lääketieteellinen, professionalistuminen, organisaatiokulttuuri) sekä ja potilas-lääkärisuhteen erityispiirteet.

7. Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristötekijöiden merkitys väestön ja yksilöiden terveydelle, terveystieteiden ympäristöä koskevat tehtävät ja terveystieteiden torjunta. Ekologian peruskäsitteet, yleisimpien ympäristösaasteiden terveystieteiden vaikutukset ja saastetilanne Suomessa.

Oppimisen ja koulutuksen toimivuuden arviointi

Koulutettavan portfolion muotoon laatima yksilöllinen koulutussuunnitelma tukee hänen oppimisensa ja suunnitelman toteutumisen systemaattista arviointia. Portfolio sisältää oppimispäiväkirjan, jossa koulutettava pohtii oppimisprosessiaan sekä omien oppimistavoitteittensa toteutumista.

Koulutettava käy kehityskeskusteluja vastaavan arviointikeskustelun kouluttajansa kanssa kerran vuodessa. Näissä keskusteluissa selvitetään koulutettavan oppimispäiväkirjojen ja muiden havaintojen perusteella myös koulutuksen toimivuuteen liittyviä seikkoja eri koulutuspaikoissa ja -tehtävissä. Teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen

koulustilaisuuksiin voi sisältyä kuulusteluja, yksilöllisiä projektitöitä tai ryhmätöitä, joilla arvioidaan oppimistuloksia. Järjestettävistä koulustilaisuuksissa kerätään järjestelmällinen osallistujapalaute.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

TYÖTERVEYSHUOLTO

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Professori Tuula Putus

Puh. 0400-671517

tuula.putus@utu.fi

Koulutuksen tavoitteet

Koulutuksen tavoitteena on erikoislääkäri, joka:

- tuntee työn ja terveyden yhteydet
- tuntee työhön liittyvien terveyshaittojen ehkäisemisen mahdollisuudet yksilö- ja työpaikkatasolla
- kykenee moniammatilliseen ja – tieteiseen toimintaan hyvän työterveyshuoltokäytännön toteuttamisessa
- hallitsee työkyvyn tukemisen mahdollisuudet ja työterveyshuollon hyvän sairaanhoitokäytännön
- kykenee laaja-alaiseen yhteistyöhön työpaikan, muun terveydenhuollon, kuntoutuspalveluiden, sosiaalivakuutusjärjestelmän ja työvoimahallinnon välillä
- tuntee työelämän toimintaa terveyden ja työkyvyn tukemisen kannalta

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusohjelmaan kuuluu kaksivuotinen runkokoulutus, neljä vuotta kestävä eriytyvä koulutus, teoreettinen kurssimuotoinen koulutus, johtamiskoulutus, koulutuksen ja oppimisen arviointi sekä valtakunnallinen kuulustelu.

Runkokoulutus 24 kk Yleislääketieteen erityiskoulutus tai työterveyshuollon oma runkokoulutus, joka sisältää 9-12 kk terveyskeskuspalvelua, 6 kk työterveyshuoltopalvelua ja 6-9 kk muuta palvelua.		Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus 100 h	Johdatuskoulutus 10 op (30 op HY)	Arviointi: 6 kk välein ja aina kunkin palvelujaksoson päättyessä
Eriytyvä koulutus 48 kk	Työterveyshuoltojakso 24 kk - toimipaikkakoulutus 2 h/vko (160 h) - henkilökohtainen ohjaus 2 h/vko			
	Kliiniset palvelujaksot muilla erikoisaloilla 12 kk - toimipaikkakoulutus 2 h/vko (80 h)			
	Työkyvyn arviointi ja kuntoutusjakso 6 kk			

	Työterveyslaitosjakso 6 kk			
Valtakunnallinen kirjallinen loppukuulustelu				

Kaavio 1: Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen yleiskuvaus

RUNKOKOULUTUS (24 kk)

Runkokoulutuksen vaihtoehtoiset suorittamistavat ovat yleislääketieteen erityiskoulutus tai työterveyshuollon oma runkokoulutus. Oma runkokoulutus sisältää 9-12 kk terveyskeskuspalvelua (9 kuukauden terveyskeskuspalvelun tulee täyttää pysyväismääräyksissä määritellyt sisällölliset kriteerit), 6 kk työterveyshuoltopalvelua ja 6-9 kk muuta palvelua, joksi hyväksytään sairaala-, päihdekuntoutus- ja kuntoutuspalvelu. Oppialan vastuuhenkilön päätöksellä muuksi palveluksi voidaan hyväksyä myös oppialalle sopiva kehittämis-, tutkimus- ja opetustyö sekä lääkärin hallinnolliset ja asiantuntijatehtävät.

Runkokoulutuksen tavoitteet

- oppia tuntemaan terveydenhuollon palvelujärjestelmä ja saumaton hoitoketjukäytäntö
- oppia työterveyshuollon perusteita
- kehittää lääkärin kliinisiä taitoja
- perehtyä moniammatilliseen yhteistyöhön
- hallita potilaiden yhdenvertainen kohtelu ja tuntea potilaan oikeudet

On suositeltavaa, että runkokoulutus on suoritettu ennen eriytyvää koulutusta.

ERIIYTYVÄ KOULUTUS (48 kk)

Palveluiden hyväksymisen edellytyksenä on, että erikoistuja käy yliopiston järjestämän starttiseminaarin ja laatii viimeistään työterveyshuoltojakson alussa yhdessä kouluttajansa kanssa henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman, joka toimitetaan koulutuksen vastuuhenkilölle.

Eriytyvä koulutus koostuu palveluista työterveyshuollon koulutuspaikassa, työkyvyn arviointia ja kuntoutusta toteuttavassa koulutuspaikassa, palveluista soveltuvilla kliinisillä erikoisaloilla sekä

Työterveyslaitospalvelusta tai muusta yliopiston hyväksymästä ammattitautipoliklinikajaksosta. Eriytyvään koulutukseen sisältyy henkilökohtaista ohjausta, toimipaikkakoulutusta, teoreettista kurssimuotoista koulutusta sekä oppimisen ja koulutuksen arviointi. Myös johtamiskoulutus voi sisältyä tähän jaksoon. Palvelujaksojen oppimistavoitteet ja – sisällöt kuvataan työterveyshuollon lokikirjassa.

Eriytyvän koulutuksen tavoitteet

Työterveyslääkärin tulee alansa asiantuntijana hallita työnsä eettinen, lainsäädännöllinen ja teoreettinen tausta sekä keskeiset, hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaiset menetelmät ja ammattikäytännöt seuraavilta alueilta:

- terveyden ja työkyvyn edistäminen yksilö- ja työyhteisötasolla
- työhyvinvoinnin ja työyhteisön toiminnan edistäminen
- työn kuormitus- ja vaaratekijöiden sekä työhön liittyvien terveyshaittojen arviointi ja niihin vaikuttaminen yhdessä työpaikan kanssa
- työhön liittyvien sairauksien ennaltaehkäisy, tunnistaminen ja hoito
- työkyvyn arviointi, seuranta ja varhainen tuki sekä työhön paluun tukeminen
- tutkimusten, hoidon ja kuntoutuksen koordinointi

- kuntoutustarpeen tunnistaminen, neuvonta ja ohjaaminen lääkinnälliseen, ammatilliseen ja päihdekuntoutukseen
- yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot työterveyshuollon monitasoisissa asiakkuuksissa
- yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja yritysten toimintaperiaatteet sekä niitä palvelevan työterveyshuollon
- toimintaympäristö ja lähtökohdat
- työterveyshuollon toiminnan johtaminen, suunnittelu, laadun kehittäminen ja vaikuttavuuden
- arviointi

Työterveyslääkärin tulee lisäksi hallita seuraavien työterveyshuoltoon liittyvien erityisalueiden perusteet ja soveltaa niitä työterveyslääkärin työssä: työlääkätiede, työhygienia, työfysiologia, työpsykologia ja toksikologia, ergonomia, epidemiologia, terveystaloustiede ja johtaminen. Työterveyslääkärin tulee kyetä tutkimustiedon kriittiseen käyttöön sekä omata perusvalmiudet tieteellisen tutkimuksen tekoon.

A. Työterveyshuoltojakso (24 kk)

Jakson tavoitteena on kasvaminen työterveyslääkärin ammattiin. Jakson jälkeen erikoistuja osaa käyttää ja soveltaa työterveyshuollon teoreettista tietopohjaa ja hallitsee työterveyshuollon palveluprosessit ja moniammatillinen toiminta. Lisäksi hänellä on valmiudet toimia työterveyden asiantuntijana työpaikan ja muiden tarpeellisten yhteistyötahojen kanssa hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti.

Työterveyshuoltojakso suoritetaan yliopiston hyväksymillä koulutustyöterveysasemilla. Koulutuspaikka osoittaa erikoistujalle henkilökohtaisen kouluttajan, työterveyshuollon erikoislääkärin, jolle yliopisto on myöntänyt kouluttajaoikeudet.

Kouluttaja vastaa koulutusohjelman toteutumisesta ja henkilökohtaisen ohjauksen antamisesta koulutuspaikassa. Koulutus toteutetaan koulutuspaikkasopimuksen, opintooppaan ja lokikirjan mukaisesti. Kouluttaja osallistuu erikoistuvan henkilökohtaisen erikoistumissuunnitelman tekoon ja seuraa sen toteutumista. Hän arvioi oppimisen edistymistä yhdessä erikoistujan kanssa ja ohjaa erikoistujan ammatillista kasvua kohti asiantuntijuutta. Työterveyshuoltojakson ajan kouluttaja antaa erikoistujalle henkilökohtaista ohjausta vähintään kaksi tuntia viikossa.

Myös työterveyshuollon pätevöittävänsä lisäkoulutuksen tehtävien teko, virtuaaliyliopiston oppimateriaalin ja verkkokurssien sekä ammattilehtien ja tenttikirjallisuuden läpikäynti voidaan rinnastaa henkilökohtaiseksi ohjaukseksi, kun tehtävät on kouluttajan kanssa yhdessä käsitelty.

Toimipaikkakoulutus työterveyshuoltojaksolla

Toimipaikkakoulutus on osa erikoistuvan työtä. Edellä kuvatun henkilökohtaisen ohjauksen lisäksi koulutuspaikka järjestää erikoistujalle lääkäriksi toimipaikkakoulutusta vähintään 160 tuntia kahden vuoden eriytyvän jakson aikana, mikä vastaa noin kahta tuntia viikossa. Toimipaikkakoulutuksen tulee olla suunnitelmallista ja erikoislääkärikoulutuksen tavoitteita palvelevaa.

Toimipaikkakoulutusta voivat olla toimipaikan kliiniset ja moniammatilliset kokoukset, opintopiirit, seminaarit ja koulutustilaisuudet.

Myös sairaaloiden kliiniset kokoukset sekä yliopiston, Työterveyslaitoksen ja lääkäriyhdistysten järjestämä koulutus, joita ei ole hyväksytty teoreettiseksi

kurssimuotoiseksi koulutukseksi, voidaan rinnastaa toimipaikkakoulutukseen.

B. Työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakso (6 kk)

Jakson tavoitteena on syventää osaamista toiminta- ja työkyvyn arvioinnissa sekä perehtyä kuntoutuksen palvelujärjestelmän mahdollisuuksiin työkyvyn tukemisessa ja palauttamisessa.

Työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakso suoritetaan yliopiston hyväksymissä koulutuspaikoissa. Koulutuspaikka osoittaa erikoistujalle henkilökohtaisen kouluttajan, erikoislääkärin, jonka yliopisto on hyväksynyt kouluttajaksi.

Kouluttaja vastaa koulutusohjelman toteutumisesta ja henkilökohtaisen ohjauksen antamisesta

koulutuspaikassa. Koulutus toteutetaan koulutuspaikkasopimuksen, opinto-oppaan ja lokikirjan mukaisesti.

Soveltuvia koulutuspaikkoja ovat sairaaloiden kuntoutustutkimusyksiköt ja yliopiston hyväksymät

kuntoutuspalvelujen tuottajat. Myös palvelu kliinisillä aloilla voidaan hyväksyä oppialan vastuuhenkilön päätöksellä, mikäli painopiste on työkyvyn arvioinnissa ja kuntoutuksessa. Erityisestä syystä palvelu voidaan hyväksyä myös työterveyshuollossa suoritettuna. Edellytyksenä tällöin on, että tätä toimintaa varten on perustettu erillinen yksikkö tai että kyseessä on palvelu etukäteen suunnitellussa, määräaikaissa, työkyvyn arviointiin ja kuntoutukseen keskittyvässä projektissa.

C. Kliininen palvelu muilla erikoisaloilla (12 kk)

Kliinistä palvelua suoritetaan vähintään kolmelta soveltuvalta erikoisalalta, kultakin vähintään kolme kuukautta. Mahdollisilta muilta erikoisaloilta lyhin hyväksyttävä jakso on yksi kuukausi. Jaksojen aikana syvennetään tietoja tautiryhmistä, joissa esiintyy työperäisiä sairauksia ja ammattitauteja.

Soveltuvia erikoisaloja ovat fysioterapia, ihotaudit, keuhkosairaudet, kirurgia, korva-, nenä- ja kurkkusairaudet, neurologia, psykiatria ja sisätaudit. Suositeltavaa on, että pääpaino on poliklinikkatyössä. Erityisistä perusteluista vastuuhenkilö voi hyväksyä myös muun erikoisalan kliinisen palvelun.

Kliinisen palvelun yhteydessä erikoistujalta edellytetään osallistumista toimipaikkakoulutukseen noin kaksi tuntia viikossa, yhteensä 80 tuntia vuodessa.

D. Työterveyslaitosjakso (6 kk) tai muu palvelu työlääkätieteen poliklinikalla

Jaksolla keskitytään työlääkätieteeseen, työterveyshuoltoa tukeviin tieteisiin ja niiden sovelluksiin työterveyshuollossa sekä tutustutaan työterveysalan tieteelliseen tutkimukseen. Työterveyslaitosjakso tai palvelu muulla yliopiston hyväksymällä työlääkätieteen poliklinikalla suositellaan suoritettavaksi erikoistumisen lopussa.

Jakson tavoitteina on:

- syventää tietoja ja taitoja työlääkätieteessä, ammattitautien ja työperäisten sairauksien tunnistamisessa, hoidossa ja kuntoutuksessa
- syventää tietoja työn terveydellisen merkityksen arvioinnista: vaara- ja kuormitustekijät, työn hyvinvointivaikutukset
- oppia käytännön moniammatillista vaikuttamista työoloihin työperäisiä sairauksia ehkäisevästi ja työn terveellisyys edistämiseksi
- päivittää tietoja työterveyshuollosta ja sen uusista trendeistä

- perehtyä käytännössä työterveyshuoltoa tukeviin tieteenaloihin kuten työhygieniaan, työfysiologiaan ja työpsykologiaan, toksikologiaan, kognitiiviseen ergonomiaan ja epidemiologiaan
- perehtyä tieteellisen tutkimuksen tekoon ja tutkimustiedon kriittiseen arviointiin

Työterveyslaitosjakson voi suorittaa Työterveyslaitoksen erikoistumiseen tarkoitetuissa toimissa ja muissa yliopiston hyväksymissä koulutusyksiköissä.

Työterveyslaitosjakson vaihtoehtoiset suorittamistavat

Vaihtoehtoisten suoritustapojen tavoitteet ovat yhtenevät työterveyshuollon erikoistumiskoulutusohjelman työterveyslaitosjakson tavoitteiden kanssa. Jakso toteutetaan yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa.

Moduulikoulutusmallit

Helsingissä työterveyslaitosjakson voi suorittaa moduulipohjaisessa koulutusohjelmassa, johon osallistuvat koulutustyöterveysasemat ovat tehneet sopimuksen sekä Helsingin yliopiston että Työterveyslaitoksen kanssa. Erikoistuvat toimivat 30 kk ajan Työterveyslaitoksella yhden päivän viikossa ja osallistuvat kuukausittain järjestettäviin seminaareihin. Muutoin he työskentelevät työterveyshuoltoyksikössään.

Kajaanissa palvelun voi suorittaa moduulikoulutuksena Kainuun Työterveys – liikelaitoksessa yhteistyössä Työterveyslaitoksen Oulun aluetoimipisteen kanssa erillisen suunnitelman mukaisesti.

Turussa palvelun voi suorittaa moduulikoulutuksena koulutustyöterveysasemilla tai liikelaitoksissa, jotka ovat tehneet sopimuksen Turun yliopistollisen sairaalan työlääkätieteen poliklinikan ja yliopiston kanssa. Jakso toteutetaan yhteistyössä Työterveyslaitoksen Turun aluetoimipisteen kanssa erillisen suunnitelman mukaisesti.

Keskussairaalamalli

Erällä keskussairaalaapaikkakunnilla työterveyslaitosjakson voi suorittaa keskussairaalan toimessa edellyttäen, että yliopisto on hyväksynyt tämän palvelun työterveyslaitosjaksoa korvaavaksi palveluksi. Hyväksytyt paikkakunnat 1.3.2013 tilanteen mukaan ovat Rovaniemi, Joensuu, Jyväskylä, Seinäjoki ja Lappeenranta.

Eriytyvän palvelun korvaaminen tutkimustyöllä

Tutkimustyöllä voi koulutuksen vastuuhenkilön päätöksellä korvata enintään 6 kk eriytyvän koulutuksen palvelua, lukuun ottamatta Työterveyslaitosjaksoa.

TEOREETTINEN KURSSIMUOTOINEN KOULUTUS (100 tuntia)

Yliopiston hyväksymää teoreettista kurssimuotoista koulutusta vaaditaan vähintään 100 tuntia. Tavoitteena on monipuolinen koulutusohjelman tavoitteisiin ja henkilökohtaiseen erikoistumissuunnitelmaan perustuva koulutus, jonka edellytetään sisältävän työterveyshuoltoa, työlääkätiedettä, työhygieniää, työfysiologiaa ja työpsykologiaa, ergonomiää, toksikologiaa, työn sosiologiaa ja epidemiologiaa, terveyden filosofiaa ja näihin liittyviä tutkimusmenetelmiä ja asiakassuhteen kehittämismenetelmiä.

Työterveyshuollon pätevästä koulutuksesta hyväksytään 40 tuntia teoreettisena kurssimuotoisena koulutuksena.

Teoreettiseen kurssimuotoiseen koulutukseen hyväksytään myös työterveyshuollon virtuaaliyliopistossa suoritettuja kursseja. Turussa hyväksytään lisäksi yliopiston työterveyshuollon seminaarisarja ja Vera Hjelt-akatemian seminaarit.

Moniammatillinen johtamiskoulutus (10 op)

Johtamiskoulutus on pakollinen erikoistuville, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden 1.8.2009 alkaen.

Erikoislääkärin tutkintoon tulee sisältyä 10 opintopistettä moniammatillista johtamiskoulutusta. Tutkintoon vaadittavat moniammatilliset johtamisopinnot (10 op) sisältävät 3-6 op laajuiset teoreettiset kurssimuotoiset opinnot, 2-5 op laajuisen projektityön ja 2-5 op laajuisen portfolion.

Koulutuksen esittely, rakenne ja teoreettisten kurssien tarjonta löytyvä osoitteesta:

<http://www.med.utu.fi/sivustot/medimerc/index.html>

Koulutettavat voivat suorittaa erikoistumiskoulutukseen kuuluvat johtamisopinnot koulutuksensa missä vaiheessa tahansa.

ARVIOINTI

Erikoistuvan lääkärin tulee arvioida koulutustaan ja edistymistään yhdessä kouluttajan kanssa. Arviointi pohjautuu henkilökohtaiseen erikoistumissuunnitelmaan, lokikirjaan ja koulutusohjelman tavoitteisiin. Arviointi tulee tehdä kirjallisesti vähintään kahdesti vuodessa ja aina kunkin koulutusjakson päätyttyä. Arvioinnin tekemisessä tulee hyödyntää lokikirjaa. Tarkemmat ohjeet arvioinnista ovat työterveyshuollon virtuaaliyliopiston sivuilla www.tthvyo.fi.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Valtakunnallisen erikoislääkärikuulustelun kuulusteluvaatimukset on koottu erilliseen tiedostoon, joka löytyy www.med.helsinki.fi – ammatillinen jatkokoulutus – erikoistumiskoulutus.

Kuulustelussa noudatetaan aina viimeisimpiä kuulusteluvaatimuksia, riippumatta siitä minä vuonna erikoistuja on opinto-oikeutensa saanut.

Kuulusteluvaatimukset

http://www.med.helsinki.fi/amatillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

UROLOGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilöt:

Professori Matti Laato

matti.laato@tyks.fi

Puh. (02) 313 1200

Dosentti Peter Boström

peter.bostrom@tyks.fi

Puh. (02) 313 5925

Kirurgian klinikka, Tyks

20520 Turku

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kaikilla kirurgian erikoistumisaloilla. Sen tavoitteena on antaa jokaisen erikoisalalan kirurgille valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa. Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Neuvottelun perusteella tehdään erikoistuvalla lääkärille henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja sovitaan sen toteuttamisesta Turun yliopiston kanssa sopimuksen tehneiden sairaaloiden erikoistumisohjelmissa. Vastuuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärille vastuukouluttajan(t) sekä henkilökohtaisen tutorin. Suurin osa runkovaiheen koulutuksesta tapahtuu siis TYKS:n ulkopuolisissa sairaaloissa. Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusjaksoa ja tällöin erikoistuvien lääkäreiden valinnan suorittavat ulkopuolisen paikan kouluttaja sekä yliopistosairaalan vastuuhenkilö yhdessä noudattaen erikoislääkäritoimikunnan sekä EU:n lääkärikoulutuksen neuvoa antavan komitean (ACMT) antamien suosituksien periaatteita.

Koulutuksen tavoitteet

Koulutuksen tavoitteena on, että lääkäri koulutuksen päätyttyä ja valtakunnallisen kuulustelun suoritettuaan omaa urologian ajankohtaisen tietämyksen ja pystyy itsenäiseen työskentelyyn urologina. Koulutetun tulee hallita seuraavat aihepiirit:

- Tuntea urologinen diagnostiikka ja pystyä johtamaan sen toteutus yhteistyössä muiden erikoisalojen kanssa
- Pystyä laatimaan tapauskohtaisesti soveltuva urologinen hoitosuunnitelma ja perustelevaan se potilaalle.
- Pystyä itsenäisesti toteuttamaan elektiiviset ja päivystysluonteiset toimenpiteet erillisen lokikirjan asettamien vaatimusten mukaisesti.
- Pystyä johtamaan postoperatiivisen hoidon kokonaisuus.
- Ymmärtää tapauskohtaisesti jälkiseurannan tarve ja hallita siinä käytettävät menetelmät.
- Ymmärtää hoitotuloksia arvioivat tieteelliset menetelmät.
- Hallita oman alansa kehittäminen.
- Hallita vastavuoroinen urologinen konsultaatiotoiminta muiden erikoisalojen kanssa.
- Tuntea sairaalahallintoon ja -talouteen liittyvät toimintaperiaatteet.

- Osata johtaa urologista hoitoyksikköä yhdessä muiden henkilöstöryhmien edustajien kanssa.
- Pystyä eri henkilöstöryhmiin kohdistuvaan urologiseen jatko- ja täydennys koulutustoimintaan

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveystieteiden palveluun mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveystieteiden palvelu 9 kk (sisältyy runkokoulutuksen)

Runkokoulutus 3 vuotta suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutus sopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen.

Eriytyvä koulutus

Erikoiskirurgian koulutusjakson pituus on 3 vuotta palvelua koulutusvirassa yliopistollisen sairaalan urologisessa yksikössä tai muussa yliopiston hyväksymässä yksikössä. Palveluun voi sisältyä yhteensä 6 kk toimintaa urologiaa sivuavilla aloilla kuten nefrologiassa (2 kk), munuaissiirtoyksikössä

(2 kk) ja lastenkirurgisessa yksikössä urologisissa tehtävissä (2 kk).

Tutkimustyötä voidaan koulutukseen hyväksyä enintään 6 kk.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutukseen kuuluvat urologian yksikön koulutustilaisuudet, kirurgian klinikan maanantaiseminaarit sekä kirurgian ja sisätautiklinikan yhteismeetingit urologian ja sitä sivuavien aiheitten osalta Säännöllinen kliininen toimipaikkakoulutus sisältää:

- Koulutuksesta vastaavien lääkäreiden kliiniset kierrot
- Neuvottelutilaisuudet muiden erikoisalojen kanssa
- Urologien antama henkilökohtainen ohjaus tutkimus- ja hoitotoimenpiteissä
- Itsenäisesti tai ohjattuna suoritettujen urologisten toimenpiteitten hyväksyttävä kirjanpito (ns. lokikirja)
-

Koulutusvirat

Kirurgian klinikalla on 19 erikoistuvan lääkärin virkaa, joita käytetään eri koulutus-suuntien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

100 tuntia, josta hallinto- ja johtamiskoulutusta on oltava 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Teoreettiseksi koulutukseksi lasketaan koulutusyksikön hyväksymät:

- Kotimaiset urologian erikoisalaa koskevat tai sitä läheisesti sivuavat koulutustilaisuudet, esim. Suomen urologiyhdistyksen vuosi- ja talvikokouksen tieteelliset ohjelmat.

- Ulkomaiset koulutustilaisuudet, esim. pohjoismaisen (NUF), eurooppalaisen (EAU), amerikkalaisen (AUA), kansainvälisen (SIU) urologiyhdistyksen ja kansainvälisen kontinenssiyhdistyksen(ICS) kongressit.

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Koulutus perustuu ohjaavan kouluttajan kanssa tehtävään yksilölliseen koulutussuunnitelmaan. Leikkausteknisen käytännön koulutuksen ja henkilökohtaisten valmiuksien kehittymistä seurataan toimenpide-lokikirjalla. Koulutettava osallistuu koulutuksen seurantaan säännöllisillä arviointitapaamisilla kouluttajan kanssa. Kirurgian eri erikoisalojen yhteistä runkovaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla. Oppimisprosessin seuranta perustuu erikoistuvan lääkärin pitämään opintokansioon ja lokikirjaan. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Kuten edeltä käy ilmi, runkovaiheen kirurgia koostuu useammasta osiosta, ja erikoistuvalla on eduksi asettaa kullekin osiolle omat oppimispäämäärät ja osion lopussa arvioida, onko hän saavuttanut asettamansa päämäärät. Peruskirurgiajakson aikana tulee jokaisen erikoistujan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia ja ylläpitää lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jokaiselle runkovaiheen koulutettavalla pitää olla oma henkilökohtainen tutor, joka säännöllisesti seuraa ja tukee koulutettavan toimintaa kyseisessä koulutusyksikössä. Koulutusyksikön ylilääkärin on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Peruskirurgian koulutusyksikössä järjestetään säännöllinen viikoittainen meetingohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän suullisen kuulustelun suorittaminen ennen erikoiskoulutusvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

VERISUONIKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilö:

Dosentti Harri Hakovirta

Puh. (02) 313 0059

harri.hakovirta@tyks.fi

Tyks, **Neuro toimialue, verisuonikirurgisen potilaan hoito**

20520 Turku

Määritelmä

Verisuonikirurgia on kliininen lääketieteen ala, johon kuuluu verisuonisairauksien diagnosointi, hoito ja ennaltaehkäisy. Sillä tarkoitetaan kallon ulkopuolisten valtimoiden kirurgiaa (lukuun ottamatta sydänkirurgiaa ja sydänkeuhkokoneen avulla tehtävää aorttakirurgiaa) ja laskimokirurgiaa.

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kaikilla kirurgian erikoistumisaloilla. Sen tavoitteena on antaa jokaisen erikoisalalan kirurgille valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erityistä kirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa.

Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Neuvottelun perusteella tehdään erikoistuvalla lääkärille henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja sovitaan sen toteuttamisesta Turun yliopiston kanssa sopimuksen tehneiden sairaaloiden erikoistumisohjelmissa. Vastuuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärille vastuukouluttajan(t) sekä henkilökohtaisen tutorin. Suurin osa runkovaiheen koulutuksesta tapahtuu TYKS:n ulkopuolisissa sairaaloissa.

Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusjaksoa ja tällöin erikoistuvien lääkäreiden valinnan suorittavat ulkopuolisen paikan kouluttaja sekä yliopistosairaalan vastuuhenkilö yhdessä noudattaen erikoislääkäritoimikunnan sekä EU:n lääkärinkoulutuksen neuvoa-antavan komitean (ACMT) antamien suositusten periaatteita.

Koulutuksen tavoitteet

Verisuonikirurgisen koulutuksen tavoitteena on antaa koulutettavalle tiedot ja taidot hoitaa itsenäisesti keskussairaaloissa tehtävää verisuonikirurgiaa. Koulutuksen tulee lisäksi antaa valmiuksia hoitaa myös yleisthoraxkirurgiaa

keskussairaaloissa. Itsenäistä toimintaa varten verisuonikirurgian erikoislääkärin tulee hallita:

- valtimosairauksien kliininen ja kliinifysiologinen tutkiminen ja diagnostiikka
- valtimosairauksien kuvantaminen ja tulosten tulkinta
- valtimosairauksien hoitovaihtoehdot, joita ovat
- konservatiivinen hoito

- endovaskulaarinen hoito pääpiirteittäin
- kirurginen hoito, johon kuuluu verisuonikirurgisten leikkaustekniikoiden hallinta
- pinnallisen laskimovajaatoiminnan diagnostiikka ja hoito
- syvän laskimojärjestelmän sairauksien diagnostiikka
- epätavallisten verisuonisairauksien alkuselvvittely ja jatkohoitoon ohjaaminen
- yhteistyö angioradiologian ja muiden erikoisalojen kanssa
- potilaiden jälkiseuranta

Verisuonikirurgian erikoislääkäriltä edellytetään seuraavat teoreettiset tiedot:

- veri- ja imusuoniston sairauksien etiologia ja patofysiologia
- riskitekijöiden tunnistaminen, ennaltaehkäisy ja hoito
- verenkierron hemodynamiikka, patofysiologia ja farmakologia
- kardiovaskulaariset taudit, joita ei hoideta kirurgisesti
- verisuonikirurgiaan liittyvät anestesiologiset erityispiirteet
- geriatristen potilaitten erityispiirteet
- trombofilioiden syyt ja tromboosiprofylaksia

Koulutuksen sisältö

Erikoistumiskoulutuksen runkovaiheen aikana tulee hankkia seuraavat kliiniset tiedot ja taidot:

- yksinkertainen pinalaskimokirurgia
- valtimokirurgista hoitoa tarvitsevan potilaan tunnistaminen
- akuutin raajaiskemian diagnosointi ja ensihoito
- verisuonivamman diagnosointi ja ensihoito
- embolektomian periaatteet

Verisuonikirurgian eriytyvän vaiheen koulutuksen tulee antaa seuraavat kliiniset valmiudet toimia itsenäisesti erikoislääkärinä keskussairaalassa tai vastaavassa työympäristössä:

A. Tiedot ja taidot hoitaa itsenäisesti

- verisuonipotilaan tutkiminen kliinisin, noninvasiivisin ja invasiivisin tutkimusmenetelmin
- konservatiivinen hoito mukaan lukien elämäntapakasvatus ja tupakasta vierottaminen
- kirurginen hoito:
- akuutin ja akutisoituneen kroonisen alaraajaiskemian kirurginen ja liuotushoito
- munuaisvaltimotason alapuolisen aortan rekonstruktiiivinen kirurgia (ASO & AAA)
- ekstra-anatomiset valtimorekonstruktiot
- alaraajan rekonstruktiiivinen valtimokirurgia
- veritiekirurgia (valtimo-laskimoavanteet)
- verisuonivammat
- kaulavaltimokirurgia
- iskeemisen haavan hoito
- sympatektomiat

- amputaatiot ja amputaatiopotilaiden kuntoutus
- pinnallisen laskimovajaatoiminnan hoito
- vaativa laskimokirurgia (uusiutunut pinnallinen laskimovajaatoiminta, venöosi säärihaava, syvä)
- laskimoinsuffiensi, syvä laskimotromboosi)
- intraoperatiivinen monitorointi (Doppler, virtausmittaukset, painemittaukset, angiografia)
- päivystystilanteiden hallinta

B. Hyvät tiedot seuraavien tehtävien hoitamiseksi/järjestämiseksi

- kliinisyfysiologiset tutkimusmenetelmät (edellytykset itse suorittaa yksinkertaisimmat kliinisyfysiologiset tutkimukset) sisältäen hoidon tehon objektiivisen arvioinnin ja tiedot suonilaboratorion toiminnasta: suora laskimopainemittaus, pletysmografia, Doppler ultraäänitutkimus ja rasisuskokeet
- angiografiat ja endovaskulaariset toimenpiteet (erilaiset dilataatio- ja rekanalisaatiomenetelmät sekä endoproteesien laitto radiologian osastolla ja leikkaussalissa, hybriditoimenpiteet)
- thoracic outlet -syndrooman diagnosointi ja hoito
- syvät laskimorekonstruktiot
- kroonisen iskeemisen kivun hoito (neurostimulaatio, lääkehoidot)
- verisuonikirurgian sekä endovaskulaaristen toimenpiteiden komplikaatiot
- imusuoniston sairauksien hoito
- thoraxkirurgian perusteet

C. Tehtävät, joiden yleiset periaatteet tulee hallita

- munuaisvaltimo- ja mesenteriaalisuonten kirurgia
- supra-aortaalinen ja yläraajan valtimokirurgia
- suprarenaalinen aorttakirurgia
- laskevan rinta-aortan kirurgia
- vaativa rekonstruktioivinen laskimokirurgia
- elinsiirtokirurgia, lähinnä talteenoton kannalta

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutus aika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuspalvelu

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu on 9 kk.

Kirurgian runkokoulutus

Runkokoulutus suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutus sopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen. Verisuonikirurgian kannalta runkokoulutusvaiheessa olisi hyödyllistä saada kokemusta mm. yleiskirurgiasta, thoraxkirurgiasta ja plastiikkakirurgiasta sekä päivystysajan toiminnasta.

Eriytyvä koulutus

Eriytyvään vaiheeseen (36 kk) kuuluu verisuonikirurgiaa 30–36 kk, sisältäen 2 kk angioradiologista diagnostiikkaa ja toimenpiteitä. Mahdollisuuksien mukaan voidaan hyväksyä yhteensä 6 kk thoraxkirurgiaa ja/tai joko runko- tai eriytyvän vaiheen aikana

Koulutusvirat

TYKS:ssä on neuro toimialueella yhteensä 2 erikoistuvan lääkärin virkaa verisuonikirurgian erikoisalalla.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Runkovaiheen aikana teoreettista koulutusta tulee suorittaa vähintään 60 tuntia ja eriytyvän vaiheen aikana erikoisan koulutusta vähintään 60 tuntia. Eriytyvän vaiheen teoreettiseen koulutukseen tulee sisältyä 1 opintopiste sädekoulutusta (op) sädeturvallisuuskoulutusta. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Teoreettiseksi koulutukseksi hyväksytään:

- koulutuspaikan erikoisalameetingit
- hyväksytty ulkopuolinen verisuonikirurginen koulutus vähintään 60 tuntia
- kotimaiset kokoukset: Verisuonikirurginen yhdistys, Angiologiayhdistys ym.
- eurooppalaiset kokoukset: esim. Charing Cross Symposium, European Society for Vascular Surgery, European Vascular Course, CIRSE

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Kirurgian eri erikoisalojen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla. Oppimisprosessin seuranta perustuu erikoistuvan lääkärin pitämään opintokansioon ja lokikirjaan. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Kuten edeltä käy ilmi, verisuonikirurgian koulutusohjelman palvelut koostuvat useammasta osiosta, ja erikoistuvalla on eduksi asettaa kullekin osiolle omat oppimispäämäärät ja osion lopussa arvioida onko hän saavuttanut asettamansa päämäärät.

Runkokoulutusjakson aikana tulee jokaisen erikoistujan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia ja ylläpitää lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jokaisella koulutettavalla pitää olla oma henkilökohtainen tutor, joka säännöllisesti seuraa ja tukee koulutettavan toimintaa kyseisessä koulutusyksikössä. Koulutusyksikön ylilääkärin on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Kirurgian koulutusyksikössä järjestetään säännöllinen viikoittainen meetingohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän kirjallisen kuulustelun suorittaminen ennen erikoiskoulutusvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

YLEISKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö:

Professori Matti Laato

matti.laato@tyks.fi

Kirurgian klinikka, Tyks

20520 Turku

Puh. (02) 313 1200

Koulutusohjelman yleiskuvaus

Runkokoulutus on sovittu samansisältöiseksi kaikilla kirurgian erikoistumisaloilla. Sen tavoitteena on antaa jokaisen erikoisalalan kirurgille valmiudet toimia sairaalapäivystäjänä. Elektiivisen toiminnan valmius tähtää niiden kirurgisten sairauksien diagnostiikkaan ja hoitoon, jotka ovat tavallisia eivätkä edellytä erikoiskirurgista osaamista. Jokaisen tulee kuitenkin hallita erikoiskirurgisten toimenpiteiden indikaatiot sekä päivystyskirurgiassa että elektiivisessä kirurgiassa.

Lääkärin ilmoittautuessa koulutusohjelmaan hänen tulee neuvotella koulutusohjelman vastuhenkilön kanssa koulutuksensa toteuttamisesta. Neuvottelun perusteella tehdään erikoistuvalla lääkärille henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja sovitaan sen toteuttamisesta Turun yliopiston kanssa sopimuksen tehneiden sairaaloiden erikoistumisohjelmissa. Vastuhenkilö nimeää erikoistuvalla lääkärille vastuukouluttajan(t) sekä henkilökohtaisen tutorin. Suurin osa runkovaiheen koulutuksesta tapahtuu siis TYKS:n ulkopuolisissa koulutuspaikoissa. Usein yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen varsinaista yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusjaksoa ja tällöin erikoistuvien lääkäreiden valinnan suorittavat ulkopuolisen paikan kouluttaja sekä yliopistosairaalan vastuhenkilö yhdessä noudattaen erikoislääkäritoimikunnan sekä EU:n lääkärikoulutuksen neuvoa antavan komitean (ACMT) antamien suosituksien periaatteita.

Koulutuksen tavoitteet

Koulutetun tulee:

- tuntea yleiskirurgian diagnostiikka ja pystyä johtamaan sen toteutusta yhteistyössä muiden erikoisalojen kanssa
- pystyä laatimaan tapauskohtaisesti soveltuva yleiskirurginen hoitosuunnitelma ja perustelemaan se potilaalle
- pystyä itsenäisesti toteuttamaan elektiiviset ja päivystysluontoiset toimenpiteet erillisen lokikirjan asettamien vaatimusten mukaisesti
- pystyä johtamaan postoperatiivisen hoidon kokonaisuutta
- ymmärtää tapauskohtaisesti jälkiseurannan tarve ja hallita siinä käytettävät menetelmät
- ymmärtää hoitotuloksia arvioivat tieteelliset menetelmät
- hallita oman alansa kehittäminen
- hallita vastavuoroinen yleiskirurginen konsultaatiotoiminta muiden erikoisalojen kanssa
- pystyä eri henkilöstöryhmiin kohdistuvaan yleiskirurgiseen jatko- ja täydennyskoulutustoimintaan

- tuntea sairaalahallintoon ja talouteen liittyvät toimintaperiaatteet sekä osata johtaa yleiskirurgista hoitoyksikköä yhdessä muiden henkilöstöryhmien edustajien kanssa
-

Koulutuksen rakenne

Kokonaiskoulutusaika on 6 vuotta, josta vähintään puolet, terveyskeskuspalvelu mukaan luettuna, tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella.

Terveyskeskuksessa suoritettava palvelu 9 kk (sisältyy runkokoulutukseen)

Runkokoulutus 3 vuotta suoritetaan pääsääntöisesti toimimalla Turun yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneissä keskus- ja aluesairaaloissa erikoistuvan lääkärin viroissa. Koulutuspaikoista ja koulutukseen käytettävistä erikoistuvan lääkärin viroista yliopisto tekee sopimuksen kunkin sairaalalaitoksen kanssa erikseen. Runkokoulutuksen tarkoituksena on varmistaa koulutuksen riittävä laaja-alaisuus ja tarkoituksenmukaisuus terveyspalvelujärjestelmän kannalta sekä taata jokaisen erikoisalalan kirurgille päivystystoiminnassa tarvittavat perusvalmiudet. Jokaisen erikoistujan tulee hallita eri kirurgian erikoisalojen päivystystoimenpiteiden leikkausindikaatiot.

Eriytyvä koulutus 3 vuotta

Suoritetaan pääsääntöisesti työskentelemällä yliopistoklinikassa. Eriytyvää koulutusta voidaan myös suorittaa erillisen sopimuksen perusteella korkeintaan 1 vuoden ajan hyväksytyssä keskussairaalassa tai koulutussopimuksen tehneessä muussa erikoishoitoyksikössä tai ulkomaisessa lähinnä EU:n alueen yliopistosairaalassa. Yhteensä 3 vuoden työskentely sairaalalääkärin virassa.

1. Kirurgian eri toimialoilla seuraavasti:
2. Gastroenterologinen kirurgia n. 1 vuosi
3. Ortopedia ja traumatologia n. 1 vuosi
4. Rintasyöpäkirurgia ja endokriininen kirurgia tai muu vapaavalintainen kirurgian ala n. 1 vuosi

Eriytystapauksissa voidaan jokin koulutusjakso toteuttaa myös yliopistollisen keskussairaalan ulkopuolella vastuuhenkilön hyväksymässä yksikössä. Tutkimustyötä voidaan hyväksyä enintään 6 kk.

Toimipaikkakoulutus

Koulutettava osallistuu kunkin edellä mainitun erikoisalalan kliiniseen kokoustoimintaan ja kiertoihin, kirurgiaan erikoistuvien lääkäreiden meetingeihin ja toimii avustajana lokikirjan mukaan kunkin erikoisalalan leikkaustoimenpiteissä, sekä suorittaa kouluttajan ohjaamana ja itsenäisesti lokikirjan mukaan ne toimenpiteet, jotka katsotaan yleiskirurgiaan kuuluviksi edellä mainittujen erikoisalojen kohdalla.

Koulutusvirat

TYKSin Kirurgian klinikalla on 18 erikoistuvan lääkärin virkaa, joita käytetään eri koulutus-suuntien tarpeen mukaan.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

100 tuntia, josta hallinto- ja johtamiskoulutusta on oltava 20 tuntia. Niille, jotka kirjoittautuvat 01.08.2009 jälkeen erikoistumisohjelmaan, vaaditaan moniammatillista johtamiskoulutusta 20 tunnin sijasta 10 opintopistettä (op).

Teoreettiseksi koulutukseksi lasketaan:

- tiedekunnan hyväksymät kotimaiset erikoisalaa koskevat tai sitä läheisesti sivuavat koulutustilaisuudet
- vastuuhenkilön erikseen hyväksymät ulkomaiset kirurgian kurssit ja kongressit

Koulutuksen arviointi ja seuranta

Kirurgian eri erikoisalojen yhteistä runkovaiheen koulutuksen etenemistä seurataan lokikirjan avulla. Oppimisprosessin seuranta perustuu erikoistuvan lääkärin pitämään opintokansioon ja lokikirjaan. Erikoistuva lääkäri osallistuu oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin. Kuten edeltä käy ilmi, runkovaiheen kirurgia koostuu useammasta osiosta, ja erikoistuvalla on eduksi asettaa kullekin osiolle omat oppimis päämäärät ja osion lopussa arvioida, onko hän saavuttanut asettamansa päämäärät. Peruskirurgiajakson aikana tulee jokaisen erikoistujan suorittaa teoreettista kurssimuotoista koulutusta vähintään 60 tuntia ja ylläpitää lokikirjaa, johon merkitään leikkaustoimenpiteet. Jokaiselle runkovaiheen koulutettavalla pitää olla oma henkilökohtainen tutor, joka säännöllisesti seuraa ja tukee koulutettavan toimintaa kyseisessä koulutusyksikössä. Koulutusyksikön yllälääkärin on vähintään kahdesti vuodessa seurattava koulutuksen edistymistä (palauttekeskustelut) ja tehtävä siitä kirjallinen merkintä erikoistujan koulutuskansioon. Peruskirurgian koulutusyksikössä järjestetään säännöllinen viikoittainen meetingohjelma, hyväksyttävät kirjastopalvelut sekä mahdollisuus osallistua kohtuullisessa määrin ulkopuoliseen kurssimuotoiseen koulutukseen. Runkokoulutukseen kuuluu yliopiston järjestämän suullisen kuulustelun suorittaminen ennen erikoiskoulutusvaiheen aloittamista.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

YLEISLÄÄKETIEDE

6 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö: Yleislääketieteen professori
Yleislääketiede
Lemminkäisenkatu 1
20014 Turun yliopisto

Yhteydenotot erikoistumisasioissa: kliininen opettaja Paula Vainiomäki
paula.vainiomaki@utu.fi

Yleislääketieteen koulutusohjelman pituus on kuusi vuotta: kaksi vuotta runkokoulutusta ja neljä vuotta eriytyvää koulutusta. Runkokoulutus muodostuu yleislääketieteen erityiskoulutuksesta. Eriytyvä koulutus jakaantuu terveyskeskuspalveluun ja kliiniseen erikoisalapalveluun. Jaksot suoritetaan yliopiston hyväksymissä terveyskeskuksissa ja sairaaloissa. Tutkinnon valmistumisvaiheessa tulee laillistamisen jälkeistä hyväksytyä terveyskeskuspalvelua olla vähintään 2 vuotta 9 kuukautta. Jokaisessa koulutuspaikassa koulutuksesta vastaa nimetty kouluttaja, jolla on erikoislääkärin oikeus kyseisellä alalla. Jokaisella erikoistujalla on lisäksi henkilökohtainen ohjaaja, jonka tulee olla yleislääketieteen erikoislääkäri.

Koulutuksen tavoitteet

Yleislääketieteen erikoislääkärin työn perustan muodostavat tiede, oikeat arvot ja asenteet sekä toimintaympäristön ja yhteisön tuntemus. Hän toimii potilaslähtöisesti laaja-alaisella ja kokonaisvaltaisella työotteella. Lisäksi hän hallitsee alalle ominaiset ongelmanratkaisutaidot ja terveydenhuollon kokonaisuuden.

Yksityiskohtaiset tavoitteet on esitetty yleislääketieteeseen erikoistumisen ohjaajan oppaassa

<http://www.duodecim.fi/koulutus/julkaisut> ss. 81-83

Koulutukseen kuuluvat palvelut:

Runkokoulutus

Runkokoulutus on yhteinen geriatriaan, terveydenhuoltoon ja työterveyshuoltoon erikoistuvien kanssa. Runkokoulutuksen pituus on 2 vuotta. Se muodostuu yleislääketieteen erityiskoulutuksesta. Runkokoulutus sisältää terveyskeskus- ja sairaalapalvelua ja lisäksi se voi sisältää enintään 6 kuukautta palvelua muussa hyväksyttävässä lääkärin tehtävässä. Terveyskeskuspalvelua tulee runkokoulutuksessa kuitenkin olla vähintään 9 kuukautta terveyskeskuslääkärin tehtävissä palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään ja sairaalapalvelua vähintään 6 kuukautta.

Eriytyvä koulutus

Koulutuksen pituus on 4 vuotta, josta on:

2-3 vuotta palvelua koulutusyksikön etukäteen hyväksymässä terveyskeskuksen koulutusvirassa perusterveydenhuollon eri osa-alueilla monipuolisessa yleislääkärin työssä.

1-2 vuotta henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaista palvelua kliinisen lääketieteen erikoisaloilla niin, että vähintään neljällä erikoisalalla suoritetaan kullakin vähintään 3 kk palvelua. Kliiniset erikoisalat tulee valita yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen kannalta olennaisilta aloilta.

Kliinisten erikoisalapalvelujen ja sairaalapalvelun osuuden koko erikoistumisesta (runkokoulutus ja eriytyvä koulutus) tulee olla yhteensä vähintään 1,5 vuotta. Muusta kuin pakollisesta kliinisten erikoisalojen palvelusta voidaan suorittaa enintään 6 kk palvelemalla päätoimisesti terveyskeskuksen vuodeosastolla tai enintään 6 kk muulla kliinisellä palvelulla koulutusohjelman vastuuhenkilön harkinnan mukaan

Kliinisten alojen palvelun tarkoituksena on kliinisen sairaalatyön lisäksi perehtyä mm. yhteistyöhön perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä esimerkiksi arvioimalla potilaan kulkua hoitoketjussa, hoitosuosituksia ja työnjakoa.

Koulutusvirat

Yliopiston kanssa koulutussopimuksen tehneiden terveyskeskusten, sairaaloiden ym. yksiköiden lääkärin virat tai tarkoitusta varten erikseen perustetut virat.

Ohjaus koulutuksen aikana

Koulutuksen alussa professori tai erikoistumiskoulutuksesta vastaava kliininen opettaja ja erikoistuva lääkäri sopivat henkilökohtaisesta koulutus- ja opetussuunnitelmasta. Hyväksytty suunnitelma on edellytys ohjelmaan kirjoittautumiselle.

Erikoistujalla tulee olla henkilökohtainen ohjaaja (yleislääketieteen erikoislääkäri), jonka yleislääketieteen oppiaine hyväksyy. Ohjaajan tulee osallistua ohjaajille järjestettävään koulutukseen. Ohjauksessa suositellaan käytettäväksi ohjaajan opasta, joka löytyy osoitteesta: www.duodecim.fi/koulutus/julkaisut

Ohjaaja ja erikoistuja suunnittelevat, seuraavat ja arvioivat erikoistujan edistymistä ja koulutusympäristöä yhdessä. Päivittäin tarvittavan lähiohjauksen lisäksi tulee ohjaajalle ja erikoistujalle varata yhteistä aikaa vähintään kaksi tuntia kuukaudessa tähän tarkoitukseen. Henkilökohtaisen ohjaajan ja erikoistujan tulisi arvioida koulutuksen etenemistä myös sairaalapalvelun aikana vähintään vuosittain. Arvioinnin apuna voidaan käyttää lokikirjaa ja arviointilomakkeita. Kouluttajan/ohjaajan tulee jokaisessa koulutuspaikassa olla kyseisen alan erikoislääkäri.

Toimipaikkakoulutus

Erikoistujan tulee osallistua sekä terveyskeskuksessa että sairaalassa työskennellessään oman toimipaikkansa toimipaikkakoulutukseen, jota tulee järjestää vähintään 100 tuntia vuodessa.

Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus

Yleislääketieteen koulutusohjelman suorittamiseen koulutettavalta vaaditaan vähintään 100 tuntia teoreettista kurssimuotoista koulutusta, joka on tavoitteellista ja suunnitelmallisesti yleislääkärin ammattiin ja tehtäviin pätevöittävää. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa mielekäs kokonaisuus. Erikoistujan tulee koulutuksensa aikana osallistua yleislääketieteen kansalliseen tai kansainväliseen tieteelliseen kongressiin.

Teoreettisesta kurssimuotoisesta koulutuksesta 20 tuntia tulee olla koulutusyksikön järjestämää erikoisalan omaa koulutusta ja siihen on sisällyttävä ns. starttiseminaari. Lisäksi erikoistujan on suoritettava yleislääketieteen erityiskoulutukseen kuuluva 16 tunnin terveydenhuollon hallintoon ja sosiaaliturvaan perehdyttävä koulutus osana runkokoulutusta.

Moniammatillinen johtamiskoulutus

Koulutukseen tulee sisältyä 10 opintopistettä (op) moniammatillista johtamiskoulutusta. Ennen 1.8.2009 kirjoittautuneiden tulee tämän asemesta suorittaa vähintään 20 tunnin hallinnollinen koulutus.

Koulutuksen suunnittelu ja arviointi

Koulutuksen alussa erikoistumiskoulutuksesta vastaava kliininen opettaja ja erikoistuva lääkäri sopivat henkilökohtaisesta koulutus- ja opintosuunnitelmasta. Hyväksytty suunnitelma on edellytys ohjelmaan kirjoittautumiselle. Jatkossa erikoistuja osallistuu yhdessä kouluttajan ja ohjaajansa kanssa oman erikoistumiskoulutuksensa suunnitteluun ja arviointiin. Arvioinnin apuna voidaan käyttää lokikirjaa ja arviointilomakkeita. Kouluttajan tulee jokaisessa koulutuspaikassa olla kyseisen alan erikoislääkäri. Henkilökohtaisen ohjaajan tulee olla koulutusyksikön hyväksymä yleislääketieteen erikoislääkäri. Ohjaajien tulee osallistua ohjaajille järjestettävään koulutukseen. Lisäksi suositellaan käytettäväksi ohjaajan opasta, joka löytyy osoitteesta www.duodecim.fi/koulutus/julkaisut.

Valtakunnallinen kuulustelu

http://www.med.helsinki.fi/ammattillinen_jatkokoulutus/erikoistumiskoulutus/kuulusteluvaatimukset.html

[Linkki Valtioneuvoston asetukseen 420/12 erikoislääkärin tutkinnosta](#)